

Straffansvar för juridiska personer

Del B

Ur KB:s samlingar

Digitaliserad år 2015

National Library
of Sweden

Betänkande av Företagsbotsutredningen

SOU 1997:127

Straffansvar för juridiska personer

Del B

Betänkande av Företagsbotsutredningen

SOU 1997:127

Ref KR
Occ 500

Statens offentliga utredningar

1997:127

Justitiedepartementet

Straffansvar för juridiska personer

Del B

Betänkande av Företagsbotsutredningen
Stockholm 1997

SOU och Ds kan köpas från Fritzes kundtjänst. För remissutsändningar av SOU och Ds svarar Fritzes, Offentliga Publikationer, på uppdrag av Regeringskansliets förvaltningsavdelning.

Beställningsadress: Fritzes kundtjänst
106 47 Stockholm
Orderfax: 08-690 91 91
Ordertel: 08-690 91 90

Svara på remiss. Hur och Varför. Statsrådsberedningen, 1993.

– En liten broschyr som underlättar arbetet för den som skall svara på remiss.

Broschyren kan beställas hos:

Regeringskansliet Förvaltningsavdelningen
Distributionscentralen
103 33 Stockholm
Fax: 08-405 10 10
Telefon: 08-405 10 25

Innehållsförteckning

DEL B

BILAGOR

1. Övriga författningsförslag (det selektiva urvalet)	19
2. Tabelluppställning över det selektiva urvalet	217
3. Sammanställning av domar	255
4. Åklagarenkäten	345
5. Olika sanktionsavgifter	361
6. Konvention som utarbetats till skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen (Bedrägerikonventionen)	385
7. Protokoll som upprättats till konventionen till skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen (första tilläggsprotokollet)	399
8. Andra protokollet som upprättats till konventionen till skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen (andra tilläggsprotokollet)	411
9. Rådets förordning nr 2988/95 om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen (Ramförordningen)	431
10. Rådets förordning nr 2185/96 om de kontroller och inspektioner som kommissionen utför för att skydda Europeiska gemenskapernas finansiella intressen mot bedrägerier och andra oegentligheter	437
11. Utredningens direktiv	443

1. Övriga författningsförslag

Det selektiva urvalet

Innehållsförteckning

1.	Förslag till lag om ändring i lagen (1902:71 s.1) innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar . . .	19
2.	Förslag till lag om ändring i lagen (1932:55) om viktmärkning i vissa fall av gods som skall inlastas å fartyg;	20
3.	Förslag till lag om ändring i lagen (1939:299) om förbud i vissa fall mot överlåtelse eller upplåtelse av fartyg m.m. . .	21
4.	Förslag till lag om ändring i lagen (1940:176) med vissa bestämmelser om fraktfart med svenska fartyg	22
5.	Förslag till lag om ändring i lagen (1950:272) om rätt för utländska försäkringsföretag att driva försäkringsrörelse i Sverige	24
6.	Förslag till lag om ändring i lagen (1953:771) om skydd för vissa internationella sjukvårdsbeteckningar m.m.	25
7.	Förslag till lag om ändring i lagen (1956:245) om uppgiftsskyldighet rörande pris- och konkurrensförhållanden .	25
8.	Förslag till lag om ändring i luftfartslagen (1957:297) . . .	26
9.	Förslag till lag om ändring i lagen (1959:118) om krigsansvarighet för liv- och invaliditetsförsäkring	27
10.	Förslag till lag om ändring i lagen (1960:409) om förbud i vissa fall mot verksamhet på hälso- och sjukvårdens område	28
11.	Förslag till lag om ändring i lagen (1960:418) om straff för varusmuggling	29
12.	Förslag till lag om ändring i varumärkeslagen (1960:644) .	30
13.	Förslag till lag om ändring i lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk	30
14.	Förslag till lag om ändring i lagen (1961:181) om försäljning av teknisk sprit m.m.	31
15.	Förslag till lag om ändring i lagen (1962:120) om straff i vissa fall för oriktigt ursprungsintyg m.m.	32
16.	Förslag till lag om ändring i naturvårdslagen (1964:822) . .	33
17.	Förslag till lag om ändring i virkesmätningsslagen (1966:209)	35
18.	Förslag till lag om ändring i lagen (1966:314) om kontinentalsockeln	35
19.	Förslag till lag om ändring i lagen (1966:742) om hotell och pensionatrörelse	37
20.	Förslag till lag om ändring i lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m.	37
21.	Förslag till lag om ändring i patentlagen (1967:837)	38

22.	Förslag till lag om ändring i atomansvarighetslagen (1968:45)	39
23.	Förslag till lag om ändring i miljöskyddslagen (1969:387) .	40
24.	Förslag till lag om ändring i lagen (1969:612) om förbud mot professionell boxning	42
25.	Förslag till lag om ändring i sjöarbetstidslagen (1970:105)	43
26.	Förslag till lag om ändring i lagen (1970:299) om skydd mot flyghavre	44
27.	Förslag till lag om ändring i mönsterskyddslagen (1970:485)	44
28.	Förslag till lag om ändring i lagen (1970:498) om skydd för vapen och vissa andra officiella beteckningar	46
29.	Förslag till lag om ändring i fastighetsbildningslagen (1970:988)	46
30.	Förslag till lag om ändring skattebrottslagen (1971:69) . . .	47
31.	Förslag till lag om ändring i livsmedelslagen (1971:511) . .	47
32.	Förslag till lag om ändring i lagen (1971:1078) om försvarsuppfinningar	48
33.	Förslag till lag om ändring i lagen (1971:1154) om förbud mot dumpning av avfall i vatten	49
34.	Förslag till lag om ändring i lagen (1971:1204) om byggnadstillstånd m.m.	50
35.	Förslag till lag om ändring i resegarantilagen (1972:204) .	51
36.	Förslag till lag om ändring i lagen (1972:262) om understödsföreningar	52
37.	Förslag till lag om ändring i växtskyddslagen (1972:318) .	52
38.	Förslag till lag om ändring i sjömanslagen (1973:282) . . .	53
39.	Förslag till lag om ändring i datalagen (1973:289)	54
40.	Förslag till lag om ändring i kreditupplysningslagen (1973:1173)	55
41.	Förslag till lag om ändring i lagen (1974:13) om vissa anställningsfrämjande åtgärder	56
42.	Förslag till lag om ändring i firmalagen (1974:156)	57
43.	Förslag till lag om ändring i handelsregisterlagen (1974:157)	57
44.	Förslag till lag om ändring i inkassolagen (1974:182) . . .	58
45.	Förslag till lag om ändring i lagen (1974:191) om bevakningsföretag	59
46.	Förslag till lag om ändring i bisjukdomslagen (1974:211) .	60
47.	Förslag till lag om ändring i lagen (1975:88) om bemyndigande att meddela föreskrifter om trafik, transporter och kommunikationer	61

48.	Förslag till lag om ändring i oljekrislagen (1975:197)	62
49.	Förslag till lag om ändring i bilskrotningslagen (1975:343)	62
50.	Förslag till lag om ändring i lagen (1975:424) om upp- giftsskyldighet vid grundvattentäktundersökning och brunnsborring	63
51.	Förslag till lag om ändring i lagen (1975:1083) om uppgiftsskyldighet rörande mottagande av olja	63
52.	Förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (1975:1385)	64
53.	Förslag till lag om ändring i trafikskadelagen (1975:1410)	65
54.	Förslag till lag om ändring i lagen (1976:157) om skyl- dighet för arbetsgivare att anmäla ledig plats till den offentliga arbetsförmedlingen	66
55.	Förslag till lag om ändring i lagen (1976:295) om skyl- dighet för näringsidkare att medverka vid lagring för försörjningsberedskap	67
56.	Förslag till lag om ändring i utsädeslagen (1976:298)	67
57.	Förslag till lag om ändring i lagen (1976:357) om motortävlingsförsäkring	69
58.	Förslag till lag om ändring i lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring	69
59.	Förslag till lag om ändring i lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet	70
60.	Förslag till lag om ändring i lagen (1976:1054) om svavelhaltigt bränsle	70
61.	Förslag till lag om ändring i körkortslagen (1977:477)	71
62.	Förslag till lag om ändring i arbetsmiljölagen (1977:1160)	72
63.	Förslag till lag om ändring i lagen (1978:69) om för- säljningsskatt på motorfordon	73
64.	Förslag till lag om ändring i lagen (1978:160) om vissa rörledningar	74
65.	Förslag till lag om ändring i förfogandelagen (1978:262)	74
66.	Förslag till lag om ändring i ransoneringslagen (1978:268)	75
67.	Förslag till lag om ändring i lagen (1978:800) om namn och bild i reklam	75
68.	Förslag till lag om ändring i lagen (1979:84) om delpensionsförsäkring	76
69.	Förslag till lag om ändring i lagen (1979:357) om yrkesmässig försäljning av dyrkverktyg	76
70.	Förslag till lag om ändring i lagen (1979:425) om skötsel av jordbruksmark	77
71.	Förslag till lag om ändring i skogsvårdslagen (1979:429)	78

72.	Förslag till lag om ändring i lagen (1979:560) om transportförmedling	79
73.	Förslag till lag om ändring i lagen (1979:561) om biluthyrning	80
74.	Förslag till lag om ändring i renhållningslagen (1979:596)	81
75.	Förslag till lag om ändring i containerlagen (1980:152) . .	81
76.	Förslag till lag om ändring i epizootilagen (1980:369) . . .	82
77.	Förslag till lag om ändring i lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg	83
78.	Förslag till lag om ändring i socialtjänstlagen (1980:620) .	84
79.	Förslag till lag om ändring i lagen (1981:2) om handel med skrot och begagnade varor	85
80.	Förslag till lag om ändring i utsökningsbalken (1981:774)	86
81.	Förslag till lag om ändring i lagen (1982:349) om återvinning av dryckesförpackning av aluminium	86
82.	Förslag till lag om ändring i lagen (1982:636) om anordnande av visst automatspel	87
83.	Förslag till lag om ändring i arbetstidslagen (1982:673) . .	88
84.	Förslag till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713)	88
85.	Förslag till lag om ändring i lagen (1982:821) om transport av farligt gods	89
86.	Förslag till lag om ändring i lagen (1982:963) om rymdverksamhet	90
87.	Förslag till lag om ändring i lagen (1982:1004) om skyldighet för näringsidkare, arbetsmarknadsorganisationer m.fl. att delta i totalförsvarsplaneringen	91
88.	Förslag till lag om ändring i hälsoskyddslagen (1982:1080)	92
89.	Förslag till lag om ändring i vattenlagen (1983:291)	92
90.	Förslag till lag om ändring i lagen (1983:428) om spridning av bekämpningsmedel över skogsmark	93
91.	Förslag till lag om ändring i lagen (1983:738) om bekämpande av salmonella hos djur	94
92.	Förslag till lag om ändring i månstringslagen (1983:929) .	95
93.	Förslag till lag om ändring i lagen (1983:1046) om skyldighet för vissa bostadsföreningar och bostadsaktiebolag att föra lägenhetsförteckning	95
94.	Förslag till lag om ändring i lagen (1983:1097) med vissa bestämmelser om larmanläggningar m.m.	96
95.	Förslag till lag om ändring i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet	96

96.	Förslag till lag om ändring i lagen (1984:1049) om beredskapslagring av olja och kol	97
97.	Förslag till lag om ändring i lagen (1985:126) om åtgärder till skydd för svensk sjöfart	98
98.	Förslag till lag om ändring i lagen (1985:295) om foder	99
99.	Förslag till lag om ändring i lagen (1985:342) om kontroll av husdjur m.m.	100
100.	Förslag till lag om ändring i lagen (1985:426) om kemiska produkter	101
101.	Förslag till lag om ändring i lagen (1985:620) om vissa torvfyndigheter	101
102.	Förslag till lag om ändring i lagen (1985:635) om försörjningsberedskap på naturgasområdet	103
103.	Förslag till lag om ändring i lagen (1986:985) om handel med ädelmetallarbeten	104
104.	Förslag till lag om ändring i räddningstjänstlagen (1986:1102)	104
105.	Förslag till lag om ändring i lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser m.m.	106
106.	Förslag till lag om ändring i lagen (1987:375) om förbud mot s.k. bastuklubbar och andra liknande verksamheter	107
107.	Förslag till lag om ändring i bankrörelselagen (1987:617)	108
108.	Förslag till lag om ändring i bankaktiebolagslagen (1987:618)	108
109.	Förslag till lag om ändring i lagen (1987:621) om införande av ny banklagstiftning	109
110.	Förslag till lag om ändring i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar	109
111.	Förslag till lag om ändring i lagen (1988:15) om förbud mot radar- och laservarnare	110
112.	Förslag till lag om ändring i fartygssäkerhetslagen (1988:49)	110
113.	Förslag till lag om ändring i strålskyddslagen (1988:220)	114
114.	Förslag till lag om ändring i yrkestrafiklagen (1988:263)	115
115.	Förslag till lag om ändring i fordonsskattelagen (1988:327)	115
116.	Förslag till lag om ändring i djurskyddslagen (1988:534)	116
117.	Förslag till lag om ändring i lagen (1988:868) om brandfarliga och explosiva varor	117
118.	Förslag till lag om ändring i lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank	118

119. Förslag till lag om ändring i lagen (1988:1597) om finansieringen av hanteringen av visst radioaktivt avfall m.m.	119
120. Förslag till lag om ändring i karantänslagen (1989:290) . .	119
121. Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (1989:529) . .	120
122. Förslag till lag om ändring i lagen (1989:532) om tillstånd för anställning på fartyg	121
123. Förslag till lag om ändring i prisregleringslagen (1989:978)	121
124. Förslag till lag om ändring i lagen (1990:484) om övervakningskameror m. m.	122
125. Förslag till lag om ändring i lagen (1990:783) om skydd för beteckningen svenskt arkiv	123
126. Förslag till lag om ändring i lagen (1990:886) om granskning och kontroll av filmer och videogram	123
127. Förslag till lag om ändring i järnvägssäkerhetslagen (1990:1157)	124
128. Förslag till lag om ändring i lagen (1990:1183) om tillfällig försäljning	125
129. Förslag till lag om ändring i minerallagen (1991:45)	126
130. Förslag till lag om ändring i lagen (1991:336) om vissa dryckesförpackningar	127
131. Förslag till lag om ändring i lagen (1991:341) om strategiska produkter	128
132. Förslag till lag om ändring i bostadsrättslagen (1991:614)	129
133. Förslag till lag om ändring i lagen (1991:639) om förhandsgranskning av biologiska bekämpningsmedel	129
134. Förslag till lag om ändring i lagen (1991:1047) om sjuklön	130
135. Förslag till lag om ändring i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden	131
136. Förslag till lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.	132
137. Förslag till lag om ändring i konsumentkreditlagen (1992:830)	132
138. Förslag till lag om ändring i läkemedelslagen (1992:859) .	133
139. Förslag till lag om ändring i lagen (1992:860) om kontroll av narkotika	134
140. Förslag till lag om ändring i lagen (1992:888) om uppgiftsskyldighet på jordbrukets område	136
141. Förslag till lag om ändring i lagen (1992:889) om den officiella statistiken	137

142. Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon	137
143. Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1300) om krigsmateriel	138
144. Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1326) om personlig skyddsutrustning för privat bruk	139
145. Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1327) om leksakers säkerhet	139
146. Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1402) om undanförelse och förstöring	140
147. Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1527) om teleterminalutrustning	140
148. Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1534) om CE-märkning	141
149. Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1537) om finansiering av framtida utgifter för använt kärnbränsle m.m.	142
150. Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1602) om valuta- och kreditreglering	143
151. Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1683) om provtagning på djur m.m.	143
152. Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1684) om EEG-handelsgodset	144
153. Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1685) om skydd för kretsmönster för halvledarprodukter	145
154. Förslag till lag om ändring i lagen (1993:440) om privat arbetsförmedling och uthyrning av arbetskraft	146
155. Förslag till lag om ändring i lagen (1993:584) om medicintekniska produkter	147
156. Förslag till lag om ändring i telelagen (1993:597)	148
157. Förslag till lag om ändring i lagen (1993:599) om radiokommunikation	149
158. Förslag till lag om ändring i fiskelagen (1993:787)	150
159. Förslag till lag om ändring i lagen (1993:1302) om EES-försäkringsgivares verksamhet i Sverige	151
160. Förslag till lag om ändring i lagen (1993:1367) om förbud beträffande viss avkodningsutrustning	152
161. Förslag till lag om ändring i lagen (1993:1392) om pliktexemplar av dokument	152
162. Förslag till lag om ändring i lagen (1993:1614) om Antarktis	153
163. Förslag till lag om ändring i ordningslagen (1993:1617)	153

164. Förslag till lag om ändring i lagen (1993:1742) om skydd för landskapsinformation	155
165. Förslag till lag om ändring i lagen (1994:618) om handel med el, m.m.	155
166. Förslag till lag om ändring i lagen (1994:847) om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk, m.m.	156
167. Förslag till lag om ändring i lagen (1994:900) om genetisk modifierade organismer	157
168. Förslag till lag om ändring i lotterilagen (1994:1000) . . .	157
169. Förslag till lag om ändring i sjölagen (1994:1009)	158
170. Förslag till lag om ändring i tullagen (1994:1550)	158
171. Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1563) om tobaksskatt	159
172. Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1709) om EG:s förordningar om den gemensamma fiskeripolitiken . .	160
173. Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1710) om EG:s förordningar om jordbruksprodukter	161
174. Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1720) om civilt försvar	161
175. Förslag till lag om ändring i alkohollagen (1994:1738) . . .	162
176. Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi	163
177. Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1809) om totalförsvarspikt	164
178. Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1818) om åtgärder beträffande djur och växter som tillhör skyddade arter	164
179. Förslag till lag om ändring i lagen (1994:2077) om arbetsförmedlingstväng	165
180. Förslag till lag om ändring i lagen (1995:551) om EG:s förordning om ekologiskt framställda produkter	166
181. Förslag till ändring i lagen (1996:18) om vissa säkerhets- och miljökrav på fritidsbåtar	167
182. Förslag till lag om ändring i vapenlagen (1996:67)	167
183. Förslag till lag om ändring i lagen (1996:95) om vissa internationella sanktioner	167
184. Förslag till lag om ändring i lagen (1996:786) om tillsyn över hälso- och sjukvården	168
185. Förslag till lag om ändring i radio- och TV-lagen (1996:844)	169
186. Förslag till lag om ändring i elberedskapslagen (1997:288)	170

187. Förslag till lag om ändring i lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor	170
188. Förslag till lag om ändring i växtförädlarrättslagen (1997:306)	171
189. Förslag till förordning om ändring i kungörelsen (1925:465) med särskilda bestämmelser om utförsel från riket av spritdrycker och vin	172
190. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1945:625) om om registrering m.m. vid försäljning av vissa fordon som är införda i det militära fordonsregistret .	172
191. Förslag till förordning om ändring i kungörelsen (1952:581) med vissa föreskrifter angående räddning ur sjönöd och avvärjande av sjötrafiken hotande fara m.m. (sjönödskungörelse)	173
192. Förslag till lag om ändring i förordningen (1956:413) om klassificering av kött	174
193. Förslag till förordning om ändring i kontinentalsockelförordningen (1966:315)	176
194. Förslag till förordning om ändring i kungörelsen (1967:134) om kvalitetsbenämning på äpplen och päron . .	176
195. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1968:70) med vissa bestämmelser om injektionssprutor och kanyler	177
196. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1970:300) om skydd mot flyghavre	177
197. Förslag till förordning om ändring i terrängtrafik-kungörelsen (1972:594)	178
198. Förslag till förordning om ändring i fordons-kungörelsen (1972:595)	180
199. Förslag till förordning om ändring i bilregister-kungörelsen (1972:599)	182
200. Förslag till förordning om ändring i vägtrafik-kungörelsen (1972:603)	183
201. Förslag till förordning om ändring i kungörelsen (1974:271) om kontroll vid utförsel av livsmedel	184
202. Förslag till förordning om ändring i kungörelsen (1974:661) om uppgifter för galt och betäckningsstatistiken	184
203. Förslag till förordning om ändring i kungörelsen (1974:681) om internationella vägtransporter	185
204. Förslag till förordning om ändring i bilskrotningsförordningen (1975:348)	186

205. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1975:885) om utmärkning av fordon i yrkesmässig trafik	186
206. Förslag till förordning om ändring i fartygregisterförordningen (1975:927)	187
207. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1975:929) med vissa bestämmelser om fartygs identifiering	188
208. Förslag till förordning om ändring i körkortsförordningen (1977:722)	188
209. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1977:945) om trädgårdsväxters sundhet, sortäkthet och kvalitet	189
210. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1977:1119) om farledsvaruavgift	190
211. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1979:1036) om högsta pris för vissa lastbilstransporter . .	190
212. Förslag till förordning om ändring i containerförordningen (1980:640)	191
213. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1980:803) om regionalpolitiskt transportstöd	191
214. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1981:402) om handel med skrot	192
215. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1981:403) om handel med begagnade varor	193
216. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1982:569) om lotsning m.m.	194
217. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1982:923) om transport av farligt gods	194
218. Förslag till förordning om ändring i luftfartsförordningen (1986:171)	195
219. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1986:172) om luftfartygsregistret m.m.	196
220. Förslag till förordning om ändring i svävarfartsförordningen (1986:305)	197
221. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1987:27) om fordon i internationell vägtrafik i Sverige . .	198
222. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1988:1404) med vissa föreskrifter enligt lagen (1956:245) om uppgiftsskyldighet rörande pris- och konkurrensförhållanden	199

223. Förslag till förordning om ändring i yrkestrafikförordningen (1988:1503)	199
224. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1988:1505) om biluthyrning	200
225. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1989:974) om miljöfarliga batterier	201
226. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1990:717) om undersökning av olyckor	201
227. Förslag till förordning om ändring i mineralförordningen (1992:285)	202
228. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1992:1226) om Sveriges ekonomiska zon	203
229. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1993:185) om arbetsförhållanden vid vissa internationella vägtransporter	203
230. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1993:969) om märkning av textilier	204
231. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1993:1598) om hissar och vissa andra motordrivna anordningar	205
232. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1994:542) om utförsel av levande djur m.m.	206
233. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1994:795) om tillstånd för kraftverk avsedda att drivas med oljebränsle	207
234. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1994:1162) om skeppsmätning	208
235. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1994:1215) om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk, m.m.	209
236. Förslag till förordning om ändring i tullförordningen (1994:1558)	209
237. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1994:1774) om märkning av hushållsapparater	210
238. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1994:1830) om införsel av levande djur m.m.	210
239. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1995:521) om behöriga myndigheter, m.m. i fråga om kör- och vilotider samt färdskrivare vid vägtransporter . . .	211
240. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1995:681) om växtskydd m.m.	212

241. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1996:53) om vissa säkerhets- och miljökrav på fritidsbåtar	214
242. Förordning om ändring i vapenförordningen (1996:70) . . .	214
243. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1996:971) om farligt avfall	215

Övriga författningsförslag

(det selektiva urvalet)

1. Förslag till lag om ändring i lagen (1902:71 s.1) innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar

Härigenom föreskrivs att det i lagen (1902:71 s. 1) innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar¹ skall införas tre nya paragrafer, 26 a §, 27 a § och 27 b §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

26 a §

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

27 a §

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott som i 27 § sägs skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

27 b §

Brott enligt denna lag får åtalas av åklagare endast om tillsynsmyndigheten anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

¹Lagen (1902:71 s.1) innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar omtryckt 1996:79

2. Förslag till lag om ändring i lagen (1932:55) om viktmärkning i vissa fall av gods som skall inlastas å fartyg;

Härigenom föreskrivs att 2 och 3 §§ i lagen (1932:55) om vikt- märkning i vissa fall av gods som skall inlastas å fartyg skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

Tillsyn över efterlevnaden av bestämmelserna i 1 § första-fjärde styckena utövas av arbetarskyddsstyrelsen samt, under dess över- inseende och ledning, av yrkesinspektionen; och skall därvid i tillämp- liga delar lända till efterrättelse vad som finnes stadgat rörande tillsyn över efterlevnaden av arbetsmiljölagen (1977:1160).

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan

3 §²

Saknas i fall, som avses i 1 § första-tredje styckena, viktupp- gift, eller är bruttovikten för lågt angiven, dömes den för viktmärk- ningen ansvarige till böter; dock vare han från ansvar fri, där god- set, då han mottog detsamma, var försett med uppgift om bruttovik- ten och anledning saknats till an- tagande, att uppgiften var oriktig.

Om viktuppgiften inte är an- bragt på ett tydligt och varaktigt sätt på godsets utsida, eller om uppgiften inte avser bruttovikten i kilogram, döms den för viktmärk-

Saknas i fall, som avses i 1 § första-tredje styckena, viktupp- gift, eller är bruttovikten för lågt angiven, dömes den för viktmärk- ningen ansvarige till böter om *överträdelsen skett uppsåtligen eller av oaktsamhet.*

Om viktuppgiften inte är an- bragt på ett tydligt och varaktigt sätt på godsets utsida, eller om uppgiften inte avser bruttovikten i kilogram, döms den för viktmärk-

¹Senaste lydelse 1977:1162

²Senaste lydelse 1991:247

ningen ansvarige till penningböter.

ningen ansvarige till penningböter, *om överträdelsen skett uppsåtligen eller av oaktsamhet.*

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt denna paragraf skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Följer å förseelse, som ovan nämnts, ansvar enligt brottsbalken, skall straff enligt denna lag icke tillämpas.

3. Förslag till lag om ändring i lagen (1939:299) om förbud i vissa fall mot överlåtelse eller upplåtelse av fartyg m.m.

Häriigenom föreskrivs i fråga om lagen (1939:299) om förbud i vissa fall mot överlåtelse eller upplåtelse av fartyg m.m.

dels att 5 § och 6 § skall ha följande lydelse

dels att det skall införas en ny paragraf, 6 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §¹

Har i strid mot bestämmelserna i 2 § 1 mom. överlåtelse eller upplåtelse skett, döms överlåtaren eller upplåtaren till böter eller fängelse i högst ett år.

Om en överlåtelse eller upplåtelse uppsåtligen eller av oaktsamhet skett i strid mot bestämmelserna i 2 § 1 mom., döms överlåtaren eller upplåtaren till böter eller fängelse i högst ett år.

Fälles någon, som i strid mot bestämmelserna i 2 § 1 mom. a) eller b) överlåtitt egendom, till ansvar enligt första stycket, må domstolen, efter ty skäligen finnes, förklara egendomen förverkad eller, om den ej kan tillrättaskaffas, förplikta honom att utgiva ersättning för egendomens värde. Den som eljest förbrutit sig som i första stycket sägs må, efter ty skäligen finnes, dömas att utgiva betingat vederlag.

Har överlåtelse av aktie förmedlats av någon, som yrkesmässigt i

¹Senaste lydelse 1991:254

kommission köper och säljer fondpapper, skall vad i denna paragraf är stadgat om överlåtare äga tillämpning å kommissionären; hava såväl överlåtaren som förvärvaren anlitat kommissionär, skall vad nu sagts gälla den som handlat för förvärvarens räkning.

6 §²

Har vad i 3 § föreskrivs inte iakttagits vid utfärdande av teckningslista, skall stiftare eller, där fråga är om ökning av aktiekapital, ledamot i bolagets styrelse dömas till böter.

Har *uppsåtligen eller av oaktsamhet* vad i 3 § föreskrivs inte iakttagits vid utfärdande av teckningslista, skall stiftare eller, där fråga är om ökning av aktiekapital, ledamot i bolagets styrelse dömas till böter.

Har på grund av aktieteckning, som skett i strid mot bestämmelserna i denna lag, aktiebrev utgetts till utlänning eller bolag, som i 2 § 1 mom. a) är nämnt, skall styrelseledamot, med vars medgivande brevet utgetts, dömas till böter eller fängelse i högst ett år.

6 a §

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott som i 5 eller 6 § sägs skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

4. Förslag till lag om ändring i lagen (1940:176) med vissa bestämmelser om fraktfart med svenska fartyg

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1940:176) med vissa bestämmelser om fraktfart med svenska fartyg

dels att 4 § skall ha följande lydelse,

dels att skall införas en ny paragraf, 4 a §, av följande lydelse.

²Senaste lydelse 1991:254

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*4 §¹

Företages med fartyg resa utan tillstånd, då sådant erfordras, eller iakttas inte för tillstånd uppställt villkor, döms befälhavaren till böter eller fängelse i högst ett år.

Företages med fartyg resa utan tillstånd, då sådant erfordras, eller iakttas inte för tillstånd uppställt villkor *och har gärningen skett uppsåtligen eller av oaktsamhet*, döms befälhavaren till böter eller fängelse i högst ett år.

Har någon bjudit, lagt, trugat eller eljest uppsåtligen förlett befälhavaren till förseelsen eller med råd eller dåd främjat densamma eller har redare eller annan, som i redares ställe haft befattning med fartyget, med vetskap om förseelsen underlåtit att, såvitt det stått i hans makt, hindra dess utförande, dömes han till straff som i första stycket sägs.

Där frakt för godsets fortskaffande eller ersättning för bogsering skolat enligt därom träffat avtal tillkomma den brottslige, må domstolen, efter ty skäligt finnes, förplikta honom att utgiva fraktens eller ersättningens belopp. Är den, vilken frakten eller ersättningen skolat tillkomma, ej förfallen till straff efter ty ovan sägs, må han förpliktas att av frakten eller ersättningen utgiva det belopp, vartill för honom uppkommen vinst å den olovliga åtgärden högst kan skattas.

Har uppläggning, avrustning eller avmönstring av fartyg skett i strid mot vad i 3 § är föreskrivet, döms fartygets ägare eller den, som annars äger förfoga över fartyget, till böter eller fängelse i högst ett år.

Har uppläggning, avrustning eller avmönstring av fartyg *uppsåtligen eller av oaktsamhet* skett i strid mot vad i 3 § är föreskrivet, döms fartygets ägare eller den, som annars äger förfoga över fartyget, till böter eller fängelse i högst ett år.

4 a §

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt 4 § skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

¹Senaste lydelse 1991:256

5. Förslag till lag om ändring i lagen (1950:272) om rätt för utländska försäkringsföretag att driva försäkringsrörelse i Sverige

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1950:272) om rätt för utländska försäkringsföretag att driva försäkringsrörelse i Sverige
dels att 35 § skall ha följande lydelse,
dels att skall införas en ny paragraf, 22 b §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

22 b §

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan

35 §¹

Till böter eller fängelse i högst ett år döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet till Finansinspektionen meddelar oriktiga eller vilseledande uppgifter om sådana omständigheter som han är skyldig att lämna uppgift om enligt denna lag.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Brottet får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

¹Senaste lydelse 1993:1305

6. Förslag till lag om ändring i lagen (1953:771) om skydd för vissa internationella sjukvårdsbeteckningar m.m.

Härigenom föreskrivs att 5 § i i lagen (1953:771) om skydd för vissa internationella sjukvårdsbeteckningar m.m. skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §¹

Den som saluhåller vara, därpå obehörigen anbragts märke, benämning eller annat kännetecken, som avses i 1, 3 eller 4 §, eller i firma obehörigen intager sådan benämning eller eljest bryter mot de i nämnda paragrafer stadgade förbuden, straffes med böter eller fängelse.

Samma lag vare där någon offentligen brukar märke, benämning eller kännetecken som företer sådan likhet med märke, benämning eller kännetecken som avses i 1, 3 eller 4 § att förväxling lätt kan ske.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt denna paragraf skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

7. Förslag till lag om ändring i lagen (1956:245) om uppgiftsskyldighet rörande pris- och konkurrensförhållanden

Härigenom föreskrivs att 10 § i i lagen (1956:245) om uppgiftsskyldighet rörande pris- och konkurrensförhållanden skall ha följande lydelse.

¹Senaste lydelse 1979:744

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*10 §¹

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet, som inte är ringa, underlåter att inom förelagd tid lämna uppgift enligt denna lag ellersom vid uppgiftsskyldighetens fullgörande lämnar oriktig uppgift, döms till böter.

Är brottet grovt, döms till böter eller fängelse i högst ett år.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Brottet får endast åtalas av åklagare om Finansinspektionen och Konkurrensverket anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

8. Förslag till lag om ändring i luftfartslagen (1957:297)

Härigenom föreskrivs att det i luftfartslagen (1957:297)¹ skall införas fem nya paragrafer, 3 kap. 2 a §, 4 kap. 2 a §, 6 kap. 2 a § samt 13 kap. 4 a § och 4 b §, av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***3 kap.***2 a §*

För tillsynen gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

¹Senaste lydelse 1991:273

¹Luftfartslagen (1957:297) omtryckt 1986:166

4 kap.*2 a §*

För tillsynen gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

6 kap.*2 a §*

För tillsynen gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

13 kap.*4 a §*

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt 2 § 3–4, 8–11 eller 14–15 eller 3 § 3–4 skall den juridiska personen dömas till ansvar enligt 32 kap. brottsbalken. Detsamma gäller brott enligt 2 § 5 jämfört med 3 kap. 1 § första stycket eller 4 kap. 1 §.

4 b §

Brott enligt denna lag får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

9. Förslag till lag om ändring i lagen (1959:118) om krigsansvarighet för liv- och invaliditetsförsäkring

Härigenom föreskrivs att 25 § i lagen (1959:118) om krigsansvarighet för liv- och invaliditetsförsäkring skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*25 §¹

Styrelseledamot, verkställande direktör eller likvidator, som uppsåtligt eller av vårdslöshet i strid mot bestämmelsen i 22 § första stycket låter verkställa tilldelning av återbäring eller utbetalning av vinst eller ränta, döms till böter eller fängelse i högst ett år.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Brottet får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

10. Förslag till lag om ändring i lagen (1960:409) om förbud i vissa fall mot verksamhet på hälso- och sjukvårdens område

Härigenom föreskrivs att 7 § i lagen (1960:409) om förbud i vissa fall mot verksamhet på hälso- och sjukvårdens område skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*7 §¹

Den som bryter mot någon av bestämmelserna i 2 eller 3 § eller under utövning av verksamhet, som i 1 § första stycket sägs, uppsåtligt eller av oaktsamhet tillfogar den undersökte eller behandlade skada, som inte är ringa, eller framkallar fara för

Den som uppsåtligt eller av oaktsamhet

1. bryter mot någon av bestämmelserna i 2 eller 3 § eller

2. under utövning av verksamhet, som i 1 § första stycket sägs, tillfogar den undersökte eller behandlade skada, som inte är

¹Senaste lydelse 1991:277

¹Senaste lydelse 1991:279

sådan skada, vare sig skadan eller faran orsakats av olämplig behandling eller genom avbrott i eller dröjsmål med läkarvård, döms, om gärningen inte är belagd med straff enligt 10 § lagen (1984:542) om behörighet att utöva yrke inom hälso- och sjukvården m. m., för hälsofarligt kvacksalveri till böter eller fängelse i högst ett år.

ringa, eller framkallar fara för sådan skada, vare sig skadan eller faran orsakats av olämplig behandling eller genom avbrott i eller dröjsmål med läkarvård

döms för hälsofarligt kvacksalveri till böter eller fängelse i högst ett år.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Till ansvar enligt första stycket döms inte, om gärningen är belagd med straff enligt 10 § lagen (1984:542) om behörighet att utöva yrke inom hälso- och sjukvården m. m.

Den omständigheten att gärningsmannen på grund av brist i utbildning och erfarenhet ej kunnat inse sjukdomens natur eller förutse skadan eller faran befriar honom ej från ansvar.

11. Förslag till lag om ändring i lagen (1960:418) om straff för varusmuggling

Häri genom föreskrivs att det i lagen (1960:418) om straff för varusmuggling skall införas en ny paragraf, 8 b §, av följande lydelse

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 b §

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt 1-6 eller 8 § skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

12. Förslag till lag om ändring i varumärkeslagen (1960:644)

Härigenom föreskrivs att 37 § i varumärkeslagen (1960:644) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

37 §¹

Gör någon intrång i rätten till ett varukännetecken enligt 4–10 §§ (varumärkesintrång) och sker det uppsåtligen eller av grov oaktsamhet, skall han dömas till böter eller fängelse i högst två år. Den som har överträtt ett vitesförbud enligt 37 a § får inte dömas till ansvar för intrång som omfattas av förbudet.

För försök eller förberedelse till brott enligt första stycket döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt denna paragraf skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Åklagaren får väcka åtal för brott som avses i första eller andra stycket endast om målsäganden anger brottet till åtal och åtal av särskilda skäl är påkallat från allmän synpunkt.

13. Förslag till lag om ändring i lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk

Härigenom föreskrivs att 7 kap. 53 § i lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk skall ha följande lydelse.

¹Senaste lydelse 1994:232

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***7 kap.**53 §¹

Den som beträffande ett litterärt eller konstnärligt verk vidtar åtgärder, som innebär intrång i den till verket enligt 1 och 2 kap. knutna upphovsrätten eller som strider mot föreskrift enligt 41 § andra stycket eller mot 50 §, döms, om det sker uppsåtligen eller av grov oaktsamhet, till böter eller fängelse i högst två år.

Den som för sitt enskilda bruk kopierar ett datorprogram som är utgivet eller av vilket exemplar har överlåtit med upphovsmannens samtycke, skall inte dömas till ansvar, om förlagan för kopieringen inte används i näringsverksamhet eller offentlig verksamhet och han inte utnyttjar framställda exemplar av datorprogrammet för annat ändamål än sitt enskilda bruk.

Vad som sägs i första stycket gäller också, om någon till Sverige för spridning till allmänheten för in exemplar av verk, där exemplaret framställts utomlands under sådana omständigheter att en sådan framställning här skulle ha varit straffbar enligt vad som sägs i det stycket.

Den som har överträtt ett vitesförbud enligt 53 a § får inte dömas till ansvar för intrång som omfattas av förbudet.

För försök eller förberedelse till brott som avses i första och tredje styckena döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt denna paragraf skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

14. Förslag till lag om ändring i lagen (1961:181) om försäljning av teknisk sprit m.m.

Häri genom föreskrivs i fråga om lagen (1961:181) om försäljning av teknisk sprit m.m.

dels att 16 § skall ha följande lydelse,

dels att skall införas två nya paragrafer, 2 a § och 15 §, av följande lydelse.

¹Senaste lydelse 1994:233

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse**2 a §*

För Läkemedelsverkets kontroll enligt denna lag gäller bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan

15 §

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt 9–11 § eller 14 § skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

16 §¹

Brott enligt 9 eller 10 § får endast åtalas av åklagare om läkemedelsverket anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

Allmänt åtal för brott som avses i 11 och 12 §§ får väckas endast efter medgivande av läkemedelsverket.

15. Förslag till lag om ändring i lagen (1962:120) om straff i vissa fall för oriktigt ursprungsintyg m.m.

Härigenom föreskrivs att 1 § i lagen (1962:120) om straff i vissa fall för oriktigt ursprungsintyg m.m. skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse**1 §¹*

Den som i ursprungsintyg eller annan handling, som åberopas till bevis för vinnande av förmånsbehandling enligt handelsöverens-

¹Senaste lydelse 1990:433

¹Senaste lydelse 1995:469

kommelser som Europeiska gemenskaperna (EG) har ingått eller enligt EG:s rättsakter, uppsåtligen lämnat oriktig uppgift ägnad att leda till förmånsbehandling, döms till böter eller fängelse i högst ett år. Till samma straff döms den som i samband med ansökan om ursprungsintyg uppsåtligen lämnat oriktig uppgift ägnad att leda till förmånsbehandling samt den som tillhandahållit en åberopad handling med vetskap om att den innehåller sådan oriktig uppgift. Är brottet att anse som grovt döms till fängelse i högst två år.

Begår någon av grov oaktsamhet gärning som avses i första stycket, döms till böter.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt denna paragraf skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Är brott som avses i denna paragraf att anse som ringa, döms ej till ansvar.

16. Förslag till lag om ändring i naturvårdslagen (1964:822)

Häri genom föreskrivs att 2 §, 37 § och 38 § i naturvårdslagen (1964:822) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

Naturvården är en såväl statlig som kommunal angelägenhet.

Länsstyrelsen har att verka för naturvården i länet.

Statens naturvårdsverk har överinseende över naturvården i riket.

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan

¹Senaste lydelse 1967:377

37 §²

Till böter eller fängelse i högst sex månader döms den som med uppsåt eller av oaktsamhet

1. bryter mot förbud eller föreskrift som meddelats enligt 5, 8, 10, 11, 14, 14 a–c §, 18 d § eller 19 § eller mot förbud enligt 20 § andra stycket eller 21 § andra stycket,

2. bryter mot 16 § första stycket första punkten eller, om ej gärningen är ringa, mot 16 § första stycket andra punkten eller mot föreskrift som meddelats enligt 16 § andra stycket,

3. bryter mot 17 § andra stycket, om ej gärningen är ringa,

4. utför täkt eller åtgärd för markavvattning utan att ha behövt tillstånd enligt 18 eller 18 c § eller bryter mot villkor eller föreskrift som har meddelats i samband med sådant tillstånd,

5. underlåter att fullgöra skyldighet som föreskrivits med stöd av 18 a § eller 20 § första stycket,

6. bryter mot 22 § första eller tredje stycket eller mot föreskrift som meddelats i samband med medgivande enligt tredje stycket,

7. åsidosätter stadgandet i 23 §, om ej gärningen sker på plats, till vilken allmänheten icke äger tillträde eller har insyn, eller gärningen är ringa, eller

8. uppför vilthägn i strid mot 24 a § eller åsidosätter villkor som är förenat med tillstånd till vilthägn.

Har brott som avses i första stycket 1 och 4 begåtts med uppsåt och är det i övrigt att anse som grovt döms till fängelse i högst två år.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt denna paragraf skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Till ansvar enligt första eller andra stycket döms inte, om gärningen är belagd med straff i brottsbalken. Om ett vitesföreläggande eller vitesförbud har överträtts, får inte dömas till straff för gärning som omfattas av föreläggandet.

Utbyte av brott som avses i första stycket 4 skall förklaras förverkat, om det ej är uppenbart oskäligt.

²Senaste lydelse 1995:829

38 §

Den som gjort sig skyldig till gärning som sägs i 37 § må förpliktas att ersätta kostnad som föranledes därav.

Detsamma gäller en juridisk person i vilkens verksamhet ett sådant brott är begånget.

17. Förslag till lag om ändring i virkesmätninglagen (1966:209)

Härigenom föreskrivs att 3 § i virkesmätninglagen (1966:209) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Bryter någon uppsåtligen eller av oaktsamhet mot 1 §, dömes till böter.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

18. Förslag till lag om ändring i lagen (1966:314) om kontinentalsockeln

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1966:314) om kontinentalsockeln

dels att 11 § och 14 § skall ha följande lydelse,

dels att skall införas en ny paragraf, 15 d §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 §

Den som utan lov utforskar kontinentalsockeln eller utvinner naturtillgångar från denna eller vidtager åtgärd för sådan utforskning eller utvinning dömes till böter eller fängelse i högst sex månader.

Till samma straff dömes den som

1) bryter mot föreskrift som meddelats med stöd av 4 § första stycket,

2) underlåter att efterkomma vad tillsynsmyndighet fordrar eller föreskriver med stöd av 8 § andra eller tredje stycket eller

3) vid fullgörande av uppgiftsskyldighet som är förbunden med tillstånd eller som är föreskriven i eller som ålagts enligt 8 § andra stycket *upsåtligen eller av grov oaktksamhet* lämnar oriktig uppgift.

Den som överträder förbudet i 6 § att segla in i säkerhetszon eller föreskrift som utfärdats för tryggande av sådan zon dömes till böter.

Till samma straff dömes den som *upsåtligen eller av oaktksamhet*

3) vid fullgörande av uppgiftsskyldighet som är förbunden med tillstånd eller som är föreskriven i eller som ålagts enligt 8 § andra stycket lämnar oriktig uppgift.

Den som *upsåtligen eller av oaktksamhet* överträder förbudet i 6 § att segla in i säkerhetszon eller föreskrift som utfärdats för tryggande av sådan zon dömes till böter.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt denna paragraf skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

14 §¹

Den som utom riket har begått brott som avses i 11 § döms, om han finns här, efter denna lag och brottsbalken samt vid svensk domstol även om 2 kap. 2 eller 3 § nämnda balk inte är tillämplig.

Har regeringen föreskrivit att sekretess enligt 8 kap. 6 § sekretesslagen (1980:100) skall gälla i verksamhet som består i tillsyn över efterlevnaden av förevarande lag, tillämpas första stycket också i fråga om den som röjer uppgifter vilka han till följd härav är skyldig att hemlighålla.

Åtal för brott som avses i 11 § första och tredje styckena får väckas endast efter förordnande av regeringen eller den myndighet regeringen bemyndigar.

¹Senaste lydelse 1992:1145

Brott enligt 11 § andra stycket får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

15 d §

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

19. Förslag till lag om ändring i lagen (1966:742) om hotell och pensionatrvärelse

Härigenom föreskrivs att det i lagen (1966:742) om hotell och pensionatrvärelse skall införas en ny paragraf, 18 a §, av följande lydelse

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

18 a §

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt 16 eller 18 § skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

20. Förslag till lag om ändring i lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m.

dels att 8 § skall ha följande lydelse,

dels att skall införas en ny paragraf, 32 a §, av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

8 §

Arbetsgivare, som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet minskar posten Avsatt till pensioner i strid med 7 §, dömes till böter.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Brottet får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

32 a §

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

21. Förslag till lag om ändring i patentlagen (1967:837)

Härigenom föreskrivs att i 9 kap. 57 § och 62 § patentlagen (1967:837) skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***9 Kap.**57 §¹

Gör någon intrång i den ensamrätt som patent medför (patentintrång) och sker det uppsåtligen eller av grov oaktsamhet, skall han dömas till böter eller fängelse i högst två år. Den som har överträtt ett vitesförbud enligt 57 a § får inte dömas till ansvar för intrång som omfattas av förbudet.

För försök eller förberedelse till brott enligt första stycket döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Har någon i en juridisk per-

¹Senaste lydelse 1994:234

sons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt denna paragraf skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Åklagaren får väcka åtal för brott som avses i första eller andra stycket endast om målsäganden anger brottet till åtal och åtal av särskilda skäl är påkallat från allmän synpunkt.

62 §²

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet som inte är ringa underlåter att fullgöra vad som åligger honom enligt 56 § döms till böter.

Sådan påföljd skall även ådömas den som i fall som avses i nämnda paragraf uppsåtligen eller av oaktsamhet som ej är ringa lämnar felaktig upplysning, om för gärningen ej är stadgat straff i brottsbalken.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt denna paragraf skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet underlåter att fullgöra vad som åligger honom enligt 56 § eller i fall som där avses lämnar felaktig upplysning skall ersätta uppkommen skada. Är oaktsamheten ringa må ersättningen jämkas.

Brott som avses i första och andra styckena må åtalas av allmän åklagare endast om målsägande anger det till åtal och åtal av särskilda skäl finnes påkallat ur allmän synpunkt.

22. Förslag till lag om ändring i atomansvarighetslagen (1968:45)

Häri genom föreskrivs att 40 § i atomansvarighetslagen (1968:45) skall ha följande lydelse.

²Senaste lydelse 1991:296

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

40 §

Den som försummar försäkringsplikten enligt denna lag eller ej iakttagert sådant villkor om ställande av säkerhet som föreskrivits med stöd av 27 § andra stycket dömes till böter eller fängelse i högst sex månader.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

23. Förslag till lag om ändring i miljöskyddslagen (1969:387)

Härigenom föreskrivs i fråga om miljöskyddslagen (1969:387) dels att 52–63 §§ skall upphöra att gälla, dels att 38 §, 45 § och 48 § skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*38 §¹

Statens naturvårdsverk, länsstyrelserna samt den eller de kommunala nämnder som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet utövar tillsynen över miljöfarlig verksamhet.

Naturvårdsverket har den centrala tillsynen, samordnar tillsynsverksamheten och lämnar vid behov bistånd i denna verksamhet.

Länsstyrelsen utövar tillsyn över sådan miljöfarlig verksamhet som kräver tillstånd enligt 10 § eller som utövas av Försvarmakten, Forsvarets materielverk eller Forsvarets radioanstalt. Den lokala tillsynen över övrig miljöfarlig verksamhet utövas av den eller de kommunala nämnder som avses i första stycket.

Tillsynsmyndigheterna skall samarbeta med varandra samt med sådana statliga och kommunala organ som har att utöva tillsyn i särskilda hänseenden

Tillsynsmyndigheterna skall samarbeta med varandra samt med sådana statliga och kommunala organ som har att utöva tillsyn i särskilda hänseenden

¹Senaste lydelse 1993:1603

eller som på annat sätt fullgör uppgifter av betydelse för tillsynsverksamheten. *Det åligger tillsynsmyndigheterna att verka för att överträdelser av denna lag beivras.*

eller som på annat sätt fullgör uppgifter av betydelse för tillsynsverksamheten.

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

45 §²

Den som med uppsåt eller av oaktsamhet

1. bryter mot förbud som har meddelats med stöd av 8, 23 eller 41 § eller åsidosätter sådana bestämmelser som har meddelats med stöd av 2 § tredje stycket,

2. underlåter att iakttaga föreskrift som regeringen har meddelat med stöd av 10 §,

3. åsidosätter beslut, villkor eller andra föreskrifter som meddelats med stöd av 5 a §, 8 a § andra stycket, 18 § första stycket, 19–21 §§, 21 a § andra stycket, 24 §, 25 §, 27 §, 29 § andra stycket, 38 a §, 38 b § andra stycket eller 41 §,

4. underlåter att iaktta föreläggande som har meddelats med stöd av 43 § första stycket eller andra stycket första meningen,

5. i ansökan eller annan handling som avges enligt denna lag eller enligt föreskrift som har meddelats med stöd av lagen lämnar vederbörande myndighet oriktiga uppgifter rörande ett förhållande av betydelse för prövning av en fråga om tillstånd eller för tillsynen, döms, om gärningen inte är ringa, till böter eller fängelse i högst två år. Har brottet begåtts med uppsåt och avsett förpliktelse av väsentlig betydelse från miljösynpunkt, döms till fängelse i högst två år.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt denna paragraf skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Om ett vitesföreläggande har överträtts, döms inte till ansvar enligt första stycket för gärning som omfattas av föreläggandet.

Till ansvar enligt första stycket döms inte, om ansvar för gärningen kan ådömas enligt brottsbalken.

Brott enligt denna paragraf

²Senaste lydelse 1995:825

får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

48 §³

Om inte något annat framgår av andra femte styckena, får beslut i särskilda fall enligt denna lag eller enligt föreskrift som beslutats med stöd av lagen överklagas

1. hos länsstyrelsen, om beslutet har meddelats av en sådan nämnd som avses i 38 §,

2. hos koncessionsnämnden, om beslutet har meddelats av Statens naturvårdsverk eller länsstyrelsen,

3. hos regeringen, om beslutet har meddelats av Koncessionsnämnden.

Koncessionsnämndens beslut i ett dit överklagat ärende får inte överklagas.

Länsstyrelsens beslut i frågor som avses i 8 a § andra och tredje styckena får överklagas hos regeringen.

Beslut i fråga om ersättning för kostnader enligt 14 § femte stycket andra meningen eller 43 § tredje stycket eller beslut i fråga om förbud vid vite enligt 51 § får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Särskilda bestämmelser om överklagande av beslut i frågor om miljöskyddsavgift finns i 59–62 §§.

24. Förslag till lag om ändring i lagen (1969:612) om förbud mot professionell boxning

Härigenom föreskrivs att 2 § i lagen (1969:612) om förbud mot professionell boxning skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Till böter eller fängelse i högst sex månader dömes också den som

³Senaste lydelse 1995:1690

i fråga om match som avses i 1 §

1. anordnar eller ekonomiskt understödjer matchen eller upplåter lokal för den,
2. i egenskap av manager ingår avtal om matchen eller främjar tillkomsten av sådant avtal,
3. tjänstgör som domare eller sekond.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt första stycket 1 eller 2 skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

25. Förslag till lag om ändring i sjöarbetstidslagen (1970:105)

Häri genom föreskrivs i fråga om sjöarbetstidslagen (1970:105)

dels att 17 § skall ha följande lydelse,

dels att skall införas två nya paragrafer, 20 a § och 20 b §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

17 §¹

Tillsyn över efterlevnaden av denna lag och föreskrifter för tillämpningen av lagen utövas av myndighet som regeringen bestämmer. Därvid äger 10 kap. och 13 kap. 1–3 §§ fartygssäkerhetslagen (1988:49) motsvarande tillämpning.

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

Anteckningar om arbetstid skall hållas tillgängliga vid tillsynsförretning.

20 a §

Har någon i en juridisk per-

¹Senaste lydelse 1988:50

sons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt 18 § skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

20 b §

Brott enligt denna lag får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

26. Förslag till lag om ändring i lagen (1970:299) om skydd mot flyghavre

Härigenom föreskrivs att 14 § i lagen (1970:299) om skydd mot flyghavre skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

14 §

Till böter dömes den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 3 eller 5–7 §, 8 § andra stycket eller föreskrift som meddelats i bekämpningsplan enligt 8 § första stycket.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Brottet får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

27. Förslag till lag om ändring i mönsterskyddslagen (1970:485)

Härigenom föreskrivs att 35 § och 40 § i mönsterskyddslagen (1970:485) skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*35 §¹

Gör någon intrång i en mönsterrätt (mönsterintrång) och sker det uppsåtligen eller av grov oaktsamhet, skall han dömas till böter eller fängelse i högst två år. Den som har överträtt ett vitesförbud enligt 35 a § får inte dömas till ansvar för intrång som omfattas av förbudet.

För försök eller förberedelse till brott enligt första stycket döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt denna paragraf skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Åklagaren får väcka åtal för brott som avses i första eller andra stycket endast om målsäganden anger brottet till åtal och åtal av särskilda skäl är påkallat från allmän synpunkt.

40 §

Till böter dömes den som uppsåtligen eller av oaktsamhet, som ej är ringa,

1. underlåter att fullgöra vad som åligger honom enligt 34 §,
2. i fall som avses i nämnda paragraf lämnar felaktig upplysning, om straff för gärningen ej är föreskrivet i brottsbalken.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet gör sig skyldig till underlåtenhet eller förfarande som avses i första stycket skall ersätta uppkommen skada. Är oaktsamheten ringa, kan ersättningen jämkas.

Allmänt åtal för brott som avses i första stycket får väckas endast om målsägande anger brottet till åtal och åtal av särskilda skäl finnes påkallat från allmän synpunkt.

¹Senaste lydelse 1994:235

28. Förslag till lag om ändring i lagen (1970:498) om skydd för vapen och vissa andra officiella beteckningar

Härigenom föreskrivs att 4 § i lagen (1970:498) om skydd för vapen och vissa andra officiella beteckningar skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 1 eller 2 § eller mot förbud som gäller på grund av förordnande med stöd av 3 § dömes till böter.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

29. Förslag till lag om ändring i fastighetsbildningslagen (1970:988)

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 35 § i fastighetsbildningslagen (1970:988)¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

35 §

Den som uppsåtligen överträder förordnande som meddelats med stöd av 21 § dömes till böter eller fängelse i högst sex månader.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

¹Fastighetsbildningslagen (1970:988) omtryckt 1992:1212

30. Förslag till lag om ändring skattebrottslagen (1971:69)

Härigenom föreskrivs att det i skattebrottslagen (1971:69) skall införas en ny paragraf, 12 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

12 a §

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt 2–8 § eller 10 § skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

31. Förslag till lag om ändring i livsmedelslagen (1971:511)

Härigenom föreskrivs i fråga om livsmedelslagen (1971:511)¹
dels att 25 a § upphör att gälla,
dels att 30 § skall ha följande lydelse,
dels att skall införas två nya paragrafer, 29 a § och 31 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

29 a §

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan

30 §²

Till böter eller fängelse i högst ett år döms, om inte gärningen är ringa, den som med uppsåt eller av oaktsamhet

¹Livsmedelslagen (1971:511) omtryckt 1989:461

²Senaste lydelse 1992:1680

1. bryter mot 6, 8, 16, 17 eller 19 §, 21 § första stycket eller 23 §,
2. bryter mot föreskrift som meddelats med stöd av 9 eller 10 §, 11 § såvitt avser hantering, 12 §, 20 §, 21 § andra stycket, 22 § tredje stycket, 28 § andra stycket eller 29 §,
3. vid märkning enligt föreskrift som meddelats med stöd av 13 § lämnar oriktiga uppgifter,
4. åsidosätter villkor som meddelats med stöd av 6 §.

Om förpliktelse av betydelse från hälsosynpunkt eller för konsumentintresset uppsåtligen åsidosatts i större omfattning eller annars på ett allvarligt sätt, döms till fängelse i högst två år.

Den som med uppsåt eller av oaktsamhet inte fullgör sina skyldigheter enligt 26 § första stycket andra punkten, döms till böter.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt denna paragraf skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Till ansvar enligt första stycket döms inte, om gärningen är belagd med straff i brottsbalken.

Om ansvar för den som i strid mot föreskrift som meddelats med stöd av 11 § inför livsmedel till landet och försök därtill finns bestämmelser i lagen (1960:418) om straff för varusmuggling.

31 §

Brott enligt denna lag får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

32. Förslag till lag om ändring i lagen (1971:1078) om försvarsuppfinningar

Härigenom föreskrivs att 21 i lagen (1971:1078) om försvarsuppfinningar skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*21 §¹

Den som uppsåtligen bryter mot 10 § dömes, om gärningen ej är belagd med straff i brottsbalken, till böter eller fängelse i högst ett år.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

33. Förslag till lag om ändring i lagen (1971:1154) om förbud mot dumpning av avfall i vatten

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1971:1154) om förbud mot dumpning av avfall i vatten

dels att 7 § skall ha följande lydelse,

dels att skall införas tre nya paragrafer, 4 a §, 6 a § och 6 b §, av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

4 a §

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan

6 a §

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt 5 eller 6 § skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

6 b §

Brott enligt denna lag får

¹Senaste lydelse 1980:211

endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

7 §¹

Om brott som enligt denna lag har begåtts utanför svenskt inre vatten på ett fartyg som är registrerat i en främmande stat finns särskilda bestämmelser i lagen (1996:517) om begränsning av tillämpningen av svensk lag vad gäller vissa brott begångna på utländska fartyg.

Brott enligt denna lag döms vid svensk domstol, även om 2 kap. 2 eller 3 § brottsbalken inte är tillämplig.

Om ett brott enligt denna lag eller mot någon föreskrift som meddelats med stöd av lagen har förövats i den ekonomiska zonen, får åtal för brottet väckas vid den tingsrätt vars domkrets är närmast den plats där brottet förövades.

34. Förslag till lag om ändring i lagen (1971:1204) om byggnadstillstånd m.m.

Härigenom föreskrivs att 9 § i lagen (1971:1204) om byggnadstillstånd m.m. skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*9 §¹

Till böter dömes den som

1. underlåter att fullgöra uppgiftsskyldighet som avses i 6 § eller
2. vid fullgörande av uppgiftsskyldighet som avses i 6 § uppsåtligen eller av oaktsamhet lämnar oriktig uppgift, om ej gärningen är belagd med straff i brottsbalken.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juri-

¹Senaste lydelse 1996:524

¹Senaste lydelse 1984:420

diska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Allmänt åtal för brott som avses i första stycket får väckas endast efter medgivande av arbetsmarknadsstyrelsen.

35. Förslag till lag om ändring i resegarantilagen (1972:204)

Härigenom föreskrivs att 14 § i resegarantilagen (1972:204)¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

14 §

Till böter eller fängelse i högst ett år skall den dömas som uppsåtligen

1. organiserar en paketresa utan att, innan han marknadsför resan, ha ställt säkerhet som krävs enligt denna lag eller

2. säljer eller marknadsför en paketresa, som organiseras av någon annan såsom arrangör, utan att ha ställt sådan säkerhet.

Till böter skall den dömas som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1. lämnar oriktig uppgift vid fullgörande av uppgiftsskyldighet som ålagts honom med stöd av 5 § eller

2. underlåter att fullgöra sådan uppgiftsskyldighet.

För en gärning som avses i första stycket skall inte någon dömas till ansvar i den utsträckning gärningen omfattas av ett vitesföreläggande enligt 4 a §. För en gärning som avses i andra stycket 1 skall inte någon dömas till ansvar, om gärningen är belagd med straff i brottsbalken. Inte heller skall någon dömas till ansvar för en gärning som avses i andra stycket 2 i den utsträckning gärningen omfattas av ett vitesföreläggande enligt 5 §.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt denna paragraf skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

¹Resegarantilagen (1972:204) omtryckt 1996:354

Allmänt åtal för brott mot denna lag får väckas endast efter medgivande av Kammarkollegiet.

36. Förslag till lag om ändring i lagen (1972:262) om understödsföreningar

Härigenom föreskrivs att det i lagen skall införas tre nya paragrafer, 74 a §, 79 a § och 79 b §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

74 a §

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

79 a §

Har brott som i 77–79 § sägs begåtts i en juridisk persons verksamhet skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

79 b §

Brott enligt denna lag får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

37. Förslag till lag om ändring i växtskyddslagen (1972:318)

Härigenom föreskrivs att 10 § i växtskyddslagen (1972:318) skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*10 §¹

Till böter döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1. inte gör en anmälan enligt 4 §,
2. inte följer ett föreläggande eller bryter mot en föreskrift eller ett förbud som har meddelats med stöd av 5, 5 a eller 7 a §, eller
3. åsidosätter en skyldighet enligt 6 §.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

38. Förslag till lag om ändring i sjömanslagen (1973:282)

Härigenom föreskrivs att 62 § och 63 § i sjömanslagen (1973:282) skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*62 §¹

Till böter döms den som bryter mot 15 § första eller andra stycket, 20 § första stycket, 21 § första stycket jämfört med 22–24 §, 26 § andra stycket, 27 § tredje stycket eller 37 §.

Till böter döms befälhavare som bryter mot 45 §.

Sker förseelse mot 15 § första eller andra stycket och visar arbetsgivaren att han gjort vad på honom skäligen ankommit för att förhindra förseelsen, är han fri från ansvar.

Har arbetsgivare gjort sig skyldig till brott som består i förseelse mot 15 § första eller andra stycket och har brottet begåtts i en juridisk persons verksamhet skall den juridiska personen

¹Senaste lydelse 1995:364

¹Senaste lydelse 1982:342

dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

63 §

Bryter befälhavare mot 37 § första eller andra stycket eller 45 §, dömes sjömannens arbetsgivare till böter, om han känt till eller bort känna till förseelsen och ej visar att han gjort vad på honom skäligen ankommit för att förhindra förseelsen.

Åsidosättes 15 § första eller andra stycket, 37 § första eller andra stycket eller 45 § i fråga om arbetstagare som är anställd av annan än redaren, dömes redaren till böter, om han ej visar att han gjort vad på honom skäligen ankommit för att förhindra förseelsen.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt denna paragraf skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Användes arbetstagare i fartygsarbete i strid mot 45 §, dömes vårdnadshavaren till böter, om han känt till förseelsen.

39. Förslag till lag om ändring i datalagen (1973:289)

Härigenom föreskrivs att det i datalagen (1973:289)¹ skall införas tre nya paragrafer, 18 a §, 20 a § och 20 b §, av följande lydelse

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

18 a §

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

20 a §

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt 20 § skall den

¹Datalagen (1973:289) omtryckt 1992:446

juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

20 b §

Brott enligt 20 § får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

40. Förslag till lag om ändring i kreditupplysningslagen (1973:1173)

Härigenom föreskrivs i fråga om kreditupplysningslagen (1973:1173)

dels att 19 § skall ha följande lydelse,

dels att skall införas två nya paragrafer, 17 a § och 19 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

17 a §

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

19 §¹

Till böter eller fängelse i högst ett år döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1. bedriver kreditupplysningsverksamhet utan att ha rätt till det enligt 3 §,

2. bryter mot 6–9 §§, 13 § första stycket eller andra stycket första meningen eller 16 § tredje stycket,

3. bryter mot ett villkor som har meddelats enligt 4 § andra stycket, 13 § andra stycket andra meningen eller 17 § första stycket, eller

4. lämnar en osann uppgift i sådana fall som avses i 10 § eller 16 §

¹Senaste lydelse 1997:556

andra stycket eller i ett meddelande enligt 11 §.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt första stycket skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Till böter döms den som genom oriktiga uppgifter uppsåtligen föranleder att någon som bedriver kreditupplysningsverksamhet, i annat fall än som avses i 9 § andra meningen, lämnar ut en kreditupplysning utan att ha grund till detta enligt 9 §. Till samma straff döms den som genom att utnyttja uppgifter hos någon som bedriver kreditupplysningsverksamhet uppsåtligen bereder sig tillgång till en kreditupplysning utan att ha grund till detta enligt 9 §. I ringa fall döms dock inte till ansvar.

19 a §

Brott enligt denna lag får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

41. Förslag till lag om ändring i lagen (1974:13) om vissa anställningsfrämjande åtgärder

Härigenom föreskrivs att det i lagen skall införas en ny paragraf, 21 §, av följande lydelse

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

21 §

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt 19–20 §§ skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

42. Förslag till lag om ändring i firmalagen (1974:156)

Härigenom föreskrivs att 18 § i firmalagen (1974:156) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

18 §¹

Gör någon firmaintrång och sker det uppsåtligen eller av grov oaktsamhet, skall han dömas till böter eller fängelse i högst två år.

För försök eller förberedelse till brott enligt första stycket döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt denna paragraf skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Avser intrånget en firma som är skyddad enbart på grund av registrering, skall inte dömas till ansvar för det intrång som gjorts före registreringsdagen.

Den som har överträtt ett vitesförbud enligt 15 § andra stycket får inte dömas till ansvar för intrång som omfattas av förbudet.

Åklagaren får väcka åtal för brott som avses i första eller andra stycket endast om målsäganden anger brottet till åtal och åtal av särskilda skäl är påkallat från allmän synpunkt.

43. Förslag till lag om ändring i handelsregisterlagen (1974:157)

Härigenom föreskrivs att 22 § i handelsregisterlagen (1974:157) skall ha följande lydelse.

¹Senaste lydelse 1994:237

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*22 §¹

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet meddelar oriktig eller vilseledande uppgift i ansökan eller anmälan till registreringsmyndigheten eller i handling som fogas därvid dömes till böter, om ej gärningen är belagd med straff i brottsbalken.

Den som försummar föreskriven ansökan eller anmälan eller, där sådan ansökan eller anmälan avskrivits eller avslagits eller registrering hävts, försummar att göra ny föreskriven ansökan eller anmälan, döms till penningböter.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt denna paragraf skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

44. Förslag till lag om ändring i inkassolagen (1974:182)

Härigenom föreskrivs i fråga om inkassolagen (1974:182)
dels att 17 § skall ha följande lydelse,
dels att skall införas en ny paragraf, 16 §, av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

16 §

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

17 §¹

Till böter eller fängelse i högst ett år döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

¹Senaste lydelse 1991:302

¹Senaste lydelse 1985:356

1. bedriver inkassoverksamhet utan föreskrivet tillstånd,
2. bryter mot föreskrift enligt 3 § andra stycket eller 15 § första stycket att anmäla ändring av visst förhållande,
3. bryter mot 10 a § första stycket eller andra stycket första meningen eller mot föreskrift som har meddelats enligt 10 a § andra stycket andra meningen, eller
4. lämnar osann uppgift i sådana fall som avses i 14 § andra stycket.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Brott enligt denna paragraf får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndigheten anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

45. Förslag till lag om ändring i lagen (1974:191) om bevakningsföretag

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1974:191) om bevakningsföretag¹

dels att 14 § skall ha följande lydelse,

dels att skall införas en ny paragraf, 13 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 a §

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

14 §

Till böter eller fängelse i högst sex månader döms den som uppsåt-

¹Lagen (1974:191) om bevakningsföretag omtryckt 1989:148

ligen eller av oaktsamhet bedriver verksamhet som avses i 1 § första stycket utan auktorisation eller lämnar osann uppgift i fall som avses i 9 §.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Brott enligt denna paragraf får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

46. Förslag till lag om ändring i bisjukdomslagen (1974:211)

Härigenom föreskrivs i fråga om bisjukdomslagen (1974:211)
dels att 8 § skall ha följande lydelse,
dels att skall införas en ny paragraf, 3 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 a §

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

8 §

Till böter dömes den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1. underlåter att göra anmälan enligt 2 §,
2. underlåter att efterkomma föreläggande eller bryter mot föreskrift eller förbud som meddelats med stöd av 3 §,
3. åsidosätter skyldighet enligt 4 §.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Brott enligt denna lag får endast åtalas av åklagare om en tillsynsman eller tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

47. Förslag till lag om ändring i lagen (1975:88) om bemyndigande att meddela föreskrifter om trafik, transporter och kommunikationer

Härigenom föreskrivs att 3 § i lagen (1975:88) om bemyndigande att meddela föreskrifter om trafik, transporter och kommunikationer skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Den som överträder föreskrift, som regeringen har meddelat med stöd av 1 § första stycket 5 eller 6 att gälla då riket är i krig eller krigsfara eller det råder sådana utomordentliga förhållanden som är föranledda av krig eller av krigsfara vari riket har befunnit sig, döms till böter eller fängelse i högst sex månader.

Föreslagen lydelse

3§¹

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet överträder föreskrift, som regeringen har meddelat med stöd av 1 § första stycket 5 eller 6 att gälla då riket är i krig eller krigsfara eller det råder sådana utomordentliga förhållanden som är föranledda av krig eller av krigsfara vari riket har befunnit sig, döms till böter eller fängelse i högst sex månader.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott som består en överträdelse av en föreskrift, som regeringen har meddelat med stöd av 1 § första stycket 5, skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

¹Senaste lydelse 1986:298

48. Förslag till lag om ändring i oljekrislagen (1975:197)

Härigenom föreskrivs att 19 § i oljekrislagen (1975:197) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

19 §

Till böter eller fängelse i högst sex månader dömes den som uppsåtligen eller av oaktsamhet, som ej är ringa,

1. underlåter att efterkomma beslut enligt 3 eller 4 §, om ej gärningen är belagd med straff i brottsbalken,

2. underlåter att fullgöra skyldighet som åligger honom enligt 5 §,

3. underlåter att följa föreskrift som har meddelats enligt 14 §,

4. lämnar osann uppgift vid fullgörande av uppgiftsskyldighet, om åtgärden innebär fara i bevishänseende.

Företagare ansvarar för gärning som begås i hans rörelse, om han haft eller bort ha vetskap om gärningen.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

49. Förslag till lag om ändring i bilskrotningslagen (1975:343)

Härigenom föreskrivs att 14 § i bilskrotningslagen (1975:343) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

14 §¹

Statens naturvårdsverk utövar den centrala tillsynen över efterlevnaden av denna lag och av föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.

¹Senaste lydelse 1996:543

För tillsynen gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

50. Förslag till lag om ändring i lagen (1975:424) om uppgiftsskyldighet vid grundvattentäktundersökning och brunnsborring

Härigenom föreskrivs att 6 § i lagen (1975:424) om uppgiftsskyldighet vid grundvattentäktundersökning och brunnsborringskall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet underlåter att fullgöra uppgiftsskyldighet eller lämnar oriktig uppgift dömes, om ej gärningen är belagd med straff i brottsbalken, till böter.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Allmänt åtal får väckas endast efter anmälan av Sveriges geologiska undersökning.

51. Förslag till lag om ändring i lagen (1975:1083) om uppgiftsskyldighet rörande mottagande av olja

Härigenom föreskrivs att 5 § i lagen (1975:1083) om uppgiftsskyldighet rörande mottagande av olja skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*5 §¹

Den som underlåter att fullgöra sin uppgiftsskyldighet eller uppsåtligen eller av oaktsamhet lämnar oriktig uppgift dömes till böter, om ej gärningen är belagd med straff i brottsbalken.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Allmänt åtal får väckas endast efter anmälan från sjöfartsverket.

Sjöfartsverket får förelägga uppgiftsskyldig vid vite att inom viss tid inkomma med uppgiften.

52. Förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (1975:1385)

Härigenom föreskrivs att 19 kap. 1 § i aktiebolagslagen (1975:1385)¹ skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***19 kap.**1 §²

Till böter eller fängelse i högst ett år döms den som

1. uppsåtligen bryter mot 1 kap. 4 §,
2. uppsåtligen eller av oaktsamhet underlåter att enligt denna lag föra aktiebok, förteckning enligt 3 kap. 12 § eller hålla aktiebok tillgänglig,
3. uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 3 kap. 12 § tredje stycket, 8 kap. 8 § andra stycket andra meningen eller 9 § första stycket andra eller tredje meningen,
4. uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot 12 kap. 7 eller 9 §.

¹Senaste lydelse 1982:277

¹Aktiebolagslagen (1975:1385) omtryckt 1993:150

²Senaste lydelse 1994:802

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt första stycket, utom mot 8 kap. 8 § andra stycket andra meningen eller 9 § första stycket andra eller tredje meningen, skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Utän hinder av 35 kap. 1 § brottsbalken får påföljd för brott enligt första stycket 4 mot 12 kap. 7 § ådömas, om den misstänkte häktats eller erhållit del av åtal för brottet inom fem år från brottet.

I fall som avses i 10 kap. 13 § första stycket skall inte följa ansvar enligt 20 kap. 3 § brottsbalken.

53. Förslag till lag om ändring i trafikskadelagen (1975:1410)

Häri genom föreskrivs att 33 § i trafikskadelagen (1975:1410)¹ skall ha följande lydelse

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

33 §

Saknas föreskriven trafikförsäkring när motordrivet fordon som inte är registrerat i bilregistret eller som är avställt brukas i trafik här i landet av den försäkringspliktige eller av annan med dennes tillstånd, döms den försäkringspliktige till penningböter.

Saknas föreskriven trafikförsäkring när motordrivet fordon som inte är registrerat i bilregistret eller som är avställt brukas i trafik här i landet av den försäkringspliktige eller av annan med dennes tillstånd, döms den försäkringspliktige till penningböter.

Saknas föreskriven trafikförsäkring när motordrivet fordon som inte är registrerat i bilregistret eller som är avställt brukas i trafik här i landet av den försäkringspliktige eller av annan med dennes tillstånd, döms den försäkringspliktige till penningböter, *om överträdelserna skett*

¹Trafikskadelagen (1975:1410) omtryckt 1994:43

uppsåtligen eller av oaktsamhet.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Fortsätter den försäkringspliktige under tid då han står under åtal för förseelse som avses i första stycket att begå sådan förseelse, skall vad han har gjort sig skyldig till före varje åtal anses som särskilt brott.

54. Förslag till lag om ändring i lagen (1976:157) om skyldighet för arbetsgivare att anmäla ledig plats till den offentliga arbetsförmedlingen

Härigenom föreskrivs att 6 § i lagen om skyldighet för arbetsgivare att anmäla ledig plats till den offentliga arbetsförmedlingen skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §¹

Arbetsgivare, som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet underlåter att anmäla ledig plats enligt vad som föreskrivs i denna lag, döms till penningböter. Detsamma skall gälla arbetsgivare som i anmälan uppsåtligen eller av grov oaktsamhet lämnar oriktig uppgift, vilken ej saknar betydelse.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Allmänt åtal för brott som avses i första stycket får väckas endast efter medgivande av arbetsmarknadsstyrelsen.

¹Senaste lydelse 1991:305

55. Förslag till lag om ändring i lagen (1976:295) om skyldighet för näringsidkare att medverka vid lagring för försörjningsberedskap

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1976:295) om skyldighet för näringsidkare att medverka vid lagring för försörjningsberedskap
dels att 8 § skall ha följande lydelse,
dels att skall införas en ny paragraf, 7 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

8 §

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet, som ej är ringa, underlåter att följa föreskrift som har meddelats enligt denna lag dömes till böter eller fängelse i högst sex månader.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Brottet får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

Den som har åsidosatt vitesföreläggande dömes ej till ansvar för gärning som omfattas av föreläggandet.

56. Förslag till lag om ändring i utsädeslagen (1976:298)

Härigenom föreskrivs i fråga om utsädeslagen (1976:298)
dels att 8 § skall ha följande lydelse,
dels att det skall införas tre nya paragrafer, 8 a, 8 b § och 10 §§, av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*8 §¹

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot föreskrift som har meddelats med stöd av 2 § första stycket eller 3 § döms till böter, om inte gärningen är belagd med straff i lagen (1960:418) om straff för varusmuggling. Till samma straff döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet åsidosätter anmälningsskyldighet som föreskrivits med stöd av 4 §.

Vara som varit föremål för brott mot föreskrift, meddelad med stöd av 3 §, skall förklaras förverkad, om det inte är uppenbart obilligt. Detsamma gäller utbyte av sådant brott. I stället för varan kan dess värde förklaras förverkat.

Har någon gjort sig skyldig till brott enligt första stycket, skall han ersätta tillsynsmyndigheten kostnader för undersökning av taget prov.

Har någon gjort sig skyldig till brott enligt första stycket, skall han ersätta tillsynsmyndigheten kostnader för undersökning av taget prov. *Detsamma gäller en juridisk person i vilkens verksamhet ett sådant brott är begånget.*

8 a §

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt 7 eller 8 § skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

8 b §

Brott enligt denna lag får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

10 §

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

¹Senaste lydelse 1992:1682

57. Förslag till lag om ändring i lagen (1976:357) om motortävlingsförsäkring

Härigenom föreskrivs att 11 § i lagen (1976:357) om motortävlingsförsäkring skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 §

Den som underlåter att fullgöra sin skyldighet att taga motortävlingsförsäkring dömes till böter.

Den som *uppsåtligen eller av oaktsamhet* underlåter att fullgöra sin skyldighet att taga motortävlingsförsäkring dömes till böter.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

58. Förslag till lag om ändring i lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 11 § i lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

11 §¹

Den som underlåter att fullgöra anmälningsskyldighet enligt 1 § andra stycket första meningen dömes till böter. Till samma straff dömes arbetsgivare och uppdragsgivare som underlåter att fullgöra uppgiftsskyldighet enligt 7 §.

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet lämnar oriktigt meddelande i uppgift som skall lämnas enligt denna lag dömes till böter, om ej gärningen är belagd med straff i brottsbalken.

Har någon i en juridisk per-

¹Senaste lydelse 1977:264

sons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt denna paragraf skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

59. Förslag till lag om ändring i lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

Härigenom föreskrivs att 47 § i lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

47 §¹

Är någon enligt 45 § skyldig att lämna varsel, skall han inom tid och på sätt som där anges göra detta även till förlikningsmannae Expeditionen. Den som bryter häremot döms till penningböter.

Är någon enligt 45 § skyldig att lämna varsel, skall han inom tid och på sätt som där anges göra detta även till förlikningsmannae Expeditionen. Den som uppsåtligt eller av oaktsamhet bryter häremot döms till penningböter.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

60. Förslag till lag om ändring i lagen (1976:1054) om svavelhaltigt bränsle

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1976:1054) om svavelhaltigt bränsle

dels att 7 § skall ha följande lydelse,

dels att det skall införas en ny paragraf, 6 a §, av följande lydelse.

¹Senaste lydelse 1991:306

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse**6 a §*

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

7 §¹

Till böter eller fängelse i högst ett år döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot föreskrift som har meddelats med stöd av 1 §, om inte gärningen är ringa.

Till böter döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet underlåter att lämna uppgift eller lämnar oriktig uppgift i fall då uppgiftsskyldighet har föreskrivits med stöd av 3 §.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt denna paragraf skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Till ansvar enligt denna lag döms inte, om ansvar för gärningen kan ådömas enligt brottsbalken.

Brott enligt denna paragraf får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

Om ansvar för import av bränsle i strid mot föreskrift som har meddelats med stöd av 1 § och försök därtill finns bestämmelser i lagen (1960:418) om straff för varusmuggling.

61. Förslag till lag om ändring i körkortslagen (1977:477)

Härigenom föreskrivs att 34 och 36 §§ i körkortslagen (1977:477) skall ha följande lydelse.

¹Senaste lydelse 1989:321

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

34 §

Föres moped eller terrängskoter av barn som ej har fyllt 15 år, dömes den som har vårdnaden om barnet eller, om förseelsen har begåtts av barnet i anställningsförhållande, arbetsgivaren till böter, om han har underlåtit att göra vad som ankommit på honom för att hindra förseelsen. Till samma straff dömes även den som i annat fall tillåter barn som ej har fyllt 15 år att föra moped eller terrängskoter.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

36 §

Den som i yrkesmässig trafik som förare anställer och brukar någon som ej är behörig att föra fordon i sådan trafik dömes till böter. Till samma straff dömes även den som i annat fall överlämnar åt eller tillåter annan att föra fordon i yrkesmässig trafik utan att denne är berättigad till det.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

62. Förslag till lag om ändring i arbetsmiljölagen (1977:1160)

Härigenom föreskrivs att det i arbetsmiljölagen (1977:1160) införs tre nya paragrafer, 7 kap. 15 § samt 8 kap. 2 a och 2 b §, av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***7 kap.**

15 §

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i

lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

8 kap.

2 a §

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt 1 eller 2 § skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

2 b §

Brott enligt denna lag får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

63. Förslag till lag om ändring i lagen (1978:69) om försäljningsskatt på motorfordon

Härigenom föreskrivs att det i lagen (1978:69) om försäljningsskatt på motorfordon införs en ny paragraf, 18 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

18 a §

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt 18 § skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

64. Förslag till lag om ändring i lagen (1978:160) om vissa rörledningar

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1978:160) om vissa rörledningar

dels att 22 § skall ha följande lydelse,

dels att det skall införas en ny paragraf, 21 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

21 a §

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000).

22 §

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet framdrager eller begagnar ledning utan att inneha koncession, där sådan kräves, dömes till böter eller fängelse i högst sex månader.

Till samma påföljd dömes också den som vid fullgörande av uppgiftsskyldighet, som är förbunden med koncession eller som avses i 19 § andra stycket, lämnar oriktig uppgift, om detta sker uppsåtligen eller av grov oaktsamhet.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt denna paragraf skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Brott enligt denna paragraf får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

65. Förslag till lag om ändring i förfogandelagen (1978:262)

Härigenom föreskrivs att det i förfogandelagen (1978:262) införs en ny paragraf, 53 a §, av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse**53 a §*

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt 52 § eller 53 § skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

66. Förslag till lag om ändring i ransoneringslagen (1978:268)

Härigenom föreskrivs att det i ransoneringslagen (1978:268) införs en ny paragraf, 48 a §, av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse**48 a §*

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt 44 eller 46–48 § skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

67. Förslag till lag om ändring i lagen (1978:800) om namn och bild i reklam

Härigenom föreskrivs att 2 § i lagen (1978:800) om namn och bild i reklam skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse**2 §*

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot 1 § skall dömas till böter.

I fråga om medverkan till sådan gärning tillämpas 23 kap. 4 och 5 §§ brottsbalken.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt denna paragraf skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

68. Förslag till lag om ändring i lagen (1979:84) om delpensionsförsäkring

Härigenom föreskrivs att 22 § i lagen (1979:84) om delpensionsförsäkring skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

22 §

Arbetsgivare och uppdragsgivare som underlåter att utfärda intyg eller fullgöra annan uppgiftsskyldighet enligt 15 § andra stycket eller 18 § andra stycket döms till böter. Till samma straff döms den som underlåter att fullgöra anmälningsskyldighet enligt 18 § andra stycket eller som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet lämnar oriktigt meddelande i uppgift enligt denna lag, om inte gärningen är belagd med straff i brottsbalken.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

69. Förslag till lag om ändring i lagen (1979:357) om yrkesmässig försäljning av dyrkverktyg

Härigenom föreskrivs att 7 § i lagen (1979:357) om yrkesmässig försäljning av dyrkverktyg skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §

Till böter eller fängelse i högst sex månader döms den som uppsåt-

ligen eller av oaktsamhet

1. bedriver yrkesmässig försäljning av dyrkverktyg utan tillstånd eller utan att godkänd föreståndare finns,

2. bryter mot föreskrift som avses i 2 § tredje stycket eller mot villkor enligt 4 § första stycket,

3. underlåter att fullgöra skyldigheten enligt 6 § eller lämnar oriktig uppgift vid fullgörandet.

Har brottet begåtts i en juridisk persons verksamhet skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

I ringa fall döms inte till straff.

70. Förslag till lag om ändring i lagen (1979:425) om skötsel av jordbruksmark

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1979:425) om skötsel av jordbruksmark

dels att 12 § skall ha följande lydelse,

dels att det skall införas en ny paragraf, 10 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 §

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

12 §¹

Till böter döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1. tar jordbruksmark ur produktion i strid mot 4 § första stycket,

2. utför täkt i strid mot 5 § första stycket,

3. bryter mot föreskrift som har meddelats med stöd av 6 b §, eller

4. underlåter att följa ett föreläggande eller bryter mot ett förbud som har meddelats med stöd av 9 a §.

Har någon i en juridisk per-

¹Senaste lydelse 1991:643

sons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Brott enligt denna paragraf får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

Utbyte av brott som avses i första stycket 2 skall förklaras förverkat, om det inte är uppenbart oskäligt.

Om ett vitesföreläggande eller vitesförbud har överträtts, döms inte till ansvar enligt första stycket för gärning som omfattas av föreläggandet eller förbudet.

71. Förslag till lag om ändring i skogsvårdslagen (1979:429)

Härigenom föreskrivs i fråga om skogsvårdslagen (1979:429)¹ dels att 38 § skall ha följande lydelse, dels att det skall införas en ny paragraf, 35 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

35 a §

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

38 §

Till böter eller fängelse i högst sex månader döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1. bryter mot en föreskrift som har meddelats med stöd av 7 § första stycket, 10 § andra stycket, 11 §, 20 § eller 29 § första stycket,
2. bryter mot 10 § första stycket,

¹Skogsvårdslagen (1979:429) omtryckt 1993:553

3. bryter mot 16 § första stycket eller mot villkor som gäller avverkning och som har meddelats med stöd av 16 § tredje stycket, 18 § andra stycket eller 21 § tredje stycket,

4. bryter mot avverkningsförbud som avses i 36 §,

5. inte fullgör anmälningsskyldighet som har föreskrivits med stöd av 14 §,

6. inte rättar sig efter ett föreläggande eller bryter mot ett förbud som har meddelats för att 31 § eller en föreskrift enligt 30 § skall följas,

7. genom avverkning eller andra åtgärder bryter mot 25 § första stycket första meningen, 27 § första stycket eller mot ett beslut om avverkning som har meddelats med stöd av 27 § tredje stycket.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

I ringa fall döms inte till ansvar.

Den som inte har rättat sig efter ett vitesföreläggande eller som har överträtt ett vitesförbud döms inte till ansvar enligt denna lag för en gärning som omfattas av föreläggandet eller förbudet.

Brott enligt denna paragraf får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

72. Förslag till lag om ändring i lagen (1979:560) om transportförmedling

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 1 § i lagen (1979:560) om transportförmedling skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***4 kap.**1 §¹

Den som driver transportförmedling utan tillstånd eller en tillståndshavare som bryter mot någon särskild föreskrift som har meddelats i tillståndet döms till böter.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

73. Förslag till lag om ändring i lagen (1979:561) om biluthyrning

Häri genom föreskrivs att 4 kap. 1 § i lagen (1979:561) om biluthyrning skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***4 kap.**

1 §

Den som driver uthyrningsrörelse utan tillstånd eller en tillståndshavare som bryter mot någon särskild föreskrift som har meddelats i tillståndet döms till böter.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

¹Senaste lydelse 1987:42

74. Förslag till lag om ändring i renhållningslagen (1979:596)

Härigenom föreskrivs att det i renhållningslagen (1979:596) införs tre nya paragrafer, 23 a, 24 b och 24 c §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

23 a §

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

24 b §

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt 24 eller 24 a § skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

24 c §

Brott enligt denna lag får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

75. Förslag till lag om ändring i containerlagen (1980:152)

Härigenom föreskrivs att 10 § i containerlagen (1980:152) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 §

Till böter eller fängelse i högst ett år döms den som uppsåtligen bryter mot förbud som har meddelats med stöd av 9 §.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Brott enligt denna paragraf får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

76. Förslag till lag om ändring i epizootilagen (1980:369)

Härigenom föreskrivs i fråga om epizootilagen (1980:369)
dels att 12 § skall ha följande lydelse,
dels att det skall införas en ny paragraf, 9 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 a §

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

12 §¹

Till böter döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1. underlåter att göra anmälan enligt 2 §,
2. bryter mot ett beslut enligt 4 eller 5 § eller mot en föreskrift som meddelats med stöd av 7 §.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Brottet får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet

¹Senaste lydelse 1991:394

anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

Innefattar brott som avses i första stycket olovlig transport eller förflyttning av djur eller vara, skall sådan egendom förklaras förverkad, om det ej är uppenbart obilligt. I stället för egendomen kan dess värde förklaras förverkat.

77. Förslag till lag om ändring i lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen
dels att 8 kap. skall upphöra att gälla,
dels att 10 kap. 9 § skall ha följande lydelse,
dels att det skall införas tre nya paragrafer, 6 kap. 11 § samt 10 kap. 6 a och 6 b §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap.

11 §

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

10 kap.

6 a §

Har ett brott enligt denna lag begåtts i en juridisk persons verksamhet skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

6 b §

Brott enligt denna lag får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

9 §¹

Om brott enligt denna lag som har begåtts utanför svenskt inre vatten på ett fartyg som är registrerat i en främmande stat finns särskilda bestämmelser i lagen (1996:517) om begränsning av tillämpningen av svensk lag vad gäller vissa brott begångna på utländska fartyg.

Brott enligt denna lag döms vid svensk domstol, även om 2 kap. 2 eller 3 § brottsbalken inte är tillämplig.

78. Förslag till lag om ändring i socialtjänstlagen (1980:620)

Härigenom föreskrivs att 75 § i socialtjänstlagen (1980:620)¹ skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*75 §²

Till böter döms den som

Till böter döms den som *upp-såtligen eller av oaktsamhet*

1. åsidosätter bestämmelserna i 25 § eller 31 § första stycket, om inte gärningen i sistnämnda fall är belagd med straff i lagen (1997:192) om internationell adoptionsförmedling,

2. överträder förbud eller begränsning som har meddelats med stöd av 27 §,

3. utan tillstånd driver sådan verksamhet som avses i 69 §,

4. i strid mot ett förbud som har meddelats enligt 70 § fortsätter verksamheten.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt första stycket 1, 3, eller 4 skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap brottsbalken.

¹Senaste lydelse 1996:527

¹Socialtjänstlagen (1980:620) omtryckt 1993:553

²Senaste lydelse 1997:313

Allmänt åtal får väckas endast efter medgivande av socialnämnden, länsstyrelsen eller Socialstyrelsen.

79. Förslag till lag om ändring i lagen (1981:2) om handel med skrot och begagnade varor

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1981:2) om handel med skrot och begagnade varor

dels att 4 § skall ha följande lydelse,

dels att det skall införas två nya paragrafer, 8 a och 8 b §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §

Tillsynen över efterlevnaden av denna lag och de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen utövas av den myndighet som regeringen bestämmer.

För tillsynen gäller bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

8 a §

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt 6 eller 8 § skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

8 b §

Brott enligt denna lag får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

80. Förslag till lag om ändring i utsökningsbalken (1981:774)

Härigenom föreskrivs att 7 kap. 25 § i utsökningsbalken (1981:774) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.

25 §¹

En arbetsgivare som uppsåtligen eller av oaktsamhet underlåter att inom föreskriven tid tillställa kronofogdemyndigheten belopp som skulle ha innehållits enligt beslut om utmätning, döms till böter.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

81. Förslag till lag om ändring i lagen (1982:349) om återvinning av dryckesförpackning av aluminium

Härigenom föreskrivs att 4 § i lagen (1982:349) om återvinning av dryckesförpackning av aluminium skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §¹

Till böter eller fängelse i högst ett år döms den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

1. bryter mot 2 § eller åsidosätter villkor som har meddelats för tillstånd enligt 2 §,
2. bryter mot 2 a §,
3. bryter mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 3 §, eller
4. lämnar oriktig uppgift om förhållanden som är av betydelse i handling som avges till ledning vid fastställande av avgift.

¹Senaste lydelse 1995:298

¹Senaste lydelse 1994:2034

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

82. Förslag till lag om ändring i lagen (1982:636) om anordnande av visst automatspel

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1982:636) om anordnande av visst automatspel

dels att 9 § skall ha följande lydelse,

dels att det skall införas en ny paragraf, 8 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 a §

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

9 §¹

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet anordnar automatspel eller låter ställa upp en spelautomat i strid mot 3 § eller bryter mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 5 § döms, om gärningen inte är ringa, till böter eller fängelse i högst sex månader.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Brottet får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

¹Senaste lydelse 1990:104

83. Förslag till lag om ändring i arbetstidslagen (1982:673)

Härigenom föreskrivs i fråga om arbetstidslagen (1982:673)
dels att 26 och 27 §§ skall upphöra att gälla,
dels att det skall införas tre nya paragrafer, 22 a, 24 b och 24 c §§,
av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

22 a §

*För tillsyn enligt denna lag
gäller även bestämmelserna i
lagen (0000:000) om tillsyn och
åtalsanmälan.*

24 b §

*Har någon i en juridisk per-
sons verksamhet gjort sig skyldig
till brott enligt 23 eller 24 § skall
den juridiska personen dömas till
straff enligt 32 kap. brottsbalken.*

24 c §

*Brott enligt denna lag får
endast åtalas av åklagare om
tillsynsmyndighet anger brottet
till åtal eller åtal är påkallat ur
allmän synpunkt.*

84. Förslag till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713)

Härigenom föreskrivs att det i försäkringsrörelselagen (1982:713)¹
införs tre nya paragrafer, 19 kap. 18 § samt 21 kap. 1 a och 1 b §§, av
följande lydelse.

¹Försäkringsrörelselagen (1982:713) omtryckt 1995:1567

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***19 kap.***18 §*

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

21 kap.*1 a §*

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt 1 § skall den juridiska personen dömas till straffenligt 32 kap. brottsbalken.

1 b §

Brott enligt denna lag får åtalas av åklagare endast om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

85. Förslag till lag om ändring lagen (1982:821) om transport av farligt gods

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1982:821) om transport av farligt gods

dels att 16 § skall ha följande lydelse,

dels att det skall införas en ny paragraf, 13 a §, av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse**13 a §*

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

16 §¹

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot

1. föreskrifter som meddelats med stöd av 9 eller 10 §,
2. förelägganden eller förbud som meddelats med stöd av 13 §, dock inte om föreläggandet eller förbudet omfattas av ett vitesföreläggande döms till böter eller fängelse i högst ett år.

Är brott som sägs i första stycket med hänsyn till risken för skador på liv eller egendom eller i miljön och övriga omständigheter att anse som ringa döms till penningböter.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt denna paragraf skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Ansvar enligt första eller andra stycket inträder inte om ansvar för gärningen kan ådömas enligt brottsbalken.

Brott enligt denna paragraf får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

86. Förslag till lag om ändring i lagen (1982:963) om rymdverksamhet

Härigenom föreskrivs att 5 § i lagen (1982:963) om rymdverksamhet skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bedriver rymdverksamhet utan att ha erforderligt tillstånd döms till böter eller fängelse i högst ett år. Detsamma gäller den som uppsåtligen eller av oaktsamhet åsidosätter villkor som har uppställts som förutsättning för tillstånd.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig

¹Senaste lydelse 1992:593

Den som utom riket har begått brott som avses i första stycket döms, om han finns här, efter denna lag och brottsbalken samt vid svensk domstol, även om 2 kap. 2 eller 3 § nämnda balk inte är tillämplig och utan hinder av 2 kap. 5 a § första och andra styckena nämnda balk.

Åtal för brott som avses i första stycket får väckas endast efter regeringens medgivande.

till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Brott enligt denna paragraf döms vid svensk domstol även om 2 kap. 2 eller 3 § brottsbalken inte är tillämplig och utan hinder av 2 kap. 5 a § första och andra styckena nämnda balk.

87. Förslag till lag om ändring i lagen (1982:1004) om skyldighet för näringsidkare, arbetsmarknadsorganisationer m.fl. att delta i totalförsvarsplaneringen

Härigenom föreskrivs att 6 § i lagen (1982:1004) om skyldighet för näringsidkare, arbetsmarknadsorganisationer m.fl. att delta i totalförsvarsplaneringen skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §

Till böter eller fängelse i högst ett år döms den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet har lämnat oriktiga uppgifter om förhållanden av vikt, när en totalförsvarsmyndighet har begärt upplysningar enligt 2 §.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

88. Förslag till lag om ändring i hälsoskyddslagen (1982:1080)

Härigenom föreskrivs i fråga om hälsoskyddslagen (1982:1080)
dels att 23 § skall ha följande lydelse,
dels att det skall införas en ny paragraf, 17 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

17 a §

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000).

23 §¹

Till böter döms den som med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot 7 § andra stycket, 7 a § andra stycket eller 12 § eller mot en föreskrift som meddelats med stöd av denna lag samt den som inte uppfyller villkor som meddelats med stöd av 14 §.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Ansvar enligt första stycket inträder ej om ansvar för gärningen kan ådömas enligt brottsbalken.

Brott enligt denna paragraf får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

89. Förslag till lag om ändring i vattenlagen (1983:291)

Härigenom föreskrivs att det i vattenlagen (1983:291) skall införas två nya paragrafer, 18 kap. 2 a § och 21 kap. 2 a §, av följande lydelse.

¹Senaste lydelse 1988:926

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

18 kap.

2 a §

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

21 kap.

2 a §

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

90. Förslag till lag om ändring i lagen (1983:428) om spridning av bekämpningsmedel över skogsmark

Härigenom föreskrivs att 6 § i lagen (1983:428) om spridning av bekämpningsmedel över skogsmark skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 1 § eller åsidosätter villkor som har meddelats vid medgivande av undantag enligt 2 eller 4 § döms till böter eller fängelse i högst ett år.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

91. Förslag till lag om ändring i lagen (1983:738) om bekämpande av salmonella hos djur

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1983:738) om bekämpande av salmonella hos djur

dels att 6 § skall ha följande lydelse,

dels att det skall införas en ny paragraf, 5 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 a §

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

6 §

Till böter döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1. bryter mot beslut enligt 1 §,

2. underlåter att fullgöra vad som åligger honom enligt föreskrift som meddelats med stöd av 2 §,

3. vid fullgörande av uppgiftsskyldighet enligt 2 § andra stycket lämnar oriktig uppgift rörande något förhållande av betydelse, om inte gärningen är belagd med straff i brottsbalken.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Den som har överträtt ett vitesföreläggande enligt 4 § döms inte till ansvar enligt denna lag för gärning som omfattas av föreläggandet.

Brott enligt denna paragraf får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

Innefattar brott som avses i första stycket 1 olovlig transport av djur eller varor, skall sådan egendom förklaras förverkad, om det inte är uppenbart obilligt. I stället för egendomen kan dess värde förklaras förverkat.

92. Förslag till lag om ändring i mönstringslagen (1983:929)

Härigenom föreskrivs i fråga om mönstringslagen (1983:929) dels att 26 § skall ha följande lydelse, dels att det skall införas två nya paragrafer, 29 a och 29 b §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

26 §

Tillsyn över efterlevnaden av denna lag och av de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen utövas av den myndighet som regeringen bestämmer.

För tillsynen gäller bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

29 a §

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt 28 eller 29 § skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

29 b §

Brott enligt denna lag får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

93. Förslag till lag om ändring i lagen (1983:1046) om skyldighet för vissa bostadsföreningar och bostadsaktiebolag att föra lägenhetsförteckning

Härigenom föreskrivs att 5 § i lagen (1983:1046) om skyldighet för vissa bostadsföreningar och bostadsaktiebolag att föra lägenhetsförteckning skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

5 §

En styrelseledamot eller likvidator som inte iakttar föreskrifterna i 3 § döms till böter.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

94. Förslag till lag om ändring i lagen (1983:1097) med vissa bestämmelser om larmanläggningar m.m.

Härigenom föreskrivs att 11 § i lagen (1983:1097) med vissa bestämmelser om larmanläggningar m.m. skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

11 §

Den som bryter mot 2 § eller mot förbud som avses i 4 § andra meningen döms till böter eller fängelse i högst sex månader.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

95. Förslag till lag om ändring i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet

Härigenom föreskrivs att det i lagen (1984:3)¹ om kärnteknisk verksamhet införs tre nya paragrafer, 18 a, 27 a och 29 a §§, av följande lydelse.

¹Lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet omtryckt 1992:1536

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse**18 a §*

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

27 a §

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt 25, 25 a eller 27 § skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

29 a §

Brott enligt denna lag får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

96. Förslag till lag om ändring i lagen (1984:1049) om beredskapslagring av olja och kol

Härigenom föreskrivs att 2 § och 35 § i lagen (1984:1049) om beredskapslagring av olja och kol skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse**2 §*

Tillsyn över efterlevnaden av denna lag och med stöd av lagen meddelade föreskrifter utövas av den myndighet som regeringen bestämmer (tillsynsmyndigheten).

För tillsynen gäller bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

35 §

Till böter eller fängelse i högst ett år döms, om gärningen ej är be-lagd med straff i brottsbalken, den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1. underlåter att fullgöra skyldighet som avses i 16, 30 eller 31 § eller vid fullgörandet av sådan skyldighet lämnar oriktig uppgift,

2. underlåter att lämna tillträde till lageranläggningar eller kontors-lokaler enligt 32 § eller annars hindrar undersökning eller granskning som avses där.

*Har någon i en juridisk per-
sons verksamhet gjort sig skyldig
till brott enligt denna paragraf
skall den juridiska personen
dömas till straff enligt 32 kap.
brottsbalken.*

I ringa fall döms inte till ansvar.

Den som har åsidosatt vitesföreläggande enligt 33 § döms inte till straff för gärning som omfattas av föreläggandet.

97. Förslag till lag om ändring i lagen (1985:126) om åtgärder till skydd för svensk sjöfart

Häri genom föreskrivs att 3 i lagen (1985:126) om åtgärder till skydd för svensk sjöfart skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Den som bryter mot en föreskrift som har meddelats med stöd av denna lag döms till böter eller fängelse i högst sex månader.

*Har någon i en juridisk per-
sons verksamhet gjort sig skyldig
till sådant brott skall den juri-
diska personen dömas till straff
enligt 32 kap. brottsbalken.*

Åtal får väckas endast efter förordnande av regeringen.

98. Förslag till lag om ändring i lagen (1985:295) om foder

Häri genom föreskrivs i fråga om lagen (1985:295) om foder
dels att 17 § skall ha följande lydelse,
dels att det skall införas en ny paragraf, 15 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

15 a §

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

17 §¹

Till böter döms den som med uppsåt eller av oaktsamhet

1. bryter mot 3 a § första stycket, 4 § första stycket, 5 eller 9–11 §,
2. bryter mot en föreskrift som meddelats med stöd av 4 § andra stycket eller 6 §.
3. åsidosätter förbud eller villkor som meddelats med stöd av 4 § andra stycket eller 8 §, eller
4. underlåter att fullgöra sin skyldighet enligt 13 § första stycket andra meningen.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt första stycket skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar.

Den som har överträtt vitesföreläggande eller vitesförbud döms inte till ansvar enligt denna lag för gärning som omfattas av föreläggandet eller förbudet.

Ansvar enligt första stycket inträder inte om ansvar för gärningen kan ådömas enligt brottsbalken eller enligt lagen (1960:418) om straff för varusmuggling.

Brott enligt denna paragraf får endast åtalas av åklagare om

¹Senaste lydelse 1992:1681

tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

99. Förslag till lag om ändring i lagen (1985:342) om kontroll av husdjur m.m.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1985:342) om kontroll av husdjur m.m.

dels att 7 § skall ha följande lydelse,

dels att det skall införas en ny paragraf, 6 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 a §

För kontroll enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

7 §¹

Den som med uppsåt eller av grov oaktsamhet bryter mot en föreskrift som har meddelats med stöd av 2, 4 eller 5 a § döms till böter, om inte ansvar för gärningen kan ådömas enligt brottsbalken.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Brott enligt denna paragraf får endast åtalas av åklagare om Statens jordbruksverk anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

¹Senaste lydelse 1993:1491

100. Förslag till lag om ändring i lagen (1985:426) om kemiska produkter

Härigenom föreskrivs att det i lagen (1985:426) om kemiska produkter införs tre nya paragrafer, 17 a, 21 a och 21 b §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

17 a §

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

21 a §

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt 20 eller 21 § skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

21 b §

Brott enligt denna lag får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

101. Förslag till lag om ändring i lagen (1985:620) om vissa torvfyndigheter

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen dels att 40 § skall ha följande lydelse, dels att det skall införas en ny paragraf, 39 a §, av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse**39 a §*

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

40 §

Till böter eller fängelse i högst sex månader döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1. påbörjar undersökningsarbete utan att iaktta vad som i 22 § andra stycket föreskrivs om ställande av säkerhet,

2. bearbetar en torvfyndighet utan att ha erhållit bearbetningskoncession, om sådan krävs.

Till sådan påföljd döms också den som vid fullgörande av uppgiftsskyldighet som är förenad med koncession eller som avses i 36 § andra stycket lämnar oriktig uppgift, om detta sker uppsåtligen eller av grov oaktsamhet.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt denna paragraf skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

I fall som avses i första stycket 2 får torv som bearbetats förklaras förverkad.

Den som har gjort sig skyldig till gärning som avses i första stycket 2 får förpliktas att ersätta kostnad som föranleds därav.

Brott som avses i första stycket 1 får åtalas av allmän åklagare endast om målsäganden anger brottet till åtal.

Den som har gjort sig skyldig till gärning som avses i första stycket 2 får förpliktas att ersätta kostnad som föranleds därav. *Detsamma gäller en juridisk person i vilkens verksamhet ett sådant brott är begånget.*

Brott som avses i första stycket 1 får åtalas av allmän åklagare endast om målsäganden anger brottet till åtal. *Annat brott enligt denna paragraf får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.*

102. Förslag till lag om ändring i lagen (1985:635) om försörjningsberedskap på naturgasområdet

Härigenom föreskrivs att 2 och 29 §§ i lagen (1985:635) om försörjningsberedskap på naturgasområdet skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Tillsyn över efterlevnaden av denna lag och med stöd av lagen meddelade föreskrifter utövas av den myndighet som regeringen bestämmer (tillsynsmyndigheten).

För tillsynen gäller bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

29 §

Till böter eller fängelse i högst ett år döms, om gärningen ej är belagd med straff i brottsbalken, den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1. underlåter att på annat sätt än som anges i 21 § iaktta vad som åligger honom genom beslut enligt 14 §,

2. underlåter att fullgöra skyldighet som avses i 15, 24 eller 25 § eller vid fullgörandet av sådan skyldighet lämnar oriktig uppgift,

3. underlåter att lämna tillträde till lager, utrustning, anordningar eller kontorslokaler enligt 26 § eller annars hindrar undersökning eller granskning som avses där.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

I ringa fall döms inte till ansvar.

Den som har åsidosatt vitesföreläggande enligt 27 § döms inte till straff för gärning som omfattas av föreläggandet.

103. Förslag till lag om ändring i lagen (1986:985) om handel med ädelmetallarbeten

Härigenom föreskrivs att 14 § i lagen (1986:985) om handel med ädelmetallarbeten skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

14 §

Till böter eller fängelse i högst i sex månader döms, om gärningen inte är belagd med straff i brottsbalken, den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1. saluhåller eller försäljer ädelmetallarbeten eller andra arbeten i strid mot 3 eller 6 §.
2. anbringar stämplar eller andra märken i strid mot denna lag eller föreskrifter, som har meddelats med stöd av lagen, eller bryter mot skyldighet som följer av 7 § tredje meningen,
3. inte iakttar registreringskyldighet enligt 10 §,
4. bryter mot villkor som har meddelats med stöd av 13 §.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

I ringa fall döms inte till ansvar.

104. Förslag till lag om ändring i räddningstjänstlagen (1986:1102)

Härigenom föreskrivs i fråga om räddningstjänstlagen (1986:1102)¹ dels att 58 § skall ha följande lydelse, dels att det skall införas två nya paragrafer, 57 a och 58 a §§, av följande lydelse.

¹Räddningstjänstlagen (1986:1102) omtryckt 1992:948

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse**57 a §*

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

58 §

Till böter skall den dömas som

1. uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot förbud mot eldning utomhus som har meddelats med stöd av 20 §,
2. uppsåtligen eller av oaktsamhet underlåter att ge upplysningar eller lämna ut handlingar enligt 19, 40 eller 55 §,
3. uppsåtligen eller av oaktsamhet lämnar oriktig uppgift om förhållande av betydelse vid fullgörande av uppgiftsskyldighet som följer av 19, 40 eller 55 §,
4. uppsåtligen eller av oaktsamhet underlåter att fullgöra vad som åligger honom enligt 38 eller 39 §,
5. utan att ha laga förfall uppsåtligen eller av oaktsamhet underlåter att fullgöra tjänsteplikt som åligger honom enligt 44 §,
6. uppsåtligen hindrar eller försöker hindra en åtgärd som beslutats enligt 45 § första stycket eller annars utan giltig ursäkt åsidosätter sådan åtgärd.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt första stycket 2–4 eller 6 skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar.

Till ansvar enligt första stycket skall inte dömas, om ansvar för gärningen kan ådömas enligt brottsbalken.

Den som har överträtt ett vitesföreläggande eller ett vitesförbud skall inte dömas till ansvar enligt denna lag för gärning som omfattas av föreläggandet eller förbudet.

58 a §

Brott enligt denna lag får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till

åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

105. Förslag till lag om ändring i lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser m.m.

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 6 § och 6 kap. 3 §, i lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser m.m.¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

6 §

Till böter eller fängelse i högst två år skall den dömas som uppsåtligt eller av oaktsamhet

1. påbörjar en anläggning eller vidtar någon annan åtgärd som anges i 1 § utan att regeringen har meddelat tillstånd eller medgett undantag från kravet på tillstånd,

2. påbörjar eller fortsätter utförandet av en anläggning eller en åtgärd sedan regeringen enligt 2 § har beslutat att anläggningen eller åtgärden inte får utföras utan tillstånd, eller

3. inte rättar sig efter ett villkor eller en föreskrift som regeringen har meddelat med stöd av detta kapitel, om överträdelsen inte är ringa.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Brott enligt denna paragraf får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

¹Lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser m.m. omtryckt 1992:1146

6 kap.

3 §

Länsstyrelsen har tillsyn i länet över hushållningen med naturresurser och efterlevnaden av vad som föreskrivs i eller beslutas med stöd av 4 kap.

För tillsynen gäller bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

De centrala förvaltningsmyndigheterna har var och en inom sitt verksamhetsområde uppsikt över hushållningen med naturresurser. Boverket har den allmänna uppsikten över hushållningen med naturresurser.

106. Förslag till lag om ändring i lagen (1987:375) om förbud mot s.k. bastuklubbar och andra liknande verksamheter

Härigenom föreskrivs att 3 § i lagen (1987:375) om förbud mot s.k. bastuklubbar och andra liknande verksamheter skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Den som anordnar tillställning eller sammankomst som avses i 2 § skall dömas till fängelse i högst två år eller, om omständigheterna är mildrande, till böter.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Kan av särskilda skäl risk anses föreligga att tillställning eller sammankomst som avses i 2 § kommer att äga rum, får polismyndigheten i syfte att förhindra detta avstänga, utrymma eller förbjuda tillträde till lokalen eller platsen.

107. Förslag till lag om ändring i bankrörelselagen (1987:617)

Härigenom föreskrivs att det i bankrörelselagen (1987:617)¹ införs en ny paragraf, 7 kap. 1 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.

1 a §

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000).

108. Förslag till lag om ändring i bankaktiebolagslagen (1987:618)

Härigenom föreskrivs att 13 kap. 1 § i bankaktiebolagslagen (1987:618)¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 kap.

1 §

Den som uppsåtligen bryter mot 1 kap. 5 § döms till böter eller fängelse i högst ett år.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Brottet får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

¹Bankrörelselagen (1987:617) omtryckt 1996:1001

¹Bankaktiebolagslagen (1987:618) omtryckt 1996:1002

109. Förslag till lag om ändring i lagen (1987:621) om införande av ny banklagstiftning

Härigenom föreskrivs att 39 § i lagen (1987:621) om införande av ny banklagstiftning skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

39 §

Endast föreningsbank och riksorganisation för föreningsbanker får i sin firma eller i övrigt vid beteckning av sin verksamhet använda orden jordbrukskassa eller jordbrukskreditkassa eller beteckningen centralkassa för jordbrukskredit.

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot bestämmelsen i första stycket döms till böter.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Brott enligt denna paragraf får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

110. Förslag till lag om ändring i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar

Härigenom föreskrivs att 15 kap. 1 § i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

16 kap.

1 §

Till böter eller fängelse i högst ett år döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 6 kap. 8 § andra stycket andra meningen eller 9 § första stycket andra eller tredje meningen.

Till böter döms den som

1. uppsåtligen eller av oaktsamhet underlåter att föra medlemsförteckning eller hålla sådan förteckning tillgänglig enligt 3 kap. 6 §, eller
2. uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 14 kap. 3 § första stycket.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt andra stycket skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

I fall som avses i 8 kap. 16 § första stycket skall inte följa ansvar enligt 20 kap. 3 § brottsbalken.

111. Förslag till lag om ändring i lagen (1988:15) om förbud mot radar- och laservarnare

Härigenom föreskrivs att 3 § i lagen (1988:15) om förbud mot radar- och laservarnare skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Den som bryter mot 2 § skall dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott och har brottet bestått i tillverkning eller överlåtelse skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

112. Förslag till lag om ändring i fartygssäkerhetslagen (1988:49)

Härigenom föreskrivs att 12 kap. 1, 2 och 3 §§ i fartygssäkerhetslagen (1988:49) skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***12 kap.****1 §**

Till böter eller fängelse i högst ett år döms

1. den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot en föreskrift eller ett villkor som har meddelats med stöd av 8 kap. 2 eller 4 §,

2. den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot ett förbud enligt 11 kap. 1 § mot ett fartygs resa eller mot användning av en anordning för arbetet eller annat som nämns i andra eller tredje stycket av nämnda paragraf,

3. den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot ett föreläggande som har meddelats med stöd av 11 kap. 5 §.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Om ett förbud eller föreläggande som avses i första stycket 2 eller 3 är förenat med vite, skall den som bryter mot det inte dömas till ansvar.

2 §¹

Till böter eller fängelse i högst sex månader döms

1. den som uppsåtligen lämnar oriktiga uppgifter för att få ett dokument angående godkänd säkerhetsorganisation eller ett certifikat som utfärdas enligt denna lag eller enligt en föreskrift med stöd av 1 kap. 7 § eller för att få giltighetstiden för ett sådant dokument eller certifikat förlängd,

2. redare och befälhavare som uppsåtligen eller av oaktsamhet använder ett fartyg till sjöfart utan att ha ett dokument angående godkänd säkerhetsorganisation, certifikat eller annan handling som skall ha utfärdats för rederiet, fartyget, dess utrustning, lastning eller säkerhetsorganisation enligt denna lag eller enligt vad som har föreskrivits med stöd av lagen,

3. redare och befälhavare som uppsåtligen eller av oaktsamhet använder ett fartyg eller dess utrustning i strid mot någon bestämmelse i ett dokument angående godkänd säkerhetsorganisation, certifikat eller en annan handling som avses i 2,

¹Senaste lydelse 1995:927

4. redare och befälhavare som uppsåtligen eller av oaktsamhet använder ett fartyg till sjöfart utan att det är försett med föreskrivna fribordsmärken,

5. redare och befälhavare som uppsåtligen eller av oaktsamhet underlåter att göra vad som skäligen kan fordras för att förhindra att den som ingår i minimibesättningen och tillhör däck- eller maskinpersonalen utan tillstånd anställs av någon annan än redaren eller ägaren,

6. en befälhavare som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet framför ett fartyg i strid mot vad som gäller i fråga om minimibesättning eller bemanningsföreskrifter,

7. redare som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet underlåter att göra vad som skäligen kan fordras för att förhindra att fartyget framförs i strid mot vad som gäller i fråga om minimibesättning eller bemanningsföreskrifter,

8. redare eller ägare som uppsåtligen eller av oaktsamhet underlåter att se till att fartyget undergår tillsyn eller redare som uppsåtligen eller av oaktsamhet underlåter att se till att rederiverksamhet undergår tillsyn enligt denna lag eller en föreskrift som har meddelats med stöd av lagen, och

9. den som uppsåtligen eller av oaktsamhet underlåter att anlita lots, när han är skyldig att göra det på grund av en särskild föreskrift.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt första stycket 1-8 skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

3 §²

Till böter döms

1. befälhavare som uppsåtligen eller av oaktsamhet använder ett fartyg till sjöfart i strid mot en lastningsföreskrift som har meddelats med stöd av 3 kap. 9 § första stycket, om inte förseelsen är ringa,

2. redare och befälhavare som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot en föreskrift som har meddelats med stöd av 4 kap. 7 §,

3. befälhavare och maskinchef som uppsåtligen eller av oaktsamhet underlåter att fullgöra vad han enligt 5 kap. 2 § andra stycket och 3 § andra stycket ålagts att göra innan en resa påbörjas,

²Senaste lydelse 1995:927

4. befälhavare som uppsåtligen eller av oaktsamhet underlåter att se till att nytillträdande ombordanställda får kännedom om fartyget, grundläggande säkerhetsbestämmelser eller åtgärder vid sjöolycka enligt 5 kap. 2 § tredje stycket,

5. befälhavare som av oaktsamhet framför ett fartyg i strid mot vad som gäller i fråga om minimibesättning eller bemanningsföreskrifter, om inte förseelsen är ringa,

6. redare som av oaktsamhet underlåter att göra vad som skäligen kan fordras av honom för att förhindra att fartyget framförs i strid mot vad som gäller i fråga om minimibesättning eller bemanningsföreskrifter, om inte förseelsen är ringa,

7. den som uppsåtligen eller av oaktsamhet tjänstgör på ett fartyg som befälhavare, maskinchef eller ansvarig för vakt utan att inneha den behörighet som är föreskriven i minimibesättningsbeslutet eller i bemanningsföreskrifterna, dock inte om han har uppehållit befattningen på grund av ett plötsligt sjukdomsfall eller en annan liknande händelse,

8. befälhavare som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 6 kap. 10 a § eller mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 6 kap. 10 a § andra stycket,

9. befälhavare som uppsåtligen eller av oaktsamhet försummar sina skyldigheter beträffande kost och vatten samt bostads- och hälsovårdsförhållanden enligt 7 kap. 7 §,

10. den som uppsåtligen eller av oaktsamhet utan giltigt skäl tar bort en skyddsanordning eller sätter den ur funktion,

11. den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot en föreskrift som har meddelats med stöd av 8 kap. 3 eller 5–7 §§,

12. befälhavare som uppsåtligen beordrar arbete i strid mot ett beslut av ett skyddsombud enligt 9 kap. 7 § utan att något sådant skäl som anges i 9 kap. 8 § föreligger, om därmed intresset av att skyddsarbetet ombord bedrivs i behörig ordning uppenbart åsidosätts,

13. den som uppsåtligen eller av oaktsamhet försummar sina skyldigheter beträffande ritningar till ett fartyg enligt 10 kap. 16 § eller dokument angående godkänd säkerhetsorganisation, tillsynsbok och certifikat eller annan handling enligt 10 kap. 19 §,

14. den som i andra fall än som sägs i 2 § 1 uppsåtligen eller av oaktsamhet lämnar oriktiga uppgifter till en tillsynsmyndighet vid fullgörande av skyldighet enligt 10 kap. 12 § andra stycket, 12 a § andra stycket eller 14 § eller annars i fråga om en åtgärd som har ålagts av myndigheten, och

15. den som uppsåtligen eller av oaktsamhet försummar att fullgöra anmälningsskyldighet som har ålagts honom med stöd av 13 kap. 5 §.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

113. Förslag till lag om ändring i strålskyddslagen (1988:220)

Härigenom föreskrivs att det strålskyddslagen (1988:220) i införs tre nya paragrafer, 33 a, 37 a, 39 a §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

33 a §

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

37 a §

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt 35–37 § skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

39 a §

Brott enligt denna lag får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

114. Förslag till lag om ändring i yrkestrafiklagen (1988:263)

Härigenom föreskrivs att det yrkestrafiklagen (1988:263) i införs tre nya paragrafer, 20 a, 22 a och 22 b §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

20 a §

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

22 a §

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt 21 eller 22 § skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

22 b §

Brott enligt denna lag får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

115. Förslag till lag om ändring i fordonsskattelagen (1988:327)

Härigenom föreskrivs att 79 § i fordonsskattelagen (1988:327) skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*79 §¹

Brukas ett fordon i strid mot 64 § sedan fordonets registreringsskyltar har tagits om hand enligt 78 §, döms ägaren till böter eller fängelse i högst sex månader.

Till samma straff döms ägaren till ett avställt fordon som brukas, om fordonets registreringsskyltar har tagits om hand enligt 78 § och brukandeförbud skulle ha gällt för fordonet enligt 64 § om fordonet hade varit skattepliktigt.

Brukas ett fordon på annat sätt i strid mot 64 §, döms ägaren till penningböter.

Om ägaren visar att han iakttagit vad som ankommit på honom för att hindra att fordonet brukades, är han fri från ansvar.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt denna paragraf skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

116. Förslag till lag om ändring i djurskyddslagen (1988:534)

Häri genom föreskrivs i fråga om djurskyddslagen (1988:534) dels att 36 § skall ha följande lydelse,

dels att det skall införas två nya paragrafer, 27 a och 37 a §§, av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

27 a §

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

¹Senaste lydelse 1992:1440

36 §

Till böter eller fängelse i högst ett år döms den som med uppsåt eller av oaktsamhet

1. bryter mot 3, 5, 6, 8–11, 14, 16–19 eller 21 §,

2. bryter mot en föreskrift som har meddelats med stöd av denna lag, eller

3. underlåter att följa ett sådant föreläggande eller bryter mot ett sådant förbud som avses i 29 §.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

I ringa fall skall *den skyldige* inte dömas till ansvar. Detsamma gäller om *den skyldige kan dömas till ansvar för gärningen enligt brottsbalken.*

I ringa fall skall inte dömas till ansvar. Detsamma gäller om ansvar för gärningen kan ådömas enligt brottsbalken.

37 a §

Brott enligt denna lag får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

117. Förslag till lag om ändring i lagen (1988:868) om brandfarliga och explosiva varor

Härigenom föreskrivs att det i lagen (1988:868) om brandfarliga och explosiva varor införs tre nya paragrafer, 19 a, 23 a och 23 b §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

19 a §

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

23 a §

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt 21 eller 23 § skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

23 b §

Brott enligt denna lag får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

118. Förslag till lag om ändring i lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank

Härigenom föreskrivs att 53 § i lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse**53 §¹*

Den som inte fullgör sin skyldighet enligt 22 § att lämna uppgifter eller visa upp handlingar eller lämnar oriktig uppgift när skyldigheten fullgörs skall dömas till böter, om gärningen inte är belagd med straff i brottsbalken. Om ett vite har förelagts med stöd av 22 § fjärde stycket, får dock inte dömas till straff för gärning som omfattas av föreläggandet.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar.

¹Senaste lydelse 1997:104

Brott enligt denna paragraf får endast åtalas av åklagare om Riksbanken anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

119. Förslag till lag om ändring i lagen (1988:1597) om finansieringen av hanteringen av visst radioaktivt avfall m.m.

Härigenom föreskrivs att 7 § i lagen (1988:1597) om finansieringen av hanteringen av visst radioaktivt avfall m.m. skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §

Till böter döms den som med uppsåt eller av grov oaktsamhet lämnar oriktig uppgift eller på annat sätt åsidosätter sina skyldigheter enligt 5 eller 6 §, om gärningen inte är belagd med straff i brottsbalken.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

120. Förslag till lag om ändring i karantänslagen (1989:290)

Härigenom föreskrivs i fråga om karantänslagen (1989:290) dels att 21 § skall ha följande lydelse, dels att skall införas en ny paragraf, 18 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

18 a §

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen

(0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

21 §

Till böter döms den som

Till böter döms den som *uppsåtligen eller av oaktsamhet*

1. åsidosätter sin skyldighet att lämna uppgift om hälsotillståndet ombord på fartyg eller luftfartyg eller lämnar en oriktig sådan uppgift,
2. åsidosätter sin skyldighet att lämna underrättelse som avses i 12 § andra stycket.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Brott enligt denna paragraf får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

121. Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (1989:529)

Häri genom föreskrivs i fråga om utlänningslagen (1989:529)¹ dels att 10 kap. 7 och 8 §§ skall upphöra att gälla, dels att skall införas en ny paragraf, 10 kap. 5 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

5 a §

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt 1 § andra stycket eller 5 § skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

¹Utlänningslagen (1989:529) omtryckt 1994:515

122. Förslag till lag om ändring i lagen (1989:532) om tillstånd för anställning på fartyg

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1989:532) om tillstånd för anställning på fartyg

dels att 5 och 6 §§ skall upphöra att gälla,

dels att 4 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §

Den som har en utlänning i sin tjänst trots att utlänningen inte har föreskrivet anställningstillstånd döms till böter eller, när omständigheterna är försvårande, till fängelse i högst ett år.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

123. Förslag till lag om ändring i prisregleringslagen (1989:978)

Härigenom föreskrivs att det i lagen skall införas en ny paragraf, 45 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

45 a §

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt 39–45 § skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

124. Förslag till lag om ändring i lagen (1990:484) om övervakningskameror m. m.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1990:484) om övervakningskameror m. m.

dels att 15 § skall ha följande lydelse,

dels att skall införas en ny paragraf, 12 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

12 a §

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000)

15 §

Till böter eller fängelse i högst ett år döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1. bryter mot upplysningsplikten enligt 3 §,
2. bryter mot tillståndskravet enligt 4 §,
3. inte iakttar ett villkor som har meddelats enligt 3 § tredje stycket sista meningen, 10 § eller 13 §,
4. behandlar eller bevarar upptagna bilder utan sådan rätt som avses i 6 §.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

I ringa fall döms inte till ansvar.

Brott enligt denna paragraf får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

125. Förslag till lag om ändring i lagen (1990:783) om skydd för beteckningen svenskt arkiv

Härigenom föreskrivs att 2 § i lagen (1990:783) om skydd för beteckningen svenskt arkiv skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Den som märker skrivmateriel eller förvaringsmedel med orden svenskt arkiv antingen ensamma, i sammansättning eller i förkortning trots att materielen eller förvaringsmedlen inte är godkända skall dömas till böter, om inte gärningen är belagd med straff i brottsbalken.

Detta gäller också för den som saluför skrivmateriel eller förvaringsmedel trots att han har kännedom om att märkningen inte är riktig.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt denna paragraf skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

126. Förslag till lag om ändring i lagen (1990:886) om granskning och kontroll av filmer och videogram

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1990:886) om granskning och kontroll av filmer och videogram

dels att 10 och 19 §§ skall ha följande lydelse,

dels att skall införas en ny paragraf, 14 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 §

Biografbyrån utövar tillsyn över efterlevnaden av denna lag samt av 16 kap. 10 b och 10 c §§ brottsbalken när det gäller rörliga bilder. *Byrån skall därvid verka för att överträdelse av bestämmelserna beivras.*

Biografbyrån utövar tillsyn över efterlevnaden av denna lag samt av 16 kap. 10 b och 10 c §§ brottsbalken när det gäller rörliga bilder.

Byrån får uppdra åt därtill lämpade personer att utöva tillsyn för byråns räkning.

14 a §

För tillsyn enligt denna lag gäller bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

19 §

Till böter eller fängelse i högst sex månader döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1. vid allmän sammankomst eller offentlig tillställning som inte omfattas av medgivande enligt 3 §, visar en framställning i film eller videogram som omfattas av granskningsplikt men inte har godkänts för visning,
2. bryter mot villkor enligt 3 §,
3. bryter mot 6 § om åldersgränser för tillträde till visning,
4. bryter mot 8 § om tillståndskort,
5. underlåter att fullgöra sin skyldighet enligt 17 §.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Brott enligt denna paragraf får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är särskilt påkallat ur allmän synpunkt.

127. Förslag till lag om ändring i järnvägssäkerhetslagen (1990:1157)

Härigenom föreskrivs i fråga om järnvägssäkerhetslagen (1990:1157)

dels att 33 § skall ha följande lydelse,

dels att skall införas två nya paragrafer, 24 a och 32 a §§, av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse**24 a §*

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000).

32 a §

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt 29 eller 31 § skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

33 §

Till ansvar enligt 29 eller 31 § skall inte dömas i ringa fall.

Till ansvar enligt 29, 31 eller 32 § skall inte dömas om gärningen är belagd med straff i brottsbalken. Till ansvar enligt 32 § skall inte heller dömas om gärningen är belagd med straff i lagen (1951:649) om straff för vissa trafikbrott.

Brott enligt denna lag får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

128. Förslag till lag om ändring i lagen (1990:1183) om tillfällig försäljning

Härigenom föreskrivs att det i lagen (1990:1183) om tillfällig försäljning skall införas en ny paragraf, 12 a §, av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse**12 a §*

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt 11 eller 12 § skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

129. Förslag till lag om ändring i minerallagen (1991:45)

Härigenom föreskrivs i fråga om minerallagen (1991:45) dels att 15 kap. 6 § skall ha följande lydelse, dels att skall införas en ny paragraf, 15 kap. 5 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

15 kap.

5 a §

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

6 §

Till böter eller fängelse i högst sex månader skall den dömas som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1. bedriver undersökningsarbete i strid med bestämmelserna om krav på undersökningstillstånd eller bearbetningskoncession,

2. påbörjar undersökningsarbete utan att iaktta vad som föreskrivs i 3 kap. 5 § om underrättelse och ställande av säkerhet,

3. utför bearbetning eller därmed sammanhängande verksamhet i strid med bestämmelserna om bearbetningskoncession,

4. lägger igen utfraktsväg, ort eller borrhål i strid med bestämmelserna om krav på tillstånd i 5 kap. 8 § eller 13 kap. 7 §, eller

5. lägger ned gruva eller motsvarande anläggning i strid med 14 kap. 4 § tredje stycket.

Till böter eller fängelse i högst sex månader döms också den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet lämnar oriktig uppgift när han fullgör uppgiftsskyldighet enligt koncessionsvillkor eller enligt 2 § 1.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt denna paragraf skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

I fall som avses i första stycket 3 kan mineral som utvunnits förklaras förverkat.

Om ett brott som avses i första stycket 2 berör enbart enskilds rätt, får åklagare väcka åtal endast om målsäganden anger brottet till åtal.

Om ett brott som avses i första stycket 2 berör enbart enskilds rätt, får åklagare väcka åtal endast om målsäganden anger brottet till åtal. *Annat brott enligt denna paragraf får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.*

130. Förslag till lag om ändring i lagen (1991:336) om vissa dryckesförpackningar

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1991:336) om vissa dryckesförpackningar

dels att 15 § skall ha följande lydelse,

dels att skall införas en ny paragraf, 13 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 a §

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000)

15 §

Till böter eller fängelse i högst ett år döms den som med uppsåt eller av oaktsamhet

1. i strid mot 2 § överlåter dryck som är tappad på PET-flaska,
2. underlåter att fullgöra vad som åligger honom enligt 11 §.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

I ringa fall döms inte till ansvar.

Den som har överträtt ett vitesföreläggande eller vitesförbud döms inte till ansvar enligt denna lag för en gärning som omfattas av föreläggandet eller förbudet.

Brott enligt denna paragraf får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

131. Förslag till lag om ändring i lagen (1991:341) om strategiska produkter

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1991:341) om strategiska produkter¹

dels att 17 § skall ha följande lydelse,

dels att skall införas två nya paragrafer, 13 a § och 13 b §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 a §

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt 10–12 § skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

13 b §

Brott enligt denna lag får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

17 §

Tillsynsmyndigheten har rätt att på begäran få de upplysningar och handlingar som behövs för kontrollen av den som för utförelse tar befattning med strategiska produkter.

Tillsynsmyndigheten har rätt att få tillträde till lokaler där exportörens verksamhet bedrivs. Vad som nu sagts gäller dock inte bostadsutrymmen.

¹Lagen (1991:341) om strategiska produkter omtryckt 1995:1036

Tillsynsmyndigheten har rätt att begära biträde från andra statliga myndigheter för sin tillsyn.

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

132. Förslag till lag om ändring i bostadsrättslagen (1991:614)

Härigenom föreskrivs att 10 kap. 3 § i bostadsrättslagen (1991:614) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

3 §

Till böter döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1. upplåter andelsrätt i strid med 1 kap. 8 §,
2. upplåter bostadsrätt i strid med 3 kap. 1 § eller 4 § eller 4 kap. 2 §,
3. tar emot förskott i strid med 5 kap. 2 §,
4. bryter mot 9 kap. 6 § sista stycket,
5. underlåter att föra medlemsförteckning eller inte håller en sådan förteckning tillgänglig enligt 9 kap. 9 §, eller
6. underlåter att föra lägenhetsförteckning eller meddelar oriktig eller vilseledande uppgift i utdrag enligt 9 kap. 11 §.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

133. Förslag till lag om ändring i lagen (1991:639) om förhandsgranskning av biologiska bekämpningsmedel

Härigenom föreskrivs att det i lagen (1991:639) om förhandgranskning av biologiska bekämpningsmedel skall införas tre nya paragrafer, 10 a, 14 och 14 a §§, av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse**10 a §*

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

14 §

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt 12 eller 13 § skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

14 a §

Brott enligt denna lag får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

134. Förslag till lag om ändring i lagen (1991:1047) om sjuklön

Härigenom föreskrivs att 19 § i lagen (1991:1047) om sjuklön skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse**19 §*

En arbetsgivare som inte fullgör sin skyldighet enligt 12 § döms till böter.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Om ansvar för den som bryter mot 18 § första stycket finns föreskrifter i brottsbalken.

135. Förslag till lag om ändring i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 20 § och 5 kap. 9 § i lagen (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

20 §¹

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot vad som i detta kapitel föreskrivs om skyldighet att anteckna eller anmäla utgivare skall dömas till böter eller fängelse i högst ett år.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot vad som i detta kapitel föreskrivs om skyldighet att lämna uppgift om ställföreträdare skall dömas till penningböter.

5 kap.

9 §

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot vad som föreskrivs i 1--6 §§ döms till böter eller fängelse i högst ett år. Är brottet ringa, skall han inte dömas till ansvar.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Justitiekanslern är åklagare i mål om ansvar för sådana brott som avses i första stycket.

¹Senaste lydelse 1994:132

136. Förslag till lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

Härigenom föreskrivs att 29 § i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

29 §

Till böter döms

1. den som för ett utländskt företags räkning driver eller förestår näringsverksamhet i Sverige utan att verkställande direktör utsetts enligt 8 § första stycket och 9 §,

2. den som, när föreståndare krävs enligt 2 § andra stycket, driver eller förestår näringsverksamhet i Sverige utan att anmälan har skett eller fullmakt ingetts enligt 25 §.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt första stycket 1 skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

137. Förslag till lag om ändring i konsumentkreditlagen (1992:830)

Härigenom föreskrivs i fråga om konsumentkreditlagen (1992:830) dels att 17 § skall ha följande lydelse,
dels att skall införas en ny paragraf, 38 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

17 §

Vid kreditköp får kreditgivaren inte ta emot en av köparen ingången växelförbindelse som avser en fordran på grund av kreditköpet. Han får inte heller till bevis för sin fordran ta emot ett av köparen utfärdat löpande skuldebrev eller någon annan av denne ingången skuldförbindelse som är av ett sådant slag att köparens rätt att framställa invändningar på grund av köpet inskränks om skuldförbindelsen överläts eller pantsätts till en borgenär som är i god tro.

Första stycket första meningen gäller inte egna växlar som är utställda av banker.

Den som uppsåtligen bryter mot förbud enligt denna paragraf döms till böter.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Brott enligt denna paragraf får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

38 §

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

138. Förslag till lag om ändring i läkemedelslagen (1992:859)

Häri genom föreskrivs i fråga om läkemedelslagen (1992:859) dels att 26 § skall ha följande lydelse,

dels att skall införas två nya paragrafer, 24 a och 26 b §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

24 a §

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

26 §¹

Den som med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot artikel 3.1, 12.2 eller 34.2 i förordning (EEG) nr 2309/93 eller 5, 14, 16, 17 eller 19 § denna lag döms till böter eller fängelse i högst ett år, om gärningen inte är belagd med straff enligt brottsbalken eller enligt lagen (1960:418) om straff för varusmuggling.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar.

Den som ger sig ut för att vara behörig att förordna läkemedel för att få ett läkemedel utlämnat i strid mot vad som är föreskrivet, döms till böter eller fängelse i högst sex månader, om gärningen inte är belagd med strängare straff enligt brottsbalken.

Detsamma gäller den som i sådan avsikt åberopar ett recept från en obehörig person.

26 b §

Brott enligt denna lag får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

139. Förslag till lag om ändring i lagen (1992:860) om kontroll av narkotika

Härigenom föreskrivs att 11 och 13 §§ i lagen (1992:860) om kontroll av narkotika skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 §¹

Läkemedelsverket har rätt att på begäran få de upplysningar och

¹Senaste lydelse 1996:1153

¹Senaste lydelse 1995:476

handlingar som behövs för tillsynen och får meddela de förelägganden och förbud som behövs för att förordning (EEG) nr 3677/90, denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen skall efterlevas.

För tillsyn har Läke-medelsverket rätt till tillträde dels till områden, lokaler och andra utrymmen som används i samband med import, export, transit, tillverkning, handel, transport, förvaring eller annan hantering av narkotika eller förpackningsmaterial till narkotika, dels till utrymmen där prövning av narkotikans egenskaper utförs. Detsamma gäller sådana utrymmen som används i samband med import, export, transit, tillverkning, handel, transport och förvaring av ämne som avses i 7 a § eller andra utgångsämnen till narkotika. Verket får i sådana utrymmen göra undersökningar och ta prover. Läke-medelsverket har dock inte med stöd av denna lag rätt till tillträde till bostäder.

Polismyndigheten skall lämna det biträde som behövs för tillsyn enligt denna paragraf.

På begäran skall den som förfogar över sådana varor som avses i andra stycket lämna nödvändigt biträde vid undersökningen. För uttaget prov betalas inte ersättning. Ett beslut om föreläggande eller förbud får förenas med vite. Om tillträde eller biträde vägras får Läke-medelsverket också förelägga vite.

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000).

13 §²

Till böter eller fängelse i högst ett år döms, om gärningen inte är belagd med straff enligt narkotikastrafflagen (1968:64) eller enligt lagen (1960:418) om straff för varusmuggling, den som uppsåtligt eller av oaktsamhet

1. bedriver sådan verksamhet som avses i 7 c § eller i förordning (EEG) nr 3677/90 utan erforderligt tillstånd eller utan att föreskriven anmälan om verksamheten gjorts,

2. bryter mot 6 § andra stycket, 9 § eller 9 a §, eller mot bestämmelserna om dokumentation, anteckningar eller märkning i förordning (EEG) nr 3677/90,

3. åsidosätter föreskrift som meddelats med stöd av denna lag, eller

4. lämnar oriktig uppgift i ärende om tillstånd eller i anmälan om verksamhet enligt denna lag eller enligt förordning (EEG) nr 3677/90.

²Senaste lydelse 1995:476

Har brottet begåtts i en juridisk persons verksamhet skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar.

Brott enligt denna paragraf får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

140. Förslag till lag om ändring i lagen (1992:888) om uppgiftsskyldighet på jordbrukets område

Härigenom föreskrivs i fråga om (1992:888) om uppgiftsskyldighet på jordbrukets område

dels att 10 § skall ha följande lydelse,

dels att skall införas en ny paragraf, 8 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 a §

För kontroll enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

10 §

Till böter döms den som

1. inte fullgör uppgiftsskyldighet enligt denna lag eller
2. uppsåtligen eller av oaktsamhet lämnar oriktig uppgift.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Till ansvar skall inte dömas om gärningen är belagd med straff enligt brottsbalken.

Om ett vitesföreläggande har överträtts, döms inte till ansvar för en gärning som omfattas av föreläggandet.

Allmänt åtal får väckas bara efter anmälan av den myndighet som uppgiften har eller skulle ha lämnats till.

141. Förslag till lag om ändring i lagen (1992:889) om den officiella statistiken

Härigenom föreskrivs att 14 § i lagen (1992:889) om den officiella statistiken skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

14 §

Till penningböter döms den som inte fullgör uppgiftsskyldighet enligt 4 § första stycket eller 5 § eller som uppsåtligen eller av oaktsamhet lämnar oriktig uppgift.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Om ett vitesföreläggande har överträtts, döms inte till ansvar för gärningar som omfattas av föreläggandet.

Allmänt åtal får väckas endast efter anmälan av den myndighet som har begärt uppgiften.

142. Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon

dels att 16 § skall ha följande lydelse,

dels att skall införas en ny paragraf, 14 a § av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

14 a §

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

16 §

Till böter döms den som med uppsåt eller av oaktsamhet

1. underlåter att iaktta en föreskrift som har meddelats med stöd av 2 eller 7 §,
2. bedriver verksamhet i strid mot 5 eller 9 § eller åsidosätter ett villkor som har meddelats med stöd av 5 eller 9 §,
3. fortsätter att bedriva en verksamhet efter det att tillsynsmyndigheten förbjudit verksamheten med stöd av 14 §.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Brott enligt denna paragraf får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

143. Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1300) om krigsmateriel

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1992:1300) om krigsmateriel

dels att 18 § skall ha följande lydelse,

dels att skall införas en ny paragraf, 27 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

18 §¹

Den som har tillstånd enligt 3 eller 4 § skall stå under tillsyn av Inspektionen för strategiska produkter. Regeringen får meddela föreskrifter om tillsynen.

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

¹Senaste lydelse 1995:1659

27 a §

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt 25–27 § skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

144. Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1326) om personlig skyddsutrustning för privat bruk

Härigenom föreskrivs att 9 § i lagen (1992:1326) om personlig skyddsutrustning för privat bruk skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

9 §

Den som med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot 4 § skall dömas till böter eller fängelse i högst ett år.

Har brottet begåtts i en juridisk persons verksamhet skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar.

145. Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1327) om leksakers säkerhet

Härigenom föreskrivs att 8 § i lagen (1992:1327) om leksakers säkerhet skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

8 §

Den som med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot 3 § skall dömas till böter eller fängelse i högst ett år.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar.

146. Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1402) om undanförelse och förstöring

Härigenom föreskrivs att det i lagen (1992:1402) om undanförelse och förstöring skall införas en ny paragraf, 18 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

18 a §

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt 17 eller 18 § skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

147. Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1527) om teleterminalutrustning

Härigenom föreskrivs att det i lagen (1992:1527) om teleterminalutrustning skall införas tre nya paragrafer, 8 a, 10 a och 10 b §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 a §

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

10 a §

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt 9 eller 10 § skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

10 b §

Brott enligt denna lag får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

148. Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1534) om CE-märkning

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1992:1534) om CE-märkning

dels att 7 § skall ha följande lydelse,

dels att skall införas en ny paragraf, 6 a §, samt närmast före 6 a § en ny rubrik av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse**Tillsyn**6 a §*

Tillsyn över efterlevnaden av denna lag och av föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller av ett bemyndigande enligt den utövas av den myndighet som regeringen bestämmer.

För tillsynen gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

7 §

Den som med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot 2 eller 6 § döms till böter, om gärningen inte är belagd med straff enligt annan författning.

Den som har åsidosatt ett vitesföreläggande eller överträtt ett vitesförbud som meddelats med stöd av annan författning, skall inte dömas till ansvar enligt första stycket för gärning som omfattas av föreläggandet eller förbudet.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt denna paragraf skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Brott enligt denna paragraf får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

149. Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1537) om finansiering av framtida utgifter för använt kärnbränsle m.m.

Härigenom föreskrivs att 10 § i lagen (1992:1537) om finansiering av framtida utgifter för använt kärnbränsle m.m.¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 §

Den som med uppsåt eller av grov oaktsamhet åsidosätter sina skyldigheter enligt 9 § genom att lämna oriktig uppgift, döms till böter, om gärningen inte är belagd med straff i brottsbalken.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juri-

¹Lagen (1992:1537) om finansiering av framtida utgifter för använt kärnbränsle m.m. omtryckt 1995:1544

diska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

150. Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1602) om valuta- och kreditreglering

Härigenom föreskrivs att det i lagen (1992:1602) om valuta- och kreditreglering skall införas två nya paragrafer, 2 kap. 11 a § och 3 kap. 17 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

11 a §

Har brott som i 8–11 §§ sägs begåtts i en juridisk persons verksamhet skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

3 kap.

17 a §

Har brott som i 15–17 §§ sägs begåtts i en juridisk persons verksamhet skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

151. Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1683) om provtagning på djur m.m.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1992:1683) om provtagning på djur m.m.

dels att 10 § skall ha följande lydelse,

dels att skall införas en ny paragraf, 8 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Till böter döms den djurägare som med uppsåt eller av grov oaktsamhet bryter mot en föreskrift som har meddelats med stöd av 4 § första stycket eller som inte fullgör skyldigheten enligt 8 § andra stycket.

*Föreslagen lydelse**8 a §*

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

10 §¹

Till böter döms den djurägare som med uppsåt eller av grov oaktsamhet bryter mot en föreskrift som har meddelats med stöd av 4 § första stycket eller som uppsåtligen eller av oaktsamhet inte fullgör skyldigheten enligt 8 § andra stycket.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Brott enligt denna paragraf får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

152. Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1684) om EEG-handelsgödsel

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1992:1684) om EEG-handelsgödsel

dels att 9 § skall ha följande lydelse,

dels att skall införas en ny paragraf, 6 a §, av följande lydelse.

¹Senaste lydelse 1997:198

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse**6 a §*

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

9 §

Till böter döms den som med uppsåt eller av oaktsamhet marknadsför handelsgödsel under beteckningen EEG-handelsgödsel utan att de villkor för detta som föreskrivits med stöd av 2 § är uppfyllda.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar.

Den som har överträtt ett vitesföreläggande eller vitesförbud döms inte till ansvar enligt denna lag för den gärning som omfattas av föreläggandet eller förbudet.

Till ansvar enligt första stycket döms inte, om gärningen är belagd med straff i brottsbalken.

Brott enligt denna paragraf får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

153. Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1685) om skydd för kretsmönster för halvledarprodukter

Häriigenom föreskrivs att 9 § i lagen (1992:1685) om skydd för kretsmönster för halvledarprodukter skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*9 §¹

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet vidtar en åtgärd som innebär intrång i rätten enligt 2 § döms till böter eller fängelse i högst två år. Den som har överträtt ett vitesförbud enligt 9 a § får inte dömas till ansvar för intrång som omfattas av förbudet.

För försök eller förberedelse till brott enligt första stycket döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt denna paragraf skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Åklagare får väcka åtal för brott enligt första eller andra stycket endast om målsäganden anger brottet till åtal eller åtal är påkallat från allmän synpunkt.

154. Förslag till lag om ändring i lagen (1993:440) om privat arbetsförmedling och uthyrning av arbetskraft

Härigenom föreskrivs att 7 § i lagen (1993:440) om privat arbetsförmedling och uthyrning av arbetskraft skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*7 §¹

Arbetsgivare som uppsåtligen eller av oaktsamhet handlar i strid med 4 § döms till böter.

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 3 eller 6 § döms till böter eller fängelse i högst sex månader.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt denna paragraf skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

¹Senaste lydelse 1994:238

¹Senaste lydelse 1993:1499

155. Förslag till lag om ändring i lagen (1993:584) om medicintekniska produkter

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1993:584) om medicintekniska produkter

dels att 17 § skall ha följande lydelse,

dels att skall införas en ny paragraf, 14 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

14 a §

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

17 §

Den som med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot 9 § första stycket eller en föreskrift eller ett förbud som har meddelats med stöd av 8 § döms till böter eller fängelse i högst ett år.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar.

Den som överträder ett vitesföreläggande eller vitesförbud enligt denna lag skall inte dömas till ansvar enligt första stycket för en gärning som omfattas av föreläggandet eller förbudet.

Brott enligt denna paragraf får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

156. Förslag till lag om ändring i telelagen (1993:597)

Härigenom föreskrivs i fråga om telelagen (1993:597)

dels att 34 § skall ha följande lydelse,

dels att skall införas två nya paragrafer, 33 a och 36 a §§, av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse**33 a §*

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

34 §

Till böter eller fängelse i högst sex månader döms den som med uppsåt eller av oaktsamhet

1. utan tillstånd bedriver verksamhet som är tillståndspliktig enligt denna lag,
2. begär eller tar emot ersättning efter ett högre pris än som är medgivet i en föreskrift som avses i 19 §, eller
3. inte följer en myndighets begäran att lämna uppgifter enligt 27 §.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Bestämmelser om ansvar för den som bryter mot den tystnadsplikt som föreskrivs i 25 eller 26 § finns i brottsbalken.

36 a §

Brott enligt denna lag får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

157. Förslag till lag om ändring i lagen (1993:599) om radiokommunikation

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1993:599) om radiokommunikation

dels att 18 § skall ha följande lydelse,

dels att skall införas en ny paragraf, 5 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 a §

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

18 §

Till böter eller fängelse i högst sex månader döms den som med uppsåt eller av oaktsamhet

1. innehar eller använder radiosändare utan tillstånd där sådant krävs enligt denna lag eller använder radiosändare i strid med ett villkor som har bestämts vid meddelandet av tillstånd,

2. innehar en ofullständig radiosändare eller byggsats för tillverkning av radiosändare utan tillstånd där sådant krävs enligt denna lag,

3. överlåter eller upplåter en radiosändare, ofullständig radiosändare eller byggsats för tillverkning av radiosändare till någon som saknar tillstånd där sådant krävs enligt denna lag, eller

4. bryter mot en föreskrift som har meddelats med stöd av 17 § tredje stycket.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Sådana radiosändare, ofullständiga radiosändare, byggsatser för tillverkning av radiosändare eller elektriska anläggningar som har varit föremål för brott enligt första stycket kan förklaras förverkade. Bestämmelserna i 36 kap. brottsbalken skall därvid tillämpas.

Bestämmelser om ansvar för den som bryter mot 3 § andra stycket finns i lagen (1960:418) om straff för varusmuggling.

Brott enligt denna paragraf får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

158. Förslag till lag om ändring i fiskelagen (1993:787)

Härigenom föreskrivs att det i fiskelagen (1993:787) skall införas tre nya paragrafer, 36 a, 43 och 44 a §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

36 a §

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

43 §

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt 37 §, 40 § eller 41–42 § skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

44 a §

Brott enligt denna lag får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

159. Förslag till lag om ändring i lagen (1993:1302) om EES-försäkringsgivares verksamhet i Sverige

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1993:1302) om EES-försäkringsgivares verksamhet i Sverige

dels att 8 kap. 8 § skall ha följande lydelse,

dels att skall införas en ny paragraf, 6 kap. 10 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap.

10 a §

För Finansinspektionens granskningsuppgifter enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

8 kap.

8 §

Till böter eller fängelse i högst ett år döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet till Finansinspektionen meddelar oriktiga eller vilseledande uppgifter om sådana omständigheter som han är skyldig att lämna uppgift om enligt denna lag.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Brottet får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

160. Förslag till lag om ändring i lagen (1993:1367) om förbud beträffande viss avkodningsutrustning

Härigenom föreskrivs att det i lagen (1993:1367) om förbud beträffande viss avkodningsutrustning skall införas en ny paragraf, 4 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 a §

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt 3 eller 4 § skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

161. Förslag till lag om ändring i lagen (1993:1392) om pliktexemplar av dokument

Härigenom föreskrivs att 35 § i lagen (1993:1392) om pliktexemplar av dokument skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

35 §

Den som underlåter att fullgöra sin skyldighet att föra en förteckning enligt 31 § tredje stycket eller den som underlåter att tillhandahålla material enligt 32 § andra stycket skall dömas till böter.

Den som *uppsåtligen* eller av *oaktsamhet* underlåter att fullgöra sin skyldighet att föra en förteckning enligt 31 § tredje stycket eller den som underlåter att tillhandahålla material enligt 32 § andra stycket skall dömas till böter.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

162. Förslag till lag om ändring i lagen (1993:1614) om Antarktis

Härigenom föreskrivs att 25 § i lagen (1993:1614) om Antarktis skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

25 §

Till böter eller fängelse i högst ett år döms den som med uppsåt eller av oaktsamhet

1. bryter mot 5–7 §§, 8 § första stycket, 10 §, 12–16 §§, 21 § eller 29 § andra stycket, eller

2. underlåter att iaktta en föreskrift eller åsidosätter villkor som har meddelats med stöd av 9 § eller 17 §, eller

3. inte fullgör vad som åligger honom enligt 24 § eller lämnar oriktig uppgift i ett sådant fall, eller

4. fortsätter att bedriva en verksamhet efter det att verksamheten borde ha avbrutits enligt 19 §.

För försök och medverkan till brott döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt denna paragraf skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar.

Om en gärning enligt första stycket 3 är belagd med straff i brottsbalken skall för en sådan gärning inte dömas till ansvar enligt denna lag.

163. Förslag till lag om ändring i ordningslagen (1993:1617)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 29 § och 3 kap. 22 § i ordningslagen (1993:1617) skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***2 kap.**

29 §

Till böter eller fängelse i högst sex månader döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1. i egenskap av anordnare bryter mot kravet på tillstånd eller anmälan i 4 eller 5 § eller mot ett villkor eller ett förbud som har meddelats enligt 4 § andra stycket, 5 § fjärde stycket, 15 §, 16 § andra stycket eller 25 §,

2. lämnar oriktig uppgift om något förhållande som han enligt tillämpliga föreskrifter är skyldig att upplysa om i en ansökan eller en anmälan eller om sådana omständigheter som polismyndigheten kan begära uppgift om med stöd av 9 § första stycket,

3. anordnar en allmän sammankomst eller offentlig tillställning i ett tält som saknar föreskrivet godkännande eller bryter mot ett användningsförbud eller mot ett villkor som har meddelats för användandet,

4. anordnar en allmän sammankomst eller offentlig tillställning och därvid tillåter användning av en tivolianordning som saknar föreskrivet godkännande eller bryter mot ett användningsförbud eller mot ett villkor som har meddelats för användandet,

5. anordnar en offentlig tillställning i strid med 14 §,

6. anordnar en allmän sammankomst eller offentlig tillställning utan tillstånd enligt 19 eller 20 § i fall då sådant tillstånd behövs, eller

7. anordnar eller fortsätter en allmän sammankomst eller offentlig tillställning trots att sammankomsten eller tillställningen har inställts eller upplösts enligt 22 eller 23 §.

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot förbudet i 18 § första stycket mot förtäring eller förvaring av alkoholdrycker döms till penningböter, om inte gärningen är belagd med straff i någon annan författning.

Har flera medverkat till en gärning som avses i första stycket skall 23 kap. 4 och 5 §§ brottsbalken tillämpas.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt första eller tredje stycket skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

3 kap.**22 §**

Till böter döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 1, 3, 4 eller 6 § eller mot villkor enligt 14 § andra stycket eller 15 § eller mot förbud enligt 17 § första stycket.

Till penningböter döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 7 § eller mot föreskrifter enligt någon av 8–11 §§.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt denna paragraf skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

164. Förslag till lag om ändring i lagen (1993:1742) om skydd för landskapsinformation

Härigenom föreskrivs att det i lagen (1993:1742) om skydd för landskapsinformation skall införas en ny paragraf, 10 a §, av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse**10 a §*

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt 8–10 § skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

165. Förslag till lag om ändring i lagen (1994:618) om handel med el, m.m.

Härigenom föreskrivs att 3 § i lagen (1994:618) om handel med el, m.m. skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

3 §

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet inte gör anmälan enligt 2 § i rätt tid eller i sådan anmälan lämnar oriktig uppgift döms till böter.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Brott enligt denna paragraf får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar.

166. Förslag till lag om ändring i lagen (1994:847) om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk, m.m.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1994:847) om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk, m.m.

dels att 7 § skall ha följande lydelse,

dels att skall införas en ny paragraf, 11 a §, av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

7 §

Den eller de myndigheter som regeringen bestämmer skall utöva tillsyn över att bestämmelserna i 4–6 §§ och de föreskrifter som har meddelats med stöd av 22 § följs.

Tillsynen skall omfattar även bestämmelserna i lagen (1992:1534) om CE-märkning.

11 a §

För tillsyn enligt denna lag gäller bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

167. Förslag till lag om ändring i lagen (1994:900) om genetisk modifierade organismer

Härigenom föreskrivs att det i lagen (1994:900) om genetisk modifierade organismer skall införas tre nya paragrafer, 15 a, 18 a och 18 b §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

15 a §

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

18 a §

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt 17 eller 18 § skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

18 b §

Brott enligt denna lag får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

168. Förslag till lag om ändring i lotterilagen (1994:1000)

Härigenom föreskrivs att det i lotterilagen (1994:1000) skall införas tre nya paragrafer, 48 a, 56 a och 57 a §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

48 a §

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i

lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

56 a §

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt 54 eller 56 § skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

57 a §

Brott enligt denna lag får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

169. Förslag till lag om ändring i sjölagen (1994:1009)

Härigenom föreskrivs att det i sjölagen (1994:1009) skall införas en ny paragraf, 20 kap. 16 §, av följande lydelse

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

20 kap.

16 §

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt 1 § andra eller tredje stycket, 11 § eller 15 § första eller andra stycket skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

170. Förslag till lag om ändring i tullagen (1994:1550)

Härigenom föreskrivs att 96 § i tullagen (1994:1550) skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

96 §

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1. underlåter att lämna uppgift eller inge handling till tullmyndighet enligt föreskrift i tullagstiftningen eller beslut som tullmyndighet meddelat med stöd av denna lagstiftning,

2. underlåter att lägga upp en vara på tillfälligt lager enligt 47 §,

3. använder eller förbrukar en icke-gemenskapsvara i strid mot föreskrift i tullagstiftningen eller beslut som tullmyndighet meddelat med stöd av denna lagstiftning, eller

4. bryter mot föreskrift i förordningen (EEG) nr 2913/92, förordningen (EEG) nr 2454/93, denna lag eller föreskrifter som utfärdats med stöd av denna tullagstiftning eller beslut som tullmyndighet meddelat med stöd av denna lagstiftning om skyldighet att föra anteckningar och lämna uppgifter om varor som förvaras på tillfälligt lager eller tullager eller i frizon eller i frilager eller som är föremål för förenklat förfarande vid tillämpning av ett tullförfarande döms för tullförseelse till böter.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar.

171. Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1563) om tobaksskatt

Härigenom föreskrivs att 6 § i lagen (1994:1563) om tobaksskatt skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

6 §

Den som tillhandahåller cigaretter till försäljning på annat sätt än i originalförpackning försedd med särskild märkning med uppgift om detaljhandelspriset döms till böter eller fängelse i högst sex månader.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig

till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar *enligt första stycket.*

I ringa fall skall inte dömas till ansvar.

172. Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1709) om EG:s förordningar om den gemensamma fiskeripolitiken

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1994:1709) om EG:s förordningar om den gemensamma fiskeripolitiken

dels att 11 § skall ha följande lydelse,

dels att skall införas en ny paragraf, 9 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 a §

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

11 §¹

Till böter eller fängelse i högst sex månader döms den som uppsåtligt eller av grov oaktsamhet bryter mot EG:s förordningar om den gemensamma fiskeripolitiken eller föreskrifter meddelade med stöd av denna lag i fråga om

1. uppgiftsskyldighet,
2. kvalitetsnormer och andra bestämmelser för handeln med fisk och fiskprodukter.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Brott enligt denna paragraf

¹Senaste lydelse 1995:1389

får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

173. Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1710) om EG:s förordningar om jordbruksprodukter

Härigenom föreskrivs att det i lagen (1994:1710) om EG:s förordningar om jordbruksprodukter skall införas tre nya paragrafer, 9 a, 13 a och 13 b §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 a §

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

13 a §

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt 12 eller 13 § skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

13 b §

Brott enligt denna lag får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

174. Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1720) om civilt försvar

Härigenom föreskrivs att det i lagen (1994:1720) om civilt försvar skall införas en ny paragraf, 10 kap. 3 a §, av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***10 kap.***3 a §*

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt 1–3 § skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

175. Förslag till lag om ändring i alkohollagen (1994:1738)

Härigenom föreskrivs att det i alkohollagen (1994:1738) skall införas tre nya paragrafer, 8 kap. 7 a §, 10 kap. 9 a och 9 b §§, av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***8 kap.***7 a §*

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000).

10 kap.*9 a §*

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt 1–7 eller 9 § skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

9 b §

Brott enligt denna lag får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

176. Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1994:1776) om skatt på energi

dels att 10 kap. 9 § skall ha följande lydelse,

dels att skall införas två nya paragrafer, 10 kap. 2 a och 2 b §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

2 a §

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt 1 eller 2 § skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

2 b §

Brott enligt denna lag får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

9 §¹

Tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna i detta kapitel skall vad avser motordrivna fordon utövas av polismyndigheterna samt av tullmyndigheterna vad avser gränskontroll.

Kustbevakningen skall utöva tillsynen av båtar. Polismyndigheterna skall dock utöva sådan tillsyn inom områden som inte övervakas av Kustbevakningen.

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

¹Senaste lydelse 1995:912

177. Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt

Härigenom föreskrivs att 10 kap. 5 § i lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

5 §

En totalförsvarspliktig, en arbetsgivare eller en uppdragsgivare som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet lämnar oriktig uppgift när han eller hon fullgör sin uppgiftsskyldighet enligt 2 kap. 1 § eller 6 kap. 5 § döms till böter.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott genom att lämna oriktig uppgift vid fullgörande av uppgiftsskyldighet enligt 6 kap. 5 § skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Ansvar enligt första stycket inträder inte, om straff för gärningen är föreskrivet i brottsbalken.

178. Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1818) om åtgärder beträffande djur och växter som tillhör skyddade arter

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1994:1818) om åtgärder beträffande djur och växter som tillhör skyddade arter

dels att 9 a § skall betecknas 9 c §,

dels att skall införas tre nya paragrafer, 6 a, 9 a och 9 b §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 a §

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i

lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

9 a §

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt 8 eller 9 § skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

9 b §

Brott enligt denna lag får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

179. Förslag till lag om ändring i lagen (1994:2077) om arbetsförmedlingstvång

Häri genom föreskrivs att 6 § i lagen (1994:2077) om arbetsförmedlingstvång skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §

Den som uppsåtligt bryter mot ett förbud enligt 2 § eller 3 § första stycket första meningen skall dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

180. Förslag till lag om ändring i lagen (1995:551) om EG:s förordning om ekologiskt framställda produkter

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1995:551) om EG:s förordning om ekologiskt framställda produkter

dels att 7 § skall ha följande lydelse,

dels att skall införas en ny paragraf, 6 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 a §

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

7 §

Till böter döms den leverantör som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot ett förbud som har meddelats med stöd av artikel 9.9 b i rådets förordning (EEG) nr 2092/91 och som innebär att produkter inte får marknadsföras med uppgift om att de är ekologiskt framställda eller att de omfattas av EG:s kontrollsystem för ekologisk odling.

Detsamma gäller den leverantör som använder påskrift om att en produkt omfattas av EG:s kontrollsystem för ekologisk odling trots att leverantörens tillstånd att använda sådan påskrift har återkallats.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt denna paragraf skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

I ringa fall döms inte till ansvar.

Brott enligt denna paragraf får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

181. Förslag till ändring i lagen (1996:18) om vissa säkerhets- och miljökrav på fritidsbåtar

Härigenom föreskrivs att det i lagen (1996:18) om vissa säkerhets- och miljökrav på fritidsbåtar skall införas en ny paragraf, 5 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 a §

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

182. Förslag till lag om ändring i vapenlagen (1996:67)

Härigenom föreskrivs att det i vapenlagen (1996:67) skall införas en ny paragraf, 9 kap. 3 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lyselse

Föreslagen lydelse

9 kap.

3 a §

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt 1–3 § skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

183. Förslag till lag om ändring i lagen (1996:95) om vissa internationella sanktioner

Härigenom föreskrivs att 8 § i lagen (1996:95) om vissa internationella sanktioner skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

8 §

Den som uppsåtligen bryter mot förbud som har meddelats enligt 4 § döms till böter eller till fängelse i högst två år eller, om brottet är grovt, till fängelse i högst fyra år. Den som har begått gärningen av grov oaktsamhet döms till böter eller till fängelse i högst sex månader.

Första stycket gäller också den som bryter mot förbud i en förordning om ekonomiska sanktioner som har beslutats av Europeiska gemenskapen med anledning av ett sådant beslut eller en sådan rekommendation som avses i 1 § 1.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt denna paragraf skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Till ansvar enligt denna paragraf skall inte dömas om brottet är ringa. Till ansvar skall inte heller dömas för anstiftan av eller medhjälp till en gärning som avses i denna paragraf.

184. Förslag till lag om ändring i lagen (1996:786) om tillsyn över hälso- och sjukvården

Härigenom föreskrivs att det i lagen (1996:786) om tillsyn över hälso- och sjukvården skall införas tre nya paragrafer, 20 a, 22 a och 22 b §§, av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

20 a §

För tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

22 a §

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt 21 eller 22 § skall

den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

22 b §

Brott enligt denna lag får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

185. Förslag till lag om ändring i radio- och TV-lagen (1996:844)

Häri genom föreskrivs att det i radio- och TV-lagen (1996:844) skall införas tre nya paragrafer, 9 kap. 9 § samt 10 kap. 3 a och 3 b §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

9 §

För Granskningsnämndens tillsyn enligt denna lag gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

10 kap.

3 a §

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt 1–3 § skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

3 b §

Brott enligt denna lag får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

186. Förslag till lag om ändring i elberedskapslagen (1997:288)

Härigenom föreskrivs att 12 och 18 §§ i elberedskapslagen (1997:288) skall ha följande lydelse

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

12 §

Elberedskapsmyndigheten har tillsynen över att denna lag och föreskrifter som meddelats med stöd av lagen följs.

För tillsynen gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

18 §

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet inte fullgör anmälningsskyldighet enligt 6 § döms till böter eller fängelse i högst sex månader.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Brott enligt denna paragraf får endast åtalas av åklagare om Elberedskapsmyndigheten anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

187. Förslag till lag om ändring i lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor

Härigenom föreskrivs att 116 § i lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor skall ha följande lydelse

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

116 §

Om en förening eller en annan organisation utan att vara registrerad

enligt denna lag handhar frågor om ersättning enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring, döms den som på föreningens eller organisationens vägnar deltar i en åtgärd eller ett beslut i sådan verksamhet till böter eller fängelse i högst sex månader.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

188. Förslag till lag om ändring i växtförädlarrättslagen (1997:306)

Härigenom föreskrivs att 9 kap. 1 och 11 §§ i växtförädlarrättslagen (1997:306) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

1 §

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet gör intrång i en växtförädlarrätt döms till böter eller fängelse i högst två år. Den som har överträtt ett vitesförbud enligt 2 § får inte dömas till ansvar för intrång som omfattas av förbudet.

För försök eller förberedelse till brott enligt första stycket döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt denna paragraf skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Åklagaren får väcka åtal för brott som avses i första eller andra stycket endast om målsäganden anger brottet till åtal och åtal av särskilda skäl är motiverat från allmän synpunkt.

Åklagaren får väcka åtal för brott enligt denna paragraf endast om målsäganden anger brottet till åtal och åtal av särskilda skäl är motiverat från allmän synpunkt.

11 §

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 4 kap. 2 § döms till böter och skall ersätta den skada som uppkommer. Om oaktsamheten är ringa, döms inte till ansvar. I sådana fall kan ersättningen jämkas.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

189. Förslag till förordning om ändring i kungörelsen (1925:465) med särskilda bestämmelser om utförsel från riket av spritdrycker och vin

Härigenom föreskrivs att det i kungörelsen (1925:465) med särskilda bestämmelser om utförsel från riket av spritdrycker och vin skall införas en ny paragraf, 8 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt 6 eller 7 § skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

190. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1945:625) om om registrering m.m. vid försäljning av vissa fordon som är införda i det militära fordonsregistret

Härigenom föreskrivs att 6 § i förordningen (1945:625) om om registrering m.m. vid försäljning av vissa fordon som är införda i det militära fordonsregistret skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*6 §²

Den som underlåter att inom föreskriven tid göra anmälan enligt 4 § döms till penningböter.

Den som i anmälan enligt 4 § uppsåtligen lämnar oriktig uppgift döms till böter.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt denna paragraf skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

191. Förslag till förordning om ändring i kungörelsen (1952:581) med vissa föreskrifter angående räddning ur sjönöd och avvärjande av sjötrafiken hotande fara m.m. (sjönödskungörelse)

Härigenom föreskrivs att 13 § i kungörelsen (1952:581) med vissa föreskrifter angående räddning ur sjönöd och avvärjande av sjötrafiken hotande fara m.m. (sjönödskungörelse) skall ha följande lydelse

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*13 §¹

Underlåter redare för fartyg, som i 11 § avses, att göra i nämnda paragraf föreskriven anmälan, döms till böter.

Underlåter redare för fartyg, som i 11 § avses, *uppsåtligen eller av oaktsamhet* att göra i nämnda paragraf föreskriven anmälan, döms till böter.

Till samma ansvar vare ock befälhavare å dylikt fartyg förfallen, där han av annan anledning än fullgörande av räddningsskyldighet, varom i 1 § är stadgat, eller avvärjande av fara för fartyget samt besättningen och passagerarna därå låter detsamma framgå annan väg över norra Atlanten än den, som befälhavaren veterligen blivit av redaren anmäld.

²Senaste lydelse 1991:1354

¹Senaste lydelse 1991:272

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt första stycket skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

192. Förslag till lag om ändring i förordningen (1956:413) om klassificering av kött

Häri genom föreskrivs att 12, 13 och 15 §§ i förordningen (1956:413) om klassificering av kött skall ha följande lydelse

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

12 §¹

Den som utlämnar kött utan iakttagande av föreskrifterna i 1 §, eller bryter mot i 4, 6 eller 7 § meddelat förbud, döms till böter eller fängelse i högst sex månader, om gärningen inte är belagd med straff i brottsbalken.

Den som *uppsåtligen eller av oaktsamhet* utlämnar kött utan iakttagande av föreskrifterna i 1 §, eller bryter mot i 4, 6 eller 7 § meddelat förbud, döms till böter eller fängelse i högst sex månader, om gärningen inte är belagd med straff i brottsbalken.

Gör klassificerare med uppsåt orätt vid klassificering eller stämpling, eller åsidosätter klassificerare föreskriften i 2 § eller klassificerar och stämplar han kött, som icke blivit godkänt vid besiktning varom i 1 § förmåles, eller åsidosätter klassificerare honom jämligt 3 § åliggande skyldighet att, därest han ej själv stämplar av honom klassificerat kött, närvara vid och kontrollera stämplingen av sådant kött, döms till böter eller fängelse i högst sex månader.

Gör klassificerare av grov vårdslöshet orätt vid klassificering eller stämpling, döms till böter.

Vad i denna paragraf är stadgat angående klassificerare skall äga tillämpning jämväl beträffande den, som enligt med stöd av 2 § meddelad bestämmelse biträder vid verkställandet av sådan ny klassificering, varom i sistnämnda paragraf förmåles.

¹Senaste lydelse 1991:274

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt första stycket skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

13 §²

Den som underlåter att fullgöra vad enligt 9 § åligger honom, döms till böter eller fängelse i högst sex månader. Till samma straff döms, om gärningen innebär fara i bevishänseende men inte är belagd med straff i brottsbalken, den som uppsåtligen ger oriktigt eller ofullständigt innehåll åt anteckningar eller uppgifter som avses i nämnda stadgande. Sker sådan förseelse utan uppsåt men av grov oaktsamhet, döms till böter.

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet underlåter att fullgöra vad enligt 9 § åligger honom, döms till böter eller fängelse i högst sex månader. Till samma straff döms, om gärningen innebär fara i bevishänseende men inte är belagd med straff i brottsbalken, den som uppsåtligen ger oriktigt eller ofullständigt innehåll åt anteckningar eller uppgifter som avses i nämnda stadgande. Sker sådan förseelse utan uppsåt men av grov oaktsamhet, döms till böter.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Om straff för vägran att lämna tillträde för kontroll enligt 10 § finns föreskrifter i brottsbalken.

15 §

Husbonde ansvarar för förseelse, varom i 12 § första stycket och 13 § första stycket förmäles, som begås av hans husfolk eller i hans tjänst antagen person, liksom vore förseelsen begången av honom själv, såframt ej omständigheterna göra sannolikt, att förseelsen skett utan hans vetskap och vilja.

²Senaste lydelse 1991:274

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt denna paragraf skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

193. Förslag till förordning om ändring i kontinentalsockelförordningen (1966:315)

Härigenom föreskrivs att 8 § i kontinentalsockelförordningen (1966:315) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §

Den som underlåter att göra anmälan enligt 3 § tredje stycket dömes till böter.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

194. Förslag till förordning om ändring i kungörelsen (1967:134) om kvalitetsbenämning på äpplen och päron

Härigenom föreskrivs att 2 § i kungörelsen (1967:134) om kvalitetsbenämning på äpplen och päron skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 1 § dömes till böter.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

195. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1968:70) med vissa bestämmelser om injektionssprutor och kanyler

Härigenom föreskrivs att 6 § 2 mom. i förordningen (1968:70) med vissa bestämmelser om injektionssprutor och kanyler skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 § 2 mom.

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

a) saluhåller eller överlåter spruta eller kanyl utan att vara berättigad därtill eller i strid mot villkor, som gäller för tillstånd till sådan verksamhet,

b) i ansökan om tillstånd enligt denna förordning lämnar oriktig uppgift rörande förhållanden av betydelse, dömes till böter eller, om brottet är grovt, till fängelse i högst ett år.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

196. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1970:300) om skydd mot flyghavre

Härigenom föreskrivs att det i förordningen (1970:300) om skydd mot flyghavre skall införas en ny paragraf, 5 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 a §

För tillsyn enligt denna förordning gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

197. Förslag till förordning om ändring i terrängtrafikkungörelsen (1972:594)

Härigenom föreskrivs att 70, 71 och 76 §§ i terrängtrafikkungörelsen (1972:594) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

70 §¹

Till böter döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet lämnar oriktig uppgift i typintyg enligt 21 §.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

71 §²

Till penningböter döms

1. ägaren av ett terrängfordon som brukas utan att fordonet stämmer överens med bestämmelserna om fordons beskaffenhet och utrustning i 7 eller 10-14 § eller föreskrift i de ämnen som avses i dessa bestämmelser och som har beslutats enligt bemyndiganden i denna kungörelse,

2. den som hindrar eller försvårar polismans kontroll som avses i 16 § andra stycket,

3. den som bryter mot 17 § andra stycket jämfört med 38 § första stycket fordonskungörelsen (1972:595) eller mot föreskrifter i de ämnen som avses i dessa bestämmelser och som har beslutats enligt bemyndiganden i denna kungörelse,

4. ägaren av ett terrängfordon som brukas i strid mot körförbud,

5. ägaren av ett terrängfordon som brukas i strid mot 25 § första stycket,

6. den som bryter mot 27 eller 30 a §,

7. den som hindrar eller försvårar flygande inspektion,

8. en rörelseinnehavare som vägrar tillhandagå bilinspektör enligt 33 § andra stycket jämfört med 99 § första stycket fordonskungörelsen

¹Senaste lydelse 1987:837

²Senaste lydelse 1991:1362

eller på annat sätt hindrar eller försvårar förrättningens genomförande,

9. den som bryter mot 36 § första stycket, 38 § andra stycket, 40 eller 41 §, 44 § andra stycket, 45 §, 46 § första stycket, 47, 49, 51–53 eller 55 § eller föreskrift i de ämnen som avses i dessa bestämmelser och som har beslutats enligt bemyndiganden i denna kungörelse eller mot annan lokal trafikföreskrift enligt 57 § andra stycket än sådan som rör stannande eller parkering,

10. ägaren av ett terrängfordon som brukas i strid mot förbud enligt 66 §.

Brukas fordon i strid mot 54 § döms ägaren till penningböter om han inte visar att förseelsen berott på omständighet som han inte kunnat råda över.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt första stycket 1, 4, 5, 8 eller 10 eller enligt andra stycket skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

76 §³

I fråga om fordon som ägs eller brukas av staten eller kommun tillämpas bestämmelserna om ansvar för ägare eller brukare av fordon på förarens närmaste förman. Har denne gjort vad på honom ankommer för att förebygga förseelse och sker förseelse likväl på grund av överordnads åtgärd eller vållande, tillämpas bestämmelserna om ansvar för ägare eller brukare på den överordnade.

I fråga om fordon som ägs eller brukas av oskiftat dödsbo eller konkursbo tillämpas bestämmelserna om ansvar som anges i första stycket på den eller dem som har rätt att företräda boet.

I fråga om fordon som ägs eller brukas av bolag, förening eller annat samfund eller stiftelse eller annan sådan inrättning tillämpas bestämmelserna om ansvar som anges i första stycket på den eller dem som har rätt att företräda samfundet eller inrättningen. Har Vägverket på be-

I fråga om fordon som ägs eller brukas av *en juridisk person* tillämpas bestämmelserna om ansvar som anges i första stycket på *den juridiska personen*. Har Vägverket på begäran av *den juridiska personen* godtagit viss person som bärare av ägares eller brukares ansvar, tillämpas an-

³Senaste lydelse 1995:1356

gäran av samfundet eller inrättningen godtagit viss person som bärare av ägares eller brukares ansvar, tillämpas ansvarsbestämmelserna på denne.

198. Förslag till förordning om ändring i fordonskungörelsen (1972:595)

Häri genom föreskrivs att 105, 106 och 112 §§ i fordonskungörelsen (1972:595) skall ha följande lydelse

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

105 §¹

Till böter döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet lämnar oriktig uppgift i fall som avses i 39 § eller i typintyg enligt 62 §.

Till böter döms även den som uppsåtligen eller av oaktsamhet anbringat typgodkännandemärke eller utfärdar "Intyg om överensstämmelse" i strid med bestämmelserna i denna kungörelse eller med föreskrifter som meddelats med stöd av kungörelsen.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt denna paragraf skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

106 §²

Till penningböter döms

1. den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 38 § första stycket eller sådana föreskrifter i ämnen enligt 38 § som har beslutats enligt bemyndiganden i denna kungörelse,

2. den som uppsåtligen hindrar eller försvårar polismans kontroll som avses i 35 § andra stycket,

3. en rörelseinhavare som uppsåtligen eller av oaktsamhet under-

¹Senaste lydelse 1994:2055

²Senaste lydelse 1996:801

låter att förse typintyg eller besiktningsinstrument med försäkran som avses i 54 §,

4. den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 68 eller 72 §,

5. den som uppsåtligen hindrar eller försvårar flygande inspektion,

6. en rörelseinnehavare som uppsåtligen vägrar tillhandagå bilinspektör enligt 99 § första stycket eller på annat sätt uppsåtligen hindrar eller försvårar förrättningens genomförande.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt första stycket 3 eller 6 skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

112 §³

I fråga om fordon som ägs eller brukas av staten eller kommun tillämpas bestämmelserna om ansvar för ägare eller brukare av fordon på förarens närmaste förman. Har denne gjort vad på honom ankommer för att förebygga förseelse och sker förseelse likväl på grund av överordnads åtgärd eller vållande, tillämpas bestämmelserna om ansvar för ägare eller brukare på den överordnade.

I fråga om fordon som ägs eller brukas av oskiftat dödsbo eller konkursbo tillämpas bestämmelserna om ansvar som anges i första stycket på den eller dem som har rätt att företräda boet.

I fråga om fordon som ägs eller brukas av bolag, förening eller annat samfund eller stiftelse eller annan sådan inrättning tillämpas bestämmelserna om ansvar som anges i första stycket på den eller dem som har rätt att företräda samfundet eller inrättningen. Har Vägverket på begäran av samfundet eller inrättningen godtagit viss person som bärare av ägares eller brukares ansvar, tillämpas ansvarsbestämmelserna på denne.

I fråga om fordon som ägs eller brukas av *en juridisk person* tillämpas bestämmelserna om ansvar som anges i första stycket på den *juridiska personen*. Har Vägverket på begäran av *den juridiska personen* godtagit viss person som bärare av ägares eller brukares ansvar, tillämpas ansvarsbestämmelserna på denne.

³Senaste lydelse 1995:1357

199. Förslag till förordning om ändring i bilregisterkungörelsen (1972:599)

Härigenom föreskrivs att 89 och 92 §§ i bilregisterkungörelsen (1972:599) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

89 §

Den som vid ansökan eller anmälan enligt denna kungörelse uppsåtligen eller av oaktsamhet lämnar oriktig uppgift dömes till böter, om ej gärningen är belagd med straff i brottsbalken.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

92 §¹

I fråga om fordon som ägs eller brukas av staten eller kommun tillämpas bestämmelserna om ansvar för ägare eller brukare av fordon på förarens närmaste förman. Har denne gjort vad på honom ankommer för att förebygga förseelse och sker förseelse likväl på grund av överordnads åtgärd eller vållande, tillämpas bestämmelserna om ansvar för ägare eller brukare på den överordnade.

I fråga om fordon som ägs eller brukas av oskiftat dödsbo eller konkursbo tillämpas bestämmelserna om ansvar som anges i första stycket på den eller dem som har rätt att företräda boet.

I fråga om fordon som ägs eller brukas av bolag, förening eller annat samfund eller stiftelse eller annan sådan inrättning tillämpas bestämmelserna om ansvar som anges i första stycket på den eller dem som har rätt att företräda samfundet eller inrättningen. Har Vägverket på begäran av samfundet eller inrättningen godtagit viss person som

I fråga om fordon som ägs eller brukas av *en juridisk person* tillämpas bestämmelserna om ansvar som anges i första stycket på den *juridiska personen*. Har Vägverket på begäran av *den juridiska personen* godtagit viss person som bärare av ägares eller brukares ansvar, tillämpas ansvarsbestämmelserna på denne.

¹Senaste lydelse 1995:1358

bärare av ägares eller brukares ansvar, tillämpas ansvarsbestämmelserna på denne.

200. Förslag till förordning om ändring i vägtrafikkungörelsen (1972:603)

Härigenom föreskrivs att 163 och 166 §§ i vägtrafikkungörelsen (1972:603) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

163 §¹

Till böter döms den som anordnar tävling med fordon på väg utan tillstånd enligt 105 § eller i strid mot ett sådant tillstånd.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

166 §²

I fråga om fordon som ägs eller brukas av staten eller kommun tillämpas bestämmelserna om ansvar för ägare eller brukare av fordon på förarens närmaste förman. Har denne gjort vad på honom ankommer för att förebygga förseelse och sker förseelse likväl på grund av överordnads åtgärd eller vållande, tillämpas bestämmelserna om ansvar för ägare eller brukare på den överordnade.

I fråga om fordon som ägs eller brukas av oskiftat dödsbo eller konkursbo tillämpas bestämmelserna om ansvar som anges i första stycket på den eller dem som har rätt att företräda boet.

I fråga om fordon som ägs eller brukas av bolag, förening eller annat samfund eller stiftelse eller annan sådan inrättning

I fråga om fordon som ägs eller brukas av *en juridisk person* tillämpas bestämmelserna om ansvar som anges i första stycket

¹Senaste lydelse 1987:835

²Senaste lydelse 1995:1353

tillämpas bestämmelserna om ansvar som anges i första stycket på den eller dem som har rätt att företräda samfundet eller inrättningen. Har Vägverket på begäran av samfundet eller inrättningen godtagit viss person som bärare av ägares eller brukares ansvar, tillämpas ansvarsbestämmelserna på denne.

på *den juridiska personen*. Har Vägverket på begäran av *den juridiska personen* godtagit viss person som bärare av ägares eller brukares ansvar, tillämpas ansvarsbestämmelserna på denne.

201. Förslag till förordning om ändring i kungörelsen (1974:271) om kontroll vid utförsel av livsmedel

Härigenom föreskrivs att 8 § i kungörelsen (1974:271) om kontroll vid utförsel av livsmedel skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 5 § dömes till böter.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

202. Förslag till förordning om ändring i kungörelsen (1974:661) om uppgifter för galt och betäckningsstatistiken

Härigenom föreskrivs att 4 § i kungörelsen (1974:661) om uppgifter för galt och betäckningsstatistiken skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet lämnat oriktig upp-

gift dömes till böter, om ej gärningen är belagd med straff i brottsbalken.

Har brottet begåtts i en juridisk persons verksamhet skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken

Allmänt åtal för brott som avses i första stycket får väckas endast efter anmälan av statistiska centralbyrån. Innan centralbyrån gör sådan anmälan, skall samråd ske med lantbruksstyrelsen.

203. Förslag till förordning om ändring i kungörelsen (1974:681) om internationella vägtransporter

Härigenom föreskrivs i fråga om kungörelsen (1974:681) om internationella vägtransporter

dels att 15 och 16 §§ skall ha följande lydelse,

dels att skall införas en ny paragraf, 17 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

15 §¹

Till böter döms den som

Till böter döms den som *uppsåtligen eller av oaktsamhet*

1. driver trafik i vilken sker transport i strid mot 3 eller 5 §,
2. åsidosätter föreskrift som med stöd av 8 § meddelats i samband med tillstånd enligt 5 §.

16 §²

Den som bryter mot 10 § döms till penningböter.

Den som *uppsåtligen eller av oaktsamhet* bryter mot 10 § döms till penningböter.

17a §

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt 15–17 § skall den

¹Senaste lydelse 1991:1717

²Senaste lydelse 1991:1717

juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

204. Förslag till förordning om ändring i bilskrotningsförordningen (1975:348)

Härigenom föreskrivs att 25 § i förordning om ändring i bilskrotningsförordningen (1975:348) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

25 §

Till böter dömes den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1. lämnar oriktig uppgift i samband med ansökan enligt 7 § eller anmälan enligt 11 eller 15 §,
2. bryter mot 6 eller 12 §,
3. underlåter att göra anmälan enligt 11 eller 15 §,
4. obehörigen utger sig att vara auktoriserad bilskrotare.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Ansvar enligt första stycket inträder ej, om ansvar för gärningen kan ådömas enligt brottsbalken.

Ansvar enligt denna paragraf skall inte dömas, om ansvar för gärningen kan ådömas enligt brottsbalken.

Brott enligt denna paragraf får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

205. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1975:885) om utmärkning av fordon i yrkesmässig trafik

Härigenom föreskrivs att 10 § i förordningen (1975:885) om utmärkning av fordon i yrkesmässig trafik skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*10 §¹

Om ett fordon används i strid mot 1 § första stycket, skall trafikutövaren och föraren dömas till böter.

Om ett fordon *uppsåtligen eller av oaktsamhet* används i strid mot 1 § första stycket, skall trafikutövaren och föraren dömas till böter.

Till ansvar enligt första stycket skall inte dömas

1. om ett yrkestrafikmärke har utfärdats men förstörts eller förkommit och ett nytt märke efter ansökan enligt 5 § första stycket ännu inte har hunnit komma tillståndshavaren till handa, eller

2. om tillståndshavaren har anmält fordon enligt 12 § yrkestrafikförordningen (1988:1503) men yrkestrafikmärket ännu inte hunnit komma honom till handa.

Den som bryter mot 1 § andra stycket eller 6 § skall dömas till penningböter.

Den som *uppsåtligen eller av oaktsamhet* bryter mot 1 § andra stycket eller 6 § skall dömas till penningböter.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt denna paragraf skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

206. Förslag till förordning om ändring i fartygregisterförordningen (1975:927)

Härigenom föreskrivs att 7 kap. 7 § i fartygregisterförordningen (1975:927) skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***7 kap.**7 §¹

Till penningböter döms den som bryter mot 5 kap. 2 eller 3 §.

Till böter döms befälhavare och redare som bryter mot 6 kap. 12 §.

¹Senaste lydelse 1991:1719

¹Senaste lydelse 1991:1367

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt denna paragraf skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

207. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1975:929) med vissa bestämmelser om fartygs identifiering

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 11 § i förordningen (1975:929) med vissa bestämmelser om fartygs identifiering skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

11 §

Den som bryter mot 5 eller 7–10 §§ dömes till böter.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

208. Förslag till förordning om ändring i körkortsförordningen (1977:722)

Härigenom föreskrivs att 103 och 104 §§ i körkortsförordningen (1977:722) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

103 §

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet lämnar oriktig uppgift vid ansökan eller anmälan enligt denna förordning dömes till böter, om ej gärningen är belagd med straff i brottsbalken.

Har någon i en juridisk per-

sons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

104 §¹

Den som driver trafikskola utan tillstånd eller på annat sätt utan att följa de i denna förordning eller med stöd därav meddelade föreskrifterna döms till böter.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

209. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1977:945) om trädgårdsväxters sundhet, sortäkthet och kvalitet

Härigenom föreskrivs i fråga om förordningen (1977:945) om trädgårdsväxters sundhet, sortäkthet och kvalitet

dels att 9 § skall ha följande lydelse,

dels att skall införas en ny paragraf, 8 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 a §

För tillsyn enligt denna förordning gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

9 §

Den som bryter mot 1 eller 2 § döms till böter.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juri-

¹Senaste lydelse 1981:94

diska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Brottet får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

210. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1977:1119) om farledsvaruavgift

Härigenom föreskrivs att 13 § i förordningen (1977:1119) om farledsvaruavgift¹ skall ha följande lydelse

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 §

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet lämnar oriktig uppgift vid fullgörandet av en skyldighet enligt 7 § första stycket döms till böter, om inte gärningen är belagd med straff i brottsbalken.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar.

211. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1979:1036) om högsta pris för vissa lastbilstransporter

Härigenom föreskrivs att 3 § i förordningen (1979:1036) om högsta pris för vissa lastbilstransporter skall ha följande lydelse.

¹Förordningen omtryckt 1994:1164

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

3 §

Den som bryter mot någon föreskrift som har beslutats med stöd av denna förordning döms till böter.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

212. Förslag till förordning om ändring i containerförordningen (1980:640)

Häri genom föreskrivs att 15 § i containerförordningen (1980:640) skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

15 §

Tillsynen över efterlevnaden av containerlagen (1980:152) och av denna förordning utövas av sjöfartsverket. Verket får efter samråd med tullmyndighet meddela sådana förbud och besluta sådana medgivanden som avses i 9 § första stycket containerlagen.

För tillsynen gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

213. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1980:803) om regionalpolitiskt transportstöd

Häri genom föreskrivs att 13 § i förordningen (1980:803) om regionalpolitiskt transportstöd skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*13 §¹

Ansökan om transportbidrag skall göras skriftligen hos Närings- och teknikutvecklingsverket för varje kalenderhalvår och innehålla de uppgifter som Närings- och teknikutvecklingsverket bestämmer.

Den som undertecknar ansökan skall försäkra riktigheten av de uppgifter som lämnas.

Den som i ansökan uppsåtligen eller av grov oaktsamhet lämnar oriktig uppgift döms till böter, om inte gärningen är belagd med straff enligt brottsbalken.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

214. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1981:402) om handel med skrot

Häri genom föreskrivs att 28 § i förordningen (1981:402) om handel med skrot skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

28 §

Till böter döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 10 § andra stycket samt 14, 18 och 22 §§ eller mot beslut som har meddelats med stöd av 19 §, om inte gärningen är belagd med straff i brottsbalken.

Handlare ansvarar för sådan gärning som avses i första stycket om den har begåtts i hans rörelse och han har haft eller borde ha haft vetskap om gärningen.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt denna paragraf skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap.

¹Senaste lydelse 1996:1569

brottsbalken.

Brott enligt denna paragraf får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

215. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1981:403) om handel med begagnade varor

Häri genom föreskrivs att 21 § i förordningen (1981:403) om handel med begagnade varor skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

21 §

Till böter döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 10, 12, 16 och 18 §§, om inte gärningen är belagd med straff i brottsbalken.

Handlare ansvarar för sådan gärning som avses i första stycket om den har begåtts i hans rörelse och han har haft eller borde ha haft vetskap om gärningen.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt denna paragraf skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Brott enligt denna paragraf får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

216. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1982:569) om lotsning m.m.

Härigenom föreskrivs att 11 § i förordningen (1982:569) om lotsning m.m.¹ skall ha följande lydelse

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 §

Till böter döms den som

1. uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 2 §,
2. lotsar fartyg eller på annat sätt utför lotsuppgifter på svenskt sjöterritorium i strid mot 2 §,
3. bryter mot någon föreskrift som meddelats med stöd av denna förordning.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

217. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1982:923) om transport av farligt gods

Härigenom föreskrivs att det i förordningen (1982:923) om transport av farligt gods skall införas en ny paragraf, 26 d §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

26 d §

För tillsyn enligt lagen (1982:821) om transport av farligt gods och med stöd av lagen meddelade föreskrifter gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

¹Förordningen omtryckt 1993:1332

218. Förslag till förordning om ändring i luftfartsförordningen (1986:171)

Härigenom föreskrivs 135 § att i luftfartsförordningen (1986:171) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

135 §

Till böter döms den som

1. bryter mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 12 §,
2. bryter mot 23 § andra stycket eller 27 § första stycket,
3. i strid mot villkor som har föreskrivits vid medgivande till luftfart enligt 46 § första stycket eller mot 46 § andra stycket låter någon följa med ombord,
4. utövar tjänst som befälhavare utan att vara behörig,
5. bryter mot 48 eller 49 §,
6. bryter mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 51 eller 57 §,
7. bryter mot luftfartsverkets föreskrifter eller villkor i fråga om inrättande, underhåll och drift av flygplatser,
8. bryter mot 60 § första, andra eller tredje stycket, mot 63 § första stycket eller de villkor som har föreskrivits med stöd därav, mot förbud enligt 64 § första stycket eller mot föreskrifter enligt 67 § andra stycket,
9. försummar sina skyldigheter enligt 74 § andra stycket,
10. bryter mot 84 § andra stycket, 86 § eller 87 § första stycket,
11. anordnar flyguppvisningar utan tillstånd enligt 88 § eller inte följer av polismyndigheten för sådana uppvisningar föreskrivna villkor,
12. bryter mot 89 §,
13. bryter mot 90 § andra stycket, mot 91 § första stycket eller mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 91 § andra stycket,
14. bryter mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 92 § första stycket,
15. bryter mot 94 § första stycket eller mot föreskrifter som har meddelats med stöd därav eller av 94 § andra stycket,
16. bryter mot 101 §,
17. är ägare eller brukare av luftfartyg och underlåter att se till att det för fartyget finns de i 104 § första och andra styckena angivna fartygshandlingarna eller bryter mot luftfartsverkets föreskrifter om hur handlingarna skall upprättas, föras eller förvaras,
18. är befälhavare och underlåter att se till att de i 104 § första och andra styckena angivna fartygshandlingarna finns ombord och att de

upprättas, förs eller förvaras i enlighet med luftfartsverkets föreskrifter,
19. bryter mot 105 § eller mot föreskrifter som har meddelats med stöd därav,

20. bryter mot 106 § eller 110–113 §§,

21. bryter mot 131 § första stycket eller mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 131 § tredje stycket.

I fall som avses i första stycket 19 skall dock inte dömas till ansvar om det visas att försummelsen berodde på ett tillfälligt förbiseende och handlingen visas upp för polismyndigheten, åklagaren eller flygtrafikledningsorganet vid den flygplats där förseelsen upptäcktes senast den tredje vardagen efter återkomsten från flygningen.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt första stycket skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Brott enligt denna paragraf får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

219. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1986:172) om luftfartygsregistret m.m.

Härigenom föreskrivs att 39 § i förordningen (1986:172) om luftfartygsregistret m.m. skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

39 §

Till böter döms den som

1. lämnar oriktiga uppgifter i samband med en ansökan eller anmälan enligt denna förordning,

2. underlåter att fullgöra anmälningsskyldighet enligt denna förordning,

3. inte rättar sig efter ett föreläggande som har meddelats enligt 24, 26 eller 36 §.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff

enligt 32 kap. brottsbalken.

Brott enligt denna paragraf får endast åtalas av åklagare om Luftfartsverket anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

220. Förslag till förordning om ändring i svävarfartsförordningen (1986:305)

Häriigenom föreskrivs att 15 § i svävarfartsförordningen (1986:305) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

15 §¹

Till böter döms

1. den som använder en svävare utan föreskrivet tillstånd eller godkännande eller i strid mot meddelat villkor,
2. den som bryter mot föreskrifter som har meddelats av sjöfartsverket med stöd av 11 eller 12 §,
3. den som bryter mot 14 §.

I fall som avses i första stycket 1 skall även ägaren dömas till ansvar, såvida han inte visar att förseelsen berott på omständighet som han inte kunnat råda över.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt första stycket 1 eller 2 eller andra stycket skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Straff döms inte ut enligt denna paragraf om gärningen är belagd med straff i sjölagen (1994:1009).

¹Senaste lydelse 1995:176

221. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1987:27) om fordon i internationell vägtrafik i Sverige

Härigenom föreskrivs att 15 § i förordningen (1987:27) om fordon i internationell vägtrafik i Sverige skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

15 §¹

Brukas ett fordon i strid mot 4, 6, 7 eller 9 § eller 13 § sista meningen eller föreskrifter i ämnen som avses i dessa bestämmelser och som har beslutats med stöd av 14 §, döms ägaren till penningböter.

Bestämmelserna i första stycket gäller även föraren, om han kände eller bort känna till hindret för fordonets brukande.

Den som brukar en annans fordon utan lov döms i ägarens ställe. Detsamma gäller den som innehar fordonet med nyttjanderätt för obestämd tid eller för en bestämd tid som understiger ett år och har befogenhet att bestämma om förare av fordonet eller anlitar någon annan förare än ägaren har utsett.

Visar en ägare eller en brukare att han gjort vad på honom ankommit för att hindra att fordonet brukades, är han dock fri från ansvar.

I fråga om fordon som ägs eller brukas av en juridisk person, skall bestämmelserna om ansvar tillämpas på den juridiska personen. Om Vägverket på begäran av en juridisk person godtagit en viss fysisk person som bärare av ägares ansvar, skall dock bestämmelserna i stället gälla denne.

¹Senaste lydelse 1991:1374

222. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1988:1404) med vissa föreskrifter enligt lagen (1956:245) om uppgiftsskyldighet rörande pris- och konkurrensförhållanden

Härigenom föreskrivs att det i förordningen (1988:1404) med vissa föreskrifter enligt lagen (1956:245) om uppgiftsskyldighet rörande pris- och konkurrensförhållanden skall införas en ny paragraf, 2 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Kontroll av att uppgifter som samlas in med stöd av lagen (1956:245) om uppgiftsskyldighet rörande pris- och konkurrensförhållanden är riktiga utövas av Finansinspektionen och Konkurrensverket. För kontrollen gäller bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

223. Förslag till förordning om ändring i yrkestrafikförordningen (1988:1503)

Härigenom föreskrivs att 16 och 17 §§ yrkestrafikförordningen (1988:1503) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

16 §¹

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 2 § tredje stycket, 8 §, 12 §, 12 c §, 12 d § tredje stycket, 12 f § första stycket eller mot en föreskrift som har meddelats med stöd av 12 f § andra stycket döms till penningböter.

¹Senaste lydelse 1996:413

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt första stycket som består i överträdelse av 8 §, 12 § eller 12 c § skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Brott enligt denna paragraf får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

17 §²

Vägverket, som är central tillsynsmyndighet på yrkestrafikområdet, får meddela föreskrifter för verkställigheten av denna förordning. Vägverket får även meddela föreskrifter om användningen av taxameter som nämns i 13 a § fordonskungörelsen (1972:595).

För tillsyn enligt denna förordning gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

224. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1988:1505) om biluthyrning

Härigenom föreskrivs att 13 § i förordningen (1988:1505) om biluthyrning skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 §

Den som bryter mot 5, 7, 8 eller 9 § skall dömas till böter.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

²Senaste lydelse 1994:66

225. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1989:974) om miljöfarliga batterier

Härigenom föreskrivs i fråga om förordningen (1989:974) om miljöfarliga batterier

dels att 16 § skall ha följande lydelse,

dels att skall införas en ny paragraf, 15 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

15 a §

För tillsyn enligt denna förordning gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

16 §

Bestämmelser om ansvar och förverkande på grund av överträdelser av 3 §, 4 §, 5 § första stycket och 9 § finns i lagen (1985:426) om kemiska produkter.

Den som yrkesmässigt eller i större omfattning samlar in och forslar bort batterier i strid mot 8 § första stycket skall dömas till böter.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Brott enligt denna paragraf får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

226. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1990:717) om undersökning av olyckor

Härigenom föreskrivs i fråga om förordningen (1990:717) om undersökning av olyckor

dels att 27 § skall ha följande lydelse,

dels att skall införas en ny paragraf, 5 a §, av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse**5 a §*

För tillsyn enligt denna förordning gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

27 §

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 20 § första eller andra stycket eller mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 20 § tredje stycket döms till böter.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

I ringa fall skall dock inte dömas till straff.

Brott enligt denna paragraf får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

227. Förslag till förordning om ändring i mineralförordningen (1992:285)

Härigenom föreskrivs att 57 § i mineralförordningen (1992:285) skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

57 §

När gruvarbete eller motsvarande arbete påbörjas, nedläggs, avbryts för en längre tid än sex månader eller återupptas, skall detta genast anmälas hos bergmästaren. Bergmästaren skall genast underrätta Sveriges geologiska undersökning och länsstyrelsen i det län där verksamheten bedrivs om en anmälan kommer in.

Innehavare av gruva eller motsvarande anläggning som uppsåtligen eller av oaktsamhet underlåter att göra sådan anmälan som avses i första stycket skall dömas till böter.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

228. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1992:1226) om Sveriges ekonomiska zon

Härigenom föreskrivs att 8 § i förordningen (1992:1226) om Sveriges ekonomiska zon¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §

Kustbevakningen skall till skydd för den marina miljön utöva tillsyn över sådana verksamheter som avses i 5 och 9 §§ lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon i enlighet med vad som sägs i 11–14 §§ samma lag.

Kustbevakningen skall till skydd för den marina miljön utöva tillsyn över sådana verksamheter som avses i 5 och 9 §§ lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon i enlighet med vad som sägs i 11–14 a §§ samma lag.

229. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1993:185) om arbetsförhållanden vid vissa internationella vägtransporter

Härigenom föreskrivs att 19 § i förordningen (1993:185) om arbetsförhållanden vid vissa internationella vägtransporter skall ha följande lydelse.

¹Förordningen omtryckt 1995:951

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*19 §¹

1. förare som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot artikel 5, 6, 7.1, 7.3, 8.1–8.3 eller 9 andra meningen i AETR, 11.1, 11.2 eller 11.4 i bilagan, 8 § första stycket eller 9 § jämförd med artikel 10.1 b–e i AETR eller mot de villkor som har beslutats enligt 9 §,

2. arbetsgivare som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot artikel 10.2 eller 11.3 i AETR,

3. näringsidkare som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot artikel 10.3 i AETR,

4. den som utan lov uppsåtligen avlägsnar plomberingar av färdskrivarutrustning enligt punkt V.B i underbilaga 1,

5. den som uppsåtligen hindrar eller försvårar kontroll enligt denna förordning,

6. förare som uppsåtligen eller av oaktsamhet brukar ett fordon i strid mot körförbud enligt 14 §,

7. den som uppsåtligen eller av oaktsamhet lämnar oriktiga uppgifter i intyg enligt 18 § 1,

8. den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot föreskrift som har meddelats med stöd av denna förordning.

I de fall som avses i första stycket 1 och 6 döms även arbetsgivaren till penningböter, om han uppsåtligen eller av oaktsamhet har underlåtit att göra vad som har ankommit på honom för att hindra förseelsen.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt första stycket 2, 3, 7 eller 8 eller enligt andra stycket skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

230. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1993:969) om märkning av textilier

Härigenom föreskrivs att 10 § i förordningen (1993:969) om märkning av textilier skall ha följande lydelse.

¹Senaste lydelse 1996:803

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

10 §

Den som med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot föreskrifterna i 4 § första stycket eller mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 4 § andra stycket eller 5 § 1 skall dömas till böter.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar.

231. Förslag till förordning om ändring i förordningen 1993:1598) om hissar och vissa andra motordrivna anordningar

Härigenom föreskrivs i fråga om förordningen 1993:1598) om hissar och vissa andra motordrivna anordningar

dels att 16 § skall ha följande lydelse,

dels att skall införas en ny paragraf, 14 a §, av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

14 a §

För tillsyn enligt denna förordning gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000).

16 §

Om en anordning används i strid mot 12 §, skall ägaren eller den som annars svarar för användningen dömas till böter.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Den som har åsidosatt ett vitesföreläggande eller överträtt ett vitesförbud som meddelats med stöd av annan författning, skall inte dömas till ansvar enligt första stycket för gärning som omfattas av föreläggandet eller förbudet.

Brott enligt denna paragraf får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är särskilt påkallat ur allmän synpunkt.

232. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1994:542) om utförsel av levande djur m.m.

Häri genom föreskrivs att 8 och 9 §§ i förordningen (1994:542) om utförsel av levande djur m.m. skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §

Om påföljd för olovlig utförsel av djur eller produkter av djur och för försök därtill finns bestämmelser i lagen (1960:418) om straff för varusmuggling. I fråga om beslagtaget gods skall de försiktighetsmått iakttas som Jordbruksverket efter anmälan av Generaltullstyrelsen anser nödvändiga.

Den som bryter mot en föreskrift som har meddelats med stöd av denna förordning, döms till böter, om inte gärningen är belagd med straff i lagen om straff för varusmuggling.

Den som *uppsåtligen eller av oaksamhet* bryter mot en föreskrift som har meddelats med stöd av denna förordning, döms till böter, om inte gärningen är belagd med straff i lagen om straff för varusmuggling.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Brott enligt denna paragraf får endast åtalas av åklagare om Jordbruksverket anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

9 §

Tullmyndigheten skall övervaka att utförsel sker i enlighet med bestämmelserna i denna förordning och de med stöd av förordningen meddelade föreskrifterna.

För Jordbruksverkets uppgifter enligt denna förordning gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

233. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1994:795) om tillstånd för kraftverk avsedda att drivas med oljebränsle

Härigenom föreskrivs att 6 och 7 §§ i förordningen (1994:795) om tillstånd för kraftverk avsedda att drivas med oljebränsle skall ha följande lydelse

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §

Närings- och teknikutvecklingsverket har tillsyn över att denna förordning följs.

För tillsynen gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

7 §

Till böter döms den som med uppsåt eller av oaktsamhet påbörjar en åtgärd som anges i 3 § utan att tillstånd meddelats, om gärningen inte är belagd med straff enligt annan författning.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar.

Brott enligt denna paragraf får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

234. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1994:1162) om skeppsmätning

Härigenom föreskrivs att 37 och 38 §§ i förordningen (1994:1162) om skeppsmätning skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

37 §

Den som låter bli att göra anmälan enligt 10–12, 23 eller 24 § skall dömas till böter.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

38 §

Den som underlåter att fullgöra en skyldighet enligt 14 § eller att fullgöra en anmälningsskyldighet enligt 28 § första stycket skall dömas till penningböter. Till samma straff skall den dömas som bryter mot föreskriften i 20 § eller som i ett sådant fall som avses i 34 § vägrar att visa upp fartygets mätbrev.

Den som *uppsåtligen eller av oaktsamhet* underlåter att fullgöra en skyldighet enligt 14 § eller att fullgöra en anmälningsskyldighet enligt 28 § första stycket skall dömas till penningböter. Till samma straff skall den dömas som bryter mot föreskriften i 20 § eller som i ett sådant fall som avses i 34 § vägrar att visa upp fartygets mätbrev.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

235. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1994:1215) om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk, m.m.

Härigenom föreskrivs att 36 § i förordningen (1994:1215) om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk, m.m. skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

36 §

Tillsyn enligt 7 § lagen (1994:847) om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk, m. m. skall utövas av Boverket.

Tillsynen omfattar även bestämmelserna i lagen (1992:1534) om CE-märkning.

För tillsynen gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

236. Förslag till förordning om ändring i tullförordningen (1994:1558)

Härigenom föreskrivs att 71 § i tullförordningen (1994:1558) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

71 §

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1. bryter mot 56 § första stycket andra meningen,
2. bryter mot föreskrift eller förbud som meddelats med stöd av 56 § tredje stycket, 57 § andra stycket, 58 § eller bestämmelsen i 59 § första stycket om rätt för tullmyndighet att bestämma om ett transportmedels ankomst- eller avgångstider,
3. underlåter att lägga upp en vara på tillfälligt lager enligt 50 §,
4. underlåter att lämna förhandsmeddelande enligt föreskrift som avses i 59 § första stycket,
5. underlåter att medföra passhandling enligt föreskrift som meddelats med stöd av 59 § andra stycket,

6. underlåter att stanna på tulltjänstemans anmaning i fall som avses i 60 §,

7. underlåter att efterkomma tulltjänstemans begäran eller lämna biträde enligt 64 § första stycket,

8. underlåter att utöva tillsyn enligt 64 § andra stycket,

9. underlåter att lämna uppgifter för statistiskt ändamål enligt 20 § eller lämnar oriktig sådan uppgift, döms för tullförseelse till böter.

Har brott som i första stycket punkten 3 sägs begåtts i en juridisk persons verksamhet skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar.

237. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1994:1774) om märkning av hushållsapparater

Härigenom föreskrivs att 15 § i förordningen (1994:1774) om märkning av hushållsapparater skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

15 §

Den som med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot föreskrifterna i 4-6 §§ eller mot en föreskrift som har meddelats med stöd av 9 § skall dömas till böter.

Har brottet begåtts i en juridisk persons verksamhet skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar.

238. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1994:1830) om införsel av levande djur m.m.

Härigenom föreskrivs att 20 § i förordningen (1994:1830) om införsel av levande djur m.m. skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

20 §

Bestämmelser om påföljd för olovlig införsel av djur eller produkter av djur och för försök därtill finns i lagen (1960:418) om straff för varusmuggling. I fråga om beslagtaget gods skall de försiktighetsmått iakttas som Jordbruksverket efter anmälan av Generaltullstyrelsen anser nödvändiga.

Den som bryter mot en föreskrift som har meddelats med stöd av denna förordning, döms till böter, om inte gärningen är belagd med straff i lagen om straff för varusmuggling.

Den som *uppsåtligen eller av oaktsamhet* bryter mot en föreskrift som har meddelats med stöd av denna förordning, döms till böter, om inte gärningen är belagd med straff i lagen om straff för varusmuggling.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

239. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1995:521) om behöriga myndigheter, m.m. i fråga om kör- och vilotider samt färdskrivare vid vägtransporter

Häri genom föreskrivs att 20 § i förordningen (1995:521) om behöriga myndigheter, m.m. i fråga om kör- och vilotider samt färdskrivare vid vägtransporter skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*20 §¹

1. den medlem av en fordonsbesättning som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot artikel 5.1-5.3 i förordning (EEG) nr 3820/85,

2. förare som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot artikel 6, 7.1, 7.4, 8.1-8.3, 12 andra meningen eller 14.5 i förordning (EEG) nr 3820/85 eller mot artikel 3.1, 15.1-15.3, 15.5, 15.7, 16.1 andra stycket

¹Senaste lydelse 1996:802

eller 16.2 i förordning (EEG) nr 3821/85,

3. arbetsgivare som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot artikel 10 i förordning (EEG) nr 3820/85 eller mot artikel 14.1 eller 16.1 första stycket i förordning (EEG) nr 3821/85,

4. näringsidkare som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot artikel 14.1–14.4 eller 14.6 i förordning (EEG) nr 3820/85 eller mot artikel 14.2 i förordning (EEG) nr 3821/85,

5. den som utan lov uppsåtligen avlägsnar plomberingar av färdskrivarutrustning enligt punkt V.4 i bilaga 1 till förordning (EEG) nr 3821/85,

6. den som uppsåtligen hindrar eller försvårar kontroll enligt denna förordning,

7. förare som uppsåtligen eller av oaktsamhet brukar ett fordon i strid mot 13 § eller 19 §,

8. den som uppsåtligen eller av oaktsamhet lämnar oriktiga uppgifter i intyg enligt 19 § 1.,

9. den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot föreskrift som har meddelats med stöd av denna förordning.

I de fall som avses i första stycket 1, 2 eller 7 döms även arbetsgivaren till penningböter, om han uppsåtligen eller av oaktsamhet har underlåtit att göra vad som har ankommit på honom för att hindra förseelsen.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt första stycket 3, 4, 8 eller 9 eller enligt andra stycket skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

240. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1995:681) om växtskydd m.m.

Härigenom föreskrivs att 21 och 22 §§ i förordningen (1995:681) om växtskydd m.m. skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

21 §

Bestämmelser om påföljd för olovlig införsel av växter, odlings-

substrat eller växtskadegörare och för försök därtill finns i lagen (1960:418) om straff för varusmuggling.

I fråga om beslagttaget gods skall de försiktighetsmått iakttas som Jordbruksverket anser nödvändiga.

Den som med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot bestämmelser i förordningen eller i föreskrifter som har meddelats med stöd av förordningen rörande införsel, utförsel eller spridning av växter, odlingssubstrat eller växtskadegörare, döms till böter, om inte gärningen är belagd med straff enligt lagen om straff för varusmuggling.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till sådant brott skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Brott enligt denna paragraf får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

22 §

Tullmyndighet och sådant företag som enligt 73 § tullförordningen (1994:1558) utövar tullkontroll över gods skall övervaka att det inte införs växter eller jord, kompost, gödsel eller annat odlingssubstrat eller växtskadegörare i strid mot

1. föreskrifter om förbud mot eller villkor för införsel, eller
2. föreskrifter om att sådant gods endast får införas mot uppvisande av sundhetsintyg.

Jordbruksverket skall i övrigt ha tillsyn över att det inte införs eller sprids något gods i strid mot denna förordning eller med stöd av förordningen meddelade föreskrifter.

För tillsyn enligt denna förordning gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

241. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1996:53) om vissa säkerhets- och miljökrav på fritidsbåtar

Härigenom föreskrivs att 5 § i förordningen (1996:53) om vissa säkerhets- och miljökrav på fritidsbåtar skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §

Sjöfartsverket skall ha tillsyn över att lagen (1996:18) om vissa säkerhets- och miljökrav på fritidsbåtar och de föreskrifter som meddelats med stöd av lagen eller denna förordning följs.

Tillsynen omfattar även bestämmelserna i lagen (1992:1534) om CE-märkning.

För tillsynen gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

242. Förordning om ändring i vapenförordningen (1996:70)

Härigenom föreskrivs att 14 kap. 1 § i vapenförordningen (1996:70) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

14 kap.

1 §

Till böter döms den som bryter mot 5 kap. 4 6, 9 eller 10 §, 8 kap. 2 §, 12 kap. 1 § eller 17 kap. 1 §, eller som underlåter att göra anmälan enligt 13 kap. 3 §.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt första stycket skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Till penningböter döms den som bryter mot 3 kap. 5 §, 6 § första stycket eller 8 § tredje stycket, 11 kap. 1 § eller 12 kap. 3 eller 4 §, eller som lånar ut skjutvapen utan att följa vad som föreskrivits i 7 kap.

243. Förslag till förordning om ändring i förordningen (1996:971) om farligt avfall

Härigenom föreskrivs i fråga om förordningen (1996:971) om farligt avfall

dels att 40 § skall ha följande lydelse,

dels att skall införas en ny paragraf, 35 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

35 a §

För tillsyn enligt denna förordning gäller även bestämmelserna i lagen (0000:000) om tillsyn och åtalsanmälan.

40 §

Till böter döms den som bryter mot bestämmelserna i denna förordning vid hantering av avfallsslagen 18 01 03 och 18 02 02 i bilaga 2 om gärningen inte är belagd med strängare straff enligt brottsbalken.

Såvitt avser övriga avfallsslag finns bestämmelser om ansvar på grund av överträdelse av denna förordning och föreskrifter som har meddelats med stöd av förordningen i lagen (1985:426) om kemiska produkter.

Har någon i en juridisk persons verksamhet gjort sig skyldig till brott enligt första stycket skall den juridiska personen dömas till straff enligt 32 kap. brottsbalken.

Brott enligt denna paragraf får endast åtalas av åklagare om tillsynsmyndighet anger brottet till åtal eller åtal är påkallat ur allmän synpunkt.

2. Tabelluppställning över det selektiva urvalet

Tabelluppställning över det selektiva urvalet

Innehåll

<i>Brottsbalken och de särskilda strafflagarna</i>	221
Brottsbalken	221
Varusmuggningslagen	221
Skattebrottslagen	222
<i>Tillsynsmyndigheter</i>	222
Affärsverket svenska kraftnät	222
Alkoholinspektionen	222
Arbetsmarknadsstyrelsen	222
Arbetarskyddsstyrelsen	223
Banverket	223
Statens biografbyrå	224
Boverket	224
Datainspektionen	225
Elsäkerhetsverket	225
Finansinspektionen	225
Fiskeriverket	226
Generaltullstyrelsen	226
Sveriges Geologiska undersökning	227
Inspektionen för strategiska produkter	227
Statens jordbruksverk	228
Kammarkollegiet	230
Kemikalieinspektionen	230
Kommunala nämnder	230
Konsumentverket	231
Kustbevakningen	232
Statens kärnkraftinspektion	232
Statens livsmedelsverk utövar tillsynen över	232
Lotteriinspektionen	233
Luftfartsverket	233
Läkemedelsverket	233
Länsstyrelsen	234
Statens naturvårdsverk	236
NUTEK	237
Polismyndigheten	238
Post- och Telestyrelsen	238

Radio- och TV-verket	239
Riksbanken	239
Rymdstyrelsen	239
Statens räddningsverk	239
Statistiska Centralbyrån	239
Sjöfartsverket	240
Skogsstyrelsen	241
Socialstyrelsen	241
Sprängämnesinspektionen	241
Statens strålskyddsinstitut	242
Telestyrelsen	242
Statens utsädeskontroll	242
Vägverket	242
Överstyrelsen för civilberedskap	242
<i>Författningar där tillsynsansvaret är oreglerat</i>	<i>242</i>
Allmän ordning	242
Arbetsrätt	243
Associationsrätt	243
Beredskapslagstiftning	244
Hälso- och sjukvård	245
Immaterialrätt	245
Jordbruk	246
Miljörätt	246
Skatt och uppbörd	247
Socialförsäkringsrätt	247
Trafik- och transporträtt	248
Övriga författningar	251

Tabelluppställning över det selektiva urvalet

Brottsbalken och de särskilda strafflagarna

Brottsbalken

3 kap. Om brott mot liv och hälsa *11 a §*

9 kap. Om bedrägeri och annan oredlighet *11 a §*

11 kap. Om brott mot borgenärer m.m. *7 a §*

13 kap. Om allmänfarliga brott *13 §*

15 kap. Om mened, falskt åtal och annan osann utsaga *16 §*

16 kap. Om brott mot allmän ordning *18 a §*

Varusmuggningslagen

Lagen (1960:418) om straff för varusmuggling *8 a §*

Skattebrottslagen**Skattebrottslag (1971:69)** 12 a §**Tillsynsmyndigheter****Affärsverket svenska kraftnät****Elberedskapslagen** 12 §, 18 §
(1997:288)**Alkoholinspektionen****Alkohollag (1994:1738)** 8 kap. 7 a §, 10 kap. 9 a §,
9 b § (se kommunala
nämnder, länsstyrelserna)**Arbetsmarknadsstyrelsen****Lag (1971:1204) om** 9 §
byggnadstillstånd m.m.**Lag (1974:13) om vissa** 21 §
anställningsfrämjande
åtgärder**Lag (1976:157) om skyldig-** 6 §
het för arbetsgivare att
anmäla ledig plats till den
offentliga arbetsförmed-
lingen

Arbetskyddsstyrelsen

Lag (1932:55) om viktmärkning i vissa fall av gods som skall inlastas å fartyg

2 §, 3 §

Arbetsmiljölagen (1977:1160)

7 kap. 15 §, 8 kap. 2 a §,
2 b §

Arbetstidslag (1982:673)

22 a §, 24 b § 24 c §,
26 och 27 §§

Lag (1985:426) om kemiska produkter

17 a §, 21 a §, 21 b § (se Bo-
verket, Kemikalieinspektionen,
Kommunala organ, Livs-
medelsverket, Läkemedels-
verket, Länsstyrelserna, Natur-
vårdsverket, Sjöfartsverket och
Statens Utsädeskontroll)

Lag (1994:900) om genetisk modifierade organismer

15 a §, 18a §, 18 b § (se
Fiskeriverket, Jordbruksverket,
Kemikalieinspektionen,
Livsmedelsverket, Läke-
medelsverket, Skogsstyrelsen)

Banverket

Lag (1982:821) om transport av farligt gods

13 a §, 16 § (se Luftfarts-
verket, Polismyndigheterna,
Sprängämnesinspektionen,
Sjöfartsverket, Generaltull-
styrelsen)

Förordning (1982:923) om transport av farligt gods

26 d §

Förordning (1990:717) om undersökning av olyckor

5 a §, 27 §

Järnvägssäkerhetslag (1990:1157)	<i>24 a §, 32 a §, 33 §</i>
Statens biografbyrå	
Brottsbalken	<i>16 kap. 10 c § (se ovan ang. brottsbalkens bestämmelser)</i>
Lag (1990:886) om granskning och kontroll av filmer och videogram	<i>10 §, 14 a §, 19 §</i>
Boverket	
Lag (1985:426) om kemiska produkter	<i>17 a §, 21 a §, 21 b §</i>
Lag (1987:12) om hushåll- ning med naturresurser m.m.	<i>4 kap. 6 §, 6 kap. 3 §</i>
Lag (1992:1534) om CE- märkning	<i>6 a §, 7 §</i>
Lag (1994:847) om tekniska egenskapskrav på byggnads- verk, m.m.	<i>7 §, 11 a §</i>
Förordning (1993:1598) om hissar och vissa andra motordrivna anordningar	<i>14 a §, 16 §</i>

Datainspektionen**Datalag (1973:289)** 18 a §, 20 a §, 20 b §**Kreditupplysningslag
(1973:1173)** 17 a §, 19 §, 19 a §**Inkassolag (1974:182)** 16 §, 17 §**Elsäkerhetsverket****Lag (1902:71 s.1) inne-
fattande vissa bestämmelser
om elektriska anläggningar** 26 a §, 27 a §, 27 b §**Finansinspektionen****Lag (1950:272) om rätt för
utländska försäkringsföretag
att driva försäkringsrörelse i
Sverige** 22 b §, 35 §**Lag (1956:245) om uppgifts-
skyldighet rörande pris- och
konkurrensförhållanden** 10 §**Förordning (1988:1404) med
vissa föreskrifter enligt lagen
(1956:245) om uppgiftsskyl-
dighet rörande pris- och
konkurrensförhållanden** 2 §**Lag (1959:118) om
krigsansvarighet för liv- och
invaliditetsförsäkring** 25 §

Lag (1972:262) om understödsföreningar	74 a §, 79 a §, 79 b §
Försäkringsrörelselagen (1982:713)	19 kap. 18 §, 21 kap. 1 a §, 1 b §
Bankrörelselag (1987:617)	7 kap. 1 a §
Bankaktiebolagslag (1987:618)	13 kap. 1 §
Lag (1987:621) om införande av ny banklagstiftning	39 §
Lag (1993:1302) om EES-försäkringsgivares verksamhet i Sverige	6 kap. 10 a §, 8 kap. 8 §
Fiskeriverket	
Lag (1994:1709) om EG:s förordningar om den gemensamma fiskeripolitiken	9 a §, 11 §
Fiskelag (1993:787)	36 §, 43 § 44 a §
Lag (1994:900) om genetisk modifierade organismer	15 a §, 18 a §, 18 b §
Generaltullstyrelsen	
Lag (1962:120) om straff i vissa fall för oriktigt ursprungsintyg m.m.	1 §

Lag (1982:821) om transport av farligt gods	13 a §, 16 §
Tullag (1994:1550)	96 §
Tullförordning (1994:1558)	71 §
Sveriges Geologiska undersökning	
Lag (1966:314) om kontinentalsockeln	11 §, 14 §, 15 d §
Kontinentalsockelförordning (1966:315)	8 §
Lag (1975:424) om uppgiftsskyldighet vid grundvattentäktundersökning och brunnsborring	6 §
Minerallag (1991:45)	15 kap. 6 §
Mineralförordning (1992:285)	57 §
Inspektionen för strategiska produkter	
Lag (1991:341) om strategiska produkter	13 a §, 13 b §, 17 §
Lag (1992:1300) om krigsmateriel	18 §, 27 a §

Statens jordbruksverk

Lag (1970:299) om skydd mot flyghavre	14 §
Förordning (1970:300) om skydd mot flyghavre	5 a §
Bisjukdomslag (1974:211)	3 a §, 8 §
Förordning (1977:945) om trädgårdsväxters sundhet, sortäkthet och kvalitet	8 a §, 9 §
Epizootilag (1980:369)	9 a §, 12 §
Lag (1983:738) om bekämpande av salmonella hos djur	5 a §, 6 §
Lag (1985:295) om foder	15 a §, 17 §
Lag (1985:342) om kontroll av husdjur m.m.	6 a §, 7 §
Lag (1987:12) om hushållning med naturresurser m.m.	4 kap. 6 §, 6 kap. 3 §
Djurskyddslag (1988:534)	27 a §, 36 §, 37 a §
Lag (1991:336) om vissa dryckesförpackningar	13 a §, 15 §

Lag (1992:888) om uppgiftsskyldighet på jordbrukets område	8 a §, 10 §
Lag (1992:1683) om provtagning på djur m.m.	8 a §, 10 §
Lag (1992:1684) om EEG- handelsgödsel	6 a §, 9 §
Förordning (1994:542) om utförsel av levande djur m.m.	8 §, 9 §
Lag (1994:900) om genetisk modifierade organismer	15 a §, 18 a §, 18 b §
Lag (1994:1710) om EG:s förfordningar om jordbruksprodukter	9 a §, 13 a §, 13 b §
Förordning (1994:1830) om införsel av levande djur m.m.	20 §
Lag (1995:551) om EG:s förfordning om ekologiskt framställda produkter	6 a §, 7 §
Förordning (1995:681) om växtskydd m.m.	21 §, 22 §

Kammarkollegiet**Resegarantilag (1972:204)** 14 §**Kemikalieinspektionen****Lag (1985:426) om kemiska produkter** 17 a §, 21 a §, 21 b §**Lag (1991:639) om förhandgranskning av biologiska bekämpningsmedel** 10 a §, 14 §, 14 a §**Förordning 1993:1598) om hissar och vissa andra motordrivna anordningar** 14 a §, 16 §**Lag (1994:900) om genetisk modifierade organismer** 15 a §, 18 a §, 18 b §**Kommunala nämnder****Naturvårdslagen (1964:822)** 2 §, 37 §, 38 §**Miljöskyddslag (1969:387)** 38 §, 45 §, 48 §, 52–63 §§**Livsmedelslag (1971:511)** 25 a §, 29 a §, 30 §, 31 §**Lag (1976:1054) om svavelhaltigt bränsle** 6 a §, 7 §**Renhållningslag (1979:596)** 23 a §, 24 b §, 24 c §

Socialtjänstlagen (1980:620)	75 §
Lag (1982:636) om anordnande av visst automatspel	8 a §, 9 §
Hälsoskyddslag (1982:1080)	17 a §, 23 §
Lag (1985:426) om kemiska produkter	17 a §, 21 a §, 21 b §
Strålskyddslag (1988:220)	33 a §, 37 a §, 39 a §
Djurskyddslag (1988:534)	27 a §, 36 §, 37 a §
Lag (1988:868) om brandfarliga och explosiva varor	19 a §, 23 a §, 23 b §
Lotterilag (1994:1000)	48 a §, 56 a §, 57 a §
Alkohollag (1994:1738)	8 kap. 7 a §, 10 kap. 9 a §, 9 b §
Förordning (1996:971) om farligt avfall	35 a §, 40 §
Konsumentverket	
Konsumentkreditlag (1992:830)	17 §, 38 §

Lag (1992:1326) om personlig skyddsutrustning för privat bruk	9 §
Lag (1992:1327) om leksakers säkerhet	8 §
Förordning (1993:969) om märkning av textilier	10 §
Förordning (1994:1774) om märkning av hushållsapparater	15 §
Lag (1995:551) om EG:s förordning om ekologiskt framställda produkter	6 a §, 7 §
Kustbevakningen	
Lag (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon	14 a §, 16 §
Statens kärnkraftinspektion	
Lag (1984:3) om kärnteknisk verksamhet	18 a §, 27 a §, 29 a §
Statens livsmedelsverk	
Livsmedelslag (1971:511)	25 a §, 29 a §, 30 §, 31 §

Lag (1985:426) om kemiska produkter	<i>17 a §, 21 a §, 21 b §</i>
Lag (1994:900) om genetisk modifierade organismer	<i>15 a §, 18 a §, 18 b §</i>
Lotteriinspektionen	
Lotterilag (1994:1000)	<i>48 a §, 56 a §, 57 a §</i>
Luftfartsverket	
Luftfartslag (1957:297)	<i>3 kap. 2 a §, 4 kap. 2 a §, 6 kap. 2 a §, 13 kap. 4 a §, 4 b §</i>
Luftfartsförordning (1986:171)	<i>135 §</i>
Förordning (1986:172) om luftfartygsregistret m.m.	<i>39 §</i>
Lag (1982:821) om transport av farligt gods	<i>13 a §, 16 §</i>
Förordning (1990:717) om undersökning av olyckor	<i>6 a §, 27 § (Luftfartsverket, Sjöfartsverket, Försvarsmakten, Banverket, Statens haverikommission)</i>
Läkemedelsverket	
Lag (1961:181) om försäljning av teknisk sprit m.m.	<i>2 a §, 15 §, 16 §</i>

Lag (1985:426) om kemiska produkter	<i>17 a §, 21 a §, 21 b §</i>
Lag (1992:860) om kontroll av narkotika	<i>11 §, 13 §</i>
Läkemedelslag (1992:859)	<i>24 a §, 26 §, 26 b §</i>
Lag (1994:900) om genetisk modifierade organismer	<i>15 a § 18 a §, 18 b §</i>
Länsstyrelsen	
Naturvårdslagen (1964:822)	<i>2 §, 37 §, 38 §</i>
Lag (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m	<i>8 §, 32 a §</i>
Lag (1971:1154) om förbud mot dumpning av avfall i vatten	<i>4 a §, 6 a §, 6 b §, 7 §</i>
Lag (1974:191) om bevakningsföretag	<i>13 a §, 14 §</i>
Lag (1976:1054) om svavelhaltigt bränsle	<i>6 a §, 7 §</i>
Lag (1979:425) om skötsel av jordbruksmark	<i>10 §, 12 §</i>
Renhållningslag (1979:596)	<i>23 a §, 24 b §, 24 c §</i>

Socialtjänstlagen (1980:620)	75 §
Vattenlag (1983:291)	18 kap. 2 a §, 21 kap. 2 a §
Lag (1985:426) om kemiska produkter	17 a §, 21 a §, 21 b §
Lag (1985:620) om vissa torvfyndigheter	39 a §, 40 §
Lag (1987:12) om hushållning med naturresurser m.m.	4 kap. 6 §, 6 kap. 3 §
Yrkestrafiklag (1988:263)	20 a §, 22 a §, 22 b §
Yrkestrafikförordning (1988:1503)	16 §, 17 §
Lag (1990:484) om övervakningskameror m. m.	12 a §, 15 §
Lotterilag (1994:1000)	48 a §, 56 a §, 57 a §
Alkohollag (1994:1738)	8 kap. 7 a §, 10 kap. 9a §, 9 b §
Lag (1994:1818) om åtgärder beträffande djur och växter som tillhör skyddade arter	6 a §, 9 a §, 9 b §
Lag (1995:551) om EG:s förordning om ekologiskt framställda produkter	6 a §, 7 §

Statens naturvårdsverk	
Naturvårdslagen (1964:822)	2 §, 37 §, 38 §
Miljöskyddslag (1969:387)	38 §, 45 §, 48 §, 52-63 §
Lag (1971:1154) om förbud mot dumpning av avfall i vatten	4 a §, 6 a §, 6 b §, 7 §
Bilskrotningslag (1975:343)	14 §
Bilskrotningsförordning (1975:348)	25 §
Lag (1976:1054) om svavelhaltigt bränsle	6 a §, 7 §
Renhållningslag (1979:596)	23 a §, 24 b §, 24 c §
Lag (1985:426) om kemiska produkter	17 a §, 21 a §, 21 b §
Lag (1987:12) om hushållning med naturresurser m.m.	4 kap. 6 §, 6 kap. 3 §
Lag (1991:336) om vissa dryckesförpackningar	13 a §, 15 §
Förordning (1989:974) om miljöfarliga batterier	15 a, 16 §

Lag (1994:1818) om åtgärder beträffande djur och växter som tillhör skyddade arter	<i>6 a §, 9 a §, 9 b §</i>
Förordning (1996:971) om farligt avfall	<i>35 a §, 40 §</i>
NUTEK	
Lag (1902:71 s.1) innefattan- de vissa bestämmelser om elektriska anläggningar	<i>26 a §, 27 §, 27 a, 27 b §</i>
Lag (1978:160) om vissa rörledningar	<i>21 a §, 22 §</i>
Lag (1984:1049) om bered- skapslagring av olja och kol	<i>2 §, 35 §</i>
Lag (1985:635) om försörjningsberedskap på naturgasområdet	<i>2 §, 29 §</i>
Lag (1987:12) om hushållning med naturresurser m.m.	<i>4 kap. 6 §, 6 kap. 3 §</i>
Lag (1994:618) om handel med el, m.m.	<i>3 §</i>
Förordning (1994:795) om tillstånd för kraftverk avsedda att drivas med oljebränsle	<i>6 §, 7 §</i>

Polismyndigheten**Lag (1979:357) om yrkesmässig försäljning av dyrkverktyg**

7 §

Lag (1981:2) om handel med skrot och begagnade varor

4 §, 8 a §, 8 b §

Förordning (1981:402) om handel med skrot

28 §

Förordning (1981:403) om handel med begagnade varor

21 §

Lag (1982:821) om transport av farligt gods

13 a §, 16 §

Lag (1983:1097) med vissa bestämmelser om larmanläggningar m.m.

11 §

Lag (1994:1776) om skatt på energi

10 kap. 2 a §, 2 b §, 9 §

Post- och Telestyrelsen**Lag (1993:599) om radio-kommunikation**

5 a §, 18 §

Telelag (1993:597)

33 a §, 34 §, 36 a §

Radio- och TV-verket

**Radio- och TV-lag
(1996:844)** 9 kap. 9 §, 10 kap. 3 a §,
3 b §

Riksbanken

**Lag (1988:1385) om Sveriges
riksbank** 53 §

**Lag (1992:1602) om valuta-
och kreditreglering** 2 kap. 11 a §, 3 kap. §§,
17 a §

Rymdstyrelsen

**Lag (1982:963) om
rymdverksamhet** 5 §

Statens räddningsverk

**Räddningstjänstlag
(1986:1102)** 57 a §, 58 §, 58 a §

Statistiska Centralbyrån

**Kungörelse (1974:661) om
uppgifter för galt och
betäckningsstatistiken** 4 §

Sjöfartsverket

Sjöarbetstidslag (1970:105)	17 §, 20 a §, 20 b §
Lag (1975:1083) om upp- giftsskyldighet rörande mottagande av olja	5 §
Containerlag (1980:152)	10 §
Containerförordning (1980:640)	15 §
Lag (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg	6 kap. 11 §, 8 kap., 10 kap. 6 a §, 6 b §, 9 §
Lag (1982:821) om transport av farligt gods	13 a §, 16 §
Mönstringslag (1983:929)	26 a §, 29 a §, 29 b §
Lag (1985:426) om kemiska produkter	17 a §, 21 a §, 21 b §
Förordning (1990:717) om undersökning av olyckor	6 a §, 27 §
Lag (1992:1534) om CE- märkning	6 a §, 7 §
Lag (1996:18) om vissa säkerhets- och miljökrav på fritidsbåtar	5 a §

Skogsstyrelsen**Skogsvårdslag (1979:429)** 35 a §, 38 §**Lag (1994:900) om genetisk modifierade organismer** 15 a §, 18 a §, 18 b §**Socialstyrelsen****Socialtjänstlagen (1980:620)** 75 §**Hälsoskyddslag (1982:1080)** 17 a §, 23 §**Karantänslag (1989:290)** 18 a §, 21 §**Lag (1993:584) om medicintekniska produkter** 14 a §, 17 §**Lag (1996:786) om tillsyn över hälso- och sjukvården** 20 a §, 22 a §, 22 b §**Sprängämnesinspektionen****Lag (1982:821) om transport av farligt gods** 13 a §, 16 §**Lag (1988:868) om brandfarliga och explosiva varor** 19 a §, 23 a §, 23 b §

Statens strålskyddsinstitut

Strålskyddslag (1988:220) 33 a §, 37 a §, 39 a §

Telestyrelsen

Lag (1992:1527) om teleterminalutrustning 8 a §, 10 a §, 10 b §

Statens utsädeskontroll

Utsädeslag (1976:298) 8 §, 8 a §, 8 b §, 10 §

Lag (1985:426) om kemiska produkter 17 a §, 21 a §, 21 b §

Vägverket

Yrkestrafiklag (1988:263) 20 a §, 22 a §, 22 b §

Överstyrelsen för civilberedskap

Lag (1976:295) om skyldighet för näringsidkare att medverka vid lagring för försörjningsberedskap 7 §, 8 §

Författningar där tillsynsansvaret är oreglerat

Allmän ordning

Lag (1987:375) om förbud mot s.k. bastuklubbar och andra liknande verksamheter 3 §

Ordningslag (1993:1617)	2 kap. 29 §, 3 kap. 22 §,
Arbetsrätt	
Lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet	47 §
Lag (1989:532) om tillstånd för anställning på fartyg	4 §, 5 §, 6 §
Utlänningslag (1989:529)	10 kap. 5 a §, 7 och 8 §§
Lag (1993:440) om privat arbetsförmedling och uthyrning av arbetskraft	7 §
Associationsrätt	
Aktiebolagslag (1975:1385)	19 kap. 1 §
Lag (1983:1046) om skyldighet för vissa bostadsföreningar och bostadsaktiebolag att föra lägenhetsförteckning	5 §
Lag (1987:667) om ekonomiska föreningar	16 kap. 1 §
Bostadsrättslag (1991:614)	10 kap. 3 §

Beredskapslagstiftning

Lag (1939:299) om förbud i vissa fall mot överlåtelse eller upplåtelse av fartyg m.m.	5 §, 6 §, 6 a §
Lag (1940:176) med vissa bestämmelser om fraktfart med svenska fartyg	4 §
Förordning (1945:625) om registrering m.m. vid försäljning av vissa fordon som är införda i det militära fordonsregistret	6 §
Lag (1971:1078) om försvarsuppfindingar	21 §
Oljekrislag (1975:197)	19 §
Förfogandelagen (1978:262)	53 a §
Ransoneringslagen (1978:268)	48 a §
Lag (1982:1004) om skyldighet för näringsidkare, arbetsmarknadsorganisationer m.fl. att delta i totalförsvarsplaneringen	6 §
Prisregleringslag (1989:978)	45 a §

Lag (1992:1402) om undanförsel och förstöring	18 a §
Lag (1993:1742) om skydd för landskapsinformation	10 a §
Lag (1994:1720) om civilt försvar	10 kap. 3 a §
Lag (1994:1809) om totalförsvarsplikt	10 kap. 5 §
Lag (1994:2077) om arbetsförmedlingstvång	6 §
Hälso- och sjukvård	
Lag (1960:409) om förbud i vissa fall mot verksamhet på hälso- och sjukvårdens område	7 §
Förordning (1968:70) med vissa bestämmelser om injektionssprutor och kanyler	6 § 2 mom.
Immatrialrätt	
Lag (1953:771) om skydd för vissa internationella sjukvårdsbeteckningar m.m.	5 §

Varumärkeslag (1960:644)	37 §
Lag (1960:729) om upphovs- rätt till litterära och konst- närliga verk	7 kap. 53 §
Patentlag (1967:837)	9 kap. 57 §, 62 §
Mönsterskyddslag (1970:485)	35 §, 40 §
Firmalagen (1974:156)	18 §
Lag (1992:1685) om skydd för kretsmönster för halv- ledarprodukter	9 §
Växtförädlarrättslagen (1997:306)	9 kap. 1 §, 11 §
Jordbruk	
Förordning (1956:413) om klassificering av kött	12 § 1 st., 13 § 1st., 15 §
Växtskyddslag (1972:318)	10 §
Miljö rätt	
Lag (1982:349) om åter- vinning av dryckesförpack- ning av aluminium	4 §

Lag (1983:428) om spridning av bekämpningsmedel över skogsmark	6 §
Lag (1988:1597) om finansieringen av hanteringen av visst radioaktivt avfall m.m.	7 §
Lag (1992:1537) om finansiering av framtida utgifter för använt kärnbränsle m.m.	10 §
Lag (1993:1614) om Antarktis	25 §
Skatt och uppbörd	
Utsökningsbalken (1981:774)	7 kap. 25 §
Lag (1994:1563) om tobaksskatt	6 §
Socialförsäkringsrätt	
Lag (1976:380) om arbets-skadeförsäkring	8 kap. 11 §
Lag (1979:84) om del-pensionsförsäkring	22 §
Lag (1991:1047) om sjuklön	19 §

Lag (1997:239) om arbetslöshetskassor	116 §
Trafik- och transporträtt	
Kungörelse (1952:581) med vissa föreskrifter angående räddning ur sjönöd och avvärijande av sjötrafiken hotande fara m.m. (sjönöds-kungörelse)	13 §
Terrängtrafikkungörelsen (1972:594)	70 §, 71 §, 76 §
Fordonskungörelsen (1972:595)	105–106 §, 112 §
Bilregisterkungörelse (1972:599)	87 §, 89 §, 90 §, 92 §
Vägtrafikkungörelsen (1972:603)	163 §, 164 §, 166 §
Sjömanslag (1973:282)	62 §, 63 §, 74 a §
Kungörelse (1974:681) om internationella vägtransporter	15 §, 17 §, 17a §
Lag (1975:88) om bemyndigande att meddela föreskrifter om trafik, transporter och kommunikationer	3 §

Förordning (1975:885) om utmärkning av fordon i yrkesmässig trafik	10 §
Fartygsregisterförordning (1975:927)	7 §
Förordning (1975:929) med vissa bestämmelser om fartygs identifiering	11 §
Trafikskadelagen (1975:1410)	33 §
Lag (1976:357) om motor-tävlingsförsäkring	11 §
Körtkortslag (1977:477)	34 §, 36 §, 37 a §
Körkortsförordning (1977:722)	103 §, 104 §, 104 a §
Förordning (1977:1119) om farledsvaruavgift	13 §
Lag (1978:69) om försäljningskatt på motorfordon	18 §
Lag (1979:560) om transportförmedling	4 kap. 1 §
Lag (1979:561) om biluthyrning	4 kap. 1 §

Förordning (1979:1036) om högsta pris för vissa lastbils-transporter	3 §
Förordning (1980:803) om regionalpolitiskt transportstöd	13 §
Förordning (1982:569) om lotsning m.m.	11 §
Lag (1985:126) om åtgärder till skydd för svensk sjöfart	3 §
Svävarfartsförordning (1986:305)	15 §
Förordning (1987:27) om fordon i internationell vägtrafik i Sverige	15 §
Fartygssäkerhetslag (1988:49)	12 kap. 1–3 §, 5 a §
Fordonsskattelag (1988:327)	79 §, 82 §
Förordning (1988:1505) om biluthyrning	13 §
Förordning (1993:185) om arbetsförhållanden vid vissa internationella väg-transporter	19 §

Sjölagen (1994:1009)	20 kap. 16 §
Förordning (1994:1162) om skeppsmätning	37 §, 38 §, 38 a §
Förordning 1995:521) om behöriga myndigheter, m.m. i fråga om kör- och vilotider samt färdskrivare vid vägtransporter	20 §
Övriga författningar	
Kungörelse (1925:465) med särskilda bestämmelser om utförsel från riket av spritdrycker och vin	6 och 7 §§, 8 §
Rättegångsbalken (1942:740 A)	9 kap. 1–3 §§, 4 §
Virkesmätningsslag (1966:209)	3 §
Lag (1966:742) om hotell och pensionatrörelse	16 §, 18 §, 18 a §
Kungörelse (1967:134) om kvalitetsbenämning på äpplen och päron	2 §
Atomansvarighetslag (1968:45)	40 §

Lag (1969:612) om förbud mot professionell boxning	2 §
Lag (1970:498) om skydd för vapen och vissa andra officiella beteckningar	4 §
Fastighetsbildningslag (1970:988)	5 kap. 35 §
Handelsregisterlag (1974:157)	22 §
Kungörelse (1974:271) om kontroll vid utförelse av livsmedel	8 §
Lag (1978:800) om namn och bild i reklam	2 §
Lag (1979:561) om biluthyrning	4 kap. 1 §
Lag (1986:985) om handel med ädelmetallarbeten	14 §
Lag (1988:15) om förbud mot radar- och laservarnare	3 §
Lag (1990:783) om skydd för beteckningen svenskt arkiv	2 §
Lag (1990:1183) om tillfällig försäljning	10 §, 12 §

Lag (1991:1559) med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden	3 kap. 20 §, 5 kap. 9 §
Lag (1992:160) om utländska filialer m.m.	29 §
Lag (1992:889) om den officiella statistiken	14 §
Lag (1993:1392) om plikt-exemplar av dokument	35 §
Lag (1993:1367) om förbud beträffande viss avkodningsutrustning	3-4 §§, 4 a §
Vapenlagen (1996:67)	9kap. 1-3 §
Vapenförordningen (1996:70)	14 kap. 1 §
Lag (1996:95) om vissa internationella sanktioner	8 §
Lag (1997:192) om internationell adoptionsförmedling	15 §

3. Sammanställning av domar om företagsbot

Innehåll

<i>Inledning</i>	259
1. Utsläppet i fjorden	265
2. PCB-fallet	270
3. Takfallet (arbetsplatsolycka)	273
4. Excenterpressen (arbetsplatsolycka)	276
5. Explosionen (arbetsplatsolycka)	278
6. Spårvagnen (arbetsplatsolycka)	281
7. Felmärkningen 1 (förpackningsdag)	293
8. Felmärkningen 2 (förpackningsdag)	297
9. Villkorsöverträdelser 1	299
10. Villkorsöverträdelser 2 (fiskodling)	301
11. Villkorsöverträdelser 3 (sotande fackling)	306
12. Villkorsöverträdelser 3 och underlåtenhet att följa föreläggande	310
13. Underlåtenhet att följa föreläggande	317
14. Olovliga grustäcker	319
15. Olovligt anläggande av fabrik	320
16. Smuggling 1	323
17. Smuggling 2	325
18. Egenmäktigt förfarande m.m.	331
19. Tjänstebostad	338
20. Brott mot läneförbudet	340

Table 1

Year	Population	Area	Population Density
1900	1,000,000	100,000	10
1910	1,500,000	100,000	15
1920	2,000,000	100,000	20
1930	2,500,000	100,000	25
1940	3,000,000	100,000	30
1950	3,500,000	100,000	35
1960	4,000,000	100,000	40
1970	4,500,000	100,000	45
1980	5,000,000	100,000	50
1990	5,500,000	100,000	55
2000	6,000,000	100,000	60

Inledning

Vi har vänt oss till Riksåklagaren för att få hjälp med att leta fram domar där yrkanden om företagsbot har prövats. Riksåklagaren skickade ut en förfrågan till samtliga överåklagare i landet, och vi fick in tjugio domar. I domarna har yrkanden om åläggande av företagsbot framställts mot tjugofyra svaranden. I sju fall har yrkandena bifallits. I det följande redovisas domarna i sammandrag.

För att underlätta läsningen kommer först en kort presentation av de olika fallen.

1. Den första domen gäller ett utsläpp av en miljöfarlig kemisk produkt i en fjord. En anställd ansågs ha varit grovt oaktsam genom att inte vidta tillräckliga åtgärder för att hindra eller motverka skada i miljön när han blev medveten om att ett utsläpp inom industriområdet hade skett. Tingsrätten ansåg emellertid, bl.a. mot bakgrund av att den anställde vid tillfället inte var i psykisk balans, att det den anställde blivit övertygad om var ett ringa fall och han skulle därför inte fällas till ansvar. I frågan om företagsbot hade åklagaren också påstått att överordnade inom bolaget av grov oaktsamhet eftersatt organisationen, säkerheten, kontrollen, informationen och utbildningen inom bolaget och därigenom orsakat eller medverkat till utsläppet. Tingsrätten fann att man inom bolaget av grov oaktsamhet hade underlåtit att informera och utbilda personalen på det sätt som behövdes för att hindra eller motverka utsläpp av aktuellt slag. Inom bolaget hade således begåtts brott mot lagen om kemiska produkter. Bolaget hade vid den bedömningen inte gjort vad som skäligen kunde krävas för att förebygga brottsligheten. Brottet ansågs innefatta ett grovt åsidosättande av de skyldigheter som var förenade med verksamheten och bolaget ålades företagsbot med 200 000 kr. Här var det alltså inte någon känd gärningsman som begått det brott som låg till grund för att ålägga företagsbot.

2. Även i detta fall var det fråga om brott mot lagen om kemiska produkter. Åklagaren yrkade att ett bolag skulle åläggas företagsbot för att man brustit i hanteringen av spillolja som innehöll PCB. Tingsrätten fann att PCB-haltig spillolja hanterats av personal inom företaget på ett sätt som står i strid med givna instruktioner och med bestämmelserna i lagen om kemiska produkter. Tingsrätten ansåg att detta antagligen berodde på slarv vid olika tillfällen av olika personer på olika driftsställen. Något konkret antagande om ett händelseförlopp kunde inte göras. Om, såsom var möjligt, ett flertal av bolagets an-

ställda vid skilda tillfällen var för sig överträtt bestämmelserna i mindre mån och på ett sätt som för var och en inte innebar grov oaktsamhet kan summan av detta inte medföra att företagsbot skall utdömas. Tingsrätten ogillade talan. Hovrätten ansåg att företrädare för bolaget hade varit medvetna om behovet av kontroll av spillolja, bl.a. eftersom bolaget hade utfärdat instruktioner om att spilloljan skulle kontrolleras och i den mån den innehöll miljöfarligt avfall skickas för destruktion. I praktiken skedde ingen kontroll och någon uppföljning av hur kontrollen fungerade skedde inte heller. Med hänsyn till vikten av att undvika spridning av PCB eller andra miljöfarliga ämnen innefattade underlåtenheterna enligt hovrätten en sådan grov oaktsamhet som förutsätts för ansvar enligt 20 § punkten 1 i lagen om kemiska produkter. Brottet var begånget i utövningen av näringsverksamhet och av ett sådant slag att den måste anses ha inneburit ett grovt åsidosättande av de särskilda skyldigheter som är förenade med bolagets verksamhet. Bolaget ålades företagsbot med 150 000 kr.

3. Det tredje fallet gäller en arbetsplatsolycka när en anställd ramlade ned från ett tak och skadade sig. Arbetet hade utförts utan föreskriven skyddsanordning. Tingsrätten lade ansvaret för att arbetet beordrats på E, som fungerade som platschef, och konstaterade att E känt till att skyddsanordning saknades. E ansågs därför genom oaktsamhet ha vållat olyckan och han dömdes till böter. Tingsrätten ansåg inte att brottet var av särskilt svår beskaffenhet och ogillade yrkanden om företagsbot eftersom det inte fanns anledning att rikta det klander mot bolaget som ett bifall skulle ha inneburit.

4. Detta fall gäller också en arbetsplatsolycka där en anställd skadades i en maskin som inte hade föreskrivna skyddsanordningar. Bolagets ägare var medveten om det men använde maskinen ändå för att kunna fullfölja en order. Han ansågs medvetet ha tagit en risk och dömdes för vållande till kroppsskada till böter. Bolaget ålades företagsbot eftersom brottet ansågs innebära ett grovt åsidosättande av bolagets skyldigheter.

5. Även det femte fallet gäller en arbetsplatsolycka. En kraftig explosion inträffade. Olyckan ledde till både person- och saksador samt ett dödsfall. En anställd, till vilken ansvaret för säkerheten hade delegerats, fälldes till ansvar för arbetsmiljöbrott och allmänfarlig vårdslöshet. Tingsrätten ansåg inte att omständigheterna var sådana att ett fängelsestraff skulle dömas ut. Den anställde dömdes till villkorlig dom kombinerad med ett bötesstraff. Bolaget ådömdes företagsbot. Tingsrätten ansåg 500 000 kr vara ett skäligt belopp.

6. Det sjätte fallet gäller en spårvagnsolycka i Göteborg. Det blev klarlagt att en anställd genom att koppla ur den mekaniska bromsen till en spårvagn försatt vagnen i rullning. Det ansågs oaktsamt och han dömdes för allmänfarlig vårdslöshet, vållande till annans död och vållande till kroppsskada. Tingsrätten ansåg att den anställde inte tagit en medveten risk utan trots att förfarandet var riktigt och ofarligt. Hans agerande måste också ses mot bakgrund av att han inte fått tillräckliga kunskaper om bromssystemets uppbyggnad. Med hänsyn till dessa omständigheter fann tingsrätten att brottet inte borde bedömas som grovt. Åtalet mot två personer i företagsledningen ogillades. Tingsrätten uttalade att även om företagsbot inte förutsätter ekonomisk vinning eller ens att brottet styrt av önskan om sådan skall de ekonomiska motiven för gärningen tillmätas betydelse. Det var klart att den anställde själv inte haft något ekonomiskt motiv för sitt handlande. Det var inte heller visat att de brister i utbildning som förelåg haft sin grund i att Göteborgs Spårvägar inte velat satsa tillräckliga resurser och att bolaget inte gjort någon som helst ekonomisk vinst på brottet. Med beaktande av det och med hänsyn framför allt till att tingsrätten fann att brottet begåtts i direkt strid med en klar förbudsregel ogillades yrkandet om företagsbot.

7. Detta fall gäller otillåten ommärkning av julsinkor vid ett varuhus. Förpackningsdatum ändrades. Två anställda, chefen för köttavdelningen och livsmedelschefen, dömdes till böter. Tingsrätten dömde varuhusägaren att betala företagsbot. I hovrätten och i Högsta domstolen ansågs brottet inte tillräckligt allvarligt för att företagsbot skulle dömas ut.

8. Även det här fallet gäller datummärkning av livsmedel. Ett företag hade under tiden december 1987 – örjan av augusti 1988 regelmässigt angett den måndag under vilken leverans skett som förpackningsdag trots att förpackningen ägt rum under fredagen före leveransdagen. Platschefen ansågs ha haft uppsåt till felmärkningen och dömdes till böter. Brottet ansågs innebära ett grovt åsidosättande av företagets särskilda skyldigheter och företagsbot dömdes ut.

9. Här hade vissa villkor överträtts som länsstyrelsen ställt upp i ett tillståndsbeslut för verksamhet med bl.a. aluminiumskrot. Det ansågs utrett att företagaren, verksamheten bedrevs inte i juridisk person, uppsåtligen gjorts sig skyldig till överträdelserna, och han dömdes till böter. Tingsrätten fann, efter viss tvekan, att brottet inneburit ett så grovt åsidosättande av de särskilda skyldigheter verksamheten varit

förenad med att företagsbot också dömdes ut. Den fysiska personen ådömdes alltså såväl dagsböter som företagsbot.

10. Fallet gäller villkorsöverträdelser i verksamhet med fiskodling. Företrädaren för tre olika bolag hade medvetet överträtt villkoren och gjort sig skyldig till överproduktion av fisk och överutsläpp av fosfor. Överträdelserna ansågs gälla förpliktelser av väsentlig betydelse för miljön. Tingsrätten fann att utredningen gav tecken på att en sjö "under senare tid" kunde ha förändrats i negativ riktning men att åklagaren inte uppfyllt sin bevisbörda vad gällde miljöbrott. Företrädaren dömdes för brott mot miljöskyddslagen till villkorlig dom och böter. Tingsrätten fann att det fanns förutsättningar att ålägga endast ett av de tre bolagen företagsbot men eftergav den. De skäl för eftergift som angavs var att åklagaren inte lyckats styrka skada eller olägenhet i anledning av överutsläppen samt att bolaget kunde komma att påföras miljöskyddsavgift.

11. I en petrokemisk verksamhet skedde enligt åklagaren villkorsöverträdelser. Tingsrätten fann att en villkorsöverträdelse skett, att den skett uppsåtligt och att överträdelserna motiverats närmast av ekonomiska skäl. Fabrikschefen dömdes till böter och företaget ålades företagsbot med 100 000 kr. I hovrätten ogillades åtalet helt mot fabrikschefen och som en följd av det också talan om företagsbot.

12. Här var det fråga om brott mot miljöskyddslagen och arbetsmiljölagen. Ett företag hade överträtt föreskrifter för förvaring av miljöfarligt avfall samt inte följt yrkesinspektionens förelägganden. Företrädaren för bolaget dömdes till ett kännbart bötesstraff. Enligt tingsrättens mening berodde brotten snarast på ekonomiskt ogynnsamma betingelser, föranledda av en vikande konjunktur. Vid den bedömningen lämnades yrkandet om företagsbot utan bifall.

13. En kommun underlät att följa yrkesinspektionens föreläggande att vidta arbetsmiljöförbättrande åtgärder. Tingsrätten delade åklagarens bedömning att omständigheterna var sådana att någon befattningshavare inom kommunen måste ha varit åtminstone oaktsam. Brottsligheten ansågs innebära ett grovt åsidosättande av kommunens särskilda skyldigheter i den näringsverksamhet med sophantering som bedrevs och den ålades företagsbot. Här liksom i fall 1 och 2 har rätten alltså funnit brott styrkt utan att någon särskild gärningsman utpekats.

14. Företrädaren för en ekonomisk förening dömdes för brott mot naturvårdslagen till böter. Brotten bestod i olovliga grustäkter. Tingsrätten ogillade yrkandet om företagsbot eftersom brottsligheten inte ansågs innebära ett grovt åsidosättande av föreningens särskilda skyldigheter eller annars vara av allvarligt slag.

15. Den verkställande direktören för ett bolag åtalades för brott mot miljöskyddslagen bestående i att bolaget anlagt en fabrik utan erforderliga tillstånd. Han fälldes till ansvar och dömdes till ett måttligt bötesstraff. Vad gäller frågan om företagsbot beaktade tingsrätten att brottsligheten skett av oaktsamhet och att den inte varit av särskilt allvarlig art. Vidare hade den tillståndspliktiga verksamheten endast körts i kortvarig provdrift och bolaget riskerade att dess investeringskostnader blev onyttiga. Företagsbot skulle därför inte åläggas bolaget.

16. Företrädaren och ende ägaren till ett aktiebolag dömdes till sjuttio dagsböter för varusmuggling. Det var otillåten utförelse av krigsmateriel. Tingsrätten fann att utrymmet att döma ut företagsbot var mycket begränsat när företrädaren dömts till ett kännbart bötesstraff och eftergav den företagsbot som annars skulle ha dömts ut.

17. Företrädaren, som också ägde ca en tredjedel av aktierna, för ett bolag dömdes för varusmuggling och brott mot varusmuggningslagen. Bolaget hade bl.a. fört in metaller från Estland utan att ge det tillkänna för tullmyndigheterna och därigenom undgått att betala mervärdesskatt. Påföljden bestämdes till villkorlig dom och etthundratjugo dagsböter. Tingsrätten ansåg att det vid sidan av den påföljden skulle vara uppenbart oskäligt att ålägga bolaget företagsbot.

18. Företrädaren för ett aktiebolag, ensam ägare, dömdes för egenmäktigt förfarande, urkundsförfalskning, brukande av falsk urkund och försvårande av skattekontroll till villkorlig dom och etthundratjugo dagsböter. Bolaget hade olovligen tippat stora mängder rivningsmassor på en fastighet. Företrädaren och styrelsesuppleanten var på det klara med att de var tvungna att framställa falska urkunder för att dölja vissa brister i bokföringen. Så skedde och urkunderna användes i bokföringen. Tingsrätten fann att det ändå gick att i huvudsak följa rörelsens förlopp, bolagets ekonomiska ställning och resultat och ogillade talan om bokföringsbrott. Tingsrätten ansåg vidare att brottsligheten inte kunde anses innefatta ett grovt åsidosättande av de särskilda skyldigheter som var förknippade med bolagets verksamhet.

19. Den verkställande direktören för en bank åtalades för grovt skattebedrägeri för att han hyrt tjänstebostäder och betalat en hyra som inte motsvarade marknadshyra utan att deklarerat förmånen. Det var klarlagt i målet att frågan om tjänstebostad inte hade tagits upp i deklarerationerna. Tingsrätten ansåg att åtalet borde ogillas. Åklagaren gjorde gällande att företrädare och tjänstemän hos banken möjliggjort den verkställande direktörens gärning samt åsidosatt bestämmelser i kommunal-skattelagen, skattebrottslagen och taxeringslagen som direkt eller indirekt är straffsanktionerade. De brott och åsidosättanden som skett har begåtts i utövande av bankens näringsverksamhet och innefattat, bl.a. genom att oriktig kontrolluppgift avlämnats, medverkan till skattebedrägeri antingen av grov oaktsamhet eller uppsåtliga. Det angavs inte vilka i banken som begått brott. Tingsrätten påpekade att brott endast kan begås av fysiska personer och att det måste stå klart att brott har blivit begånget. Tingsrätten framhävde att anledning saknas att efterge sedvanliga höga krav på bevisningen i brottmål när det gäller yrkanden om företagsbot och ansåg att åklagarens påståenden inte hade tillräcklig precision för att kunna medföra bifall till talan om företagsbot.

20. Den här domen rör ekonomisk brottslighet och är mycket vidlyftig. I ett fall ansåg tingsrätten att brottsligheten som gällde medhjälp till brott mot låneförbudet i aktiebolagslagen innebar ett sådant grovt åsidosättande av de särskilda skyldigheter som varit förenade med bolagets verksamhet att företagsbot borde åläggas. Men med hänsyn till den ende ställföreträdare för bolaget ådömdes ett förhållandevis kraftigt bötesstraff eftergav tingsrätten företagsboten. I ytterligare ett fall ansåg tingsrätten att brottet mot aktiebolagslagen i sig var så allvarligt att företagsbot borde komma ifråga. Den bank det gällde hade dock haft utbildning och information i frågor av aktuellt slag och gick därför fri från ansvar eftersom den ansågs ha gjort vad som skäligen kunde krävas för att förhindra gärningarna ifråga. I hovrätten ogillades åtalet i sin helhet, vilket medförde att även talan om företagsbot ogillades.

1. Utsläppet i fjorden

Yrkanden

På kvällen den 30 april 1992 släpptes 7 ton nonylfenoletoxylat ut inom X AB:s industriområde. Produkten passerade genom industriavloppssystemet och via en utjämningsbassäng ut i en fjord. Det vidtogs inte några åtgärder för att förhindra att produkten kom ut i fjorden. Bolagets ledning fick vetskap om utsläppet först den 4 maj 1992. Nonylfenoletoxylat bedöms av Kemikalieinspektionen och Naturvårdsverket som en miljöfarlig kemisk produkt. Halten av nonylfenoletoxylat i det avloppsvatten som gick ut i fjorden uppgick som mest till 2–5 g/m³, vilket för vissa fiskarter är en farligt hög nivå. Utsläppet av 7 ton nonylfenoletoxylat innebär att ca 2,5 ton nonylfenol kom ut i fjorden. Det motsvarar tre årsutsläpp av nonylfenol.

K, som är anställd hos X AB, arbetade på kvällen den 30 april 1992 som operatör och skiftsamordnare. Han hade bl.a. till uppgift att pumpa 14 ton nonylfenoletoxylat från bolagets emulgo-fabrik till en tank utanför fabriken och därefter tillbaka in i fabriken. Han påbörjade denna s.k. rundpumpning kl 18.00 och avslutade den kl 21.30. Han styrde och övervakade pumpningen på en bildskärm. Under pumpningen släpptes 7 ton nonylfenoletoxylat av misstag ut inom fabriksområdet och passerade genom industriavloppssystemet och via en utjämningsbassäng ut i fjorden. Tekniskt sett orsakades utsläppet av att två utlastningsventiler felaktigt stod öppna och att en ventil i en golvbrunn var trasig och inte gick att stänga mot industriavloppssystemet. När K hade avslutat pumpningen kl 21.30, blev han medveten om att ett större utsläpp skett inom industriområdet. Han underlät trots det att vidta några åtgärder för att hindra eller motverka skada i miljön.

K orsakade utsläppet av grov oaktsamhet. Han borde ha förvissat sig om att de två utlastningsventilerna var stängda och han borde, när han blev medveten om utsläppet inom industriområdet, ha underrättat jourhavande ingenjör eller vidtagit andra åtgärder för att förhindra att produkten kom ut i fjorden.

Lagrum: 5 § och 20 § första stycket 1 lagen (1985:426) om kemiska produkter.

Företagsbot

Brott mot lagen om kemiska produkter har i bolagets näringsverksamhet begåtts av K i enlighet med åtalet mot honom och/eller av överordnad som av grov oaktsamhet eftersatt eller inte följt upp bolagets organisation, säkerhet, kontroll, information och utbildning och därigenom medverkat till eller orsakat utsläpp till vatten av 7 ton nonylfenoletoxylat vid månadsskiftet april/maj 1992. Brottsligheten har inneburit ett grovt åsidosättande av de särskilda skyldigheter som är förenade med verksamheten. Bolaget har inte gjort vad som skäligen kunnat krävas för att förebygga brottsligheten. Ett utsläpp av nonylfenoletoxylat i fjorden skulle ha förhindrats, om den operativa personalen varit tillräckligt instruerad om styrning och övervakning av vissa arbetsmoment via bildskärm och tillräckligt informerad om gällande säkerhetsföreskrifter samt om anläggningens säkerhet. Vad gäller anläggningens säkerhet har den operativa personalen inte informerats om att en ventil i en golvbrunn var trasig och inte gick att stänga mot industriavloppssystemet. Bolagets organisation vad gäller reparationer har dessutom varit bristfällig. X Aktiebolag skall åläggas företagsbot.

K bestred ansvar men vitsordade de faktiska omständigheterna utom påståendet, att han underlåtit vidta åtgärd efter upptäckten av utsläppet. Han bestred att han handlade oaktsamt, i vart fall grovt oaktsamt. I andra hand hävdade han att brottet är att bedöma som ringa fall och därför inte skall föranleda ansvar.

Bolaget bestred yrkandet om företagsbot under påståendet att något brott inte begåtts mot lagen om kemiska produkter, varken av K eller någon av hans överordnade, samt att bolaget inte underlåtit att vidta åtgärder till förhindrande av brott.

Tingsrättens bedömning

Vid pumpningen av 14 ton nonylfenoletoxylat från vågtanken till tanken F 2825 kom ungefär hälften eller drygt 8 ton att rinna ut genom en utlastningsledning, varav omkring 7 ton rann ner i det västra industriavloppssystemet för att slutligen hamna i fjorden. Pumpningen, för vilken K var ansvarig, ägde rum vid 18-tiden den 30 april 1992. Först vid 24-tiden samma dag konstaterades storleken på utsläppet. Inte förrän på morgonen den 4 maj 1992 fick fabriksledningen kännedom om utsläppet och kunde vidta åtgärder till förhindrande av skadeverkningar av detta. Nonylfenoletoxylat är ett sådant kemiskt ämne varpå lagen om kemiska produkter är tillämplig.

Händelseförloppet

Utsläppet hade flera samverkande orsaker. Ventilen Hv 29007 var öppen vid överpumpningen, vilket den inte skulle ha varit. Att pumpningen ändå skedde berodde på att K använde sig av översiktsbilden på datorsystemets bildskärm, som gav honom den felaktiga uppfattningen att ventilen var stängd. Olyckligtvis stod även ventilen i terminal 11 öppen vid tillfället. Den hade uppenbarligen lämnats öppen av det föregående skiftet efter rengöringen av tanken. Denna ventil fanns inte utmärkt på den operativa bild som K borde ha använt vid pumpningen, varför han inte skulle ha uppmärksammat att ventilen var öppen, även om han hade använt den bilden. I närheten av den sistnämnda ventilen finns en dräneringsbrunn för dagvatten. Brunnen har en ventil (avloppsventilen) som var trasig och stod öppen. Avloppsventilen leder till det västra industriavloppet som är avsett för lätt förorenat vatten. Större delen av utsläppet rann ner i dräneringsbrunnen på lastningsplatsen och ut genom avloppsventilen.

Först vid 21.30 tiden uppmärksammade K genom titthålet i reaktorn att en större mängd vätska kunde ha försvunnit. Detta inträffade så nära skiftbytet att han under sitt eget skift inte genom vägning tog reda på hur mycket som hade försvunnit. Ks anteckning i loggboken om utsläppet föranledde ingen reaktion från något av följande skiftlag. Först under morgonen den 4 maj 1992 började åtgärder vidtas.

Oaktsamhet

Olyckan hade rimligen inte inträffat, om K vid överpumpningen hade använt sig av den operativa pumpbilden i stället för översiktsbilden. Även om han inte blivit orienterad om att översiktsbilden inte indikerade ventilläget för samtliga på bilden angivna ventiler borde texten i det orangefärgade fältet ha föranlett honom att iaktta särskild försiktighet, i synnerhet som detta tillfälle, enligt hans egen uppgift, var första gången som han pumpade till tanken F 2825 med hjälp av datorsystemet. Ks handlande att använda översiktsbilden utan ytterligare kontroll får anses ha varit oaktsamt, vilken oaktsamhet dock inte kan bedömas som grov med beaktande av de brister i informationen till den operativa personalen som uppenbarligen förekommit.

K var övertygad om att ventilen Hv 29007 var stängd. Det kan därför inte anses ha varit oaktsamt av honom att han inte före överpumpningen kontrollerade att ventilen vid terminal 11 var stängd.

När K strax före rundpumpningen upptäckte den fuktiga fläcken runt dräneringsbrunnen vid diskcontainern i terminal 11, fanns anled-

ning för honom att undersöka om vätskan hade stannat ovanför ventilen i dräneringsbrunnen eller runnit ner genom denna. När han strax därefter märkte att ventilen Hv 29007 och terminalventilen stod öppna, måste han ha insett att en betydande mängd nonylfenoletoxylat kunde ha runnit ner i industriavloppet. En ytterligare bekräftelse härpå borde han ha fått när han vid 21.30-tiden såg ner i reaktorn och märkte en minskad mängd vätska. Mot denna bakgrund borde han själv, trots det nära förestående skiftbytet, ha konstaterat hur mycket som saknades samt ha underrättat beredskapshavaren härom. Under alla omständigheter skulle han mera utförligt ha informerat det skiftlaget som gick på om vad som hade hänt och ha anmodat skiftsamordnaren där att underrätta beredskapshavanden om utsläppet, såvida det inte visade sig att endast en obetydlig mängd hade passerat dräneringsbrunnen. Ks anteckning i loggboken om utsläppet kan inte anses ha varit en tillräcklig åtgärd. Han har genom sin underlåtenhet i nu berörd del visat en oaktsamhet som är att bedöma som grov.

Av utredningen framgår att K vid tillfället var i psykisk obalans. Utsläppet får också i viss mån anses utgöra resultatet av ett antal för honom olyckligt samverkande omständigheter. Som strax skall konstateras får vidare det största ansvaret för utsläppet läggas på företagsledningen. Med hänsyn till nämnda omständigheter kan det varom K nu blivit övertygad anses som ringa fall, varför han inte skall dömas till ansvar. Åtalet mot honom ogillas.

Företagsbot

Utredningen får anses visa att ledningen brustit i sin skyldighet att informera den operativa personalen om användandet av TV-bilderna. Detta måste särskilt anses gälla översiktsskärmen, varpå det bl.a. fanns i vart fall en ventilbild som i motsats till andra inte angav när ventilen var öppen eller stängd. Behovet av information måste anses ha varit speciellt stort när såsom i detta fall bilderna utvecklades och förändrades efter hand. Såvitt utredningen visar fanns ingen under chefsnivån som hade ålagts att vara ansvarig för en sammanhållen information till den operativa personalen om styr- och övervakningssystemets uppbyggnad och utveckling. Härigenom får överordnade i bolaget anses ha eftersatt sin skyldighet att informera och utbilda.

Enligt den skriftliga instruktionen för skiftsamordnare skall denne kalla beredskapshavande, "när så befinner nödvändigt". I målet har inte framkommit, att skiftsamordnarna mera konkret har utbildats om den närmare innebörden av denna obestämt utformade skyldighet.

Även om de situationer i vilka beredskapshavande skall kallas är många och skiftande, saknas inte möjlighet att mera precist ange när skyldigheten inträder. I målet får anses visat, att K inte insett, att kravet på underrättelse av beredskapshavaren uppkom redan när han misstänkte att mer än en obetydlig mängd nonylfenoletoxylat hade runnit genom urlastningsledningen. En mer utförlig instruktionsbestämelse hade därför varit ägnad att göra K påmind om sin rapporterings-skyldighet. Även i detta hänseende får företrädare för bolagsledningen anses ha brustit i aktsamhet.

Ventilen i dräneringsbrunnen var trasig en längre tid. För det löpan-de underhållsarbetet fanns en ansvarig utsedd. Bolagsledningen kan inte rimligen anses ansvarig för dröjsmålet med reparationen av ven-tilen. I målet är utrett att den underhållningsansvarige hade informerat lastarna vid terminal 11 om ventilens beskaffenhet och behovet av försiktighet vid lastning. När reparationen dröjde så länge som blev fallet, borde även annan personal, som arbetade med vätskor vid denna lastningsterminal ha informerats om att ventilen, som onekligen har en viktig funktion i säkerheten vid hanteringen av kemiska ämnen, stod i öppet läge och inte fungerade. Det måste anses ha varit överordnades ansvar att instruktioner utfärdades som säkerställde sådan information. Även i detta hänseende har det sålunda förekommit brister i utbild-ningen.

Inom bolaget hade alltså i förut berörda hänseenden av oaktsamhet underlåtits att vidta åtgärder som behövdes för att hindra eller mot-verka sådana ofrivilliga utsläpp av kemiska produkter som kunde skada främst miljön. Sammantaget är oaktsamheten att bedöma som grov. Brott har därför begåtts mot lagen om kemiska produkter. Brottet har begåtts i utövningen av näringsverksamhet och har inneburit ett grovt åsidosättande av de särskilda skyldigheter som är förenade med verk-samheten. Av utredningen framgår även att man i bolaget inte har gjort vad som skäligen kunnat krävas för att förebygga brottsligheten.

Förutsättningar föreligger sålunda att ålägga bolaget företagsbot. Det kan inte anses vara uppenbart oskäligt att ålägga bolaget företags-bot.

Vid fastställande av storleken av företagsboten tar tingsrätten hän-syn till att bolaget inte gjort någon vinst på utsläppet, att inga konkreta skador på miljön uppmärksammats samt att bolaget omgående vidtagit åtgärder till förhindrande av ett upprepande. Tingsrätten förpliktar X AB att utge företagsbot om tvåhundrausen (200 000) kr.

Lagrum: 5 § och 20 § första stycket 1 p. lagen (1985:426) om kemiska produkter samt 36 kap. 7 § brottsbalken.

2. PCB-fallet

Yrkanden

Företagsbot

X AB, som bedriver näringsverksamhet, har i vart fall i oktober 1988 vid bolagets värmekraftcentral tagit mot spillolja innehållande PCB, som är en produkt vilken kan medföra skada på människor och i miljön. Bolaget har av grov oaktsamhet bestående i underlåten kontroll av mottagen spillolja samt bristande förvaring varigenom tillträde till förvaringsplatsen kunnat ske okontrollerat inte vidtagit de åtgärder och iakttagit de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att hindra eller motverka skada på människor eller i miljön. Härigenom har bolaget grovt åsidosatt de skyldigheter som är förenade med verksamheten och inte gjort vad som skäligen kunnat krävas för att förebygga brottsligheten.

Det yrkas att X AB måtte ådömas företagsbot med minst 250.000 kronor, vilket motsvarar kostnaden för inhägnad av området vid värmekraftcentralen samt kostnad för destruktion av PCB-haltig olja.

Lagrum: 5 och 20 §§ lagen (1985:426) om kemiska produkter

Bolaget bestred bifall och gjorde gällande att några brister i uppföljningen inte förelåg och att de brister som kan ha förekommit vid hanteringen av spillolja i vart fall inte varit så allvarliga att någon hos bolaget kan sägas ha gjort sig skyldig till grov oaktsamhet eller grovt åsidosättande av sina skyldigheter.

Tingsrättens bedömning

Utredningen visar att PCB-haltig spillolja hanterats av personal inom företaget på ett sätt som står i strid med givna instruktioner och med bestämmelserna i lagen om kemiska produkter, vilka stadgar att den som hanterar en kemisk produkt skall vidta de åtgärder och försiktighetsmått som behövs för att hindra eller motverka skada på människor eller i miljön. Att bryta mot dessa bestämmelser är straffbart i den mån uppsåt eller grov vårdslöshet föreligger.

Tanken på uppsåtligt brott har inte utvecklats av åklagaren. Inte heller har åklagaren hävdats att vid något enstaka tillfälle en eller flera personer överträtt bestämmelserna på ett sätt som varit grovt vårdslöst. Det måste i stället antagas, och något annat är i vart fall inte visat, att

förekomsten av PCB i den spillolja som förts till upplagsplatsen beror på slarv vid olika tillfällen av olika personer på olika driftsställen. Grov vårdslöshet hos någon med övergripande ansvar har alltså inte kunnat beläggas. Sålunda har åklagaren i beslut 10 september 1990 avskrivit de misstankar om brott mot lagen om kemiska produkter som förelegat mot den dåvarande verkställande direktören, eftersom varken uppsåt eller grov oaktsamhet kunnat läggas denne till last.

Åklagaren har i målet hävdad att förekomsten av PCB i oljan visar ett upprepat nonchalerande av gällande bestämmelser från olika oidentifierade personers sida, vilket sammantaget innebär en vårdslöshet som måste anses grov och som konstituerar ansvar för företaget som sådant. Emellertid fordras för att företagsbot skall kunna utdömas att det visas att en enskild person eller flera var för sig betett sig på ett sätt som är straffbart, alltså i detta visat grov oaktsamhet vid sitt hanterande av oljan. Personerna i fråga behöver inte vara namngivna eller ens kända men ett visst bestämt brottsligt beteende med avsevärt straffvärde måste kunna knytas till visst eller vissa subjekt. Något konkret antagande om ett händelseförlopp har inte kunnat göras i detta fall. Om, såsom alltså är möjligt, ett flertal av bolagets anställda vid skilda tillfällen var för sig överträtt bestämmelserna i mindre mån och på ett sätt som för var och en inte innebär grov oaktsamhet kan summan av detta inte medföra att företagsbot skall utdömas. Åklagarens talan skall ogillas.

Målet överklagades till hovrätten

Yrkanden i hovrätten

Åklagaren yrkade att hovrätten, med ändring av tingsrättens dom, skulle ålägga X Aktiebolag företagsbot med 250 000 kr.

X Aktiebolag bestred ändring.

Hovrättens bedömning

I målet är klarlagt att olja innehållande en mängd av i vart fall drygt 1 kg av det miljöfarliga ämnet PCB anträffats vid bolagets värmecentral.

Utredningen i målet ger vid handen att ämnet i fråga härrör från olja som använts i bolagets verksamhet. Någon utredning finns inte om vilka halter som kunde förekomma i bolagets spilloljor, om hur det närmare gick till när man inom bolaget kontrollerade spillolja för att fastställa om den innehöll miljöfarligt avfall eller om när och på vilket sätt de ifrågavarande mängderna PCB nått värmecentralen.

Med hänsyn till vad som upplysts om rutinerna för påfyllning av farmartanken respektive oljecisternen och mot bakgrund av att PCB-bemängd olja anträffats på tre olika ställen (i 25-literskärlen, i farmartanken och i oljecisternen) kan hovrätten konstatera att ämnet anlänt till platsen i omgångar. Mot bakgrund av lämnade uppgifter om innehållet i farmartanken och i oljecisternen kan vidare den slutsatsen dras att den olja som tillförts dessa innehållit tämligen hög koncentration av PCB.

I 5 § lagen (1985:426) om kemiska produkter stadgas att den som hanterar en kemisk produkt skall vidta de åtgärder och iakttä de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att hindra eller motverka skada på människor eller i miljön. Enligt 20 § samma lag gäller bl.a. att den som med uppsåt eller av grov oaktsamhet bryter mot 5 § skall dömas till böter eller fängelse i högst ett år. Enligt 2 § förordningen (1985:837) om PCB m.m. får PCB inte importeras eller hanteras utan tillstånd.

Bolaget innehade inte tillstånd att hantera PCB. Den hantering av PCB-haltig olja som förekommit vid bolagets värmecentral har inneburit risker för att PCB skulle spridas på ett sådant sätt att det skulle vålla skador på människor eller i miljön. Företrädare för bolaget hade varit medvetna om behovet av kontroll av spillolja. Enligt av bolaget utfärdade instruktioner skulle således bolagets spillolja, innan den kunde överföras till värmeanläggningen, kontrolleras med avseende på miljöfarligt avfall och i den mån sådant avfall konstaterades avfallet skickas vidare till SAKAB för destruktions. I praktiken har emellertid kontrollen eftersatts och någon uppföljning av hur kontrollen fungerade har inte heller skett.

Som ovan framgått är inte i målet utrett vem eller vilka inom bolaget som närmast varit ansvariga för att kontrollen av spilloljan fungerade och att givna instruktioner följdes. Med hänsyn till vikten av att undvika spridning av PCB eller andra miljöfarliga ämnen måste emellertid underlåtenheterna när det gäller kontroll och uppföljning av givna instruktioner anses ha innefattat en sådan grov oaktsamhet som förutsätts för ansvar enligt 20 § punkten 1 i lagen om kemiska produkter. Brottet har begåtts i utövningen av näringsverksamhet.

Brottsligheten är av ett sådant slag att den måste anses ha inneburit

ett grovt åsidosättande av de särskilda skyldigheter som är förenade med bolagets verksamhet. Inte heller kan bolaget, trots de instruktioner som funnits beträffande hanteringen av spilloljan, anses ha gjort vad som skäligen kunnat krävas för att förebygga brottsligheten. Även de ytterligare förutsättningar för att ålägga företagsbot som är uppställda i 36 kap. 7 § brottsbalken är uppfyllda. Bolaget skall därför åläggas företagsbot.

Åklagaren har till grund för yrkandet på 250 000 kr lagt bolagets kostnader för dels destruktion av den i målet PCB-haltiga oljan, dvs. 150 000 kr, dels inhägnad av området kring värmecentralen, dvs. 100 000 kr.

Enligt 36 kap. 9 § brottsbalken skall vid bestämmande av storleken av företagsbot särskild hänsyn tas till brottslighetens art, omfattning och förhållande till näringsverksamheten. Hovrätten, som inte finner att de av åklagaren uppgivna kostnaderna bör tillmätas avgörande vikt vid bestämmandet av företagsboten och som inte heller finner att några omständigheter förelegat som ger anledning att enligt 36 kap. 10 § brottsbalken sätta företagsboten lägre än vad som bort ske, bestämmer denna till 150 000 kr. Vid bestämmandet har hovrätten beaktat ett bolaget i omedelbart samband med upptäckten av PCB vid värmeanläggningen avbröt och därefter avvecklade verksamheten med återvinning av spilloljor inom bolaget.

3. Takfallet (arbetsplatsolycka)

Yrkanden

CB har som anställd byggnadsarbetare hos X AB utfört takarbete inom ett fabriksområde. Under arbetet har CB snubblat och fallit omkull, varefter han kanat längs taket och handlöst fallit ned omkring 5,5 meter på en asfalterad gårdsplan. CB har genom fallet erhållit bl.a. svåra bäckenskador. Takarbetet har utförts trots att av arbetarskyddsstyrelsen föreskriven skyddsanordning vid takfoten saknats och trots att CB haft olämplig fotbeklädning för arbetet.

E har i egenskap av arbetschef vid X AB varit väl medveten om under vilka förhållanden ifrågavarande takarbete utförts. E har före arbetsolyckan beslutat att en inhyrd byggnadsställning skulle tas bort från arbetsstället och att takarbetet skulle fullföljas trots att skyddsanordningar saknats. E har före olyckan blivit varse att CB hade en för takarbetet olämplig fotbeklädning men har underlåtit att vidta någon åtgärd i anledning därav. Mot bakgrund av det ovan anförda har E som

företrädare för arbetsgivaren inte fullgjort sina skyldigheter enligt arbetsmiljölagen för att förebygga att arbetstagare har utsatts för olycksfall i arbetet. Genom att tillåta att takarbetet fullföljdes trots den uppenbara fara för fall som var förenad med arbetet har E av medveten oaktsamhet varit vållande till de svåra kroppsskador CB åsamkats genom fallet.

Lagrum:

3 kap 8 § 1 st brottsbalken

2 § och 3 § arbetsmiljölagen (1977:1160)

18 § arbetsmiljöförordningen (1977:1166) samt

arbetarskyddsstyrelsens kungörelse (AFS 1983:12) om takarbete

Yrkandet om företagsbot

Företrädare för X AB:s arbetsenhet har grovt åsidosatt grundläggande särskilda skyldigheter i arbetsmiljöhänseende som varit förenade med byggarbetet. Därtill kommer att byggföretaget inte gjort vad som skäligen kunnat krävas för att förebygga en arbetsolycka genom ett noggrant förberedande av takarbetet så att det kunnat bedrivas utan fara för arbetarna. X AB:s underlåtenhet har orsakat att en arbetare fått svåra skador, sannolikt bestående men.

E bestred ansvar.

X AB bestred yrkandet om företagsböter. I första hand eftersom något brott inte begåtts och i andra hand eftersom en eventuell brottslighet inte innebar ett grovt åsidosättande av de särskilda skyldigheter som är förenade med bolagets verksamhet. Vidare gjorde bolaget gällande att det gjort vad som skäligen kunnat krävas för att förebygga brottslighet och slutligen att det åtminstone förelåg förutsättningar för eftergift av företagsbot.

Tingsrättens bedömning

Utgångspunkten för åtalet är att CB råkat ut för en arbetsolycka med svåra kroppsskador som följd. Detta är ostridigt i målet. Åklagaren har gjort gällande att olyckan haft samband med brister i arbetarskyddet, bestående däri att dels takarbetet utförts trots att föreskriven skyddsanordning vid takfot saknats, dels att CB inte förbjudits att bära träskor

under arbetet.

När det gäller frågan om träskorna kan tingsrätten inte anse det utrett att träskorna haft någon inverkan på olyckan.

I arbetarskyddsstyrelsens föreskrifter om takarbete föreskrivs i 12 § följande.

Vid arbete på tak i samband med utförande av taket skall skyddsräck finnas vid takkant eller takfot där denna är belägen mer än 3,5 meter över marken eller därmed jämförligt plan. Där taket lutar utåt mer än 1:4 behöver räcken normalt finnas endast i takfoten. För tak som lutar 1:4 eller mindre eller är horisontellt behövs inget räcke vid kortvariga arbeten där det inte finns någon risk att glida ut över takkanten eller takfoten. Skyddsräcket skall oavsett höjden över marken och takets lutning sättas upp där det behövs med hänsyn till takytans glatthet, arbetets art och väderleksförhållandena. Ställning med skyddsräck uppfört till takfoten eller takkanten får ersätta skyddsräck vid takfoten eller takkanten.

Tingsrätten menar att föreskriften ger stöd åt åklagarens uppfattning om att skyddsanordning vid takfoten skulle ha funnits. Fallhöjden översteg 3,5 meter och även om taklutningen var mindre än 1:4 så var arbetet inte av helt kortvarig omfattning och risken att glida ut över takfoten inte obefintlig. Att skyddsräcke saknades innebär således att den ifrågavarande föreskriften brutits. Det innebär också att den som varit ansvarig för att takarbete utförts trots att föreskriven skyddsanordning saknats också bär ett ansvar för den olycka, varigenom CB kommit till skada.

Genom utredningen står det enligt tingsrättens bedömning klart att E är ansvarig för att ställningen kom bort. Att så är fallet saknar emellertid enligt tingsrättens mening egentlig betydelse i målet. CS var i egenskap av platschef den som skulle se till att det kvarstående takarbetet fullföljdes. Han var införstådd med att byggnadsställningen kom bort och han har i sitt vittnesmål sagt att han, om han hade fungerat som arbetsledare vid tillfället, skulle ha sett till att en tillgänglig rullställning blev uppmonterad som skydd vid takarbetet. Tingsrätten ser ingen anledning att ifrågasätta CS uppgifter i denna del.

Nu blev det emellertid inte CS som fungerade som arbetsledare när arbetet återupptogs. Tingsrätten anser att det direkta ansvaret för att CB beordrades att utföra takarbetet måste läggas på E även om det kanske inte var E som sade till CB att utföra arbetet, bl.a. eftersom E i egenskap av närmast överordnad var den som stod närmast till hands att omedelbart och inledningsvis ta över CS uppgifter och ansvar.

Eftersom tingsrätten sålunda lagt ansvaret för att takarbetet beordrats på E och då det av utredningen står klart att E kände till att erfor-

derlig skyddsanordning vid takfoten saknades, anser tingsrätten också att E vid tillämpning av den av åklagaren åberopade straffbestämelsen måste anses vållande till den kroppsskada som CB åsamkats genom arbetsolyckan. Tingsrätten anser också att E måste läggas till last en oaktsamhet, som med hänsyn till vikten av att gällande skydds-föreskrifter iakttas inte kan anses som ringa. Åtalet mot E skall sålunda bifallas.

Tingsrätten utgår i sin bedömning av straffvärdet från att E helt enkelt glömt bort skyddsaspekten, när CB fick ordern att utföra takarbetet. En sådan glömska är i och för sig allvarlig och oförsvarlig, men kan förklaras med det korta rådrum som stått E till buds efter det att CS måst lämna arbetsplatsen. Vid detta förhållande anser tingsrätten att straffvärdet bör ligga på bötesnivån. E döms till dagsböter femtio om vardera etthundra kr.

När det gäller yrkandet företagsbot konstaterar tingsrätten att ett brott har begåtts i utövningen av näringsverksamhet. När det gäller om brottsligheten inneburit ett grovt åsidosättande av de särskilda skyldigheter som är förenade med verksamheten vill tingsrätten inledningsvis framhålla att den av bolaget åberopade bevisningen gett ett intryck av att bolaget helt allmänt har en seriös inställning till frågor om arbetarskydd. Det har inte heller framkommit något i målet som tyder på att det slarv med skyddsanordning som betingat CB olycka varit något annat än en engångsföreteelse. Men hänsyn till detta och till den omständigheten att tingsrätten inte kunnat finna att Es brott varit av särskilt svår beskaffenhet ser tingsrätten inte heller någon anledning att rikta det klander mot bolaget som ett bifall till yrkandet om företagsbot skulle innebära. Tingsrätten lämnar därför detta yrkande utan bifall.

4. Excenterpressen (arbetsplatsolycka)

Yrkanden

Den 7 september 1989 utförde N arbete i en mekanisk excenterpress på X AB. Maskinen hade öppet verktyg och fotpedal. Då N som höll på med att stansa ut lock ur ett papp- och metallband, vid ett tillfälle skulle justera bandet, kom han med foten åt pedalen, varvid pressen gjorde ett slag och klippte av ca halva ytterleden av Ns vänstra tumme.

R, som då var och fortfarande är ställföreträdare för bolaget och ansvarig arbetsgivare, åsamkade N av oaktsamhet skadan, som inte är ringa, genom att låta använda pressen utan att denna var försedd med av arbetarskyddsstyrelsen föreskrivna skyddsanordningar.

Lagrum :

3 kap. 8 § 1 st. brottsbalken jfr med 2 kap. 5 § arbetsmiljölagen (1977:1160) och arbetarskyddsstyrelsens meddelande (1975:34)

X AB skall åläggas företagsbot om 50 000 kr eftersom brottet inneburit ett grovt åsidosättande av de skyldigheter som är förenade med verksamheten på grund av bestämmelserna i arbetsmiljölagen (1977:1160) och arbetarskyddsstyrelsens anvisningar till denna, och X AB har inte gjort vad som skäligen kan krävas för att förebygga brottsligheten.

R erkände och uppgav följande. Han var i september 1989 och är alltså ensam ägare och ställföreträdare för X AB samt ansvarig arbetsgivare. Bolaget har fem anställda, honom inräknad, och omsätter omkring 6 miljoner kr om året. Det tillverkar huvudsakligen aluminiumformar och lock till dessa. Några veckor före olyckan fick bolaget en brådskande beställning på 300 000 lock. Dessa skulle stansas ur metallband. En begagnad excenterpress anskaffades för denna tillverkning. Pressen var försedd med en fotpedal. Denna låstes i driftläge med en inkilad träbit och fungerade på så sätt som en automatpress. Pressen kunde stoppas genom att man sparkade undan träbiten. Pressverktyget hade öppningar på cirka 5-6 centimeter och saknade skyddsanordningar. Staplar för locken hade beställts och skulle monteras på maskinen. I samband därmed skulle också skydd monteras framför öppningarna i pressverktyget. Bolaget hade att välja på att köra igång produktionen av lock utan att skydden monterats eller att säga nej till ordern. Bolagets förtjänst på den gjorda beställningen uppgick till närmare 10 000 kr. R var medveten om att skydd måste finnas när öppningen i verktyget var större än 8 mm.

Bolaget hemställde för den händelse yrkandet om företagsbot skulle bifallas att boten skulle jämkas kraftigt.

N berättade att han råkade komma åt pedalen så att maskinen gjorde ett slag, och eftersom han hade vänstra tummen delvis inne i verktyget klippte pressen av denna tumme mellan yttre i delen och nagelbandet. R varnade aldrig för maskinen utan litade väl på honom. Det var R som beordrade arbetet.

Tingsrättens bedömning

Tingsrätten fann styrkt att R genom oaktsamhet på sätt åklagaren påstått åsamkat N kroppsskada som ej är ringa.

Vid straffmätningen beaktar tingsrätten att R den 11 februari 1987 ådömts 30 dagsböter för vållande till kroppsskada under liknande omständigheter. R döms för vållande till kroppsskada till dagsböter femtio om vardera sextio kr.

R:s brott har begåtts i utövningen av bolagets näringsverksamhet. R har därvid gjort ett medvetet risktagande och får anses ha grovt åsidosatt de särskilda skyldigheter som är förenade med bolagets verksamhet. Bolaget har inte gjort vad som skäligen kunnat krävas för att förebygga brottet. På grund härav och då det inte är uppenbart oskäligt att ålägga bolaget företagsbot finner tingsrätten att åklagarens yrkande härom skall bifallas. Med hänsyn till att bolagets ställföreträdare ådömts påföljd för brottet bör företagsboten sättas lägre än vad som annars bort ske. X Aktiebolag åläggs företagsbot med tjugotusen kr.

5. Explosionen (arbetsplatsolycka)

Yrkanden

Arbetsmiljöbrott, bestående i vållande till annans död och vållande till kroppsskada, samt allmänfarlig vårdslöshet.

X AB tillverkar bl.a. läkemedel vid sina anläggningar. Läkemedelstillverkningen sker inom divisionen Pharmakemikalier. Hösten 1990 påbörjades tillverkningen av en läkemedelsråvara, benämnd 5-ISMN (isosorbidmononitrat). Vid denna tillverkning bildas ett vattenextrakt, som innehåller en mindre mängd 5-ISMN. Den 26 januari 1992 påbörjades en ny metod för utvinning av 5-ISMN ur vattenextraktet. För processen utnyttjades en reaktor med en volym om cirka 5 000 liter. Uppvärmningen skedde med ånga under tryck. En arbetsföreskrift i form av ett s.k. batchprotokoll innehöll anvisningar och skulle dessutom tillföras vissa uppgifter under processens gång. I processen används bland annat toluen och etylacetat. Dessa båda ämnen är brandfarliga varor enligt lagen (1988:868) om brandfarliga och explosiva varor.

Sedan tre satsar hade upparbetats enligt den angivna metoden, påbörjades en fjärde sats den 7 februari 1992. I slutskedet av processen, som avsåg återvinning av toluen, inträffade strax efter midnatt den 11 februari 1992 en explosion i reaktorn till följd av att all toluen hade drivits av från satsinnehållet och temperaturen hade blivit så hög att ett temperaturinitierat autokatalytiskt sönderfall hade startat. Vid explosionen dödades en person och skadades fem personer, samtliga sysselsatta i den byggnad i vilken processen ägde rum. Byggnaden totalförstördes.

Upparbetningsprocessen startades utan att det dessförinnan hade gjorts en sådan riskanalys som beskrivs i 3 § Arbetarskyddsstyrelsens kungörelse med föreskrifter om storskalig kemikaliehantering (AFS 1989:6) eller i vart fall en sådan utredning om riskerna för brand eller explosion i verksamheten som anges i 9 § lagen (1988:868) om brandfarliga och explosiva varor. Inte heller hade det vid utformningen av process och processutrustningen vidtagits sådana åtgärder för att förebygga en stor olycka, eller utförts sådant underhåll och sådan tillsyn av processutrustningen som anges i den nyss nämnda bestämmelsen och i 6 § kungörelsen med föreskrifter om storskalig kemikaliehantering eller vidtagits sådana åtgärder och försiktighetsmått för att förhindra brand eller explosion som avses i 7 § nyss nämnda lag.

I dessa hänseenden förelåg följande brister.

- det fanns ingen möjlighet att mäta trycket på den inkommande ångan, inte heller att övervaka ångtrycket och därmed temperaturen i processkärlets mantel
- möjlighet till automatisk övervakning av temperaturen på reaktorinnehållet saknades
- möjlighet att säkert mäta/bedöma reaktorinnehållet saknades
- arbetsföreskriften var otydlig genom anvisningen att toluenåtervinningen inte fick ”drivas till torrhet”, ett uttryck som ger utrymme för olika tolkningar

O var i egenskap av produktionschef i division Pharmakemikalier och på grund av delegation ansvarig för att erforderliga åtgärder vidtogs för att förebygga ohälsa och olycksfall i verksamheten. Han fattade beslutet om att starta upparbetningsprocessen utan att dessförinnan ha sett till att en riskanalys avseende en stor olycka eller utredning om riskerna för brand eller explosion utfördes och att utformningen av processen och processutrustningen fyllde säkerhetskraven. O orsakade därigenom av oaktsamhet explosionen som innefattade fara för annans liv eller hälsa. Han orsakade också M A:s död och åsamkade L A, O H och A O kroppsskador som inte är ringa.

Lagrum: 3 kap. 7, 8 och 10 §§ samt 13 kap. 6 § brottsbalken

Företagsbot

De beskrivna brotten har begåtts i X Aktiebolags näringsverksamhet.

Brottsligheten har inneburit ett grovt åsidosättande av de särskilda skyldigheter som är förenade med verksamheten och är även annars av allvarligt slag. Aktiebolaget har inte gjort vad som skäligen kunnat krävas för att förebygga brottsligheten. Det yrkas därför att bolaget åläggs företagsbot om minst 500 000 (femhundrausen) kronor.

Lagrum: 36 kap. 7 § brottsbalken

Åklagaren utvecklade sin talan bl.a. enligt följande. X AB bedriver avancerad tillverkning av kemiska produkter, bland annat i divisionen Pharmakemikalier, där O är och var produktionschef. Explosionen orsakade, utom det dödsfall och de personella skador som nämns i åtalet, omfattande materiell förstörelse. Skadorna uppskattas till 100-200 miljoner kr. Som ett mått på kraften i explosionen kan nämnas, att en så kallad fällbult med en vikt av ett kilo i anträffades efter explosionen över 500 meter från explosionsplatsen.

O bestred ansvar och påstod att han inte varit oaktsam.

X Aktiebolag förklarade, att bolaget inte motsatte sig att utge 500 000 kr i företagsbot, om O fälls till ansvar.

Tingsrättens bedömning

Företaget har delegerat uppgiften att svara för säkerheten till O, som inte saknade kompetens för denna uppgift och var försedd med de befogenheter som var nödvändiga för den uppgift han tilldelats. På grund av genomförd delegering och O:s position inom företagsdivisionen får han anses ha sådan garantställning (jfr prop. 1990/91:140 s. 113) som gör att han straffrättsligt skall göras ansvarig för de överträdelser som konstaterats. O:s oaktsamhet orsakade olyckan, och oaktsamheten har haft de av åklagaren påstådda effekterna, vilka förutsätts för tillämpning av bestämmelserna om vållande till annans död, vållande till kroppsskada och allmänfarlig vårdslöshet.

O skall därför fällas till ansvar i enlighet med åtalet. I fråga om rubriceringen av gärningarna delar tingsrätten åklagarens bedömning. O skall alltså dömas för arbetsmiljöbrott och allmänfarlig vårdslöshet.

Tingsrätten finner omständigheterna vara sådana att det ej är påkallat med ett fängelsestraff. I stället bör O som ej förekommer i kriminalregistret, dömas till villkorlig dom kombinerad med ett bötes-

straff. O döms till villkorlig dom och femtio dagsböter om vardera trehundra kr.

Bolaget skall ådömas företagsbot på av åklagaren anförda skäl. Yrkat belopp har på visst av åklagaren angivet sätt grundats på det ekonomiska utbytet av en upparbetning av vattenextraktet. Tingsrätten finner 500 000 kr vara ett skäligt belopp och ålägger jämlikt 36 kap. 7 § brottsbalken X Aktiebolag att utge företagsbot med femhundra-tusen kr

6. Spårvagnen (arbetsplatsolycka)

Yrkanden

Den 12 mars 1992 klockan 08.20 inträffade ett luftledningsbrott på spårvagnslinje 7 i Göteborg. Därigenom saknades spänning på spårvägens sträcka vid Wavrinskys Plats.

När spårvagnståg nr 19 modell 21 omkring klockan 08.30 körde in på sträckan ansattes på grund av spänningslösheten automatiskt dess bromssystem och spårvagnståget blev därigenom stående på platsen till hinder för korsande biltrafik.

J kallades till platsen i egenskap av trafikledare på Göteborgs Spårvägar AB. I avsikt att undanröja det trafikhinder spårvagnståget utgjorde, beslöt J att med hjälp av gatans nedförslutning flytta tåget bakåt ett tjugotal meter ner mot Aschebergsgatan.

J flyttade tåget tillsammans med dess förare T genom att själv manuellt från utsidan koppla ur spårvagnstågets mekaniska bromsar samtidigt som T inifrån tåget var beredd att använda handtag för nödbroms då tåget rullat den avsedda sträckan.

T:s användning av nödbromshandtaget gav dock ingen verkan. På grund av nedförsbacken rullade tåget vidare med allt högre hastighet nedför Aschebergsgatan och vid Vasaparken spårade det 54 ton tunga spårvagnståget ur med katastrofartade följder.

Under spårvagnstågets färd nedför Aschebergsgatan utsattes förutom T ett stort antal personer för livsfara.

Vid hållplatsen på Vasaplatsen uppehöll sig ett 50-tal personer som i olycksögonblicket befann sig i uppenbar livsfara. Till följd av olyckan dödades 13 personer och 39 personer ådrog sig skador. Dessutom skadades ett antal bilar och en fastighet som spårvagnståget påkörde.

J har av oaktsamhet vållat spårvagnsolyckan, dödsfallen och kroppsskadorna samt omfattande förstörelse av egendom genom att koppla ur

de mekaniska bromsarna på spårvagnståget utan att förvissa sig om att förflyttningen på sätt den genomfördes kunde ske utan fara för annans liv eller hälsa.

N i sin egenskap av verkställande direktör i Göteborgs Spårvagnar AB och H i sin egenskap av affärsområdeschef för affärsområde spårvagn i samma bolag har av oaktsamhet vållat spårvagnsolyckan, dödsfallen och kroppsskadorna samt omfattande förstörelse av egendom genom att

dels inte tillse att utbildningen av trafikpersonal gav tillräcklig förståelse för de tekniska system som hanterades eller eljest hade tillräckliga kunskaper vad gäller hanteringen av spårvagnens bromssystem

dels inte tillse att regelverket vid Göteborgs Spårvagnar AB, vad gällde urkoppling av mekanisk broms, var överskådligt och tydligt.

J, N, och H skall dömas för allmänfarlig vårdslöshet, vållande till annans död och vållande till kroppsskada.

Med hänsyn till omständigheterna är gärningarna att bedöma som grova.

Lagrum: 3 kap. 7 § 2 st., 8 § 2 st. och 13 kap. 6 § 2 st. brottsbalken

Företagsbot

Den brottslighet som läggs företrädare för Göteborgs järnvägar till last har inneburit grovt åsidosättande av de särskilda skyldigheter som varit förenade med verksamheten och varit av allvarligt slag. Bolaget har i egenskap av näringsidkare inte gjort vad som skäligen kunnat krävas för att förebygga brottsligheten. Med hänsyn till omständigheterna bör företagsboten bestämmas till 3 miljoner kronor.

Åklagaren förklarade att yrkandet om företagsbot detta grundar sig helt på den brottslighet som anges i åtalet mot N, H och J.

N, H och J vitsordade de faktiska omständigheterna men bestred ansvar.

Göteborg Spårvägar bestred yrkandet om företagsbot.

Bakgrund

Spårvagnstrafiken i Göteborg stod tidigare under tillsyn av Vägverket och står numera under Järnvägsinspektionens tillsyn. Sedan den 1 juli 1989 drivs verksamheten av Göteborgs Spårvägar Aktiebolag (GS). N

tillträdde som VD samma dag. Verksamheten var då indelad i tre divisioner, bl.a. trafikdivisionen och tekniska divisionen. H var chef för trafikdivisionen. Till denna hörde förare och trafikledningspersonal för såväl spårvagn som buss medan all teknisk personal hörde till tekniska divisionen. Även utbildningen av förare och trafikledare hörde till trafikdivisionen. Chef för utbildningen var L-O G. N lämnade 1990 en skriftlig delegation till H. Skrivelsen är ställd till divisionschef trafikdivisionen och undertecknad den 15 respektive 14 augusti 1990 av N och H. Från den 1 januari 1991 omorganiserades verksamheten och indelades i fyra affärsområden. Direkt under VD fanns bl.a. personalstaben, dit utbildningssektionen fördes. H blev chef för affärsområde spårvagn. I augusti 1992 erhöll han en ny skriftlig delegation likalydande med den tidigare med undantag för att den var ställd till chefen affärsområde spårvagn. Till Affärsområde Spårvagn hörde såväl trafikpersonal som teknisk personal inom spårvagnstrafiken. 850 av de vid olyckstillfället 2 500 anställda vid GS var anställda där. Affärsområdet var indelat i en sektion för trafiksamordning, driftservice och trafikledningsexpeditionen (TLX) m.m. med Åke X som chef, en ekonomisektion, tre trafikområden samt en sektion för teknisk samordning och utveckling. Chefen för den tekniska divisionen, N var till den 1 februari 1992 ansvarig för trafiksäkerhetsfunktionen. Från den dagen överfördes den till Åke Xs sektion. E A, som på heltid sysslat med säkerhetsfrågor sedan flera år, överfördes samtidigt från tekniska sektionen till trafiksamordningssektionen.

Grundutbildningen till spårvagnsförare omfattar sju veckors undervisning, varav två dagar efter sex månaders körning i trafik. Kursen domineras av praktiska övningar. Fyra timmar av den teoretiska utbildningen ägnas åt vagnarnas bromssystem. Trafikledare genomgår cirka tre månaders ytterligare utbildning av såväl praktisk som teoretisk art. Fram till 1991 genomgick spårvagnsförare och trafikledare en uppföljningsdag vart tredje år bestående av en praktisk och en teoretisk del, den senare avslutad med ett kunskapsprov. Fr.o.m. 1991 skall denna s.k. SÄO ske varje år. Härutöver har förare och trafikpersonal, som inte i sin grundutbildning fått utbildning på den nyare vagnstypen, M 21, som regel fått två dagars utbildning på denna vagn. Spårvägens egna instruktioner finns bl.a. i Säkerhetsordningen för spårvagnstrafiken och i instruktioner för trafikpersonal, spårvagnstrafik och spårvagnar. Dessa bestämmelser finns intagna i den s.k. Trafikhandboken, som vid tiden för olyckan skulle finnas bl.a. på de expeditioner där personalen började sina arbetspass och i varje trafikledarbil. Ändringar och kompletteringar av föreskrifterna sker genom s.k. trafikorder

och trafikmeddelanden som dels anslås i personallokalerna, dels lämnas till varje trafikledarbil. Personalen fick däremot inte egna exemplar av Trafikhandboken. I stället fick såväl förare som trafikledare en minneslista, kallad Felaktigheter och åtgärder (Minneslistan). Listan har utkommit bl.a. 1987, 1994 och 1991.

Vid tiden för olyckan användes spårvagnstyperna M 21, M 25, M 28 och M 29. M 21 var den senaste modellen och togs i bruk i mitten av 1980-talet. På särskild begäran av GS utrustades M 21 med urkopplingdon för den mekaniska bromsen, som var lätt åtkomliga från utsidan. Vagnstypen har godkänts av dåvarande tillsynsmyndigheten, Vägverket. M 21 är bl a försedd med en dator för styrning och övervakning av vissa funktioner och styrs med en spak. Den har tre typer av bromsar; elektrodynamisk (med mest bromsverkan vid höga hastigheter), mekanisk broms och skenbroms (bäst bromsverkan vid låga hastigheter). Föraren bromsar normalt genom att föra körreglaget bakåt och vagnen bromsar också helt om körhandtaget släpps. Körhandtaget påverkar alla tre bromssystemen. I vagnen finns också nödbromshandtag. Nödbromshandtagen i passagerarutrymmena påverkar enbart den mekaniska bromsen medan nödbromshandtagen utanför och inne i förarhytten även påverkar magnetskenbromsen.

M 21 är en enriktningsvagn med förarhytt i vagnens ena ände (A-ände) och en s.k. rangerkontroll i den andra änden (B-ände). För att en spårvagn av typ M 21 skall kunna köras måste vagnen vara spänningssatt från en spänningsförande kontaktledning och vara aktiverad. Vid spänningslös kontaktledning avaktiveras tåget automatiskt efter ca 20 minuter. Om en vagn som står på strömlöst område skall kunna flyttas måste den mekaniska bromsen lossas. Är vagnen aktiverad kan detta ske genom att en knapp på instrumentpanelen, märkt Loss.mekbroms, trycks in. Är vagnen avaktiverad måste den mekaniska bromsen kopplas ur genom att de utvändiga handtagen lossas. När så sker upphör all mekanisk bromsverkan. Nödbromshandtagen fungerar då inte heller. På en vagn där den mekaniska bromsen kopplats ur på detta sätt kan återställning av bromsen göras genom att vagnen aktiveras och en lossningsmanöver utförs från förarplats eller rangerkontrollen. Även skenbromsen kan fås tillbaka om vagnen aktiveras. Står vagnen dessutom under spänning är den därmed körklar vad avser bromsarna.

Tingsrättens bedömning

Olyckan

Genom J:s egna uppgifter i förening med all övrig utredning i den delen är klarlagt att J genom att koppla ur den mekaniska bromsen försatt spårvagnen i rullning och att detta lett till de följder som åklagaren angett.

Det är vidare utrett att vagnen vid tillfället var avaktiverad. Av den tekniska utredningen och P:s uppgifter framgår också att det därför var omöjligt att bromsa vagnen enbart genom att dra i nödbromshandtagen.

Regler

Vad som framkommit om regelverk och sättet att informera personalen om reglerna är ägnat att inge betänkligheter. Tingsrätten finner det i och för sig inte märkligt att förarna inte försågs med egna exemplar av Trafikhandboken, eftersom denna innehöll ett mycket omfattande material och förare och trafikledare alltid hade möjlighet att snabbt få hjälp av servicepersonal. Det framstår istället som ändamålsenligt att förse envar med en sammanställning av de mest användbara och för dagligt bruk viktigaste reglerna på det sätt som skett genom Minneslistan. Någon regelmässig uppdatering av Trafikhandboken har emellertid inte skett och såvitt framkommit har det inte ens funnits någon kontroll av att trafikledarna tog del av nya trafikorder eller att de tilldelades det senaste exemplaret av Minneslistan.

Den osäkerhet som synes ha rätt beträffande ansvar för de olika produkterna och uppdelningen i ansvar för sakinnehåll respektive utformning mellan olika sektioner framstår vidare som mycket märklig och ägnad att leda till missuppfattningar. Tingsrätten har också kunnat konstatera att vissa delar av instruktionerna är relativt lätta att missförstå; det har t.ex. visat sig att Åke X och L-O G inte haft riktigt samma uppfattning om vad som menas med handmanöverbar broms. Beteckningen "lossning" har också använts i två olika betydelser. Den lossning av bromsen som sker genom de utvändiga handtagen innebär således att bromsen helt kopplas ur och framstår som en helt annan manöver än sådan lossning som sker genom knapptryckning och där återställningen inte kan vålla några problem. De olika bestämmelserna om lossning av mekanisk broms kan också, i vart fall när de jämförs med varandra, vara förvirrande. Det finns alltså direkta brister i regelverket.

Vad som framkommit beträffande olika regler i säkerhetsordningen

och andra instruktioner ger emellertid inte stöd för att reglerna om lossning av mekanisk broms skulle ha kunnat missförstås på sådant sätt att J kunde ha trott att han i den speciella situationen haft rätt att lossa bromsen manuellt. Exempelvis innehåller reglerna om bromsvakt också bestämmelser om förare och det framstår som omöjligt att en person skulle kunna utföra båda uppgifterna. Såväl 1987 som 1991 års minneslista anger också klart under vilka situationer och hur den mekaniska bromsen får lossas. Dessa regler bygger på skriftliga instruktioner som återfanns i Trafikhandboken. Ingenting tyder heller på att J missuppfattat termen lossning. Ett sådant missförstånd borde dessutom snarare ha lett till en större försiktighet med lossning av bromsen. Tingsrätten finner vidare uppenbart att ett förbud mot att lossa bromsen på en enkelvagn även gäller samma manöver på två sammankopplade enkelvagnar. Den uppfattningen har också framförts av åtskilliga av de i målet hörda personerna medan ingen annan än J själv gjort gällande att den inte skulle gälla i en sådan situation. Det kan här framhållas att J själv uppgett att servicepersonal skulle tillkallas om det fanns två "sjuka" vagnar. Vagnar utan bromsar bör, även om bromsarna kopplats ur avsiktligt och för en kort stund, betraktas som sjuka. Även om regelverket som helhet uppvisat brister är således just de regler som gäller urkoppling av bromsen i nu aktuell situation enligt tingsrättens mening tillräckligt tydliga.

Vad gäller regeln om förbud mot lossning av mekanisk broms och Minneslistan konstaterar tingsrätten att den senare utöver regler från säkerhetsordningen och olika instruktioner även innehåller sådant som endast lärts ut muntligt. Självfallet skall regler som förutom i Minneslistan återfinns i skriftliga instruktioner följas. Även muntliga instruktioner skall emellertid i och för sig följas, under förutsättning att de meddelas av någon som har rätt att göra detta. Det kan inte råda någon tvekan om att instruktörer har rätt att i vid utsträckning lämna anvisningar om hur trafikpersonal skall hantera fordon. En vid utbildningen meddelad regel om förbud mot att lossa mekanisk broms på en enkelvagn, som i och för sig framstår som självklar och som enligt samstämmiga uppgifter från i målet inblandade personer var väl inarbetad, har därför karaktär av tvingande regel även om den i skriftlig form endast återfinns i Minneslistan.

J har vidare uppgett att han själv endast fått 1981 års Minneslista, som inte innehåller den angivna regeln. Han har emellertid förklarat att han väl kände till regeln. Av 1981 års Minneslista framgår också klart att säkerhetskoppling skall ske innan den mekaniska bromsen lossas. Som anförts av hörda trafikledare är det självklart att säkerhetskoppling måste ske till en "frisk" vagn, som således måste vara brom-

sad. Med hänsyn härtill och till vad som anförts om muntliga instruktioner finner tingsrätten att J var bunden av regeln om förbud mot att lossa den mekaniska bromsen på en enkelvagn.

Tingsrätten vill slutligen framhålla att det uppenbart förelegat oklarheter beträffande kompetensfördelningen mellan trafik- och servicepersonal. Detta synes delvis ha sin grund i att arbetsuppgifterna i viss mån överlappade varandra. Särskilt mot bakgrund av den skillnad som förelegat beträffande kunskaper om tekniska frågor framstår det emellertid som olyckligt att inte klarare regler funnits.

Utbildning

Tingrätten finner att det i flera avseenden finns klara brister i den i och för sig ambitiöst planerade utbildningen.

Mot bakgrund av vad K P berättat och också till den inställning som exempelvis E A och L-O G nu gett uttryck för finner tingsrätten att det funnits behov av en mer grundlig teknisk utbildning. Den som utför olika handgrepp torde ha betydligt lättare att förstå i vilka situationer han skall handla på ett visst sätt om han fått lära sig konsekvenserna av handgreppet.

Det kan vidare ifrågasättas om utbildningen hållit en jämn kvalitet och om överhuvud taget samma saker lärts ut av olika instruktörer. Olika trafikledare har således lämnat mycket olika uppgifter om vad de fått lära sig under utbildningen. Till viss del kan detta säkert förklaras med att trafikledarna haft såväl varierande tekniskt intresse som olika uppfattning om vilket arbete de skulle utföra. Exempelvis har J haft som ambition att försöka lösa olika trafiksituationer själv medan det fanns andra som inte företog några tekniska åtgärder utan inväntade reparatörerna. Det kan inte uteslutas att den som från början har klart för sig att han inte tänker använda vissa kunskaper inte är särskilt observant på vad som praktiskt lärs ut i sådana avseenden. Det är emellertid självfallet ledningens sak att tillse att i vart fall kursplanen lärs ut till alla. Det har vidare visats i målet att flera trafikledare först efter upprepade påtryckningar fått den utbildning de begärt och som kan anses rimlig. Det har genom förhören också framkommit att ettårsintervallen mellan SÄO inte hållits fullt ut. Det har även förekommit uppenbara brister i kontakterna mellan utbildningssektionen och trafikledarnas närmaste chefer. Genom J:s uppgifter får också anses visat att genomgången av provsvaren inte gått till på det sätt som var förutsatt. Slutligen vill tingsrätten framhålla att utbildningen på M 21 uppenbarligen upplevts som bristfällig av flera trafikledare. Även

om det inte kan anses utrett att detta gällde även personer som sysslade med M 21 i sin dagliga verksamhet är det märkligt att ledningen inte uppmärksammat problemet.

Delegering

I 15 § Järnvägssäkerhetslagen stadgas att det är den som driver verksamheten som ansvarar för att säkerhetskraven m.m. i 10-14 §§ är uppfyllda. I specialmotiveringen till paragrafen anförs (se prop. 1990/91:1 s. 52) att ansvaret för säkerheten bör åvila trafikföretagets ledning även om särskild säkerhetsansvarig utses inom företaget. Denna ansvarsfördelning motiveras med att man vill ha garantier för att säkerhetsaspekterna beaktas. Vidare sägs att bestämmelsen innebär att det måste finnas ett internkontrollsystem och att verksamhetsutövarna ställer upp mål och normer samt har ett utvecklat utbildningssystem.

N och H har båda förklarat att de anser att ansvaret för Affärsområde Spårvagn delegerats från N till H. De har därvid hänvisat dels till att de i olika, ej mer specificerade samtal, talat om och tagit för självklart att H haft fullt ansvar för Affärsområde Spårvagn. De har också uppgett att det varit självklart att den som har en sådan tjänst som Hs har fullt ansvar för verksamheten inom avdelningen, med rätt att delegera. De verkar också ha utgått från att den skriftliga delegation som lämnades till H i hans egenskap av chef för trafikdivisionen fortsatte att gälla efter omorganisationen 1991, en annan sak är att de under utredningens gång synes ha blivit övertygade om att denna uppfattning är juridiskt fel.

Tingsrätten konstaterar inledningsvis att verksamhetens omfattning och H:s uppenbara kompetens medför att N även mot bakgrund av ovannämnda uttalanden har rätt att med befriande verkan delegera ansvaret för verksamheten inom Affärsområde Spårvagn till H. Det är också helt uppenbart att den skriftliga delegering som utfärdades för H i hans egenskap av chef för trafikdivisionen uppfyller alla krav man kan ställa på en sådan. Även om den skriftliga delegeringen upphört vid omorganisationen har det varit klart för såväl N som H att H hade fullt ansvar för verksamheten och detta har bekräftats genom de olika samtal de haft med varandra. Att delegation skett styrks också av att H självständigt kunnat vidta en sådan åtgärd som förflyttandet av säkerhetsfunktionen till Åke X. Tingsrätten finner därför att N delegerat ansvaret för Affärsområde Spårvagn till H och att N således inte är ansvarig för de delar som hörde till detta område.

Vad därefter avser delegationen från H till honom underställda

chefer har flera hörda personer redovisat mer oklara uppfattningar. N och Åke X har talat om ansvar för verksamheten på ett sätt som snarare för tanken till att de känt ansvar för att på ett riktigt sätt utföra sina ansvarsuppgifter än som om de känt att beslutanderätt och straffrättsligt ansvar överförts till dem. H själv har förklarat att han ansett att det stått klart för dem att de haft ett självständigt ansvar. Ett sådan ensidig uppfattning är emellertid inte tillräcklig för att ansvaret skall kunna anses överfört. Även det förhållandet att det i delegeringen från N till H uttryckligen står att vidaredelegering skall ske skriftligt talar, oavsett att N förklarat att detta bara var att se som en rekommendation, för att någon delegation inte kommit till stånd. De internavtal som åberopats tar uppenbarligen sikte enbart på budgetfrågor och saknar relevans i nu ifrågavarande hänseende. Tingsrätten finner med hänsyn till vad nu anförts och mot bakgrund av de generella uttalanden i förarbetena till järnvägssäkerhetslagen att H inte kan anses ha vidaredelegerat ansvaret för säkerhetsfrågorna till N eller Åke X.

Vad slutligen gäller ansvaret för utbildningen har L-O G förklarat att han inte uppfattat att han fått något ansvar delegerat till sig. Han har emellertid uppgett att han ansett sig ha vissa befogenheter och redovisat ett självständigt arbete. Frågan blir då om han kan anses ha övertagit ansvaret genom konkludent handlande och att N därigenom kan anses ha delegerat det. L-O G har emellertid inte varit direkt underställd N. Ingenting har framkommit som tyder på att L-O G:s närmaste chef skulle fått utbildningsansvaret lagt på sig och därför kunnat delegera det. Tvärtom har man fått intryck av att utbildningsfunktionens placering varit en enbart administrativ fråga och att personalchefen inte på något sätt varit involverad i utbildningsverksamheten. I avsaknad av en skriftlig delegation och då inte några klagörande samtal rörande ansvarsfrågan synes ha ägt rum samt med beaktande av att L-O G inte ens själv synes ha varit på det klara över vilket ansvar han hade kan tingsrätten inte finna att N delegerat ansvaret för utbildningsfrågorna på sådant sätt att han kan undgå ansvar för eventuella brister i utbildningen redan på den grunden.

Ansvarsbedömningen

Tingsrätten har redan konstaterat att J orsakat olyckan genom att koppla ur den mekaniska bromsen och att han gjort detta i strid med en uttrycklig, för honom känd regel. Han har själv uppgett att han inte fått någon närmare undervisning om nödbromsens funktion, att han inte använt sig av den tidigare och att han inte heller tidigare kopplat

ur den mekaniska bromsen när han inte haft en annan, bromsad vagn tillkopplad. Han rådgjorde inte heller med TLX trots att han en kort stund tidigare varit i kontakt med dem om en betydligt enklare åtgärd. Han var också medveten om att det fanns en bärgningsbil på nära håll. Det är vidare oomtvistat att vagnen stod i början av en mycket brant sluttning och att avsikten var att den först skulle rulla fritt 20-30 meter. Redan detta är enligt tingsrättens uppfattning en straffbar oaktsamhet även om det skulle varit möjligt att därefter få stopp på vagnen med hjälp av nödbromsen, det fanns ju ingen möjlighet att säkert säga att det inte skulle ha kommit något i vägen under den sträckan. Härtill kommer att det skulle kunna inträffa andra saker som skulle kunnat hindra planens genomförande, T kunde ha fallit eller strömmen kunde ha försvunnit även på nästa sträcka. Det framstår som närmast obegripligt, och möjligen bara förklarligt med beaktande av att J enligt flera uppgifter varit psykiskt pressad av olika händelser, att under de angivna förhållandena utgå från att vagnen skulle kunna stannas genom att T drog i nödbromsen. Tingrätten anmärker också att handlandet torde varit straffbart även om någon uttrycklig regel om förbud att lossa den mekaniska bromsen inte funnits eftersom det strider mot normala aktsamhetskrav att låta ett fordon rulla obromsat på ifrågasatt sätt. Handlandet har medfört de av åklagaren angivna riskerna och effekterna. Det förhållandet att utbildningen varit behäftad med brister kan inte frita J från ansvar. J skall därför dömas för allmänfarlig vårdslöshet, vållande till annans död – vilket brott inte kan bedömas som ringa – och vållande till kroppsskada.

Vid bedömning av om brotten är att betrakta som grova gör tingsrätten följande överväganden. Några klara riktlinjer för när vårdslöshet bör betraktas som grov finns inte i förarbeten eller kommentar till paragraferna. I samband med 1948 års strafflagsreform angav departementschefen visserligen som exempel på fall av allmänfarlig vårdslöshet som ofta är grova att en tjänsteman vid en trafikinrättning åsidosätter vad honom åligger till förekommande av olycksfall. Uttalandet är emellertid mycket allmänt hållet och kan knappast tas till intäkt för att alla vårdslöshetsbrott vid bedrivande av spårtrafik bör bedömas som grova. I NJA 1993 s. 86 har en lokförare, som försummat att ta del av säkerhetsföreskrifter och framfört tåget i strid mot dessa och därigenom vållat en tågolycka, dömts för allmänfarlig vårdslöshet och vållande till annans död men brotten har inte bedömts som grova. Det kan också framhållas att inte ens vållande till annans död som begåtts tillsammans med grov misshandel eller rattfylleri regelmässigt bedöms som grovt. Bland oaktsamhetsbrott som bedömts som grova kan nämnas ett fall där en person skakade en baby så kraftigt att babyn avled

(NJA 1992 s. 85). Vid 1990 års ändringar av rattfyllerilagstiftningen anförde lagrådet att en vårdslöshet måste innehålla något moment av medvetet risktagande för att kunna föranleda att ett rattfylleribrott på grund av vårdslösheten skall kunna bedömas som grovt (prop. 1989/90:2 s. 50). Detta kan i och för sig jämföras med att HD i några avgöranden på civilrättens område konstaterat att grov vårdslöshet inte alltid måste innefatta ett medvetet risktagande utan att också andra fall av oaktsamhet av mycket allvarlig art skulle kunna anses utgöra grov vårdslöshet (se NJA 1986 s. 61 och 1992 s. 130). Det skall i allmänhet vara fråga om ett handlande som ligger på gränsen till uppsåtligt förfarande. Mot bakgrund av ovanstående finner tingsrätten att oaktsamhetsbrott antingen bör innefatta ett medvetet risktagande eller ett beteende som ter sig i det närmast lika straffvärt för att brottet skall kunna betraktas som grovt.

Tingsrätten finner uppenbart att J inte tagit en medveten risk. Tvärtom har han utgått från att förfarandet var riktigt och ofarligt. Det saknas vidare anledning att ifrågasätta att han själv upplevde trafiksituationen som farlig och av den anledningen ansåg det nödvändigt att lösa den snabbt. Hans agerande måste också ses mot bakgrund av att han inte fått tillräckliga kunskaper om bromssystemets uppbyggnad och av att mer svårtillgängliga lossningsdon kanske skulle lett till större eftertänksamhet. Med hänsyn till dessa omständigheter finner tingsrätten att brotten, trots dess oerhört tragiska konsekvenser, inte bör bedömas som grova.

Beträffande N:s och H:s ansvar har tingsrätten funnit att utbildning och regelverk varit behäftade med direkta brister. Mot bakgrund av den bedömning som gjorts beträffande delegering finner tingsrätten vidare att N i och för sig bär ansvar för de fel som härvid kan ha begåtts av utbildningssektionen medan H är ansvarig i övrigt. För att någon av dem skall kunna anses bära straffrättsligt ansvar för nu ifrågavarande olycka krävs emellertid att det var oaktsamt att inte tillse att utbildning och kunskaper beträffande bromssystemet eller tekniken i övrigt var mer omfattande eller att regelverket beträffande urkoppling av broms inte var tillräckligt tydligt och att detta orsakade olyckan.

Tingsrätten konstaterar härvidlag att såväl utbildning som regelverk granskats av tillsynsmyndigheterna utan att dessa framställt någon anmärkning. Även om det enligt Järnvägssäkerhetslagen är verksamhetsutövaren som bär ansvar för verksamheten talar detta förhållande starkt emot att det skulle kunna anses straffrättsligt oaktsamt att inte uppmärksamma bristerna. Tingsrätten vill i detta sammanhang också erinra om de krav HD uppställt i NJA 1991 s. 163 för att en i och för sig klandervärd försummelse skall kunna föranleda straffansvar.

Vad gäller regelverket finner tingsrätten mot denna bakgrund och med beaktande av de synpunkter som ovan anförts angående regelverket beträffande lossning av broms i förening med det lossningsförbud som redovisats att straffansvar inte bör anses föreligga.

Beträffande utbildningen kan också konstateras att omfattningen av den tekniska utbildningen tillkom efter noggranna bedömningar om vad som egentligen var säkrast. K P har också omtalat att bristen på förståelse för behovet av kunskap om det tekniska sambandet m.m. är vanlig hos stora företag och att insikten om behovet vuxit fram under senare år. Flertalet trafikledare var också nöjda med den utbildning de fick till dess olyckan pekade på behovet av ytterligare kunskaper. Det råder ingen tvekan om att trafikledarna, även J, hade sådana kunskaper om behov av säkerhetskoppling att dessa kunskaper i och för sig varit tillräckliga. Det bör även beaktas att den handling som vållat olyckan begåtts i direkt strid mot en uttrycklig regel. Om reglerna beträffande lossning av mekanisk broms hade följts skulle olyckan inte ha inträffat. Tingsrätten finner därför att N och H inte heller i detta avseende kan anses ha förfarit straffrättsligt oaktsamt.

Åtalet skall därför, trots de stränga krav på aktsamhet som gäller för företagsledning i trafikföretag, ogillas såvitt avser N och H.

Företagsbot

Företagsbot kan endast komma i fråga om det begåtts brott i verksamheten. I förevarande fall har åklagaren inte gjort gällande att det begåtts andra brott än de som N, H och J åtalats för. Med hänsyn till den bedömning som gjorts i ansvarsdelen kan därför Göteborgs spårvägar inte åläggas företagsbot på grund av N:s och H:s agerande eller brist på agerande. Frågan blir då enbart om J:s oaktsamhetsbrott skall föranleda företagsbot.

Som exempel på brott som kan medföra företagsbot nämns i förarbetena brott som innebär överträdelser av utpräglat näringsreglerande författning men också centrala förmögenhetsbrott (prop. 1985/86:23 s. 111) och brott mot 13 kap. brottsbalken (prop. s. 64). Det råder således ingen tvekan om att ett brott som allmänfarlig vårdslöshet i och för sig kan föranleda företagsbot. Departementschefen har också uttalat att det inte råder några betänkligheter mot att utdöma företagsbot när brott av anställd personal kan tillskrivas organisatoriska brister i företaget eller ofullständig ordergivning eller instruktion till personalen, tvärtom råder i dessa fall en presumtion för att företagsbot skall åläggas.

En annan utgångspunkt för bedömning av om företagsbot skall utdömas är att sådan skall komma i fråga endast då någon särskild betingelse förelegat som innebär att näringsidkaren framstår som klandervärd genom att han inte försökt att hindra brottet. Företagaren skall vidare med hänsyn taget till verksamhetens art och huvudsakliga inriktning, organisation m.m. ha haft anledning att räkna med att det fanns en viss risk för att det aktuella brottet eller annan likartad brottslighet skulle kunna begås i hans verksamhet och haft rimliga möjligheter att eliminera risken.

I det betänkande som ligger till grund för lagstiftningen om företagsbot förutsattes att sanktionen skulle användas när det var fråga om brottslig gärning som var ägnad att medföra ekonomisk vinning. Denna direkta koppling frångicks i det senare lagstiftningsarbetet.

Departementschefen förklarade emellertid i propositionen (prop. s. 65) att frågan om ett brott medfört eller kunnat medföra betydande ekonomiska fördelar för näringsidkaren inte är någon självständig förutsättning för företagsbot men att även de ekonomiska aspekterna bör tillmätas betydelse när det gäller att avgöra om brottet skall anses vara så kvalificerat att företagsbot kommer ifråga. I sitt bemötande av lagrådets synpunkter (prop. s. 104) angav departementschefen vidare att lagstiftningen var ett led i strävandena att komma till rätta med det allvarliga samhällsproblem som den ekonomiska brottsligheten utgör.

Även om företagsbot således inte förutsätter ekonomisk vinning eller ens att brottet styrts av önskan om sådan skall därför de ekonomiska motiven för gärningen tillmätas betydelse. I förevarande fall står helt klart att J själv inte haft något ekonomiskt motiv för sitt handlande. Det är inte heller visat att de brister i utbildning som ansetts föreligga haft sin grund i att Göteborgs Spårvägar inte velat satsa tillräckliga resurser. Det är vidare uppenbart att Göteborgs Spårvägar inte gjort någon som helst ekonomisk vinst på brottet, tvärtom har det föranlett stora kostnader.

Med beaktande av vad nu sagts och med hänsyn framför allt till att tingsrätten funnit att brottet begåtts i direkt strid med en klar förbudsregel finner tingsrätten att det inte finns grund för att ålägga företagsbot. Yrkandet härom skall därför ogillas.

7. Felmärkningen 1 (förpackningsdag)

Yrkanden

Vid varuhuset OBS tillhörigt konsumentföreningen i N (Konsum), har

den 2 januari 1989 ca 500-600 kg färdigförpackade julskinkor märkts om utan medgivande från leverantören på så sätt att ursprungsetiketten skrapats bort varefter skinkorna försetts med ny förpackningsdag 1989-01-03 samt nytt bäst-före-datum 1989-02-02, vilket inneburit att såväl förpackningsdag som bäst-före-dag senare lagts än de ursprungliga angivna dagarna. S och P har i egenskap av chef för varuhusets kött- och delikatessavdelning respektive livsmedelschef varit ansvariga för ommärkningen.

Lagrum: 14 § och 30 § livsmedelslagen (1971:511)

Företagsbot

Eftersom den brottslighet som läggs företrädarna för OBS varuhus till last inneburit grovt åsidosättande av de särskilda skyldigheter som varit förenade med verksamheten och då Konsum i egenskap av näringsidkare inte gjort vad som skäligen kunnat krävas för att förebygga brottslighet yrkas att Konsum, som ägare till varuhuset OBS, föreläggs företagsbot. Med hänsyn till omständigheterna bör företagsboten inte understiga 40 000 kronor.

S och P vitsordade att 200-300 kg skinkor märkts om på sätt åklagaren påstått men förnekade att de åsatts nytt bästföredatum. De gjorde gällande att gärningen är att bedöma som ringa brott.

Konsum bestred bifall till yrkandet om företagsbot och anförde att gärningen inte inneburit ett grovt åsidosättande av särskilda skyldigheter samt att Konsum gjort vad som skäligen kunnat krävas för att förebygga brottsligheten.

P uppgav. Han är avdelningschef på varuhuset med ansvar för livsmedel. S är styckmästare och chef för kött- och delikatessavdelningen. P såg den 2 januari 1989 att personal höll på att märka om skinkorna och skrapa bort de gamla etiketterna. Han blev förvånad och frågade "vad fan dom sysslade med". Han fick då svaret att skinkpartiets vikt var fel angivet från leverantören och att alla skinkorna därför måste märkas om. För att inte förbrylla kunderna med två viktangivelser måste den gamla etiketten avlägsnas. Bäst-före-datum ändrades dock inte. Med detta lät P sig nöja.

S berättade. Ett parti om 200-300 kg julskinkor hade helt felaktiga viktangivelser. För att inte kunderna skulle bli lurade var det nödvändigt att partiet vägdes och märktes om. Det var också nödvändigt att ta bort den gamla viktangivelsen, annars skulle ju kunderna undra. Detta gjordes av personal på varuhuset.

Tingsrättens bedömning

I målet är styrkt att 200-300 kg julskinkor utan medgivande från leverantören märkts om och åsatts ny förpackningsdag samt att bäst-före-dag angetts på den nya etiketten. P och S har i egenskap av avdelningschef och chef för köttavdelningen varit ansvariga för varumärkningen. Åtgärden har inneburit olägenhet för konsumenterna och gärningen kan inte anses ringa. P och S skall därför dömas för brott mot livsmedelslagen till dagsböter.

I fråga om yrkandet om företagsbot gör tingsrätten till att börja med den bedömningen att brottet skett i näringsverksamhet och med hänsyn till konsumenternas behov av korrekt märkning inneburit ett grovt åsidosättande av de skyldigheter som är förenade med verksamheten. Inte heller kan Konsum anses ha gjort vad som skäligen kunnat krävas för att förebygga brottsligheten. Yrkandet om företagsbot skall därför bifallas. Med hänsyn till brottslighetens art och omfattning skall företagsboten bestämmas lägre än åklagaren yrkat. Konsum ådöms företagsbot med 30 000 kr.

Målet överklagades i fråga om företagsbot till hovrätten som lämnade åklagarens talan utan bifall eftersom förfarandet inte ansågs ha inneburit ett grovt åsidosättande av de särskilda skyldigheter som varit förenade med verksamheten.

Målet fullföljdes till Högsta domstolen.

Yrkanden i Högsta domstolen

Riksåklagaren yrkade att Konsum skulle åläggas företagsbot med det av tingsrätten bestämda beloppet.

Konsum bestred ändring.

Högsta domstolens domskäl

I målet är klarlagt att ett parti om 200-300 kg färdigförpackade jul-

skinkor åsattes ny märkning i januari 1989 av personal vid Konsums varuhus OBS utan medgivande av förpackaren. Ommärkningen skedde genom att nya etiketter anbragtes på skinkorna, varvid viktuppgifterna ändrades och förpackningsdagen senarelades i förhållande till de uppgifter som angavs på de ursprungliga etiketterna. De nya etiketterna innehöll också uppgift om s k bäst före-dag. Riksåklagaren har dock inte gjort gällande annat än att denna dag överensstämde med den ursprungligen angivna.

Ommärkningen stod i strid med 14 § livsmedelslagen (1971:511) och förfarandet var straffbart enligt 30 § första stycket 1 samma lag. Brottet begicks i utövningen av näringsverksamhet.

Enligt vad som upplysts bestod varuhusledningen av en varuhuschef och två avdelningschefer, av vilka den ene (P) var chef för livsmedelsavdelningen och hade självständigt resultatansvar för denna avdelning under varuhuschefen. Av utredningen framgår att P iakttagit ommärkningen men underlåtit att ingripa för att förhindra förfarandet. Det måste därmed anses att Konsum inte gjort vad som skäligen kunnat krävas för att förebygga brottsligheten. Den förutsättning för att ålägga företagsbot som gäller enligt 36 kap. 7 § första stycket 2 brottsbalken föreligger alltså.

En ytterligare förutsättning för att Konsum skall kunna åläggas företagsbot är enligt 36 kap. 7 § första stycket 1 brottsbalken att brottsligheten inneburit ett grovt åsidosättande av de särskilda skyldigheter som är förenade med verksamheten eller annars varit av allvarlig art.

Som riksåklagaren har anfört kränker överträdelser av livsmedelslagstiftningens bestämmelser om märkning ett viktigt konsumentintresse, och brott mot livsmedelslagen har i förarbetena till lagstiftningen om företagsbot nämnts som exempel på gärningar som bör kunna föranleda att företagsbot åläggs (se bl.a. NJA II 1986 s. 45 och 58). Den omständigheten att, enligt tingsrättens i denna del lagakraftvunna dom, påföljden för P och chefen för varuhusets köttavdelning S för det ifrågavarande brottet bedömts kunna stanna vid böter medför inte utan vidare att brottet skall anses vara alltför lindrigt för att företagsbot skall kunna komma i fråga (jfr NJA II 1986 s. 45).

Vid den bedömning som skall ske i förevarande mål bör emellertid till en början beaktas att, fastän det felaktiga förfarandet avsett en kvantitet om minst 200 kg skinka, det endast rört en ringa del av den mängd julskinkor som hanterats på varuhuset i anslutning till den aktuella julhelgen och som enligt vad som upplysts sammanlagt uppgick till ca 12 000 kg. Det har inte gjorts gällande i målet att vinstmotiv förelegat; bakgrunden till ommärkningen var enligt vad riks-

åklagaren lämnat obesträtt att felaktiga viktuppgifter hade angetts på de ursprungliga etiketterna från leverantören. Att förpackningsdagen kommit att senareläggas vid ommärkningen utgör visserligen en försvårande omständighet, men det finns anledning att se något mindre strängt än eljest på denna felaktighet med hänsyn till att den från konsumentsynpunkt minst lika viktiga uppgiften om bäst-före-dag överensstämde med den ursprungliga.

Vid en samlad bedömning finner Högsta domstolen liksom hovrätten att den i målet ifrågavarande överträdelsen inte varit av så allvarligt slag att företagsbot bör åläggas Konsum.

8. Felmärkningen 2 (förpackningsdag)

Yrkanden

Brott mot livsmedelslagen

B A har som platschef vid X AB:s fabriksanläggning uppsåtligen eller av oaktsamhet varit ansvarig för att färdigförpackat livsmedel i form av kylvaror som levererats för saluhållande märkts i strid mot gällande bestämmelser om datummärkning av sådant livsmedel. Sålunda har företaget systematiskt under tiden december 1987 – början av augusti 1988 oriktigt angett den måndag under vilken leverans skett som förpackningsdag, oaktat förpackningen av livsmedlet rätteligen ägt rum under fredagen före leveransdagen.

Felmärkningen har inneburit olägenhet för konsumenterna, som vilseletts ifråga om den tid livsmedlet faktiskt funnits inneslutet i förpackningen.

Lagrum:

13 § 1 st. 7 och 30 § 1 st. 3 livsmedelslagen (1971:511) 23 § 1 st. 1 livsmedelsförordningen (1971:807), 7 kap. 18 § statens livsmedelsverks Kungörelse (SLV FS 1984:8, omtryckt i SLV FS 1984:11)

Företagsbot

Det yrkas att X AB åläggs företagsbot om tjugofemtusen kr. X AB har fallit till föga för krav från grossisthåll att göra en felaktig datummärkning ifråga om levererade varor, oaktat man inom fabriksledningen varit införstådd med att märkningen varit felaktig. Trots att företagets felaktiga märkningsrutiner har uppmärksammats i samband

med livsmedelsverkets inspektion den 10 augusti 1988, har företaget alltjämt under fredagen den 12 augusti 1988 märkt färdigförpackat bacon med måndagen den 15 augusti 1988 som förpackningsdag. X AB grovt har åsidosatt gällande bestämmelser om datummärkning enligt livsmedelslagen och därmed sammanhängande föreskrifter och att näringsidkaren inte gjort vad som skäligen kunnat krävas för att förebygga brottsligheten.

B A vitsordade de faktiska omständigheterna och överlämnade till tingsrättens bedömning huruvida felmärkningen innebar olägenhet för konsumenterna.

X AB bestred yrkandet om företagsbot eftersom företagsbot är tänkt att komma till användning vid kvalificerad ekonomisk brottslighet och inte vid förseelser av förevarande slag och åsidosättandet av märkningsbestämmelserna inte är att betrakta som grovt. Bolaget medgav att man efter inspektionen den 10 augusti 1988 under fredagen den 12 augusti 1988 märkte färdigförpackat bacon med måndagen den 15 augusti 1988 som förpackningsdag. Bolaget gav förklaringen att man inte kunde lägga om rutinerna i tid.

Tingsrättens bedömning

Genom B A vitsordande av de faktiska omständigheterna och den av åklagaren åberopade bevisningen är styrkt att B A som ansvarig chef för X AB:s fabriksanläggning i strid mot gällande bestämmelser om datummärkning av färdigförpackat livsmedel i form av kylvaror som levererats för saluhållande, felaktigt märkt sådant livsmedel på det sätt åklagaren angivit.

Tingsrätten finner med beaktande, dels av att B A uppgett sig ha haft kännedom om gällande bestämmelser om märkning av livsmedel och dels av att felmärkningen satts i system, att B A handlat uppsåtligt. Fråga är då om felmärkningen inneburit olägenhet för konsumenterna. Tingsrätten finner, mot bakgrund av det självklara intresse en konsument har av att livsmedel datummärks på ett tydligt, otvetydigt och korrekt sätt, att så varit fallet. Åtalet är alltså styrkt och B A följaktligen skyldig till brott mot livsmedelslagen. B A dömdes till tjugofem dagsböter om vardera etthundratrettio kr.

Tingsrätten finner till en början att fusket med datummärkningen uppenbarligen inneburit ett grovt åsidosättande av de särskilda skyldigheter som ett livsmedelsproducerande företag har när det gäller att

tillgodose konsumenternas berättigade krav på korrekt varuinformation. På grund härav och då det inte kan anses att företaget gjort vad som skäligen kunnat krävas för att förebygga den ifrågavarande brottsligheten, som pågått under lång tid, skall yrkandet om företagsbot bifallas. Skäl föreligger inte att sätta företagsboten lägre än vad åklagaren yrkat.

X AB åläggs företagsbot med tjugofemtusen kr.

9. Villkorsöverträdelser 1

Yrkanden

Den 8 december 1987 lämnade länsstyrelsen i Jönköpings län R och A N tillstånd enligt miljöskyddslagen till fortsatt verksamhet vid anläggning för smältning av aluminiumskrot och maskinell bearbetning av skrot på stg 1010 i Sävsjö. För tillståndet gällde vissa villkor.

R N har uppsåtligen åsidosatt de med verksamheten förenade villkoren såvitt avser villkorspunkterna 3, 4, 13 och 14 genom att inte

– senast den 25 november 1989 ha uppfört en minst tio meter hög skorsten för effektivt uppsamlande av rökgaser

– senast den 1 september 1989 till länsstyrelsen redovisa resultatet av föreskriven undersökning av storleken och karaktären på utsläppen av föroreningar till luften och eventuella miljöstörande effekter av lakvatten från industriområdet samt förslag till slutliga villkor för utsläpp till luften

– senast den 25 augusti 1989 till länsstyrelsen inge förslag på lämpliga arbetsrutiner i syfte att hålla utsläpp av föroreningsmängder till luft så låga som möjligt, att hantera avfall på ett miljöriktigt sätt samt minska bullerstörningarna

– senast den 1 februari 1990 till länsstyrelsen lämna uppgift om mängden smält aluminium under år 1989.

Lagrum: 18 § och 45 1 st 3 p. miljöskyddslagen (1969:387)

Företagsbot

Det yrkas att R N åläggs företagsbot om 50 000 kr. Brottet har begåtts i den näringsverksamhet som R N bedrivit och har inneburit ett grovt

åsidosättande av de särskilda skyldigheter som enligt miljöskyddslagen är förenade med verksamheten eller eljest varit av allvarligt slag. R N har inte gjort vad som skäligen kunnat krävas för att förebygga brottsligheten. Det är inte uppenbart oskäligt att ålägga R N företagsbot.

R N vitsordade de faktiska omständigheterna. Han gjorde emellertid gällande att åsidosättandet av villkoren inte medfört någon påfrestning på miljön och att gärningen därför var ringa och följaktligen inte straffbar. Han bestred yrkandet om företagsbot och gjorde för det fall förutsättningar för ådömande av företagsbot skulle anses föreligga gällande att boten skulle efterges eller i vart fall jämkas.

Tingsrättens bedömning

Det är utrett att R N uppsåtligen åsidosatt de av åklagaren angivna villkoren. Som grund för befrielse från ansvar har R N gjort gällande att någon skada på miljön inte uppkommit till följd härav. De nu ifrågavarande villkoren har uppenbarligen ansetts vara nödvändiga från miljöskyddssynpunkt av de beslutande instanserna. Det kan inte godtas att den som åsidosätter ett sådant villkor i förhoppningen att någon skada på miljön inte skall uppkomma skall undgå ansvar. Detta måste anses gälla alldeles oavsett om någon skada på miljön faktiskt uppkommit eller inte; ett förhållande som det för övrigt många gånger är svårt att föra bevisning om. Med hänsyn härtill och då vad R N anfört beträffande sitt hälsotillstånd inte föranleder ett annat bedömande, kan gärningen inte anses ringa. R N skall alltså dömas för brott mot miljöskyddslagen. Påföljden bör stanna vid böter och R N döms till dagsböter, sextio om vardera femtio kr.

Vad härefter angår yrkandet om företagsbot är till en början att konstatera att brottet har begåtts i utövningen av R N:s näringsverksamhet och att han inte gjort vad som skäligen kunnat krävas för att förebygga brottsligheten. Fråga är huruvida brottsligheten har inneburit ett grovt åsidosättande av de särskilda skyldigheter som varit förenade med verksamheten eller annars är av allvarligt slag. Det är härvid att beakta att åklagaren har vitsordat att R N:s dröjsmål med att uppfylla villkoren inte medfört någon ekonomisk vinning för denne. Företagsbot infördes genom lagstiftning, som trädde i kraft den 1 juli 1986. I förarbetena framhålls att det förhållandet att ett brott medfört eller kunnat medföra betydande ekonomiska fördelar för näringsidkaren inte

utgör någon självständig förutsättning för företagsbot. Departementschefen har emellertid samtidigt som detta konstaterats påpekat att även de ekonomiska aspekterna bör tillmätas betydelse när det gäller att avgöra om brottet skall anses vara så kvalificerat att företagsbot skall komma i fråga. Avsaknaden av ekonomisk vinning är således i detta fall en omständighet som talar emot företagsbot. Det förhållandet att påföljden anses kunna stanna vid böter utgör i och för sig inte något hinder för företagsbot men talar också emot ådömande av sådan. Vad som i detta fall främst talar för företagsbot är att den aktuella brottsligheten har stått i ett mycket nära samband med näringsverksamheten som sådan och avsett åsidosättande av villkor som bedömts vara av betydelse från miljöskyddssynpunkt. Vid en samlad bedömning finner tingsrätten, om än efter viss tvekan, att brottsligheten inneburit ett så grovt åsidosättande av de särskilda skyldigheter som varit förenade med verksamheten att förutsättningar för ådömande av företagsbot är för handen.

Tingsrätten anser att företagsboten skäligen bör bestämmas till 15 000 kr. Boten bör i förevarande fall med hänsyn till att R N också ådöms böter jämkas enligt 36 kap. 10 § 1 brottsbalken till 12 000 kr.

10. Villkorsöverträdelser 2 (fiskodling)

Yrkanden

1. J är företrädare för BF AB. Bolaget bedriver laxodling i Södra Sjön på två fastigheter i T kommun med tillstånd enligt miljöskyddslagen. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län har i beslut den 27 oktober 1988 angivit tillåten produktion till högst 70 ton fisk per år samt med stöd av 21 § miljöskyddslagen angivit som provisoriskt villkor att den med fodret tillförda fosformängden får uppgå till högst 800 kg per år, vilket motsvarar ett årligt fosforutsläpp på 520 kg. Beslutet och villkoret avser förpliktelser av väsentlig betydelse från miljöskyddssynpunkt. Under åren 1989 till 1992 åsidosatte J uppsåtligen ovannämnda beslut och villkor genom att i BF AB:s odling olovligen producera minst 500 ton fisk per år och med fodret olovligen tillföra minst 4 500 kg fosfor per år, vilket motsvarar årliga fosforutsläpp på 2 500 kg. J lämnade under åren 1989-1991 vilseledande rapporter till länsstyrelsen för att dölja att han åsidosatte beslutet och villkoret. Rapporterna gav sken av att han bedrev verksamheten i enlighet med tillståndet.

J åsidosatte även under 1993 uppsåtligen gällande tillstånd och

villkor genom att i BF AB:s odling olovligen producera 221,7 ton fisk och med fodret olovligen tillföra minst 1 952,6 kg fosfor, vilket motsvarar ett årsutsläpp på 1 061 kg fosfor.

Genom den otillåtna tillförseln av fosfor under åren 1989 till 1992 och under år 1993 förorenade J Södra Sjön på ett sätt som medförde, kunde medföra eller kan komma att medföra betydande olägenhet i miljön i form av syrebrist och negativa förändringar i sjöns ekologi, exempelvis algbloomingar och förändringar i det naturliga fiskbeståndet. Brottsligheten var av särskilt farlig art.

J bör dömas för miljöbrott (grovt brott), alternativt brott mot miljöskyddslagen (1969:387).

Lagrum: 13 kap. 8a § brottsbalken, alternativt 18 och 21 § samt 45 § första stycket 3 och 5 miljöskyddslagen (1969:387)

2. J är företrädare för F Laxodling AB. Bolaget bedriver laxodling i Övre Sjön på en fastighet i T kommun med tillstånd enligt miljöskyddslagen. Länsstyrelsen i Värmlands län har i beslut den 15 juni 1989 angivit tillåten produktion till högst 300 ton per år samt med stöd av 18 § miljöskyddslagen angivit som särskilt villkor att högst 2 000 kg fosfor får släppas ut per år. Beslutet och villkoret avser förpliktelser av väsentlig betydelse från miljöskyddssynpunkt. J är företrädare även för J AB. Bolaget bedriver laxodling i Övre Sjön på en fastighet i S kommun med tillstånd enligt miljöskyddslagen. Länsstyrelsen i Värmlands län har i beslut den 3 maj 1990 angivit tillåten sammanlagd produktion vid J AB:s och F Laxodling AB:s odlingar till högst 700 ton per år samt med stöd av 18 § miljöskyddslagen angivit som särskilt villkor att sammanlagt 3 500 kg fosfor per år får släppas ut från de båda odlingarna. Enligt villkoret får inte utsläppet från någon av odlingarna överstiga 2 000 kg fosfor per år. Beslutet och villkoret avser förpliktelser av väsentlig betydelse från miljöskyddssynpunkt. Under åren 1989 till 1992 åsidosatte J uppsåtligen ovannämnda beslut och villkor. Sålunda producerade han under 1989 i F Laxodlings AB:s odling olovligen 377 ton fisk och släppte olovligen ut 2 820 kg fosfor. Under 1990 producerade J i F Laxodling AB:s och J AB:s odlingar olovligen sammanlagt 866 ton fisk och släppte olovligen ut sammanlagt 7 227 kg fosfor. Under 1991 producerade J i F Laxodling AB:s och J AB:s odlingar olovligen sammanlagt 801 ton fisk och släppte olovligen ut sammanlagt 6 295 kg fosfor. Under 1992 producerade J i F Laxodling AB:s och J AB:s odlingar olovligen sammanlagt 1 079 ton fisk och släppte olovligen ut sammanlagt 4 627 kg fosfor. J lämnade under åren 1989 till 1991 vilseledande rapporter till

länsstyrelsen för att dölja att han åsidosatte besluten och villkoren. Rapporterna gav sken att han bedrev verksamheten i enlighet med tillståndet.

J bör dömas för brott mot miljöskyddslagen.

Lagrum: 18 och 21 §§ samt 45 § första stycket 3 och 5 miljöskyddslagen (1969:387)

Företagsbot

Det yrkas att BF AB, F Laxodling AB och J AB åläggs företagsbot. Enligt åtalspunkterna har J som företrädare för bolagen gjort sig skyldig till brottslighet som inneburit ett grovt åsidosättande av de särskilda skyldigheter som är förenade med verksamheten. J, som är ansvarig för bolagens verksamhet, har inte gjort vad som skäligen kunnat krävas för att förebygga brottsligheten.

J har förnekat brottslighet och har därvid anfört i huvudsak. Åtalet för miljöbrott förnekas under påstående att han ej, i vart fall inte uppsåtligt, förorenat Södra Sjön. Fiskodlingen där har varken medfört eller har kunnat medföra sådan betydande olägenhet som åklagaren påstått. Om brottslighet skulle anses föreligga, har den inte varit av särskild farlig art. Vad angår det alternativa yrkandet om brott mot miljöskyddslagen förnekas åtalet i första hand på den grunden, att något rättsligt bindande beslut om produktionsmängd och högsta tillåtna fosformängd som fick släppas ut saknades eller i vart fall hade upphört att gälla i slutet av 1991. I andra hand hävdas, att J i sin verksamhet hade hållit sig inom de belastningsgränser om 1 500 kg fosfor per år varifrån länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län hade utgått i ett beslut den 15 juni 1984 om tillstånd till fiskodlingen. Under alla omständigheter hade bolaget hållit sig inom den av åklagaren angivna mängden i vattnet utsläppt fosfor, 520 kg per år. Har tillstånd överträtts, är det att bedöma som ringa brott.

Beträffande den andra åtalspunkten förnekas brott under påstående att det för F Laxodling AB meddelade beslutet inte var rättsligt bindande i fråga om produktionsmängd, eftersom det där hade upptagits som villkor och inte som del av tillståndet. I allt fall hade bolaget hållit sig inom tillåten mängd utsläppt fosfor.

I fråga om J AB hävdas, att vad länsstyrelsen i Värmlands län i sitt tillståndsbeslut föreskrivit om högsta tillåtna mängd utsläpp per år ej är rättsligt giltigt, eftersom tillståndet i den delen sammankopplats med annan juridisk person (F Laxodling AB), som inte hade varit part i

ärendet. Bolaget hade för övrigt hållit sig inom den tillåtna utsläppsmängden. För båda bolagen gäller vidare, att konstaterade överträdelser av tillstånden inte gjorts uppsåtligen samt att de varit ringa och saknat betydelse från miljöskyddssynpunkt.

De tre åtalade bolagen har bestritt åklagarens yrkande om företagsbot under påstående att brott inte har begåtts eller i vart fall inte har inneburit något grovt åsidosättande av skyldigheter som är förenade med verksamheterna.

Tingsrättens bedömning

J och hans bolag har varit skyldiga att i sin odlingsverksamhet följa de begränsningar av produktion och fosforutsläpp som angivits i länsstyrelsernas olika beslut. J:s och bolagens invändningar i nu behandlade hänseenden lämnas därför utan avseende.

J har i målet medgett, att de mängder regnbågslax producerats som åklagaren angivit i åtalen. Härigenom har J åsidosatt de begränsningar av produktionen som föreskrivits i länsstyrelsens olika beslut. En överproduktion har sålunda skett i BF AB med 430 ton ettvarvt av åren 1989-1992 och med 151,7 ton 1993, i F med 77 ton 1989 och i F Laxodling AB och J AB tillsammans med 166 ton 1990, 101 ton 1991 och 379 ton 1992.

I de tre bolagen har förekommit överproduktion av regnbågslax och överutsläpp av fosfor. Tingsrätten har funnit det styrkt, att J såsom företrädare för de tre bolagen dels producerat mer fisk i de tre odlingarna än vad tillstånden medger, dels under åren 1989-1993 släppt ut mer fosfor i Södra Sjön och under åren 1990-1992 mer fosfor i Övre Sjön än tillstånden medger.

J har i målet hävdad, att han uppfattat länsstyrelsens i Göteborgs och Bohus län passivitet efter hans årsrapporter 1985, 1987 och 1988, vilka uppgav för höga produktioner, såsom ett tyst samtycke till överproduktion. Tingsrätten, som godtar vittnet Janos uppgift att rapporterna var ofullständiga och att länsstyrelsen först längre fram fick överproduktionerna klart för sig, lämnar Js invändning utan avseende.

J, som för åren 1989-1991 medvetet lämnat oriktiga årsrapporter till länsstyrelserna, måste, bl.a. med hänsyn till regelbundenheten i överträdelserna, anses uppsåtligen ha gjort sig skyldig till överproduktionerna och överutsläppen. Överproduktionerna kan inte anses som ringa överträdelser. Överträdelserna måste vidare anses ha avsett

förpliktelse av väsentlig betydelse från miljöskyddssynpunkt, bl.a. med beaktande av att Södra Sjön bedömts som riksintresse.

J är sålunda övertygad om brott mot miljölagen. Beträffande odlingen i Södra Sjön uppkommer dock frågan om J i stället skall fällas till ansvar i för miljöbrott.

Åklagaren har hävdad, att J under åren 1989-1993 genom den otillåtna tillförseln av fosfor till Södra Sjön förorenat denna på ett sätt som medförde betydande olägenhet i miljön i form av syrebrist eller negativa förändringar i sjöns ekologi eller som innebar en praktiskt beaktansvärd risk för sådan olägenhet. Som exempel på olägenheter har åklagaren nämnt algblomning och ändring av det naturliga fiskbeståndet.

Utredningen i målet ger onekligen tecken på att sjön under senare tid kan ha förändrats i negativ riktning. I målet har dock förändringarnas art och omfattning inte kunnat klarläggas närmare. För att J skall kunna fällas till ansvar för miljöbrott krävs övertygande bevisning om att BF AB genom sina överutsläpp av fosfor förorenat sjön på ett sådant sätt som medfört eller kunnat medföra betydande olägenhet i miljön. Enligt tingsrättens mening har åklagaren inte förebragt sådan bevisning. Åtalet mot J för miljöbrott bör därför ogillas och skall denne då under åtalspunkt 1 i stället fällas till ansvar för brott mot miljöskyddslagen.

Som tingsrätten tidigare funnit är J övertygad om att uppsåtligen ha överträtt förpliktelser av väsentlig betydelse från miljöskyddssynpunkt. Enbart ett bötesstraff kan därför inte komma i fråga.

J förekommer inte i kriminalregistret. Han lever under mycket välordnade förhållanden. Brottet kan inte sägas vara av den arten eller ha ett sådant straffvärde att ett fängelsestraff skall ådömas. Han bör i stället ådömas villkorlig dom i förening med ett kännbart bötesstraff. J döms till villkorlig dom och dagsböter, etthundratjugo om vardera tvåhundra trettio kr.

Brottet mot miljöskyddslagen har begåtts i utövningen av näringsverksamhet och har i och för sig inneburit ett grovt åsidosättande av de särskilda skyldigheter som är förenade med verksamheten. Det är framför allt inom BF AB som överträdelserna har skett och där företagsbot bör övervägas.

Förutsättningar föreligger i och för sig att ålägga BF AB företagsbot. Med hänsyn till att åklagaren inte kunnat styrka att bolagets överutsläpp förorsakat skada eller olägenhet och till att bolaget kan komma att bli påförd miljöskyddsavgift bör företagsbot för det dock efterges. Yrkandet om företagsbot för de andra två bolagen bör ogillas.

11. Villkorsöverträdelser 3 (sotande fackling)

Bakgrund

X AB bedriver petrokemisk verksamhet. Bolaget har en ångcrackningsanläggning för tillverkning av petrokemiska basråvaror. Verksamheten är av sådan art att den kräver tillstånd från koncessionsnämnden för miljöskydd. I det första tillståndet 1975 anförde nämnden bl.a. att verksamheten om inte annat angavs skulle bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad som bolaget hade anfört i ansökan och i övrigt i ärendet angivit eller åtagit sig.

Efter anmälan från X AB godkände länsstyrelsen den 3 november 1989 att bolaget som råvara fick använda upp till 500 000 ton butan årligen. I samband med det förelade länsstyrelsen X AB att senast den 1 februari 1990 redovisa vilka åtgärder bolaget avsåg att vidta i syfte att få ned den årliga facklingen av kolväten till 2 000 ton per år. X AB överklagade beslutat och koncessionsnämnden yttrade att den delade uppfattningen att målet bör vara att mängden facklad gas uppgår till högst ca 2 000 ton per år och anmärkte att X AB i ansökan 1975 angivit samma mängd per år.

S B är fabrikschef för företaget och var under 1989 verkställande direktör.

Yrkanden

S B är ansvarig för X AB:s verksamhet och har uppsåtligen eller av oaktsamhet överträtt de villkor som gällde för verksamheten och har således gjort sig skyldig till brott mot miljöskyddslagen. Villkoren har överträtts genom att X AB

under 1989 har facklat mer än 2 000 ton gas,

under 1989 bedrivit sotande fackling mer än 4–6 timmar,

i augusti, oktober och november 1989 haft en oljehalt i utgående vatten som översteg 3 mg/liter samt

under oktober 1989 släppt ut mer fenol än 0,6 mg per liter

S B har beträffande facklingen varit medveten om att villkoren överträdades. Oaktsamheten har bestått i att S B underlåtit att se till att bolagets organisation, anläggningens säkerhet, kontrollen över verksamheten, informationen och utbildningen av anställda var sådan att villkorsöverträdelser kunde undvikas. Därigenom har S B av oaktsam-

het orsakat överträdelserna.

S B bestred ansvar och anförde i huvudsak följande.

Han vitsordar att X AB facklat mer än 2 000 ton gas under 1989. Den uppskattning X AB gjorde i koncessionsärendet av mängden facklad gas till ca 2 000 ton per år är emellertid inte så preciserad som måste förutsättas för att bolaget skall anses bryta mot koncessionsvillkoren om det facklar mer gas. Koncessionsnämnden har också i sitt beslut den 14 mars 1990 endast uttalat att målet bör vara 2 000 ton facklad gas per år. Förutsättningarna hade också förändrats sedan 1975 och behovet av fackling hade ökat. X AB och han har haft den bestämda uppfattningen att icke-sotande fackling inte omfattades av koncessionsvillkoren och begärde därför inte någon ändring av villkoren. Den uppfattningen har stärkts av att länsstyrelsen inte reagerat på att X AB facklat 5 000 ton år 1985, 3 000 ton år 1986, 10 000 ton år 1987 och 10 000 ton år 1988.

Han vitsordar att X AB bedrivit sotande fackling under ca 30 timmar. När X AB 1975 angav 4-6 timmar per år avsåg det allvarliga driftstörningar och elavbrott. Uppgiften avsåg inte planerade stopp resp. start av hela anläggningen, vilket sker vart tredje eller fjärde år. Det är inte möjligt att förutse vad som kan inträffa vid stopp resp. start. Rimligen omfattar inte koncessionsvillkoren dessa situationer eftersom de avser den löpande verksamheten. Det var inte möjligt att förutse de tekniska komplikationer som ledde till den sotande facklingen och inte tekniskt möjligt att avbryta facklingen.

Han vitsordar att utsläppet av olja i vattnet under augusti 1989 var 4,7 mg/liter. Medelvärdet 3 mg/l är ett riktvärde och inte ett gränsvärde. Bolaget utgick i ansökan 1975 från ett årligt utsläpp av olja om 8 ton per år och räknade fram ett uppskattat månadsmedelvärde om 3 mg per liter. Koncessionsnämnden kastade i sina skäl om siffrorna och nämnde månadsmedelvärdet först, som om det var det primära, och angav i beslutet enbart medelvärdet. Han anser inte att det innebär att värdet inte under några omständigheter får överskridas under en enskild månad.

Överutsläpp av olja i oktober berodde på att fackellåset till facklan var överbelastat, vilket ledde till att kolväten kondenserades i onormalt stora mängder. Skadan var inte möjlig att förutse och någon vårdslöshet har alltså inte förekommit.

Utsläppet av olja under november kan inte anses strida mot den i koncessionsvillkoren

Utsläppet av fenol under oktober 1989 strider inte mot koncessionsvillkoren eftersom beslutet 1975 ersatts av ett nytt beslut den 19 juni 1979 med ett riktvärde om 0,3 mg per liter med angivande av att den

totala mängden utsläppt fenol per år inte fick överstiga 500 kg. Under 1989 släpptes 115 kg fenol ut, och medelhalten 1,1 mg per liter under oktober var alltså onormalt hög. Orsaken till utsläppet under oktober var ett oförutsett instrumentfel, inte vårdslöshet.

Personalen behärskade procedurerna och övervakningen var inte bristfällig. Utsläppen beror på att anläggningen är mycket tekniskt komplicerad och att verksamheten är av en mycket stor omfattning. Dessa omständigheter och det faktum att utsläppen i huvudsak skedde under de extraordinära förhållanden som råder under stopp och start av anläggningen är förklaringen till att felen uppstod.

X AB bestred talan om företagsbot och anförde bl.a. att den eventuella brottsligheten inte var av allvarlig art.

Tingsrättens bedömning

Tingsrätten finner att S B och X AB haft visst fog för uppfattningen att uppskattningen av facklad gas var så ungefärlig att den inte omfattades av de allmänna villkoren för beslutet. Den uppfattningen vinner också i viss mån stöd av koncessionsnämndens beslut av den 14 mars 1990 – då nämnden måste ha känt till den verkliga omfattningen av facklingen – vari det anges att målsättningen skall vara 2 000 ton om året. Sammantaget finner tingsrätten att det inte så tydligt framgår att bolagets uppgift om fackling av gas omfattas av de allmänna villkor som gäller för verksamheten att en villkorsöverträdelse har skett.

Sotande fackling har skett under ca 30 timmar i samband med start av anläggningen. Det omfattas av koncessionsvillkoren. S B har varit medveten om omfattningen. Starten har fått avbrytas vid två tillfällen p.g.a. fel i anläggningen. Anläggningen är så konstruerad att facklingen inte kan avbrytas sedan inmatning väl påbörjats. Eftersom den sotande facklingen vid dessa två tillfällen inte har pågått under längre tid än som varit en konsekvens av anläggningens konstruktion kan överskridandet av den tillåtna tiden inte anses ha skett uppsätligen. Det har inte heller varit oförsvarligt att försöka starta anläggningen, varför oaktamhet inte föreligger. Vid det tredje startförsöket framgår att tidigare fel kvarstod och att man inte avbröt starten utan bestämde sig för att försöka finna felen under gång. S B måste därför ha förstått att sotande fackling skulle förekomma och att den sotande fackling som förekommit vid tidigare startförsök innebar att koncessionsvillkoren skulle komma att överskridas. S B har åsidosatt koncessionsvillkoren

till den del dessa gäller tillåtligheten av sotande fackling. Åsidosättandet har skett uppsåtligen. Den mängd sot som släppts ut i samband med det tredje startförsöket och dagarna närmast därefter kan beräknas ha uppgått till 25 ton. S B måste ha varit medveten om denna konsekvens av facklingen. På grund av vad som nu anfört kan gärningen inte anses som ringa.

När det gäller oljeutsläppet i augusti 1989 skall det betraktas som en villkorsöverträdelse. När det gäller frågan om S B:s oaktsamhet kan det för det första inte konstateras att utbildningen av personalen var bristfällig. Förberedelserna inför revisionsstoppet var omfattande. Åklagaren har inte anfört några omständigheter som direkt stöder påstående att personalen inte behärskade procedurerna. Det faktum att stora kvantiteter olja gått ut i olika delar av anläggningen innan den onormala oljetillförseln upptäcktes kan tala för att övervakningen var bristande men det kan inte uteslutas att någon anställd i strid med gällande instruktioner kvitterat utlöst larm utan åtgärd. Ett sådant handlande måste anses omöjligt att förutse. Sammantaget har inte visats att S B varit oaktsam.

Oljeutsläppet i oktober 1989 berodde på överbelastning av fackel-låset. Det var inte ett sådant fel man borde ha förutsett. S B har därför inte varit oaktsam i det avseendet.

Det är inte visat att oljeutsläppet i november varit större än S B vitsordat. Ett så begränsat överskridande finner tingsrätten vara godtagbart eftersom villkorsbeslutet inte formulerats mera noggrant än att en toleransnivå kan medges.

Tingsrätten delar X AB:s uppfattning om innebörden av koncessionsnämndens beslut den 19 juni 1979, och något straffbart överskridande av villkoren har då inte förekommit vad gäller utsläppet av fenol under oktober 1989.

S B skall dömas för att han uppsåtligen överträtt villkoren om sotande fackling. Påföljden bestäms till ett förhållandevis kännbart bötesstraff, sextio dagsböter om vardera trehundrafemtio kr.

Av förarbetena till lagstiftningen om företagsbot framgår att den omständigheten att påföljden kan stanna vid böter inte utan vidare medför att företagsbot inte skall åläggas. Brottet har begåtts i utövningen av X AB:s näringsverksamhet och är, särskilt som vilkorsöverträdelsen skett medvetet och med företagsledningens goda minne, av allvarligt slag. Sotande fackling i den omfattning som förekommit medför betydande obehag för närboende och borde ha kunnat till väsentlig del undvikas om även det tredje startförsöket avbrutits och fördjupade undersökningar om orsakerna till störningarna vidtagits. X AB:s resurser såväl ekonomiskt som personalmässigt är sådana att det

väl kunnat göras. Att ett avbrytande ej skett och att uppstarten därefter varit så intensiv att omfattande sotande fackling förekommit får närmast tillskrivas ett syfte att minska bolagets kostnader med anledning av revisionsstoppet. På grund härav och då det inte kan anses uppenbart oskäligt finner tingsrätten att X AB skall åläggas att utge företagsbot. Storleken av denna bör skäligen bestämmas till 100 000 kr.

Målet överklagades till hovrätten av såväl S B, X AB och åklagaren.

Åklagaren fick inte framgång med sin vadetalan.

I fråga om S B:s talan anförde hovrätten att det fanns fog för uppfattningen att felet i anläggningen som fanns vid de två första startförsöken var avhjälpna. Vidare säger hovrätten att utredningen visar att sotande fackling förekommit vid de två första starterna under sammanlagt ett par timmar och att felet vid det tredje försöket lagades efter omkring en och en halv timme. Hovrätten fann därför inte att det var visat något överskridande av koncessionsvillkoren fram till dess felet var lagat. Orsakerna till den omfattande sotande fackling som därefter förekom är inte klarlagda. Hovrätten finner fog för att det kan ha berott på såväl en allmän instabilitet i systemet under uppstarten som på oförutsebara komplikationer av teknisk art. Mot den bakgrunden kan det inte anses visat att S B genom att fortsätta driften uppsåtligen har överskridit koncessionsvillkoren. Det har inte heller visats att S B var oaktsam.

Stig B och X AB fick således full framgång i hovrätten.

12. Villkorsöverträdelser 3 och underlåtenhet att följa föreläggande

Yrkanden

1. Brott mot miljöskyddslagen

X AB bedriver legoytbehandling av ståldetaljer, rostfritt stål och aluminiumdetaljer. Produktionen bestod under den nu aktuella tiden av hängförzinkning och trumförzinkning i sura zinkbad, varmförzinkning, elpolering av rostfritt stål samt krompassivering av aluminium. Verksamheten är tillståndspliktig jämlikt miljöskyddslagen.

Länsstyrelsen har i beslut den 9 november 1987 lämnat tillstånd till verksamheten. I beslutet har länsstyrelsen meddelat ett antal särskilda villkor att gälla för bolagets verksamhet. Dessa är bland annat följande:

21. Om avloppsvattenflödet varierar i mängd eller sammansättning skall flödesstyrd provtagning ske. Provtagningsmetodik för övrigt anges i kontrollprogram.

5. Sköljvattensystemen efter elfözinkningsbad skall slutas i enlighet med kap 2.2.11 "Elektrolytisk förzinkning" figur 4 i naturvårdsverkets Allmänna Råd 85:1 eller på annat likvärdigt sätt såvida inga särskilda skäl emot detta kan redovisas.

7. Andra möjliga och lämpliga vattenbesparande åtgärder såsom omrörning av sköljbad och automatisk styrning av vattenflödet till kontinuerligt rinnande sköljsystem skall vidtas.

8. Förbrukande avfettningsbad skall förbehandlas med någon metod enligt statens naturvårdsverks Allmänna Råd 85:1 kapitel 3:12 eller på annat likvärdigt eller bättre sätt. Alternativt kan avfettningsbad sändas bort som miljöfarligt avfall.

26. Kemikalier och miljöfarligt avfall enligt förordningen om miljöfarligt avfall får inte lagras på sådant sätt att spridning ut i omgivningarna kan ske. Täta underlag med invallningar och tak över skall användas när det är fråga om betydelsefulla mängder flytande eller vattenlösliga kemikalier eller avfall såvida inte motsvarande skydd kan anordnas på annat sätt. Avfall skall för övrigt hanteras och omhändertas i enlighet med de regler som normalt tillämpas på orten.

Vid besiktning den 6 juni 1989 har beträffande ovannämnda särskilda villkor följande brister konstaterats.

21. Bolaget har inte installerat utrustning för flödesstyrd provtagning trots att avloppsvattenflödet varierar i mängd och sammansättning.

5. Bolaget har inte slutit sköljsystemet efter förzinkningsbaden.

7. Bolaget har inte installerat styrutrustning för automatisk reglering av vattentillförseln till sköljbaden efter elförzinkning och kromatering.

8. Obehandlade kasserade avfettningsbad har indoserats i reningsanläggningen.

26. Betydelsefulla mängder miljöfarligt avfall har förvarats utanför tätt, invallat område utan tak.

I M är ägare till och verkställande direktör i bolaget. Han är ansvarig för att verksamheten i bolaget bedrivits på sådant sätt att ovannämnda särskilda villkor åsidosatts. Gärningarna har begåtts uppsåtligen eller av oaktsamhet.

Lagrum: 18 § 1 st. och 45 § 1 st. 3 miljöskyddslagen (1969:387)

2. Brott mot arbetsmiljölagen

I den under åtalpunkt 1 bedrivna verksamheten har Yrkesinspektionen den 27 mars 1992 meddelat bolaget föreläggande.

Föreläggandet har avsett krav på mekanisk styrd allmänventilation som väl genomluftar arbetslokalerna via kontinuerligt tillförd uteluft, vid behov förvärmad, och balanserad mot frånluft inklusive punktsug.

Åtgärderna enligt föreläggandet skulle vara genomförda senast den 1 november 1992.

Vid tillsynsbesök den 4 december 1992 konstaterades att de förelagda åtgärderna inte var utförda.

I M har uppsåtligen åsidosatt inspektionens föreläggande.

Lagrum: 7 kap. 7 § och 8 kap. 1 § arbetsmiljölagen (1977:1160)

Företagsbot

Det yrkas att X AB åläggs företagsbot med 50 000 kronor.

Brottet har begåtts i den näringsverksamhet som bolaget bedrivit. Brottet har inneburit ett grovt åsidosättande av de särskilda skyldigheter som enligt arbetsmiljölagen är förenade med verksamheten eller varit av allvarligt slag. I M har inte gjort vad som skäligen kunnat krävas för att förebygga brottsligheten. Det är inte uppenbart oskäligt att ålägga bolaget företagsbot.

Grunder

Yrkesinspektionen har vid upprepade tillfällen försökt förmå bolaget att efterkomma arbetsmiljölagen. Inspektionen har utfärdat två förelägganden varav ett förenat med vite. Vitet har på talan av inspektionen dömts ut av länsrätten. Trots detta har bolaget inte utfört förelagda åtgärder. Underlåtenheten får närmast uppfattas som en ren obstruktion mot lagstiftningen.

3. Brott mot arbetsmiljölagen

X AB bedriver legoytbehandling av ståldetaljer, rostfritt stål och aluminiumdetaljer. Yrkesinspektionen i har den 12 januari 1993 meddelat bolaget föreläggande.

Föreläggandet har följande lydelse: Ni skall förse lokalerna med mekaniskt styrd allmänventilation (typ F/T). Uteluft, som vid behov kan förvärmas, skall kontinuerligt tillföras på sådant sätt och med sådan balans mellan till- och frånluft att besvärande drag ej uppstår i vistelsezonen och erforderlig luftväxling sker i alla delar av lokalerna. Detta skall gälla både vid normaldrift och då processventilationen är igång med full kapacitet.

Arbetslokalerna skall genomluftas väl utan att portar behöver vara öppna.

Som riktvärde för lämplig temperatur i upphållszonen kan 16-17° C användas, undantaget vid arbete i den absoluta närheten av zinkgrytan. För balanserad ventilation skall tilluftsflödet vara lika stort som frånluftsflödet inklusive punktutslug. Kapaciteten bör vara så stor att all luft i lokalen byts ut minst 3 gånger per timme. När mycket värme och luftföroreningar alstras behöver luftomsättningen vara större.

Se AML 2 kap. 4 § samt Arbetarskyddsstyrelsens (ASS) allmänna råd om arbetslokaler m.m. nr 88 punkterna 20, 22-25.

Åtgärderna enligt föreläggandet skulle vara genomförda senast den 1 maj 1993.

Vid tillsynsbesök den 27 maj 1993 konstaterades att de förelagda åtgärderna inte var vidtagna.

I M har uppsåtliga åsidosatt inspektionens föreläggande.

Lagrum: 7 kap. 7 § och 8 kap. 1 § arbetsmiljölagen (1977:1160)

YrkanDET om företagsbot kompletteras med följande grunder.

Yrkesinspektionen har utfärdat tre förelägganden. Först efter det tredje föreläggandet har bolaget utfört förelagda åtgärder. Utöver brott mot arbetsmiljölagen åberopas även brott mot miljöskyddslagen som grund för talan om företagsbot. Bolaget har grovt åsidosatt de särskilda skyldigheter enligt miljöskyddslagen som är förenade med verksamheten.

I M redovisade sin inställning till åtalet under hänvisning till de angivna särskilda villkoren enligt följande.

21. Han varken erkänner eller förnekar vad som lagts honom till last under den här punkten. De faktiska omständigheterna vitsordas.

5. Han erkänner.

7. Han förnekar brott, eftersom styrutrustning finns.

8. Han bestrider ansvar. Det vitsordas att förbehandling enligt statens naturvårdsverks allmänna råd inte gjorts men hävdas att den lösning som valts varit likvärdig från miljösynpunkt.

26. Han bestrider ansvar. Det vitsordas att lagring inte skett enligt vad som föreskrivits men hävdar att lagringen, som varit tillfällig, likväl har skett på betryggande sätt.

I M erkände brott mot arbetsmiljölagen enligt åtalspunkterna 2 och 3.

X AB bestred yrkandet om företagsbot och hävdade att förseelserna mot miljöskyddslagen sammantagna varit ringa men vidgick att yrkesinspektionens förelägganden inte följts i tid. Som skäl för sin underlåtenhet att följa yrkesinspektionens förelägganden anförde bolaget att det ville samordna investeringar och att det, i avsaknad av utredning därom, kände sig osäkert i fråga om nyttan av de föreslagna åtgärderna. Bolaget framhöll att det i samtliga övriga hänseenden beaktat yrkesinspektionens krav och vidtagit en rad åtgärder i anledning därav. I fråga om lagringen av det miljöfarliga avfallet hävdade bolaget att denna var enbart tillfällig samt att den var betryggande.

Tingsrättens bedömning

1. Brott mot miljöskyddslagen

Bolaget har underlåtit att installera flödesstyrd provtagning i enlighet med det av länsstyrelsen uppställda särskilda villkoret. Utredningen ger emellertid inte annat vid handen än att flödesvariationerna avseende sammansättningen av avloppsvattenflödet varit rätt beskedliga och haft samband framförallt med den indosering som skett. Någon säker utredning i fråga om variationer med avseende å avloppsvattenflödets mängd föreligger inte.

I M har erkänt att sköljsystemet efter förzinkningsbaden inte slutits. Det är vidare utrett att det inte installerats styrutrustning för automatisk reglering av vattentillförseln till sköljbaden efter elförzinkning och kromatering.

Det är därjämte klarlagt att kasserade avfettningsbad härrörande från den gamla delen av anläggningen indoserats i reningsanläggningen utan föreskriven förbehandling.

Slutligen är utrett att det förvarats miljöfarligt avfall (zinkaska samt kasserade avfettningsbad) utan att de föreskrifter, som meddelats för sådan förvaring, iakttagits.

När det gäller anmärkningen i fråga om indoseringen av kasserade avfettningsbad noterar tingsrätten att det i besiktningsrapporten som åberopats av åklagaren uttalats, att erfarenheterna av sådan indosering inte är tillräckliga för att det skall kunna bedömas, om den är olämplig. Tingsrätten anser därför inte att brott kan anses styrkt i den delen. På grund av vad som förekommit finner tingsrätten inte heller med tillräcklig grad av säkerhet utrett att variationerna i fråga om avloppsvattenflödet varit sådana, att flödesstyrd provtagning kan anses ha krävts. Brott är därför enligt tingsrättens bedömning inte tillförlitligen styrkt heller i den delen.

I fråga om anmärkningarna om att sköljsystemet inte slutits och att styrutrustning inte installerats har Per-Olof A betecknat dessa överträdelser som sådana, att de inte ensamma skulle föranleda anmälan till åtal. Tingsrätten bedömer mot bakgrund bl.a. härav dessa överträdelser som ringa och därför straffria.

Då det slutligen gäller frågan om förvaringen av det miljöfarliga avfallet anmärker tingsrätten följande. För att inte riskera att miljöfarligt avfall kommer ut i naturen är det synnerligen angeläget att förvaringsföreskrifter följs noga. På den punkten kan I M på grund av vad som förekommit, inte undgå ansvar för brott mot miljöskyddslagen.

2. Brott mot arbetsmiljölagen

Genom I Ms erkännande och egna uppgifter, liksom vad som förekommit i övrigt, är utrett att I M, som haft ansvaret för att de av yrkesinspektionen krävda åtgärderna vidtogs, uppsåtligen underlåtit att följa inspektionens föreläggande. Han skall därför dömas för brott mot arbetsmiljölagen i enlighet med åklagarens yrkande.

(Det är oklart om tingsrätten uppmärksammade att straff och vite inte får förenas. egen anm.)

3. Brott mot arbetsmiljölagen

Genom I Ms erkännande och egna uppgifter, liksom vad som förekommit i övrigt, är utrett att I M, som haft ansvaret för att de av yrkesinspektionen krävda åtgärderna vidtogs, uppsåtligen underlåtit att följa inspektionens föreläggande. I M skall därför dömas för brott mot arbetsmiljölagen i enlighet med vad åklagaren yrkat.

I M har, såvitt framgår av utdrag av kriminalregistret, inte tidigare dömts för brott.

De omständigheter I M åberopat till stöd för sin underlåtenhet att vidta de av yrkesinspektionen föreskrivna åtgärderna är inte sådana att de kan frita honom från ansvar eller leda till någon väsentlig nedsättning av straffet. I M bör därför för vad han låtit komma sig till last dömas till ett kännbart bötesstraff. Han dömdes till åttio dagsböter om tvåhundra kr.

4. Företagsbot

Det är utrett att bolaget trots flera förelägganden av yrkesinspektionen underlåtit att vidta åtgärder i fråga om ventilationen i arbetslokalerna samt att bolaget förvarat miljöfarligt avfall i strid med de föreskrifter som gäller för sådan förvaring.

För att företagsbot skall åläggas näringsidkare krävs att brottsligheten har inneburit ett grovt åsidosättande av de särskilda skyldigheter som är förenade med verksamheten eller annars är av farlig art. Det är visserligen så att bolaget underlåtit att iaktta förelägganden av myndigheterna på viktiga punkter. Sedda mot bakgrund av den inställning som bolaget i det stora hela visat i fråga om ambitionen att följa villkoren för verksamheten och att tillmötesgå krav från myndigheterna vill tingsrätten emellertid inte beteckna överträdelsena som ett avsevärt åsidosättande av de särskilda skyldigheter som åvilar bolaget. Enligt tingsrättens mening ger omständigheterna vid handen att det snarast är ekonomiskt ogynnsamma betingelser, föranledda av en vikande konjunktur, som ligger bakom bolagets dröjsmål med att tillmötesgå samtliga från myndigheterna ställda krav. Vid denna bedömning finner tingsrätten att yrkandet om företagsbot skall lämnas utan bifall.

13. Underlåtenhet att följa föreläggande

Yrkanden

Det yrkas att H kommun åläggs företagsbot om minst 250 000 kr.

Efter anmälan från yrkesinspektionen har genom förundersökning kunnat objektivt fastställas att företrädare för och/eller befattningshavare vid H kommun gjort sig skyldiga till brott mot 8 kap. 1 § arbetsmiljölagen (1977:1160) bestående i underlåtenhet att följa ett lagakraftvunnet föreläggande från arbetarskyddsstyrelsen om att vid kommunens omlastningsstationer för sopor i T, H och V senast den 1 september 1988 ha vidtagit arbetsmiljöförbättrande åtgärder avseende grundläggande hygieniska förhållanden av stor betydelse i en verksamhet som gäller sophantering (dusch i omedelbar anslutning till varje arbetsplats och möjlighet till kontinuerlig avspolning med vatten av betongplattor till respektive anläggning).

H kommun har som näringsidkare och arbetsgivare såvitt gäller ovannämnda sopstationer grovt åsidosatt de särskilda skyldigheter i arbetsmiljöhänseende som varit förenade med verksamheten genom att inte avhjälpa de arbetsmiljöbrister, som under lång tid påpekats för kommunen ens efter föreläggande av arbetarskyddsstyrelsen, sedan kommunen dessförinnan överklagat ett föreläggande av yrkesinspektionen. Därtill kommer att kommunen inte har gjort vad som skäligen kunnat krävas för att förebygga brottsligheten, eftersom kommunen vidtagit egentliga åtgärder för att undanröja de aktuella arbetsmiljöbristerna först sedan den förelagda tiden utgått och yrkesinspektionen efter visst datum vid vite förbjudit fortsatt verksamhet vid omlastningsstationerna.

Kommunen bestred åklagarens yrkande och anförde. Det finns inte någon grund för att ålägga kommunen företagsbot. Om det skulle anses att grund för åläggande av företagsbot föreligger, yrkar kommunen att tingsrätten med stöd av 36 kap. 10 § brottsbalken efterger företagsboten eller bestämmer den till högst 10 000 kr. Efter arbetarskyddsstyrelsens beslut har kommunen anslagit medel till de åtgärder som föreläggandet avsåg och ordnat med upphandling av erforderliga arbeten. Arbetena beträffande omlastningsstationen i B slutfördes i april eller maj 1988. De arbeten som avsåg övriga omlastningsstationer upphandlades i september 1988. Vid yrkesinspektionens inspektion i september konstaterades att de förelagda åtgärderna inte hade utförts såvitt avsåg dessa omlastningsstationer. Detta föranledde emellertid inte någon åtgärd från inspektionens sida.

Tingsrättens bedömning

I målet är klarlagt att kommunen först den 28 november 1988 hade utfört de åtgärder beträffande omlastningsstationerna i T, H och V som enligt arbetarskyddsstyrelsens beslut den 11 januari 1988 skulle ha vidtagits den 1 september det året.

Omständigheterna är sådana att kommunens underlåtenhet att följa arbetarskyddsstyrelsens föreläggande måste innebära att någon förtroendeman eller tjänsteman hos kommunen har varit åtminstone oaktsam.

Kommunens avfallshantering är att anse som näringsverksamhet. Utredningen visar att kommunen inte har gjort vad som skäligen kunnat krävas för att följa arbetarskyddsstyrelsens föreläggande och därmed förebygga brottsligheten.

Att underlåtenheten att följa föreläggandet har inneburit ett åsidosättande av de särskilda skyldigheter som varit förenade med verksamheten är också klart.

Några omständigheter kan sägas tala för att åsidosättandet av de särskilda skyldigheterna inte bör anses som grovt. Det framgår inte omedelbart av lag eller annan författning att tillgång till dusch eller vattenspolningsanläggning skall finnas på varje omlastningsstation (se beträffande dusch arbetarskyddsstyrelsens författningssamling, AFS 1984:10, 17 § 1 st. och 2 st.). Tillgång till dusch finns enligt utredningen på omkring två kilometers avstånd från respektive omlastningsstation. Vid varje omlastningsstation arbetade endast en man och det endast två dagar i veckan. De åtgärder som föreläggandet avsåg har vidtagits, om än med tre månaders försening. Kostnaderna har enligt uppgift av kommunen uppgått till 1,8 miljoner kr. Någon närmare redogörelse för vari kostnaderna bestått har dock inte lämnats.

Arbetet vid omlastningsstationerna är av sådan art att tillgång till både dusch och vattenspolningsanläggning vid varje station är en förutsättning för att arbetsmiljön skall kunna anses som tillfredsställande. Skyldigheten för kommunen att anordna duschar och vattenspolningsanläggningar har visserligen inte inträtt förrän arbetarskyddsstyrelsens beslut vunnit laga kraft i början av februari 1988. De frågor som beslutet avsåg hade emellertid diskuterats mellan kommunen och yrkesinspektionen under flera år och arbetarskyddsstyrelsens beslut innebär i huvudsak ett fastställande av yrkesinspektionens beslut den 16 februari 1987. Kommunen hade alltså haft synnerligen goda möjligheter att förbereda sig inför arbetarskyddsstyrelsens beslut. Detta innebar att kommunen fick så lång tid som mer än sju månader till sitt förfogande. Kommunen synes emellertid inte ha tagit till vara de

nämnda möjligheterna. Tvärtom beslutade kommunstyrelsens arbetsutskott den 21 januari 1988 att låta utreda frågan om arbetet vid fyra omlastningsstationer borde lämnas ut på entreprenad. Några uppgifter om vad kommunen under tiden från januari/februari 1988 till augusti samma år har företagit sig i saken har inte framkommit. Först i augusti/september har enligt utredningen kommunen vidtagit åtgärder i syfte att i sak följa föreläggandet.

Tingsrätten finner sammantaget att kommunen har grovt åsidosatt de särskilda skyldigheter som varit förenade med kommunens verksamhet vid omlastningsstationerna. Kommunen skall därför åläggas företagsbot.

Med hänsyn särskilt till att kommunen slutligen har vidtagit åtgärder som har inneburit att en god arbetsmiljö har skapats vid omlastningsstationerna kan botens storlek begränsas till tjugotusen kr. H kommun åläggs företagsbot om tjugotusen kr.

14. Olovliga grustäkter

Yrkanden

1. A S har i egenskap av ställföreträdare för en ekonomisk förening i början av januari 1993 uppsåtligen utfört grustäkt utan länsstyrelsens tillstånd på fastigheten H. Den ekonomiska föreningen har under tiden januari – april 1993 utan tillstånd tagit ut ca 2.000 m³ grus från täkten.

18 § och 37 § 4 p. Naturvårdslagen (1964:822)

2. A S har i egenskap av ställföreträdare för en ekonomisk förening i början av januari 1993 uppsåtligen utfört grustäkt utan länsstyrelsens tillstånd på fastigheten G. Den ekonomiska föreningen har utan tillstånd under tiden januari – 17 mars 1993, då länsstyrelsen meddelade täkttillstånd, tagit ut 2.589 m³ grus från täkten.

18 § och 37 § 4 p. Naturvårdslagen (1964:822)

3. A S har i egenskap av ställföreträdare för en ekonomisk förening i början av januari 1993 uppsåtligen eller av oaktsamhet utfört täkt av sprängsten utan länsstyrelsens tillstånd på fastigheten U. Den ekonomiska föreningen har under tiden januari – april 1993 tagit ut ca 13.000 m³ sprängsten från täkten utan tillstånd.

18 § och 37 § 4 p. Naturvårdslagen (1964:822)

Särskilt yrkande

Den ekonomiska föreningen skall åläggas företagsbot. Ifrågavarande brottslighet har inneburit ett grovt åsidosättande av de särskilda skyldigheter som är förenade med verksamheten och föreningen har inte gjort vad som skäligen kunnat krävas för att förebygga brottsligheten.

A S och N ek. har beträffande åtalspunkterna 1 och 2 vitsordat de faktiska omständigheterna men bestritt ansvar eftersom gärningarna skall bedömas som ringa. I fråga om åtalspunkt tre har A S förnekat att han begått brott och påstått att det inte krävdes tillstånd.

Tingsrättens bedömning

Åtalet är i sin helhet styrkt.

Genom utredningen har framkommit att den ekonomiska föreningen beträffande samtliga tre fastigheter fått besked av länsstyrelsen att tillstånd för täkt i princip har kunnat påräknas. Beträffande fastigheten G har sådant tillstånd också sedermera meddelats. Vad avser fastigheten U måste A S uppgift att det tidigare utförts omfattande täktverksamhet på fastigheten tas för god. Mot bakgrund härav måste brotten, ur naturvårdssynpunkt, bedömas som mindre allvarliga. Påföljden för J S kan därför bestämmas till ett lågt bötesstraff. Tingsrätten dömer A S enligt 18 § och 37 § 4 Naturvårdslagen (1964:822) för brott mot nämnda lag till dagsböter trettio (30) å ethundranittio (190) kr.

Brottsligheten kan inte anses ha inneburit ett sådant grovt åsidosättande av de särskilda skyldigheter som är förenade med verksamheten eller annars vara av så allvarligt slag att företagsbot skall åläggas den ekonomiska föreningen. Åklagarens yrkande härom lämnas därför utan bifall.

15. Olovligt anläggande av fabrik

Yrkanden

AB Textil beslutade under 1986 att anlägga en fabrik för behandling av textilier. Bolaget sökte och erhöll nämnda år byggnadslov för utbyggnad av befintliga anläggningar. I slutet av året erhöll J S, i egenskap av VD i bolaget, uppdrag av bolagets styrelse att för bolagets räkning sköta kontakter med myndigheter så att erforderliga tillstånd söktes och erhöles för anläggningen. J S var därför i kontakt med kommunens miljö- och hälsoskyddskontor samt länsstyrelsen. J S fick

alltså ansvaret för kontakter med myndigheter och för att erforderliga tillstånd söktes och anmälningar gjordes.

Fabriken började anläggas våren 1986. I januari 1987 anmälde bolaget till länsstyrelsen att man avsåg att installera en kemtvättanläggning. I början av 1988 togs kemtvätten, till vilken kopplats en lamineringsanläggning, i drift. Laminering är beredning av textilier. Provdrift av lamineringsanläggningen ägde rum från maj till den 11 juli 1988.

Enligt p 2.1.25 i bilaga A till miljöskyddsförordningen erfordras länsstyrelsens tillstånd för att få anlägga fabrik för beredning eller färgning av högst 3.000 ton textilier eller garner per år. Något sådant tillstånd hade ej sökts av bolaget innan anläggningen togs i drift.

J S har därigenom uppsåtligen eller av oaktsamhet åsidosatt villkoren för att fabriken skulle få anläggas.

Lagrum: 45 § 1 st 2 p miljöskyddslag (1969:387)

Företagsbot

Det yrkas att AB Textil såsom näringsidkare skall åläggas en företagsbot om 100 000 kr enär brottet mot miljöskyddslagen inneburit ett grovt åsidosättande av de särskilda skyldigheter som är förenade med bolagets verksamhet eller annars är av allvarligt slag. Bolaget har inte gjort vad som skäligen kunnat krävas för att förebygga brottsligheten.

J S och bolaget har bestritt bifall till åklagarens talan.

J S angav i huvudsak följande grund. Han har, i enlighet med anvisningar från såväl kommunen som länsstyrelsen, till länsstyrelsen - givit in anmälan den 15 januari 1987. Hans bedömning, mot bakgrund av den information han fått, var att anmälan var tillfyllest för länsstyrelsens vidare handläggning av ärendet. Kommunen och länsstyrelsen har muntligen och skriftligen erhållit fullständig redovisning av bolagets utvecklingsplaner avseende ifrågavarande kemtvätt- och lamineringsanläggning och borde, om oklarheter förelåg, ha infordrat ytterligare redovisning. Han har endast följt de instruktioner som tillståndsmyndigheten lämnat och inte haft uppsåt att åsidosätta sina förpliktelser. Han har inte heller varit oaktsam i sin handläggning av ärendet. Han har svävat i villfarelse på så sätt att han utgått från att det var tillåtet att förfara på det sätt som han gjort. Om det anses att han förfarit oaktsamt eller uppsåtligt är gärningen ringa, varför något ansvar inte skall ådömas.

Bolaget bestred att J S gjort sig skyldig till brott. Talan mot bolaget

skall därför ogillas. I andra hand görs gällande att det inte är fråga om något grovt åsidosättande av de skyldigheter som var förenade med verksamheten eller någon brottslighet av allvarligt slag.

Tingsrättens bedömning

Bolaget, med J S som ansvarig, började år 1986 anlägga en fabrik för beredning av textilier. Provdrift av anläggningen skedde med början i maj 1988 och pågick tills verksamheten förbjöds den 11 juli samma år. Förfarandet har skett utan att något tillstånd inhämtats vilket krävts redan för att få anlägga fabriken. Det är uppenbart att J S inte medvetet åsidosatte skyldigheten att ansöka om tillstånd eftersom riskerna för bolaget och för honom själv med ett sådant förfarande var alltför uppenbara och stora.

J S har fått bolagets uppdrag att bl.a. svara för att erforderliga tillstånd från myndigheter inhämtades. Han har högskoleutbildning och mångårig branscherfarenhet samt en ledande befattning i ett större företag. Det borde inte rimligen ha kvarstått någon tveksamhet i frågan om tillståndsplikt, om J S ägnat frågan tillräcklig omsorg och han fått korrekta besked från ansvariga tjänstemän. Tjänstemännens vittnesmål visar inte annat än att J S erhållit riktiga besked på de frågor som har ställts till dem.

Vidare visar enligt tingsrättens mening länsstyrelsens tillsynsbesök på företaget och vad som förekommit därefter en brist på tillräcklig omsorg och noggrannhet i behandlingen av miljöskyddsfrågan. Sålunda anges i en PM den 11 april 1988 att kemptvättanläggningen var i drift sedan slutet av 1987 men att föreskriven redovisning av utsläppet inte hade lämnats. Vidare påpekades vid besöket och i PM:n att lamineringsringen var tillståndspliktig. Trots detta fortsatte bolaget utan tillstånd arbetet med att installera och provköra anläggningen till dess förbud meddelades den 11 juli 1988.

Tingsrätten finner vid angivna förhållanden att J S i allt fall av oaktsamhet gjort sig skyldig till brott mot miljöskyddslagen i åtalat hänseende. Brottet förskyller ett måttligt bötesstraff. Tingsrätten dömer jämlikt 45 § 1 st. 2 miljöskyddslagen (1969:387) J S för brott mot miljöskyddslagen till fyrtio dagsböter om vardera nittio kr.

Vad gäller frågan om företagsbot skall beaktas att den brottslighet som J S övertygats om skett av oaktsamhet och att den inte varit av särskilt allvarlig art. Vidare skall hänsyn tas till att den tillståndspliktiga verksamheten endast körts i kortvarig provdrift samt att

bolaget tydligen riskerar att dess investeringskostnader blir onyttiga. Vid angivna förhållanden skall företagsbot inte åläggas bolaget.

16. Smuggling 1

Yrkanden

1. Varusmuggling

B har vid månadsskiftet augusti–september 1987 som företrädare för X Aktiebolag i strid mot gällande utförselförbud från riket via Malmö uppsåtligen eller av grov oaktsamhet utfört eller låtit utföra 60 stycken MDI transmitters (träffindikeringsutrustning för luftvärn) och en MDI test transmitter no 922 jämte övrig testutrustning, tillsammans värt 1 075 000 kr. Vid utförseln har tullmyndigheten vilseletts genom att det ej anmärkts att förenämnt gods ingick bland varorna och att det var underkastat exportförbud eller att särskilda utförselvillkor måste vara uppfyllda.

Lagrum: 1 § varusmuggningslagen (1960:418) jämförd med lagen om förbud mot utförsel av krigsmateriel m.m.

2. Varusmuggling

B har den 8 augusti 1988 som företrädare för X Aktiebolag i strid mot utförselförbud från riket via Göteborg uppsåtligen eller av grov oaktsamhet utfört eller låtit utföra en test transmitter värd 20 000 kr. Vid utförseln har tullmyndigheten vilseletts genom att det ej upplysts att förenämnt gods var underkastat exportförbud eller att särskilda utförselvillkor måste vara uppfyllda.

Lagrum: 1 § varusmuggningslagen (1960:418) jämförd med lagen om förbud mot utförsel av krigsmateriel m.m.

Företagsbot

Det yrkas att X Aktiebolag åläggs företagsbot om etthundratusen kr. X Aktiebolag bedriver tillverkning och handel beträffande luftbogserade mål för luftvärn och därmed förenlig verksamhet. Träffindikeringsutrustning utgör utrustning som de luftbogserade målen förses med för att möjliggöra bedömning av hur luftvärnselden träffar

vid övningskjutning. Krigsmaterielinspektören har klassificerat träffindikatorer, testutrustning för träffindikatorer jämte delar och tillbehör som krigsmateriel (kategorin övningsmateriel). För krigsmateriel råder exportförbud. Oaktat detta, har företaget ur riket via Malmö uppsåtligt fört ut under åtalpunkten 1 angiven utrustning. Utrustningen, värd 1 075 000 kr finns numera i Jordanien. Den olovliga utförelsen av träffindikatorutrustningen innebär ett grovt åsidosättande av de särskilda skyldigheter som är förknippade med verksamheten och har varit av allvarligt slag. Bolaget har inte gjort vad skäligen kunnat krävas för att förebygga brottsligheten. Brottsligheten har inte varit riktad mot bolaget och det är inte uppenbart oskäligt att ålägga företagsbot.

B bestred ansvar och bolaget bestred åklagarens talan om företagsbot. De invände i första hand att det ej var krigsmateriel. För det fall rätten skulle bedöma godset i fråga som krigsmateriel påstod de att dåvarande krigsmaterielinspektören varit införstådd med exporten och att formellt tillstånd skulle ha givits om en formell framställning därom gjorts. Beträffande yrkandena om förverkande och företagsbot gjorde bolaget gällande att det i allt fall skulle vara obilligt att till någon del bifalla dessa yrkanden.

Tingsrättens bedömning

B har vitsordat de faktiska omständigheterna, och hans uppgifter vinner stöd av utredningen. Vad han invänt mot åtalet hänför sig, som framgått, till begreppet krigsmateriel eller, i andra hand, att krigsmaterielinspektionen var införstådd med affären eller att tillstånd skulle ha erhållits om ansökan gjorts.

Klassificeringen krigsmateriel för träffindikatorer nyttjade vid målflygning är helt i enlighet med regeringens förordningar 1982:1062 och 1988:361 i vad dessa anger att begreppet krigsmateriel omfattar för militärt bruk utformad materiel för utbildning i handhavande av artilleripjäser. Den träffindikeringsutrustning omfattande sextio MDI transmitters som anges i åtalpunkten 1 är således att anse som krigsmateriel.

Däremot blir tingsrättens bedömning den motsatta vad avser den testutrustning som nämns i åtalpunkterna. Enligt B:s icke vederlagda uppgift skulle testutrustningen användas för testning enbart av mottagarstationer, och åklagaren har förklarat sig inte göra gällande att mottagarstation utgör krigsmateriel. I dessa delar skall åtalet ogillas.

B:s uppgift att han inte hade en tanke på att träffindikationsutrustningen kunde anses utgöra krigsmateriel förtjänar inte tilltro. Tingsrätten finner styrkt att B när träffindikeringsutrustningen fördes ut ur landet var medveten om att denna omfattade träffindikatorer som var att anse som krigsmateriel.

B:s påstående att krigsmaterielinspektionen varit införstådd med affären vinner inte stöd ens av hans egen berättelse och kan lämnas utan avseende.

Påståendet att tillstånd till utförelsen skulle ha lämnats om ansökan gjorts har vederlagts.

Åtalet för varusmuggling skall bifallas utom i vad det avser testtransmitters.

Vid bedömning av brottets straffvärde är det en försvårande omständighet att det var krigsmateriel som smugglades och att det var avsett för Jordanien, ett land till vilket utförelsetillstånd inte var att påräkna. Å andra sidan bör i mildrande riktning beaktas att det är fråga om övningsmateriel för luftvärn av mindre avancerad natur. Påföljden bör kunna stanna vid ett kännbart bötesstraff. B döms till sjuttio dagsböter om vardera etthundratio kr.

Företagsbot

B äger samtiga aktier i X AB och är ensam styrelseledamot. Av förarbetena till brottsbalkens regler om företagsbot framgår att sådan särskild rättsverkan är avsedd att ha en enbart bestraffande funktion och att utrymmet för åläggande av företagsbot antagits vara mycket begränsat i fall då, beträffande enskild företagare eller fåmansbolag, företagaren själv döms till ett kännbart bötesstraff. Tingsrätten finner att den företagsbot som eljest skulle ha ålagts bolaget enligt 36 kap. 7 § brottsbalken bör efterges med stöd av 10 § 1 samma kap.

17. Smuggling 2

Yrkanden

Grov varusmuggling alt. olovlig befattning med smuggelgods

Under åren 1991-92 drev G S såsom verkställande direktör X AB. Bolaget handlade med skrot och metallegeringar. G S var även ansvarig för att företaget såsom hemtagare korrekt deklarerade tullvärdet för importerade metaller.

Under angiven tid lät han uppsåtligen till Sverige från Estland införa metaller utan att ge det till känna för vederbörlig tullmyndighet, varigenom X AB undgick att påföras mervärdeskatt för leveranser fakturerade i anslutning till respektive leverans.

Genom att i tulldeklarationerna inte medtaga för inköpen under år 1991 utlovade och utbetalda provisioner och genom att under år 1992 endast delvis tulldeklarera två leveranser, lämnade G S uppsåtligen oriktiga uppgifter i bolagets till vederbörande tullmyndighet avgivna tulldeklarationer. Han föranledde härigenom att X AB påfördes för låg mervärdeskatt för under år 1991 och 1992 importerade metaller.

Då importen skett yrkesmässigt, avsett gods av betydande myckenhet och värde och med hänsyn till omständigheterna i övrigt, är brottsligheten att bedöma såsom grov.

Alternativt påstås att G S av grov oaktsamhet gjort sig skyldig till angivna brott.

Alternativt påstås att G S gjort sig skyldig till olovlig befattning med smuggelgods genom att för X AB:s räkning förvärva, forsla, förvara och avyttra ovannämnda metaller, fastän han insett att dessa varit föremål för varusmuggling.

Värdet av till Sverige insmugglade metaller, eller 4.514.605 kronor, yrkas jämlikt 9 § varusmuggningslagen förverkade från X AB.

Företagsbot

Då ovan nämnda brottslighet inneburit ett grovt åsidosättande av de särskilda skyldigheter som är förenade med den av X AB bedrivna verksamheten och varit av allvarligt slag samt G S inte gjort vad som skäligen kunnat krävas för att förebygga brottsligheten, yrkas att F X AB åläggs företagsbot med maximalt belopp, 3 000 000 kr.

S och bolaget har bestritt bifall till åklagarens talan.

Tingsrättens bedömning

Av G S uppgifter och den skriftliga bevisningen framgår att det gods som förts in vid leveranserna den 6 och 31 mars samt den 27 april 1992 hade köpts av X AB från T Ltd enligt avtal som träffats innan leveranserna gick från Tallinn. X AB har alltså varit importör av godset och skyldigt att anmäla detta till tullklarering. Bolaget har emellertid varken gjort hemtagningsanmälan eller anmält godset till förtullning.

G S har gjort gällande att han, när X AB inte fick några hemtagningsanmälningar från tullen avseende de här aktuella leveranserna, tog för givet att Tomas P hade anmält godset till förtullning vid införseln och själv betalat importmomsen. Av G S uppgifter framgår emellertid att T P inte begärt någon ersättning av X AB för de utlägg han i så fall skulle ha haft och som skulle ha uppgått till omkring 135 000 kr, omkring 330 000 kr resp. omkring 255 000 kr för de tre leveranserna. G S, som måste ha varit väl medveten om vilka belopp som skulle ha erlagts som importmoms, kan inte ha trott att T P hade lagt ut flera hundra tusen kronor och sedan levererat metallerna till X AB utan att begära någon kompensation för sina utlägg. G S invändning att han trodde att T P hade anmält godset till förtullning och betalat importmomsen kan därför lämnas utan avseende.

G S måste följaktligen ha haft klart för sig att någon förtullning av godset inte hade skett när leveranserna anlände till X AB. Han måste också – i vart fall efter viss tid – ha förstått att någon hemtagningsanmälan inte hade gjorts. Det har då ålegat honom i egenskap av ställföreträdare för X AB, som var importör av godset och tullskyldigt för detta, att se till att godset anmäldes till förtullning. Mervärdesskatt skulle då ha erlagts med sammanlagt ca 290 000 kr.

Den omständigheten att X AB skulle ha haft rätt att dra av den erlagda skatten som ingående skatt vid kommande redovisningar av mervärdesskatt föranleder inte att underlåtenheten att anmäla det införda godset till förtullning är att bedöma på annat sätt än som varusmuggling.

G S kan på grund av det anförda inte undgå ansvar för uppsåtlig varusmuggling i fråga om de nu nämnda leveranserna.

G S har vidgått att de tulldeklarationer X AB avgett för leveranserna den 4 och 6 mars 1992 har varit oriktiga genom att delar av leveranserna i enlighet med vad åklagaren påstått har utelämnats.

Mot G S bestridande är det inte visat att underlåtenheten att tulldeklarera hela leveranserna har varit uppsåtlig. G S har emellertid som ensam styrelseledamot i X AB haft att se till att den personal som upprättade tulldeklarationerna fick tillräckliga instruktioner för att kunna lämna riktiga och fullständiga uppgifter i deklarationerna. De mycket kortfattade anteckningar G S gjort på de aktuella fakturorna har uppenbarligen inte varit tillräckliga för att tulldeklarationerna skulle bli riktigt ifyllda utan har krävt kompletterande instruktioner från hans sida. Detta måste också ha stått klart för G S. Trots detta har han inte lämnat några kompletterande instruktioner till personalen eller kontrollerat att deklarationerna var riktiga innan de gavs in till tullmyndigheten. Den oaktsamhet G S därigenom har visat måste anses

som grov och har föranlett att mervärdesskatt för leveranserna påförts X AB med för låga belopp. Även om gärningarna inte har medfört något slutligt undandragande av skatt är rekvisiten för brott mot 5 § första stycket jämfört med 1 § andra stycket varusmuggningslagen därmed uppfyllda.

På grund av det anförda och då brotten inte är att anse som ringa skall G S såvitt gäller leveranserna den 4 och 6 mars 1992 dömas för brott mot 5 § varusmuggningslagen.

I fråga om de belopp som betalats till A Import Oy och T Ltd enligt fakturor utställda under tiden den 25 januari-den 4 oktober 1991 har G S och X AB gjort gällande att beloppen varit inköpsprovisioner, som inte skulle ingå i tullvärdet för de inköpta metallerna och därmed inte heller i beskattningsvärdet vid uttagande av importmoms.

Av de uppgifter G S och R J har lämnat, och som inte motsägs av annan utredning, framgår emellertid att beloppen över huvud taget inte har varit några provisioner. De aktuella inköpen har enligt vad G S och R J berättat gått till så att någon av dem gjort upp med M R vilket pris X AB skulle betala för det material bolaget ville köpa. Därefter har M R själv träffat avtal med EKE om vilket pris detta bolag skulle erhålla för det sålda materialet och skickat en faktura på mellanskillnaden till X AB. Även om de sålunda fakturerade beloppen i fakturorna har betecknats som provision, har de i realiteten varit en handelsvinst M R gjort som egenföretagare. Det saknar för den bedömningen betydelse att materialet har levererats direkt från EKE till X AB samt att EKE även har sänt sina fakturor direkt till X AB.

De belopp X AB enligt de fyra aktuella fakturorna har betalat till A Import Oy och T Ltd har alltså utgjort en del av det pris X AB betalat för de importerade metallerna och har därför ingått i tullvärdet och i beskattningsvärdet för uttag av importmoms. Beloppen har emellertid inte tagits upp i X AB:s tulldeklarationer avseende de aktuella importerna, vilket har fått till följd att importmoms kommit att tas ut med för låga belopp.

Att X AB haft rätt att vid kommande redovisningar av mervärdesskatt dra av den importmoms bolaget rätteligen skulle ha erlagt föranleder i enlighet med vad som förut anförts inte annan bedömning än att de objektiva rekvisiten för brott mot 1 § andra stycket varusmuggningslagen är uppfyllda.

För att en gärning skall vara straffbar enligt 1 § andra stycket varusmuggningslagen krävs emellertid att gärningsmannen genom sitt handlande "upsåtligen föranleder att tull, annan skatt eller avgift undandras staten eller att gods införs eller utförs i strid mot förbud". Detta kan inte uppfattas på annat sätt än att skyldigheten att erlagga

tull, annan skatt eller avgift resp import- eller exportförbudet skall vara täckt av uppsåt hos gärningsmannen (se rättsfallet NJA 1985 s. 281; jfr SvJT 1968 rf s. 17).

Det finns inte anledning att ifrågasätta G S uppgift att han tagit för givet att de belopp X AB betalat till A Import Oy och T Ltd och som han betraktade som provisioner till en av X AB anlita agent inte ingick i underlaget för beräkning av importmoms och därför inte behövde tas med i tulldeklarationerna. Åtalet för uppsåtligt brott enligt 1 § andra stycket varusmuggningslagen kan därför inte bifallas i fråga om dessa belopp.

G S har emellertid varit skyldig att genom förfrågan hos tullmyndigheten eller på annat sätt skaffa sig kunskap om huruvida de aktuella beloppen skulle tas med i tulldeklarationerna eller inte. Genom att underlåta detta och till följd härav inte ta upp beloppen i tulldeklarationerna har han av grov oaktsamhet vilselett tullmyndigheten och därigenom föranlett att importmoms kommit att tas ut med för låga belopp.

På grund av det anförda och då brotten inte är att anse som ringa skall G S i fråga om de till A Import Oy och T Ltd utbetalda beloppen dömas för brott mot 5 § varusmuggningslagen.

Varusmuggningsbrotten avseende leveranserna den 6 och 31 mars samt den 27 april 1992 har begåtts i en verksamhet som har bedrivits yrkesmässigt. Brotten har vidare avsett gods av betydande myckenhet och värde. G S underlåtenhet att anmäla leveranserna till förtullning eller annan tullklarering har å andra sidan inte medfört någon slutlig skada för staten och inte heller någon ekonomisk vinning för X AB, bortsett från att bolaget under tiden fram till den närmast följande redovisningen av mervärdesskatt har kunnat disponera de medel som annars skulle ha gått till betalning av importmoms. Brotten framstår därför, trots de nyss nämnda försvärande omständigheter som i och för sig föreligger, inte som särskilt kvalificerade och bör därför inte bedömas som grova utan som varusmuggningsbrott av normalgraden.

G S är 50 år gammal och tidigare ostraffad. Varusmuggling anses normalt vara ett brott av sådan art att fängelse bör följa, om inte särskilda skäl talar för annat. De brott G S har gjort sig skyldig till skiljer sig emellertid från normalfallet genom att det varken har varit fråga om brott mot införsel- eller utförsel förbud eller om brott som har föranlett något slutligt undandragande av skatt eller avgift som skulle ha erlagts till staten. Detta gäller även oaktsamhetsbrotten. Brotten har inte heller ett så högt samlat straffvärde att det till följd härav är påkallat att döma till fängelse.

På grund av det anförda och då det inte finns någon särskild anled-

ning att befara att G S kommer att göra sig skyldig till fortsatt brottslighet bör påföljden för de brott han har funnits övertygad om bestämmas till villkorlig dom. Denna bör enligt huvudregeln i 30 kap 8 § brottsbalken förenas med dagsböter. Antalet dagsböter bör, eftersom det är fråga om upprepade brott, sättas högt. G S dömdes för varusmuggling och brott mot varusmugglingslagen till villkorlig dom och dagsböter etthundratjugo (120) å fyrahundra (400) kr.

Förverkandeyrkandet

Enligt 9 § varusmugglingslagen gäller som huvudregel att gods som har varit föremål för varusmuggling skall förklaras förverkat. Finns egendomen inte i behåll, skall i stället värdet av denna förklaras förverkat. Är förverkande uppenbart obilligt, får förverkande helt eller delvis efterges.

Förverkanderegeln är inte tillämplig avseende gods som varit föremål för brott enligt 5 § varusmugglingslagen. Yrkandet skall alltså ogillas i vad det avser värdet av leveranserna den 4 och 6 mars 1992.

Det återstår härefter att ta ställning till om värdet av leveranserna den 6 och 31 mars samt den 27 april 1992 bör förklaras helt eller delvis förverkat. Vid den prövningen är följande att beakta. Medan förverkande mera sällan kan anses obilligt i fråga om gods som uppsåtligen har införts i strid mot ett införselbud, finns anledning att anlägga ett mera nyanserat betraktelsesätt när det är fråga om införsel utan erläggande av skatt eller avgift (jfr SOU 1991:84 s. 324 f.).

I vissa fall av sådan införsel, då något egentligt bedrägligt uppsåt inte har förelegat, kan det som Högsta domstolen har uttalat i rättsfallet NJA 1994 s. 65 framstå som en oproportionerligt sträng åtgärd att – utöver ådömande av straff och i stället för utkrävande av de skatter eller avgifter som borde ha erlagts i samband med införseln – förklara egendomen i fråga förverkad. Motsvarande får uppenbarligen anses gälla även när fråga uppkommer om förverkande av egendomens värde. I detta fall har, som förut anförts, varusmugglingsbrotten inte medfört något slutligt undandragande av skatt. Något egentligt bedrägligt uppsåt, dvs uppsåt att X AB skulle göra en vinning på statens bekostnad, har således inte förelegat. Vid sådant förhållande får det anses uppenbart obilligt att vid sidan av den påföljd G S har ådömts förklara värdet av de insmugglade metallerna eller del av detta förverkat hos X AB.

Yrkandet om företagsbot

För brott som har begåtts i utövningen av näringsverksamhet skall enligt 36 kap. 7 § brottsbalken, på yrkande av allmän åklagare, näringsidkaren åläggas företagsbot, om brottsligheten har inneburit ett grovt åsidosättande av de särskilda förpliktelser som är förenade med verksamheten och näringsidkaren inte har gjort vad som skäligen kunnat krävas för att förebygga brottsligheten. Företagsbot skall dock inte åläggas om detta skulle vara uppenbart oskäligt.

De brott G S har funnits övertygad om har begåtts i utövningen av X AB:s näringsverksamhet. Brotten har inneburit ett grovt åsidosättande av de särskilda förpliktelser som har varit förenade med bolagets verksamhet som importör och hemtagare av metaller från utlandet. Eftersom brotten har begåtts av G S som vid den tiden var ensam styrelseledamot i X AB, är det tydligt att bolaget inte har gjort vad som skäligen kunnat krävas för att förebygga brottsligheten.

Förutsättningar för att ålägga X AB företagsbot föreligger således, om inte detta skulle vara uppenbart oskäligt. Med hänsyn till den bedömning som nyss har gjorts i fråga om förverkandeyrkandet, finner tingsrätten emellertid att det också skulle vara uppenbart oskäligt att vid sidan av den påföljd G S har ådömts ålägga X AB företagsbot. Åklagarens yrkande om företagsbot skall följaktligen ogillas.

18. Egenmäktigt förfarande m.m.

Yrkanden

1. Grovt egenmäktigt förfarande eller i andra hand brott mot naturvårdslagen

H S är ensam styrelseledamot, ensam firmatecknare och ensam ägare till bolaget X AB.

H S har den 25-26 maj 1991 som företrädare för bolaget beordrat, i god tro varande, anställda chaufförer att tippa stora mängder rivningsmassor på Varvsholmen i K. Därigenom har han olovligen rubbat markägarens besittning till området, samt även uppsåtligen eller av oaktsamhet skräpat ned området.

Tippningsmassorna uppgår till 30 - 40 billass.

Med hänsyn till gärningens omfattning och att den skett i näringsverksamhet är brottet grovt.

Lagrum: 8 kap. 8 § brottsbalken (i andra hand) 23 § och 37 § 1 st. 7 Naturvårdslagen (1964:822)

Företagsbot

Det yrkas att X AB förpliktas utge företagsbot med 50 000 kr. (i stämningensansökan angavs yrkandet här men uppenbarligen har det grundats på samtliga, brott egen anm.)

X AB bestred yrkandet.

H S vitsordade de faktiska omständigheterna. Han bestred ansvar för egenmäktigt förfarande eftersom han inte insåg att han olovligen rubbade fastighetsägarens besittning till området. Han bestred ansvar för brott mot naturvårdslagen eftersom gärningen skett på en plats, till vilken allmänheten inte äger tillträde.

H S uppgav. Eftersom fastighetsägaren hade för avsikt att bebygga Varvsholmen var denne i behov av fyllnadsmassor. Detta var känt bland åkerierna i K. Det var därför vanligt att åkerierna tippade fyllnadsmassor på Varvsholmen och det var en allmän uppfattning bland åkeriernas ställföreträdare och anställda att detta var tillåtet. Han besökte Varvsholmen efter tippningen. Först då insåg han att rivningsmassorna var olämpliga som fyllnadsmaterial. Han hade tidigare aldrig tippat denna typ av rivningsmassa på Varvsholmen.

2. Urkundsförfalskning (H S och U J) eller i andra hand brukande av falsk urkund (H S)

U J är styrelsesuppleant och anställd i X AB. Bolagets räkenskapsår är lika med kalenderår.

H S och U J har under 1990-1991 gemensamt och i samråd tillverkat elva falska urkunder (kvittenser). Fara i bevishänseende har förelegat. Kvittenserna skulle de ha som underlag i bolagets bokföring.

Kvittenserna innehåller oriktiga uppgifter och är falskeligen undertecknade i olika personers namn.

H S har i vart fall åberopat de falska urkunderna genom att han infört dessa i bolagets bokföring (det sammanlagda beloppet var ca 100 000 kr).

U J erkände urkundsförfalskning såvitt avsåg fem kvittenser. Han erkände också att han, såvitt avser ytterligare en urkund, fyllde i kvittensen men inte att han undertecknade den. I övrigt förnekade han urkundsförfalskning.

H S erkände urkundsförfalskning såvitt avser en kvittens. I övrigt

förnekade han att han framställt falsk urkund eller att han falskeligen har ändrat eller utfyllt äkta urkund. Hans S erkände att han har åberopat de falska kvittenserna i bokföringen utom vad avsåg en som han påstod var äkta och medgav ansvar för brukande av falsk urkund.

3. Bokföringsbrott eller i andra hand försvårande av skattekontroll

H S är ensam ansvarig för bolagets bokföring. Genom att föra in förfalskade handlingar (elva st.) har bokföringen blivit oriktig. Bokföringen är oriktigt även i andra avseenden.

– Bolaget drev försäljning av glass från en glasskiosk under sommaren 1990. Bokföringshandlingar rörande detta saknas helt. Som enda redovisade underlag finns två postinbetalningskvitton om 11 415 kr resp. 2 436 kr samt en ”kvittens” om 2 800 kr.

– H S vänners bilreparationer ha kostnadsförts i bolaget (sammanlagt belopp ca. 2 600 kr).

– H S har i bolaget kostnadsfört privat inköp av två TV-apparater samt utgifter för sin båt (sammanlagt ca 13 000 kr).

Summabeloppet på den oriktiga bokföringen uppgår 1990 till minst 92 299 kr och 1991 till minst 37 257 kr.

H S har uppsåtligen eller av oaktsamhet åsidosatt honom åliggande bokföringsskyldighet avseende åren 1990 och 1991 på ett sådant sätt att rörelsens förlopp eller ekonomiska resultat eller ställning ej i huvudsak kunnat bedömas med ledning av bokföringen.

I andra hand görs gällande att H S uppsåtligen eller av grov oaktsamhet åsidosatt sin bokföringsskyldighet och därigenom allvarligt försvårat skattemyndighetens kontrollverksamhet vid beräkning eller uppbörd av skatt eller avgifter.

Lagrum: 11 kap. 5 § brottsbalken och i andra hand 10 § skattebrottslagen

H S vitsordade de faktiska omständigheterna, med undantag för en urkund, men förnekade att han åsidosatt bokföringen på ett sådant sätt att rörelsens förlopp, ekonomiska resultat eller ställning inte kunde i huvudsak bedömas med ledning av bokföringen. Han medgav ansvar för försvårande av skattekontroll.

H S anförde. De förfalskade handlingarna som användes i bokföringen var felaktiga genom att fel betalningsmottagare angavs. De

belopp som angavs i urkunderna är riktiga och de har således betalats ut av bolaget.

Tingsrättens bedömning

1. Tippningen

Det är visat att H S besökte det hus som skulle rivras och från vilket de rivningsmassor kom som sedermera tippades på Varvsholmen. Det förefaller i hög grad osannolikt att H S, som har en mångårig erfarenhet av arbeten inom byggbranschen, inte redan vid detta tillfälle förstod att de rivningsmassor som skulle erhållas vid rivningen var olämpliga som fyllnadsmaterial och att det därför inte var tillåtet att tippa dessa på Varvsholmen. Det är vidare genom H S egna uppgifter visat att hans avsikt från början var att rivningsmassorna skulle transporteras till en så kallad byggtipp som tog emot rivningsmassor för tio kronor kubikmetern samt att rivningsarbetet sedermera kom att utföras under en helg, när byggtippen var stängd, vilket gjorde att bolaget inte kunde tippa rivningsmassorna på något annat område än Varvsholmen. Med hänsyn till dessa omständigheter finner tingsrätten att Hans S insåg att det inte var tillåtet att tippa rivningsmassorna på Varvsholmen. Han skall därför dömas för egenmäktigt förfarande.

Beträffande frågan om brottet skall bedömas som grovt gör tingsrätten följande bedömning. Genom fotografier av Varvsholmen som har förevisats inför rätten och genom H S och J L berättelser är det utrett att stora mängder fyllnadsmaterial hade tippats på Varvsholmen vid den tidpunkt då bolaget genomförde tippningen samt att området, även efter det att bolagets rivningsmassor så småningom transporterades bort av bolaget, uppvisade stora likheter med en soptipp. Tingsrätten finner därför att brottet inte skall bedömas som grovt även om det var stora mängder rivningsmassor som olovligt tippades på detta område.

2. Urkunderna

Genom U J erkännande och övrig utredning är det styrkt att han har gjort sig skyldig till urkundsförfalskning beträffande fem kvittenser.

Genom H S och U J:s berättelser, vilka vinner stöd av K A:s vittnesmål, är det styrkt att ytterligare en kvittens upprättades av U J och undertecknades av K A. Tingsrätten finner att U J och K A har förfarit

på ett sådant sätt att det är styrkt att de gemensamt och i samråd har tillverkat den falska urkunden. U J skall således även såvitt avser denna urkund dömas för urkundsförfalskning.

Genom H S och U J berättelser är följande visat. Det är H S som har det dominerande inflytandet över bolaget. Både han och U J var införstådda med att de var tvungna att framställa falska urkunder för att dölja vissa brister i bokföringen. Vid vissa tillfällen har de av U J framställda urkunderna tillkommit efter direkt uppmaning från H S. Vid andra tillfällen har det berott på en ren tillfällighet att det varit U J och inte H S som framställt de falska urkunderna.

Tingsrätten finner att det genom H S och U J:s uppgifter är styrkt att de har handlat på ett sådant sätt att de gemensamt och i samråd har framställt de urkunder som U J undertecknade eller som han på annat sätt framställde. H S skall vidare genom sitt erkännande, som vinner stöd av övrig utredning, dömas för urkundsförfalskning såvitt avser en urkund till. H S skall därför dömas för urkundsförfalskning beträffande sju kvittenser och i övrigt för brukande av falsk urkund.

3. Bokföringen

H S uppgifter vinner visst stöd av utredningen och skall läggas till grund för tingsrättens bedömning. Utgångspunkten är alltså att de förfalskade handlingarna var felaktiga genom att fel betalningsmottagare angavs men beloppen i kvittenserna är riktiga och har betalats ut av bolaget.

Enligt 5 § 1976 års bokföringslag skall bokföringen för varje affärshändelse grundas på handling som härrör från affärshändelsen eller särskilt upprättas med uppgifter om denna. Sådan verifikation skall på varaktigt sätt innehålla uppgifter om när den upprättats, när affärshändelsen inträffat, vad denna avser, vilket belopp den gäller, vilken motpart den berör samt, i förekommande fall, vilka handlingar som legat till grund för affärshändelsen och var originalhandlingen förvaras. Genom straffbestämmelsen för bokföringsbrott sanktioneras bokföringslagens regler. För att någon skall kunna dömas till ansvar för bokföringsbrott krävs, förutom att bokföringsskyldigheten har åsidosatts, även att ställningen och rörelsens gång i följd därav inte kan i huvudsak bedömas med ledning av bokföringen. I förarbetena till den straffbestämmelse som överfördes från strafflagen till brottsbalken utan ändring av gärningsbeskrivningen anges det att i fråga om kravet på att ställningen och rörelsens gång inte kunde i huvudsak bedömas, att det för straffbarhet förutsattes att felet var sådant att vid granskning av

böckerna rätta sammanhanget lätt undandrog sig uppmärksamheten, att straffbarhet förelåg om sanningen väl kunde utrönas av böckerna men först efter mödosam forskning samt att ansvar inte skulle inträda för obetydliga oriktigheter i bokföringen (straffrättskommitténs förslag till lagstiftning om förmögenhetsbrott, SOU 1940:20 s. 231). Enligt rättspraxis – jfr NJA 1986 s. 779 – får förarbetena till bestämmelsen allttjämt anses ha aktualitet. Av utredningen i målet framgår att H S som verifikationer i bokföringen har använt falska urkunder. Verifikationerna har varit bristfälliga på så sätt att uppgifterna om till vem utbetalningarna har gjorts var felaktiga. Vissa verifikationer innehåller också felaktiga uppgifter om vad utbetalningarna avsåg. Härav följer att bokföringen var ofullständig. Den försummelse som H S har gjort sig skyldig till, i anledning av att de förfalskade handlingarna har använts i bokföringen, har dock inte varit av sådan art och omfattning att det kan anses att ställningen och rörelsens gång i bolaget i följd därav inte kunnat i huvudsak bedömas med ledning av bokföringen (jfr NJA 1986 s. 779). Under den med åtalet avsedda tiden var bolagets årsomsättning cirka sju miljoner kr och ungefär 400 verifikationer i månaden upprättades i anledning av bolagets in- och utbetalningar. Mot bakgrund av detta är de felaktigheter i bokföringen som åklagaren har lagt H S till last av en så liten omfattning att det inte heller med hänsyn till dessa brister kan anses att rörelsens förlopp, ekonomiska resultat eller ställning till följd härav inte kunnat i huvudsak bedömas med ledning av bokföringen. Åtalet för bokföringsbrott skall därför ogillas.

Genom H S erkännande och övrig utredning är det styrkt att han gjort sig skyldig till försvärande av skattekontroll.

Påföljdsfrågan

H S och U J förekommer under vardera ett avsnitt i kriminalregistret. H S dömdes för grov oredlighet mot borgenärer och osann försäkran till fängelse ett år och sex månader. U J dömdes för rattfylleri till fängelse en månad.

Med hänsyn till den långa tid som har förflutit sedan de dömdes för den tidigare brottsligheten, skall denna brottslighet inte beaktas vid valet av påföljd.

Varken brottslighetens straffvärde eller art gör att påföljden måste bestämmas till fängelse. H S och U J lever under ordnade förhållanden. Det saknas särskild anledning att befara att de kommer att göra sig skyldiga till fortsatt brottslighet. De bör därför dömas till

villkorlig dom och dagsböter. H S dömdes till villkorlig dom och etthundratjugo dagsböter om vardera trehundra kr. U J dömdes till villkorlig dom och femtio dagsböter om vardera etthundratrettio kr.

Företagsbot

X AB har bestritt yrkandet att bolaget skall förpliktas utge företagsbot. Enligt 36 kap. 7 § brottsbalken skall för brott som har begåtts i utövningen av näringsverksamhet, på yrkande av allmän åklagare, näringsidkaren åläggas företagsbot, om brottsligheten har inneburit ett grovt åsidosättande av de särskilda skyldigheter som är förenade med verksamheten eller annars är av allvarligt slag och näringsidkaren inte har gjort vad som skäligen kunnat krävas för att förebygga brottsligheten.

Under förarbetena till lagrummen om företagsbot berörde lagrådet det i lagtexten uppställda rekvisitet att brottsligheten skall ha inneburit ett grovt åsidosättande av de särskilda skyldigheter som är förenade med verksamheten. Lagrådet anförde att det är givet att sådana allmänt hållna formuleringar kan föranleda vissa gränsdragningsproblem samt att ett grovt åsidosättande när det gäller en överträdelse av någon bestämmelse i en näringsrättslig författning rimligen förutsätter att brottsligheten – vid en jämförelse med de föreskrifter i övrigt som gäller enligt författningen – framstår som klandervärd i betydande grad. Lagrådet ansåg att rekvisitet grovt åsidosättande enligt vanligt juridiskt språkbruk inte kan ges den innebörden, att däri skulle inrymmas varje brottslighet som inte kan betecknas som lindrig eller ringa. Enbart det förhållandet att fängelse ingår i straffskalan för det aktuella brottet kan inte heller tas till intäkt för en allmän slutsats att brottsligheten innebär ett grovt åsidosättande av någon särskild skyldighet enligt författningen. I anledning av lagrådets yttrande anförde departementschefen att det är den samlade bilden av brottslighetens art och omfattning som bör vara avgörande för om den skall anses innefatta ett grovt åsidosättande av de särskilda skyldigheter som är förenade med verksamheten eller anses vara av allvarligt slag. Enstaka brott som i det särskilda fallet rubriceras som ringa uppfyller normalt inte dessa krav vare sig det är fråga om brottsbalksbrott eller brott som är hänförliga till specialstraffrätten. Enbart den omständigheten att fängelse ingår i straffskalan för det aktuella brottet kan inte tas till intäkt för att brottsligheten skulle ha inneburit ett så grovt åsidosättande av näringsidkarens skyldigheter att företagsbot skall utdömas. Däremot bör företagsbot kunna åläggas när det är fråga om omfattande brottslighet

som kanske har bedrivits på ett systematiskt sätt, även om varje enskild överträdelse i sig inte framstår som särskilt allvarlig.

De brott som H S och U J har gjort sig skyldiga till har begåtts i utövning av näringsverksamhet. En ytterligare förutsättning för att bolaget skall kunna åläggas företagsbot är att brottsligheten inneburit ett grovt åsidosättande av de särskilda skyldigheter som är förenade med verksamheten eller annars varit av allvarlig art. Den olovliga tippningen som har bedömts som egenmäktigt förfarande genomfördes vid endast ett tillfälle. De övriga gärningarna begicks visserligen under flera år och vid flera tillfällen men brottsligheten kan inte, med hänsyn till vad som är utrett om det totala antalet verifikationer som bolaget utfärdade under denna tid och till bolagets omsättning, anses vara omfattande och brottsligheten kan inte heller anses ha bedrivits på ett systematiskt sätt. Med hänsyn till detta och med beaktande av vad som har angivits i förarbetena, finner tingsrätten vid en samlad bedömning att brottsligheten inte har inneburit ett grovt åsidosättande av de särskilda skyldigheter som är förenade med verksamheten eller att den är av allvarligt slag. Yrkandet om företagsbot skall därför lämnas utan bifall.

19. Tjänstebostad

Yrkanden

Banken har i sådan kontrolluppgift som avses i 37 § 1 mom taxeringslagen underlåtit att uppge J P:s bostadsförmån för åren 1978–1987. Banken har också underlåtit att redovisa och betala arbetsgivaravgift som skulle utgått med mellan 30 och 40 procent.

Genom vad som förekommit har företrädare och tjänstemän hos banken dels möjliggjort J P:s gärning dels åsidosatt bestämmelser i kommunalskattelagen, skattebrottslagen och taxeringslagen som direkt eller indirekt är straffsanktionerade. Följande lagrum kan här anges: 32 § 1 mom och 42 § kommunalskattelagen, 2 § skattebrottslagen och 37 § 1 mom taxeringslagen. De brott och åsidosättanden som skett har begåtts i utövande av bankens näringsverksamhet och innefattat, bl.a. genom att oriktig kontrolluppgift avlämnats, medverkan till J P:s skattebedrägeri antingen av grov oaktsamhet eller uppsåtligen. Brottsligheten har inneburit dels ett grovt åsidosättande av de särskilda skyldigheter som är förenade med verksamheten (här avses skyldigheten för arbetsgivare att följa skattebestämmelserna) dels varit av allvarligt slag, enär skattemyndighets möjlighet att kontrollera J P:s deklamationer försvårats genom att felaktiga kontrolluppgifter ingivits.

Banken har slutligen låtit de bostadsförmåner som verkställande direktörer i banken erhållit särbehandlas och inte använt sig av bankens i och för sig väl uppbyggda organisation, vilket innebär att banken inte kan anses ha gjort vad som skäligen kunnat krävas för att förebygga brottsligheten.

Det yrkas därför att banken åläggs företagsbot.

Banken bestred yrkandet om företagsbot på den grunden att den inte medverkat i skattebrott. Bland villkoren för J P:s anställning ingick tjänstebostad: Banken har riktigt redovisat sociala avgifter. Av förbiseende har i kontrolluppgifter markering av tjänstebostad inte skett.

Tingsrättens bedömning

Bland förutsättningarna för företagsbot anges att brott har begåtts i utövningen av näringsverksamhet och att brottsligheten har inneburit ett grovt åsidosättande av de särskilda skyldigheter som är förenade med verksamheten eller annars är av allvarligt slag. De brott som åklagaren i sådant hänseende hävdar är, som tingsrätten uppfattar saken, medverkan till (grovt) skattebedrägeri begånget av J P, eller, i andra hand, medverkan till vårdslös skatteuppgift. Kvalificeringen av sådan medverkan är inte beroende av om J P själv har handlat uppsåtligt eller av grov vårdslöshet.

Brott kan endast begås av fysiska personer. I förarbetena till lagstiftningen (prop. 1985/86:23 s. 62 f.) uttalade föredragande statsrådet att det inte uppställdes något krav på att gärningsmannen identifierades men att det måste stå klart att brott har blivit begånget. Därvid måste, som det också framhölls, samtliga objektiva och subjektiva rekvisit i ett straffstadgande vara uppfyllda. Tingsrätten vill för egen del tillägga att anledning saknas att efterge sedvanliga höga krav på bevisningen i brottmål.

Yrkandet om företagsbot riktar sig mot en juridisk person.

I målet har vittnesförhör hållits med flera höga tjänstemän i banken, däribland J P:s närmaste medhjälpare i hans eget deklarationsarbete. Åklagaren har förklarat att flertalet av dessa inte avses med hans påstående om medverkan till skattebrott. Två av vittnena har med anledning av åklagarens uttalanden erinrats om vittnes rätt att vägra yttra sig om omständigheter som skulle avslöja att han har förövat brottslig handling. Ingen av dem har nyttjat denna möjlighet. Den ene

hade dessutom lämnat banken flera år innan lagstiftningen om företagsbot trädde i kraft. I övrigt har inte gjorts påståenden om vems gärningar som åklagaren avser.

Påståendet om medverkan till skattebrott har inte tillräcklig precision för att kunna medföra bifall till åklagarens yrkande. Åklagaren har särskilt berört bankens skyldighet som arbetsgivare att lämna vissa uppgifter till myndighet. Ofullkomligheter i det hänseendet avseende enstaka arbetstagare uppfyller inte ens det krav på brottslighet som avses med reglerna om företagsbot.

Åklagarens talan om företagsbot ogillas

20. Brott mot låneförbudet

Yrkanden

För medhjälp till grov oredlighet mot borgenär vilket brott har begåtts i S näringsverksamhet yrkar att S AB åläggs företagsbot om 1,5 miljoner kr.

Det görs gällande att brottsligheten inneburit ett grovt åsidosättande av de särskilda skyldigheter som är förenade med finansieringsverksamheten och att företagets ledning inte gjort vad som skäligen kunnat krävas för att förebygga brottsligheten.

Det yrkas att Nbanken åläggs företagsbot för de två brott som banken medverkat till i utövning av näringsverksamhet nämligen medhjälp till grov oredlighet mot borgenärer vilka brott riktat sig mot två skilda subjekt med tre miljoner kr. Det görs gällande att brottsligheten inneburit ett grovt åsidosättande av de särskilda skyldigheter som är förenad med bankverksamhet samt att brottsligheten varit av allvarligt slag. Inte heller har banken gjort vad som skäligen kunnat krävas för att förebygga brottsligheten.

Det yrkas att Sbanken åläggs företagsbot för de två brott som banken medverkat till i utövning av näringsverksamhet nämligen medhjälp till grov oredlighet mot borgenärer vilka brott riktat sig mot två skilda subjekt med tre miljoner kr. Det görs gällande att brottsligheten inneburit ett grovt åsidosättande av de särskilda skyldigheter som är förenad med bankverksamhet samt att brottsligheten varit av allvarligt slag. Inte heller har banken gjort vad som skäligen kunnat krävas för att förebygga brottsligheten.

S AB bestred yrkandet i första hand på den grund att G G inte gjort sig skyldig till brott. Om G G övertygas om ansvar för någon av de gärningar som angetts i stämningsansökan har gärningen inte begåtts i utövningen av bolagets näringsverksamhet. Ej heller har brottsligheten

inneburit något allvarligt åsidosättande av de särskilda skyldigheter som varit förenade med S AB:s verksamhet eller annars varit av allvarligt slag.

Nbanken bestred yrkandet och utvecklade sitt bestridande på bl.a. följande sätt. G L har inte gjort sig skyldig till brott. Förutsättningar att ålägga företagsbot föreligger därför inte. När det gäller företagsbot görs gällande att sanktionen inte kan komma i fråga vid medverkansansvar, i vart fall bör jämkning göras. Medverkan till ett brott mot låneförbudsreglerna i aktiebolagslagen utgör över huvud taget inte en sådan allvarlig brottslighet att företagsbot kan komma ifråga. I vart fall har vid handläggningen av kreditärendena inte gällande instruktioner följts. Banken har gjort vad som skäligen erfordras för att motverka den eventuella brottsligheten.

SBanken bestred yrkandena och anförde bl.a. följande. G Li har inte gjort sig skyldig till brott. Förutsättningar att ålägga företagsbot föreligger därför inte. SBanken har i vart fall gjort vad som kan krävas för att förebygga eventuell brottslighet i bankens verksamhet.

Tingsrättens bedömning

G G har övertygats om ansvar för medhjälp till brott mot låneförbudet i aktiebolagslagen och dömts till ett bötesstraff. Det är uppenbart att G G:s brott ägt rum i utövningen av S AB:s näringsverksamhet. För att ett brott skall kunna ge upphov till företagsbot måste det vara fråga om ett grovt åsidosättande av de skyldigheter som åvilar näringsidkaren. För brott som hänför sig till specialstraffrätten och där fängelse ingår i straffskalan bör normalt företagsbot åläggas om förutsättningarna i övrigt är uppfyllda. Enbart den omständigheten att fängelse ingår i straffskalan kan dock inte tas till intäkt för att brottsligheten skulle ha inneburit ett så grovt åsidosättande av näringsidkarens skyldighet att företagsbot skall ådömas. Visserligen kan G G:s brott synas vara av allvarligt slag med hänsyn till bl.a. storleken av den säkerhet som ställts för S AB:s lån, men å andra sidan kan sägas att det är frågan om en enstaka händelse och om endast medverkan till själva gärningen.

Det är utrett att S AB inte tagit ut annat än sedvanlig provision och ränta för lånet ifråga. Det är också utrett att S AB:s verksamhet omfattat utlåning till näringsidkare och att en stor del av låntagarna varit småföretagare. G G har själv uppgivit att han var väl förtrogen med aktiebolagslagens regler om bl.a. låneförbud och att han i sin verksam-

het kommit i kontakt med dessa regler.

Tingsrätten finner vid en samlad bedömning av omständigheterna att G G:s brott oaktat det endast varit fråga om medverkan till gärningen ändå inneburit ett sådant grovt åsidosättande av de särskilda skyldigheter som varit förenade med S AB:s verksamhet att företagsbot borde åläggas. Men med hänsyn till att G G, som ende ställföreträdare för S AB:s, ådömts ett förhållandevis kraftigt bötesstraff finner tingsrätten skäl att helt efterge företagsboten. Åklagarens talan lämnas därför utan bifall.

G L har övertygats om ansvar för medhjälp till brott mot låneförbudet i aktiebolagslagen och dömts till ett kraftigt bötesstraff.

G L brott i sig får anses vara av så allvarligt slag att företagsbot borde komma ifråga. Ö (L:s chef) har dock under sitt vittnesförhör uppgivit att han hösten 1986, när han fick höra talas om att det var en vinstbolagsaffär på gång, sagt till G L och H att de skulle se till att allt gick rätt till med tanke på reglerna i aktiebolagslagen om utdelnings- och låneförbud. Det är också utrett bl.a. genom vittnesförhören med Ö att G L beviljat lånen till P utan att vara behörig därtill. Någon utredning om huruvida den tjänsteman eller de tjänstemän som utanordnat lånebeloppen också brutit mot interna regler har inte förebragts i målet.

Med hänsyn till ovan nämnda omständigheter och till vad som i övrigt framkommit bl.a. att banken ändå haft utbildning och information i frågor av aktuellt slag bör Nbanken gå fri från ansvar. Nbanken får således anses ha gjort vad som skäligen har kunnat krävas för att förhindra gärningarna ifråga. Förutsättningar att ålägga företagsbot föreligger därför inte.

Med hänsyn till att åtalet mot G Li i sin helhet ogillats föreligger inte förutsättningar för företagsbot beträffande SBanken.

Målet gick upp till hovrätten.

Yrkanden i hovrätten

Vid tingsrätten yrkade åklagaren att företagsbot skulle åläggas S Finansieringstjänst Aktiebolag (S) med 1,5 miljon kr, Nbanken med tre miljoner kr och SBanken med tre miljoner kr.

Genom den överklagade domen ogillades åklagarens talan om företagsbot.

Åklagaren yrkade bifall till sin vid tingsrätten förda talan om företagsbot mot S AB, Nbanken och SBanken. Han tillade att talan mot Nbanken och SBanken grundade sig även på de alternativa yrkanden mot G L och G Li han framställt i hovrätten. Vidare tillade han följande beträffande talan mot Sbanken. ”I vart fall har hos banken en felhantering skett som inneburit att enskild banktjänsteman åsidosatt bankens egna regler, vilket lett till att – i vart fall objektivt sett – ett brott skett som möjliggjort respektive skalbolagsaffär.”

S AB, Nbanken och SBanken bestred ändring.

S AB åberopade samma grunder som antecknats i tingsrättens dom, dock att bolaget inte påstod att gärningen inte begåtts i utövningen av bolagets näringsverksamhet. S AB gjorde följande tillägg. Det är fråga om en enstaka händelse. S AB har inte erhållit något annat utbyte för sin medverkan än sedvanlig ränta och provision. Det har från G G sida varit fråga om endast ringa medhjälp. S AB har gjort vad som skäligen kan krävas av bolaget för att förebygga brottsligheten. Hänsyn skall tas till att det är ett företag med begränsad verksamhet och med endast en anställd företrädare, G G. Denne är väl informerad om reglerna om låneförbud. Någon möjlighet att utföra kontroller eller lämna föreskrifter har inte funnits. Vinsten från lånetransaktionen har varit så liten att företagsbot varken kan eller bör påföras. Under alla förhållanden måste företagsbot efterges dels av de skäl tingsrätten anfört, dels därför att om G G fälls han förmodligen kommer att åläggas ganska kraftiga böter, dels ock på grund av att skadeståndsanspråk kan komma att riktas mot S AB från konkursförvaltaren.

Nbanken åberopade följande till stöd för sin talan. G L har inte gjort sig skyldig till något brott. Det brott varom skulle kunna vara fråga är inte sådant typiskt sett att företagsbot kan komma i fråga. Även om företagsbot kan utdömas vid ett sådant brott så har det i det enskilda fallet inte varit sådan brottslighet att företagsbot skall utdömas. Det bestrids att banken brustit i något hänseende såvitt avser kontroll och instruktion med avseende på den brottslighet som läggs G L till last. Banken har gjort vad som skäligen kan erfordras för att motverka sådan brottslighet. Banken har organiserat sin verksamhet med utbildning på sådant sätt att den här aktuella brottsligheten inte skall få uppkomma.

SBanken åberopade till stöd för sin talan samma grunder som antecknats i tingsrättens dom med följande tillägg. Även om G Li skulle ha gjort sig skyldig till brott skall banken inte åläggas någon företagsbot med hänsyn till G Li utbildning och yrkesverksamma

bakgrund och hans placering på banken på Företagstjänst och organisationen på den avdelningen.

Hovrättens bedömning

I 36 kap. 7 § brottsbalken – som trädde i kraft den 1 juli 1986 – finns de grundläggande bestämmelserna om företagsbotens tillämpningsområde.

I förarbetena till bestämmelserna anförde departementschefen bland annat följande. Företagsbot kan aktualiseras bara om det har begåtts ett brott i verksamheten. Samtliga objektiva och subjektiva rekvisit i ett straffstadgande måste alltså vara uppfyllda. Det kan vara både brottsbalksbrott och brott mot specialstraffrätten, men brottet måste vara begånget i utövningen av näringsverksamhet. Det uppställs inte något krav på att gärningsmannen åtalas för brottet eller ens identifieras, men det måste stå klart att ett brott har blivit begånget.

Med hänsyn till utgången i hovrätten i ansvarsdelen för G G skall även åklagarens talan mot S AB ogillas.

Med hänsyn till utgången i hovrätten i ansvarsdelen för G L skall även åklagarens talan mot Nbanken ogillas.

Med hänsyn till utgången i hovrätten i ansvarsdelen för G Li och då det inte är visat att det i Sbankens verksamhet begåtts något annat brott som kunde föranleda företagsbot för SBanken skall även åklagarens talan mot Sbanken ogillas.

4. Åklagarenkäten

Våra frågor

I utredningsuppdraget ingår att kartlägga och utvärdera hur reglerna om företagsbot tillämpas. Genom chefsåklagaren Gunnar Stetlers försorg har en förfrågan gjorts hos samtliga överåklagare i landet angående reglerna om företagsbot. I förfrågan angavs följande frågor.

- 1) Vilken kännedom har åklagare i allmänhet om reglerna om företagsbot?
- 2) Är det rimligt att tro att bristande kännedom om lagreglerna en av huvudorsakerna till att det finns så få fall prövade?
- 3) Finns det några riktlinjer utfärdade för hur frågor om företagsbot skall hanteras eller har detta diskuterats i några sammanhang?
- 4) I 18 av de 20 domarna kommer åklagarna från olika regionåklagarmyndigheter (undantagen är spårvagnsfallet 6 och det egenmäktiga förfarandet 18). Vad beror det på?
- 5) Kan det finnas en uppfattning att man på distriktsåklagar-/kammaråklagar-/statsåklagarnivå inte skall framställa yrkanden om företagsbot?
- 6) Har det förekommit information eller diskussioner om vid vilka brott det typiskt sett är rimligt att framställa ett yrkande om företagsbot? Har de tillfrågade någon uppfattning i den saken?
- 7) Finns det andra rent praktiska frågor som kan ha betydelse när det gäller att analysera varför reglerna inte kommit till användning i någon utsträckning?
- 8) Har det ur åklagarsynpunkt haft betydelse för reglernas genomslagskraft att sanktionen konstruerats som en särskild rättsverkan av brott och inte som brottspåföljd och i sådant fall vilken och varför?
- 9) Finns det ur åklagarsynpunkt några mera omedelbara svagheter i reglernas konstruktion som gör att reglerna inte använts? Vi tänker här t.ex. på kravet att brottsligheten skall innefatta ett grovt åsidosättande av näringsidkarens särskilda skyldigheter.
- 10) Övriga synpunkter?

Svaren

Vi har fått i huvudsak följande svar.

Fråga 1 – Vilken kännedom har åklagare i allmänhet om reglerna om företagsbot?

Kännedom om reglernas existens finns medan kunskapen om hur och när de skall tillämpas torde vara varierande.

Åklagare i allmänhet har någon kännedom om reglerna.

I viss mån bristfällig kännedom om reglerna rörande företagsbot föreligger hos åklagare i allmänhet.

Vanliga "allmänpraktiserande" åklagare har nog som regel dålig kännedom om reglerna beträffande företagsbot.

Åklagare i allmänhet torde sakna kännedom om reglerna om företagsbot, vilket torde vara huvudorsaken till att så få fall finns prövade.

I stort sett inte mycket mer än att reglerna finns men ytterst sällan används.

Åklagare i allmänhet känner till reglerna om företagsbot men har inte haft anledning att studera dem närmare.

Vid en lokal myndighet är brott där företagsbot kan bli aktuell mycket sällan förekommande med hänsyn till bestämmelsens begränsade tillämpningsområde och rekvisit. Det framstår därför som sannolikt att kännedomen om företagsbot inte är särskilt god. Det kan därför inte helt uteslutas att företagsbot förbises, men jag tror samtidigt att de fall som kan bli aktuella är så särpräglade att tanken på företagsbot dyker upp och möjligheterna därtill undersöks närmare.

Det är dålig kännedom om företagsboten bland åklagarna i allmänhet. Lagstiftningen har inte slagit igenom och det kan uppfattas svårt att bedöma vilket belopp som skall yrkas.

Åklagarna i gemen har relativt begränsade kunskaper om det närmare innehållet i reglerna om företagsbot. Under åklagarkurs II och den s.k. eko-kursen går dock reglerna översiktligt igenom. Åklagarna har

därigenom ett ungefärligt grepp om i vilka situationer frågan om företagsbot kan komma att aktualiseras. När en sådan situation uppkommer kan reglerna närmare studeras.

Åklagare har kännedom om det aktuella regelsystemet med företagsbot. I enlighet med de domar där yrkanden om företagsbot ställts under domstols prövning, synes det väl framgå att reglerna främst fått sin praktiska användning inom ramen för specialstraffrätten i den typ av mål som inte i alltför hög frekvens förekommer inom ramen för den dagliga åklagarverksamheten och naturligtvis återspeglar sig denna framväxande praxis på regelsystemets användning.

Tillräckligt goda.

Reglerna om företagsbot är centrala och måste förutsättas vara väl kända av varje åklagare, vilket dock inte innebär att alla åklagare har sådan förtrogenhet med dem att de kan tillämpas utan närmare studium av kommentarer och förarbeten. De åklagare som under senare år genomgått den grundläggande åklagarutbildningen lär ha undervisats i ämnet. Tyvärr har det visat sig att reglerna inte är alldeles lättillämpade. Till svårigheterna hör att företagsbot endast är en av flera ekonomiska sanktioner som kan komma i fråga vid brott begångna i utövningen av näringsverksamhet. Lagstiftaren har i vällovliga syften försett rättsvården med ytterligare redskap såsom förverkande enligt 36 kap. 4 § brottsbalken och miljöskyddsavgift. Det kan förhålla sig så att förekomsten av dessa sanktionsformer skapar villrådighet rörande tillämpningen av reglerna om företagsbot. Än mer anmärkningsvärt än att talan om företagsbot sällan anställs är det förhållandet att 36 kap. 4 § brottsbalken nästan aldrig tycks tillämpas. I denna region har detta lagrum, såvitt känt, bara tillämpats i ett fall. Till svårigheterna med tillämpningen av reglerna om företagsbot bidrar att förarbetena är "snåriga" beroende på de omfattande ändringar i det till lagrådet remitterade förslaget som blev följden av lagrådsgranskningen. Man måste också hålla i minnet att huvuddelen av de brott som avslöjas och leder till lagföring inte begås i näringsverksamhet. Det förhåller sig förhoppningsvis så att åklagare sällan förbiser möjligheterna att föra talan om företagsbot. Någon säker uppfattning härom kan man knappast skaffa sig på annat sätt än genom att undersöka ett mycket stort domsmaterial för att på så sätt pröva om utrymme funnits för yrkanden om företagsbot.

Fråga 2 – Är det rimligt att tro att bristande kännedom om lagreglerna en av huvudorsakerna till att det finns så få fall prövade?

Huvudorsakerna torde vara, att det råder en utbredd uppfattning om att det är rätt få fall som reglerna om företagsbot är lämpade för, och att det är svårt att få bifall till yrkande om företagsbot.

Vi hanterar aldrig frågor om företagsbot. Kan därför inte bidra med några synpunkter.

Orsaken till att lagreglerna inte prövats i större utsträckning är inte bristande kännedom om att reglerna finns, utan att den allmänna uppfattningen är att företagsbot kan aktualiseras endast i undantagsfall. Förutsättningarna för tillämpning är begränsade.

Bristande kännedom om regelsystemet är knappast orsaken.

Delvis kan den bristfälliga kännedomen utgöra förklaring till de i domstol förhållandevis fåtaligt prövade fallen av företagsbot. Detta gäller förmodligen särskilt i de fall där det saknas möjligheter att leda i bevis personligt straffansvar.

Ja

Ja, ytterligare orsaker torde vara osäkerhet om reglernas tillämpning samt det ringa intresse som visats företagsbot.

Det är inte enbart bristande kännedom om reglerna utan dessa är även svåra att tolka. Vem skall man rikta yrkandet mot, kan man yrka om man inte har någon ansvarig för brottet, vilket belopp? osv.

Åklagarnas eventuella kunskapsbrister är antagligen inte det huvudsakliga skälet till att yrkanden om företagsbot framställts i så få fall.

Fråga 3 – Finns det några riktlinjer utfärdade för hur frågor om företagsbot skall hanteras eller har detta diskuterats i några sammanhang?

Nej, i samband med företagsbotens tillkomst har information om dess tillämplighet lämnats. Såvitt kan erinras har den ej därefter varit uppe till diskussion.

Några riktlinjer för hur frågor om företagsbot skall hanteras har ej utfärdats.

Nej.

Nej.

Inte veterligt.

I X-stad finns inga sådana riktlinjer utfärdade.

Enligt uppgift har för några år sedan åklagare deltagit i ett seminarium angående företagsbot.

Nej. I samband med tillkomsten av reglerna har diskuterats var utredningar där företagsbot aktualiseras skall handläggas. Restriktivitet har rekommenderats.

Det finns inga riktlinjer utfärdade, vare sig regionala eller lokala, avseende hanteringen av frågor om företagsbot. Däremot har frågorna hanterats inom ramen för Riksåklagarens utbildningspaket för EKO-åklagare vilket naturligtvis kan vara en av orsakerna till att åklagare från regionåklagarmyndigheterna är de som i det stora antalet fall aktualiserat frågan om företagsbot för domstols prövning. En annan orsak till överrepresentationen från åklagare vid regionåklagarmyndigheterna torde vara, att det där handläggs den typen av ärenden i högre grad än hos de lokala åklagarmyndigheterna. På regionåklagarmyndigheterna finns även i det stora antalet fall i dagsläget EKO-åklagarna placerade.

Några regionala riktlinjer finns inte här. Vid regionala möten med åklagarna har emellertid vid mer än ett tillfälle erinrats om reglerna.

Såvitt bekant finns det inte några åklagarinterna riktlinjer utfärdade för hur frågor om företagsbot skall hanteras. Inte heller har sådana frågor mig veterligt diskuterats, utöver vad som sker under åklagarkurserna.

Riktlinjer saknas. Viss diskussion om företagsbot förekom på långa ekobrottskursen, men bara där.

När lagstiftningen kom förekom diskussioner men dessa har alltmer falla i glömska. Efter bakslag i HD, fall sju, svalnade intresset också en del.

Fråga 4 – I 18 av de 20 domarna kommer åklagarna från olika regionåklagarmyndigheter (undantagen är spårvagnsfallet 6 och det egenmäktiga förfarandet 18). Vad beror det på?

Kan bero på att mer tidsödande utredningar, t.ex. beträffande miljöbrott och arbetsplatsolyckor, ofta handläggs på regionmyndighet och/eller att det vid regionmyndighet ofta finns åklagare som har särskild utbildning och/eller erfarenhet av dessa typer av mål.

De flesta mål i vilka företagsbot aktualiseras är kanske av den karaktären, att de bör handläggas regionalt med hänsyn till den särskilda kompetens åklagarna på regionåklagarmyndigheterna besitter.

När reglerna om företagsbot infördes gjordes den bedömningen att ärenden där företagsbot kunde aktualiseras inledningsvis skulle handläggas vid regionåklagarmyndigheterna.

Svårbedömt men det kan ha sin grund i dels få lämpliga fall dels ock mindre god kunskap om regelverket.

Miljömål handläggs ofta vid regionåklagarmyndighet.

Den typ av mål där företagsbot kan aktualiseras handläggs i huvudsak vid regionåklagarmyndigheterna.

I stor utsträckning hanteras de måltyper där frågan om företagsbot aktualiseras vid regionåklagarmyndigheterna. Detta är skälet till att yrkanden om företagsbot förekommer flitigast där.

Att de flesta fallen kommer från regionåklagarmyndigheterna sammanhänger säkert med att ärenden avseende kvalificerad brottslighet i näringsverksamhet företrädesvis har handlagts vid dessa myndigheter.

Att merparten av mål angående företagsbot handlagts av åklagare från regionåklagarmyndighet kan möjligen ha sin grund i att det på regionåklagarmyndigheterna normalt handhas en stor del av de ärenden, som innefattar brott av beskaffenhet i näringsidkares verksamhet.

Mål av den typ i vilka företagsbot kan bli aktuella handläggs normalt på dessa myndigheter.

Fråga 5 – Kan det finnas en uppfattning att man på distrikts-åklagar-/ kammaråklagar-/ statsåklagarnivå inte skall framställa yrkanden om företagsbot?

Nej, de ringa fall som gått till domstolsprövning visar dock att företagsboten givits ringa prioritet.

I vart fall inte på åklagarmyndigheten i X-stad.

Nej.

Förmodligen inte.

Det saknas anledning att tro, att det finns en sådan uppfattning bland åklagarna.

Nej.

Troligen uppkommer aldrig ens tanken att föra talan om företagsbot.

Det tror jag inte. Något stöd för en sådan uppfattning finns i vart fall inte.

Absolut inte inom denna region.

Nej. Reglerna i 36 kap 7–10 §§ ger en avgränsning av det möjliga området och en prövning av förutsättningarna för företagsbot får avgöras från fall till fall. Även om det är ett grundläggande krav att brottet skall ha inneburit ett grovt åsidosättande av de särskilda skyldigheter som är förenade med näringsverksamhet så innebär det naturligtvis inte att sanktionen skulle vara utesluten om påföljden skulle stanna vid böter, något som även praxis ger ett uttryck för. Av 36 kap. 10 § 2 p framgår att företagsbot får efterges eller jämkas om brottet medför annan betalningsskyldighet eller särskild rättsverkan, så i de fall myndighet beslutat om sanktionsavgifter, t.ex vid skattebrott, så är naturligtvis utrymmet för företagsbot begränsat eftersom syftet med sanktionsavgiften och företagsboten i allt väsentligt är detsamma.

Det kan finnas en sådan uppfattning men den borde inte finnas, generellt sett.

Nej.

Fråga 6 – Har det förekommit information eller diskussioner om vid vilka brott det typiskt sett är rimligt att framställa ett yrkande om företagsbot? Har de tillfrågade någon uppfattning i den saken?

Ja. Vid miljöbrott, arbetsplatsolyckor och datummärkning, det senare troligen p.g.a. av att dessa uppmärksammats i media.

Nej.

Inledningsvis när lagstiftningen kom förekom diskussioner och information.

Inte i någon nämnvärd utsträckning.

Diskussioner har förekommit.

Nej. Reglerna har aktualiserats endast i ett fåtal fall och de fall där företagsbot utdömts är än färre. En allmän uppfattning synes vara att det endast i undantagsfall finns skäl att aktualisera frågan om företagsbot.

Nej.

Saken har de senaste åren inte diskuterats på lokalt åklagarmöte.

Någon sådan information eller diskussion har ej förekommit. Uppfattningen bland åklagare på myndigheten är att yrkande om företagsbot borde kunna aktualiseras i de fall där det är fråga om systematisk brottslighet innefattande väsentliga vinstintressen och/eller kränkning av viktiga samhällsintressen.

Inte heller frågan om vilka typer av brott som ”passar bäst” för företagsbot har varit föremål för någon särskild diskussion. Det är i första hand i ärenden om miljöbrott och arbetsmiljöbrott och därmed besläktade ärenden som frågan om företagsbot mer frekvent aktualiseras.

Fråga 7 – Finns det andra rent praktiska frågor som kan ha betydelse när det gäller att analysera varför reglerna inte kommit till användning i någon utsträckning?

Förundersökningarna inriktas regelmässigt på brottsmisstankar mot

vissa företrädare för företaget. Om förundersökningen ej leder till åtal torde åklagarna normalt stanna därvid. Arbetsituationen (belastningen) samt de få fällande domarna torde starkt ha bidragit till att frågan om företagsbot ej prövats i fler fall än vad kartläggningen visar.

Det är två svårigheter dels mot vem yrkandet skall ställas dels ock hur stort belopp som skall yrkas. I många mål där företagsbot är befogad byter företag ägare, ändrar inriktning under ny ägare och liknande. I ett mål från denna region måste ett yrkande återkallas eftersom det ursprungliga företaget inte fanns kvar när det blev aktuellt med rättegång. Det är även svårt att få grepp om hur stort belopp som skall yrkas. Det blir lätt en gissning och därigenom svårmotiverad. Jag upplevde detta i fall två, där det var motiverat att yrka företagsbot riktad mot företaget men fann det vara möjligt dels att yrka för kostnaden för destruktionen av olja dels ock kostnaden för att förhindra ett uppreparande, en stängselkostnad, tillhoppa 250.000 kr. Hovrätten dömde ut 150.000 kronor, en skälighetsbedömning?

Möjligen inverkar det att mål om eko-brott i allmänhet handlar om företag utan tillgångar.

Nej, inte såvitt kan bedömas.

Det är enligt min uppfattning snarare företagsbotsreglerna som sådana än praktiska frågor som har avgjort frekvensen företagsbotsyrkanden.

Nej.

Om yrkande om företagsbot skall framställas fordras särskild utredning som underlag för detta. Bristande resurser i kombination med uppfattningen att reglerna sällan kan tillämpas är en förklaring till att sådana utredningar sällan förekommer.

En utredning, t.ex i ett miljöbrottsärende, torde bli mer omfattande om underlag skall tas fram för företagsbotsyrkande jämfört med om endast anvarsfrågan skall utredas. Man kommer då in på resursknappheten hos polisen. Denna knapphet i förening med andra omständigheter, såsom oerfarenhet av reglerna om företagsbot, kan verka hämmande på användandet av dessa regler.

Nej.

Fråga 8 – Har det ur åklagarsynpunkt haft betydelse för reglernas genomslagskraft att sanktionen konstruerats som en särskild rättsverkan av brott och inte som brottspåföljd och i sådant fall vilken och varför?

Kan ej bedömas.

Nej, inte såvitt kan bedömas.

Förhållandet torde inte haft betydelse.

Saknar enligt min uppfattning betydelse.

Möjligtvis kan konstruktionen som särskild rättsverkan av brott bidragit till det faktum att reglerna inte i någon högre utsträckning kommit till användning, åklagaren måste i det enskilda fallet göra en självständig prövning om grund för yrkandet föreligger och detta utifrån förarbetena och gällande praxis. Mot bakgrund av det fåtal avgöranden som finns och deras inriktning på specialstraffrätten, kan naturligtvis i det fallet osäkerhet uppstå om reglernas praktiska användning.

Bedömer att det ej har haft någon betydelse.

Ja. Om företagsbot vore en brottspåföljd skulle åklagaren ha en plikt att pröva saken på annat sätt.

Troligen inte.

Jag har svårt att se att det från åklagarsynpunkt skulle ha någon betydelse om företagsboten i stället vore en påföljd för brott. Visserligen känner jag till att företag i Norge sedan slutet av 1991 som straff kan drabbas både av böter och av rättighetstap (kap 3 a i straffeloven). För mig framstår det ändå som främmande att göra företagsbotsreglerna till en del av det svenska påföljdssystemet.

Nej.

Fråga 9 – Finns det ur åklagarsynpunkt några mera omedelbara svagheter i reglernas konstruktion som gör att reglerna inte använts? Vi tänker här t.ex. på kravet att brottsligheten skall innefatta ett grovt åsidosättande av näringsidkarens särskilda skyldigheter.

Enligt min mening synes de i 36 kap 7 § angivna förutsättningarna för företagsbot vara väl avvägda. Någon erinran mot lydelsen i nämnda lagrum finns därför inte från min sida.

Rekvisiten är vaga – t.ex. ”grovt åsidosättande”, ”allvarligt slag”, ”skäligen kunnat krävas för att förebygga”. Möjligheterna efterge eller nedsätta företagsboten, 10 §, kan befaras ha skapat viss osäkerhet om möjlighet till framgång med en talan.

Nej, inte såvitt kan bedömas.

Konstruktionen både med ”grovt åsidosättande” och ”särskilda skyldigheter” kan vålla problem och leda till att åklagaren inte yrkar företagsbot. Lydelsen kan tolkas som krav på omfattande bevisning.

Om man vill befordra ett flitigare användande av företagsbotsreglerna bör man i första hand se över de begränsningsregler som kringskar tillämpningsområdet. Detta gäller inte minst reglerna i första och andra punkten i 36 kap. 10 § brottsbalken. Vill man undvika dubbelstraffningseffekter kan dock dessa regler inte undvaras. Rekviset ”grovt åsidosättande” bör inte innebära några särskilt stora tillämpningsbekymmer, även om man alltid kan önska sig klarare lagtext. Det är dock en brist att formuleringen är mycket lik den som gäller som förutsättning för näringsförbud, trots att innebörden är ganska olika.

Frågan är om inte de grundläggande förutsättningarna för företagsbot i 36 kap 7 § BrB är så restriktiva och reglerna 10 § om eftergift och nedsättning är så ”generösa”, att de inverkar dämpande på åklagarnas inställning till det meningsfyllda i att agera för företagsbot.

Det rekvisit som nämns i frågan är sådant att det ger stort utrymme för invändningar. Kravet borde kunna formuleras mindre strängt. Om det t.ex. formulerades som ett åsidosättande som ej är ringa borde företagsboten kunna ges större tillämpningsområde.

För utdömande av företagsbot krävs att näringsidkaren grovt åsidosatt sina skyldigheter och att han inte gjort vad som skäligen kunnat krävas

för att förebygga brottsligheten. Detta i kombination med de möjligheter som enligt lagstiftningen finns till eftergift eller nedsättning av boten och att åtskilliga näringsidkare när brottsmisstankar aktualiseras försatts i konkurs har sannolikt lett till att reglerna aktualiserats endast i undantagsfall. Utredande av det underlag som skall grunda yrkandet är komplicerat.

Fråga 10 – Övriga synpunkter?

En enklare beräkningsgrund t.ex. procent av omsättningen kunde kanske vara värt att överväga.

Ekonomiska sanktioner mot juridiska personer f.n. företagsbot torde fungera ganska bra i de fall de nu används dvs mot någorlunda stabila företag och överträdelser av t.ex. livsmedels-, miljöskydds- och hälsovårdsförfattningar. En stor fördel ligger i att sådana sanktioner kan användas även i de fall man inte kan utreda vem av flera som bör åläggas det personliga ansvaret. När det gäller den egentliga ekonomiska brottsligheten ställer det sig annorlunda då den i relativt liten utsträckning upptäcks i varaktiga bolag. Istället är förhållandet ofta det att brottsligheten först uppdagas efter konkurs och att denna ingår som en sista länk i brottsplanen. Gärningsmannen har alltså på olika sätt tillägnat sig själv eller nya bolag tillgångarna och skulderna avhånds sedan genom bolagskonkursen. I den utsträckning ekonomisk brottslighet uppdagas i varaktiga bolag rör det sig många gånger om ekonomiskt svaga bolag. Brottsligheten kan gälla överträdelser av skatte- och uppbördsbestämmelser och bolagen har då oftast ålagts betalningsansvar för obetalda skatter och avgifter. Att påföra sådana bolag ekonomiska sanktioner ter sig knappast meningsfullt och skulle innebära ett kraftigt konkursdrivande incitament för bolagsföreträdarna. Ett system med ekonomiska sanktioner mot bolag torde alltså inte bli effektivt så länge man genom konkurs och ny bolagsbildning relativt lätt kan undgå sanktionerna. Det tänkta sanktionssystemet måste alltså enligt min mening kombineras med reformer som minskar antalet konkursdrivande faktorer och som gör konkurser mer obekväma. Att märka är att vi i Sverige har för konkursgäldenärerna förmånliga regler och att vi t.ex. har tio gånger högre konkursfrekvens jämfört med EU-landet Tyskland. I sammanhanget vill jag komma med ett par enkla förslag som skulle kunna göra konkurser mindre attraktiva. En mycket enkel åtgärd vore att införa en skatt eller garantiavgift vid registrering av nya aktiebolag. Denna skulle alltså gå förlorad vid konkurs och vara av storleksordningen att täcka samhällets kostnad för

en normal tvångslikvidation eller fattigkonkurs. En annan enkel åtgärd vore att införa en tids karantän för företrädare för konkursbolag att på nytt ingå i bolagsstyrelser. Förbud av detta slag skulle dock kräva vissa resurser för kontroll. Det framstår som egendomligt att lagstiftaren gjort så lite för att stävja konkursmissbruket, trots all uppmärksamhet som riktats på problemet. Utan åtgärder på detta område kan knappast ett nytt sanktionssystem mot företag effektivisera bekämpningen av den ekonomiska brottsligheten. Bättre information och undervisning om institutet skulle säkerligen leda till flera fall. HD:s restriktiva hållning i fallet med julsinkorna (fall sju), som jag uppfattade som typfall för företagsbot har i vart fall för min del verkat för en höjning av kravet innan man yrkar företagsbot.

Företagsbotsreglerna har kommit att utnyttjas mycket sparsamt. Det är dock inte givet att detta huvudsakligen beror på brister i hanteringen hos polis och åklagare. I praktiken är det i relativt få situationer som yrkande om företagsbot kan framställas med hopp om bifall. Skattebrotten faller normalt bort på grund av att företaget drabbas av skattetillegg och liknande avgifter. Bolagstömningarna faller bort därför att brottet riktas mot företaget självt, som dessutom oftast har gått i konkurs då frågan om företagsbot övervägs. När åtal väckts för brott är den tilltalade ofta identisk med näringsidkaren eller företrädare för denne, vilket oftast utesluter företagsbot. Kan man inte styrka uppsåtligt brott hos en gärningsman är det i regel omöjligt att med uppsåtligt brott som grund rikta talan om företagsbot mot företaget. Vilka situationer blir då kvar där företagsbot återkommande kan aktualiseras? Som jag ser det är det i första hand fall där överträdelse av ett allvarligt oaktsamhetsbrott kan konstateras, men där det inte går att leda i bevis vem eller vilka som stått för oaktsamheten eller eljest skall svara för denna. Sådana ärenden är lätt räknade. Förklaringen till att yrkanden om företagsbot framställs så sällan skall därför enligt min mening i första hand sökas i företagsbotsreglernas utformning.

Av den till enkäten bifogade exempelsamlingen framgår att etablerad åklagarpraxis saknas rörande frågan om åklagaren vid talan om företagsbot bör framställa ett beloppsmässigt preciserat yrkande. Vid denna myndighet har åklagarna avstått från precisering. Man har bedömt ett sådant förfaringssätt som rimligast mot bakgrund av företagsbotens rent bestraffande funktion.

5. Olika sanktionsavgifter

1981-82

1981-82

1981-82

1981-82

1981-82

1981-82

1981-82

1981-82

1981-82

1981-82

1981-82

1981-82

1981-82

1981-82

1981-82

1981-82

1981-82

1981-82

1981-82

1981-82

1981-82

Olika sanktionsavgifter

I denna bilaga redovisar vi de sanktionsavgifter som vi anser inte bör påverkas av vårt förslag.

Straffavgift för advokater enligt rättegångsbalken (1942:740 A)

I 8 kap. finns bestämmelser om advokater. En advokat, som i sin verksamhet uppsåtligen gör orätt eller som annars förfar oredligt, skall uteslutas ur advokatsamfundet. Är omständigheterna mildrande, får i stället varning tilldelas honom.

Åsidosätter en advokat annars sina plikter som advokat, får varning eller erinran meddelas honom. Är omständigheterna synnerligen försvårande, får han uteslutas ur samfundet.

Tilldelas en advokat varning, får han, om det finns särskilda skäl, även åläggas att utge en straffavgift till samfundet med lägst ettusen och högst femtontusen kronor.

Frågor om uteslutning, varning, straffavgift eller erinran prövas av samfundets styrelse eller, i den mån så bestämts i samfundets stadgar, av något annat organ.

Lagen (1972:435) om överlastavgift

Enligt lagen (1972:435) om överlastavgift kan ägaren av ett motor-drivet fordon påföras överlastavgift. För släpvagn är det ägaren av det fordon som släpvagnen dras av som påförs avgiften. Om det är fråga om ett motordrivet fordon som innehas på grund av kreditköp med förbehåll om återtaganderätt eller som innehas med nyttjanderätt för bestämd tid om minst ett år anses innehavaren som ägare. I andra fall då ett fordon innehas med nyttjanderätt, anses innehavaren som ägare, om han har befogenhet att bestämma om förare eller anlitar annan förare än ägaren har utsett. Brukar någon annans fordon utan lov, påförs brukaren överlastavgiften.

Avgiften påförs genom beslut av länsstyrelsen. Överlastavgift får nedsättas eller efterges om särskilda omständigheter föreligger. Detta får ske såväl i samband med prövning av ärendet om påföring av överlastavgift som efter särskild ansökan hos länsstyrelsen.

Länsstyrelsens beslut kan överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Vid överklagande till kammarrätten krävs prövningstillstånd.

Varselavgift enligt lagen (1974:13) om vissa anställningsfrämjande åtgärder

Enligt lagen skall arbetsgivaren i vissa situationer lämna varsel om driftsinskränkning. En arbetsgivare, som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet underlåter att varsla om driftsinskränkning enligt vad som föreskrivs i lagen, kan åläggas att utge en särskild varselavgift till staten. Sådan avgift kan också åläggas om arbetsgivaren underlåter viss underrättelseskyldighet enligt lagen. Varselavgiften fastställs för varje påbörjad vecka som varsel försumrats samt bestäms till lägst 100 och högst 500 kronor för varje arbetstagare som beröres av driftsinskränkningen.

Om särskilda skäl föreligger kan varselavgift bestämmas till lägre belopp än nu sagts. Fullständig befrielse från sådan avgift kan också äga rum.

Varselavgift ålägges av allmän domstol på talan av arbetsmarknadsstyrelsen. Sådan talan skall väckas inom ett år efter driftsinskränkningen. Försummas det, är talan förlorad.

Avgiften konkurrerar inte med straffbestämmelserna i lagen.

Straffbestämmelserna innebär att den som i varsel eller i under rättelse eller i uppgift enligt lagen uppsåtligen eller av grov oaktsamhet lämnar oriktig uppgift, vilken ej saknar betydelse, döms till böter eller fängelse i högst ett år. Vidare kan en arbetsgivare, som ej iakttagit förordnande att arbetsgivaren inte får anställa andra arbetstagare än dem som den offentliga arbetsförmedlingen har anvisat eller godtagit, dömas till böter eller fängelse i högst ett år. Allmänt åtal för nu angivna brott får väckas endast efter medgivande av arbetsmarknadsstyrelsen.

Särskild avgift enligt aktiebolagslagen (1975:1385)

Enligt aktiebolagslagen (1975:1385) 13 kap. 6 a § skall ett aktiebolag förpliktas att betala en särskild avgift för kostnaderna i ett likvidationsärende, om registreringsmyndigheten självmant har meddelat bolaget ett likvidationsföreläggande enligt 5 a § på den grunden att bolaget inte har anmält behörig styrelse, verkställande direktör eller revisor för registrering.

Avgiften skall efterges, om underlåtenheten att anmäla framstår som ursäktlig med hänsyn till omständigheter som bolaget inte har kunnat råda över. Avgiften skall också efterges om det framstår som uppenbart oskäligt att ta ut den. Enligt 19 a § aktiebolagsförordning (1975:1387) uppgår avgiften till 2 700 kronor.

Särskild avgift enligt trafikskadelagen (1975:1410)

Om föreskriven trafikförsäkring saknas för motordrivet fordon som är registrerat i bilregistret och ej är avställt, har trafikförsäkringsföreningen rätt till gottgörelse (trafikförsäkringsavgift) av den försäkringspliktige för den tid denne har underlåtit att fullgöra sin försäkringsplikt.

Trafikförsäkringsavgift bestäms på grundval av de årspremier för trafikförsäkring som har tillämpats här i landet under den tid trafikförsäkring har saknats. Avgiften får med tio procent överstiga högsta försäkringspremie för fordon av samma beskaffenhet och med samma användningssätt och geografiska anknytning som det oförsäkrade fordonet. Förhöjning av premie på grund av omständigheter som ger anledning till antagande att fordonet med hänsyn till innehavarens person utgör särskild risk i trafiken får dock beaktas endast om sådana omständigheter föreligger i det särskilda fallet.

Domstol kan sätta ned trafikförsäkringsavgift, om särskilda skäl föreligger.

Den försäkringspliktige kan föreläggas vid vite att fullgöra sin försäkringsplikt.

Vidare finns en straffbestämmelse som innebär att den försäkringspliktige döms till penningböter om motordrivet fordon som inte är registrerat i bilregistret eller som är avställt brukas i trafik här i landet, av den försäkringspliktige eller av annan med dennes tillstånd. Här finns också en bestämmelse om antalsräkning som innebär att om den försäkringspliktige under tid då han står under åtal för förseelse fortsätter att begå sådan förseelse, skall vad han har gjort sig skyldig till före varje åtal anses som särskilt brott.

Parkeringsavgift enligt lagen (1976:206) om felparkering

I lagen om felparkering finns föreskrifter om att man är skyldig att erlagga avgift (felparkeringsavgift) vid överträdelse av föreskrifter som rör parkering eller stannande av vissa fordon, om överträdelsen inte är belagd med straff. Bevisbördan för att de objektiva förutsättningarna för parkeringsavgift är uppfyllda ligger på det allmänna men beviskraven anses i praktiken uppfyllda redan genom att anmärkningen har utfärdats. I subjektivt hänseende är ansvaret strikt.

Det är fordonets ägare som ansvarar för att felparkeringsavgiften betalas, dvs. även juridiska personer kan påföras avgift. Ägaren ansvarar dock inte om omständigheterna gör det sannolikt att fordonet

frånhänts honom genom brott. Med "fordonets ägare" avses i princip den som när överträdelsen skedde var antecknad som fordonets ägare i vissa angivna register eller, i fråga om fordon som brukas med stöd av licens, den som vid samma tid innehade licensen.

Parkeringsanmärkning får meddelas av en polisman eller av en sådan parkeringsvakt som avses i lagen (1987:24) om kommunal parkeringsövervakning.

En polisman kan under vissa omständigheter låta bli att meddela en parkeringsanmärkning. Även en parkeringsvakt får låta bli att meddela en parkeringsanmärkning, om överträdelsen med hänsyn till omständigheterna framstår som obetydlig.

En parkeringsanmärkning kan överprövas av polismyndigheten i det polisdistrikt där parkeringsanmärkningen meddelades, om ägaren skriftligen inom sex månader anmäler att han bestrider betalningsansvar. Ägaren kan överklaga ett avslag från polisen till den tingsrätt inom vars domkrets överträdelsen har ägt rum. I hovrätten krävs prövnings-tillstånd.

Enligt förordningen (1976:1128) om felparkeringsavgift är det kommunen som fastställer felparkeringsavgiftens belopp. Avgiftens belopp får dock fastställas till lägst sjuttiofem och högst sjuhundra kronor. Om en felparkeringsavgift inte betalas inom föreskriven tid höjs avgiften med etthundrafemtio kronor.

Parkeringsavgiften har av domstolarna ansetts falla under artikel 6 i Europakonventionen och avse en persons civila rättigheter och skyldigheter, vilket bl.a. har till följd att man har rätt till muntlig förhandling i tingsrätt. Det har dock inte ansetts vara fråga om anklagelse för brott. En ganska speciell sak är att de allmänna grunder för ansvarsfrihet som anges i 24 kap. brottsbalken anses analogiskt tillämpliga. Det är bestämmelsen om nöd som i det här sammanhanget ger utrymme för en slags intresseavvägning mellan enskilda och allmänna intressen.

Avgift enligt lagen (1976:1054) om svavelhaltigt bränsle

I lagen finns en sanktionsliknande avgift. För att motverka utsläpp i luften av svavelföreningar får regeringen, eller en förvaltningsmyndighet eller kommun som regeringen överlätit sådan rätt till, meddela föreskrifter som gäller förbränning, handel, överlåtelse eller import i fråga om bränsle som innehåller svavel. Föreskrifterna skall vara påkallade från miljöskyddssynpunkt eller annan allmän synpunkt.

Har regeringen eller förvaltningsmyndighet medgivit undantag från en sådan föreskrift som meddelats om den högsta mängd svavelföre-

ningar som får släppas ut i luften, får en särskild avgift tas ut. Avgiftsbeloppen fastställs av regeringen eller den förvaltningsmyndighet som regeringen bestämmer. Det är alltså fråga om att betala för att göra tillåtna överutsläpp.

En tillsynsmyndighet skall övervaka att lagen följs. Myndigheten har bl.a. rätt att på begäran få de upplysningar och handlingar som behövs för tillsynen och får meddela de förelägganden som behövs för att lagen eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen skall efterlevas. Sådana förelägganden får förenas med vite.

Det finns också straffbestämmelser. Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot föreskrifter som gäller förbränning, handel, överlåtelse eller import i fråga om bränsle som innehåller svavel döms till böter eller fängelse i högst ett år, om inte gärningen är ringa. Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet underlåter att lämna uppgift eller lämnar oriktig uppgift döms till böter. Man dömer inte till ansvar enligt förevarande lag, om ansvar för gärningen kan ådömas enligt brottsbalken.

I lagen (1960:418) om straff för varusmuggling finns straffbestämmelser som kan tillämpas för import av bränsle i strid mot föreskrift som har meddelats med stöd den här lagen och försök till sådan införsel.

Tilläggsavgift enligt lagen (1977:67) om tilläggsavgift i kollektiv persontrafik

I lagen finns bestämmelser om en tilläggsavgift som kan åläggas resande som inte kan förete giltig biljett. Tilläggsavgift tas ut utöver avgiften för en biljett som en slags bestraffning. Avgiften måste därför hänföras till kategorin sanktionsavgifter.

En tilläggsavgift får inte tas ut om avsaknaden av giltig biljett får anses vara ursäktlig med hänsyn till den resandes ålder, sjukdom, bristande kännedom om lokala förhållanden eller annan omständighet.

Särskild avgift enligt ranoneringslagen (1978:268)

Om det har införts reglering i fråga om energi, får en förbrukare åläggas att till staten utge särskild avgift (överförbrukningsavgift), om han har förbrukat mer ledningsbunden energi än som har tillkommit honom enligt regleringen eller misshushållat med energi, som har tilldelats honom, och myndighet till följd därav nödgats tilldela honom

ytterligare energi.

Avgiften utgår för överförbrukningen utöver det belopp som skall erläggas såsom vederlag för energin. Den får bestämmas till högst fem eller, om särskilda skäl föreligger, högst tio gånger ersättningen för energin. Det är alltså en sanktionsavgift.

Enligt regeringens bestämmande ålägges avgiften av länsstyrelse, kristidsnämnd eller annan myndighet.

Om den som ålagts en överförbrukningsavgift inte kunnat i väsentlig mån påverka förbrukningen eller föreligger eljest särskilda skäl, får regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer befria honom från avgiften. Den som har ålagts överförbrukningsavgift får inte också dömas till straff för överförbrukningen.

Kontrollavgift enligt lagen (1984:318) om kontrollavgift vid olovlig parkering

En markägare eller den som på grund av avtal har rätt att upplåta ett område för parkering eller att förbjuda parkering inom området som upplåter ett område för parkering eller förbjuder parkering inom området får under de förutsättningar som anges här ta ut en avgift (kontrollavgift) om ett fordon parkerats inom området i strid mot förbud eller villkor som han har beslutat (olovlig parkering). Fordonets förare och ägare ansvarar solidariskt för att kontrollavgiften betalas. Ägaren ansvarar dock inte om omständigheterna gör det sannolikt att fordonet har frånhänts honom genom brott.

Kontrollavgift får tas ut endast om parkeringsförbudet eller parkeringsvillkoren tydligt har getts tillkänna genom skyltning på platsen. Skyltningen skall utföras med vägmärken. Avgiften får inte överstiga den felparkeringsavgift som fastställts inom kommunen enligt lagen (1976:206) om felparkeringsavgift. Om det med hänsyn till omständigheterna i samband med den olovliga parkeringen skulle framstå som uppenbart oskäligt att ta ut kontrollavgift, får avgiften inte tas ut.

Lagringsavgift enligt lagen (1984:1049) om beredskapslagring av olja

I lagen finns bestämmelser om lagringsavgift. Den som inte håller fastställt beredskapslager skall till staten erlägga en särskild avgift (lagringsavgift). Vid en sådan försummelse tas lagringsavgift ut med fullt belopp. Om någon utan medgivande uppdrar åt någon annan att

ombesörja lagring eller om lagrade varor förvaras i strid mot föreskrifter tas avgift ut med en tredjedel av fullt belopp.

Det är regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer som bestämmer den lagringsavgift som skall utgå för kalendermånad. Beloppet skall motsvara en beräknad kapitalkostnad för varan under en månad med ett tillägg av 60 procent.

Om det föreligger synnerliga skäl, får avgiften sättas ned eller efterges. Det är tillsynsmyndigheten (NUTEK) som prövar frågor om lagringsavgift.

Det finns vidare bestämmelser om vite. Bl.a. kan en lagringsskyldig som underlåter att hålla beredskapslager av den omfattning eller på det sätt som åligger honom vid vite föreläggas att fullgöra sina åligganden.

Straffbestämmelserna i lagen omfattar inte samma förseelser som bestämmelserna om avgift avser. Till ledning för tillsynsmyndighetens beslut om beredskapslagrets storlek under lagringsåret skall den som är lagringsskyldig avge en deklARATION bl.a. rörande sin försäljning eller förbrukning under basåret av lagringsbränslen. Deklarationen skall avges på heder och samvete. Vidare skall den som är lagringsskyldig skall lämna tillsynsmyndigheten de uppgifter som behövs för tillsynen. Den som uppsåtligt eller av oaktsamhet underlåter att fullgöra nu angivna skyldigheter döms till böter eller fängelse i högst ett år, om gärningen ej är belagd med straff i brottsbalken. Det samma gäller den som underlåter att lämna tillträde till lageranläggningar eller kontorslokaler eller annars hindrar en undersökning eller en granskning enligt lagen. I ringa fall döms inte till ansvar. Brott enligt bestämmelserna i lagen om beredskapslagring av olja får åtalas av allmän åklagare endast efteranmälan av tillsynsmyndigheten.

Lagringsavgift enligt lagen (1985:635) om försörjningsberedskap på naturgasområdet

I lagen finns bestämmelser om lagringsavgift. Den som inte håller fastställt beredskapslager skall till statenerlägga särskild avgift (lagringsavgift). Avgift skall erläggas även av den som utan medgivande uppdrar åt någon annan att ombesörja lagring av ersättningsbränsle eller som förvarar lagrade varor i strid mot föreskrifter. Bestämmelserna om avgift överensstämmer med dem i lagen (1984:1049) om beredskapslagring av olja. Ansvarsbestämmelserna i lagen konkurrerar inte med avgiftsbestämmelserna.

Byggnadsavgift enligt plan- och bygglagen (1987:10)

I 10 kap. finns bestämmelser om påföljder och ingripanden vid överträdelser m.m. Det finns inga straffbestämmelser. Den som utan lov utför en åtgärd som kräver bygglov, rivningslov eller marklov, skall påföras en byggnadsavgift. Avgiften skall i princip bestämmas till ett belopp som motsvarar fyra gånger den avgift skulle ha betalats om lov till samma åtgärd hade meddelats, dock bestämmas till minst 500 kronor. Vid ringa överträdelser, får byggnadsavgiften sättas ned eller helt efterges. Det finns vidare bestämmelser om s.k. tilläggsavgift som skall tas ut vid vissa åtgärder, t.ex. om en byggnad uppförs eller en tillbyggnad görs. Tilläggsavgiften skall tas ut med ett belopp som motsvarar 500 kronor för varje kvadratmeter bruttoarea som åtgärden har omfattat.

Byggnadsavgift skall inte tas ut, om det sker rättelse innan frågan om påföljd eller ingripande tas upp till överläggning vid sammanträde med byggnadsnämnden. Avgift skall inte heller tas ut, om åtgärden avser rivning av en byggnad och rivningen har företagits med stöd av lag eller annan författning eller annars varit nödvändig för att avvärja eller begränsa omfattande skada på annan egendom eller därför att byggnaden till väsentlig del hade skadats genom eldsvåda eller någon annan liknande händelse. I nu angivna fall skall inte heller tilläggsavgift tas ut.

Vidare finns i 6 § bestämmelser om särskild avgift som skall tas ut vid vissa angivna överträdelser, t.ex. om arbete utförs utan att det finns någon kvalitetsansvarig. Den särskilda avgiften skall bestämmas till minst 200 och högst 1 000 kronor. Är överträdelserna ringa, behöver någon avgift inte tas ut.

Byggnadsavgiften skall tas ut av den som när överträdelserna begicks var ägare av den fastighet, byggnad eller anläggning som den olovliga åtgärden avsåg. Den särskilda avgiften skall tas ut av den som begick överträdelserna. Tilläggsavgiften skall tas ut av den som när överträdelserna begicks var ägare av den byggnad som den olovliga åtgärden avsåg. Tilläggsavgift skall vidare påföras den som begick överträdelserna eller den i vars ställe denne var eller den som har beretts vinning genom överträdelserna. Om två eller flera äger den fastighet, byggnad eller anläggning som den olovliga åtgärden avsåg, svarar de solidariskt för byggnadsavgift och tilläggsavgift som påförs dem i deras egenskap av ägare.

Frågor om byggnadsavgift och särskild avgift prövas av byggnadsnämnden. Frågor om tilläggsavgift prövas av allmän förvaltningsdomstol på talan av byggnadsnämnden.

Byggnadsavgifter och särskilda avgifter tillfaller kommunen. Tilläggsavgifter tillfaller staten.

Sanktionsavgift enligt jaktlagen (1987:259)

I jaktlagen finns också en sanktionsavgift. Regeringen får meddela föreskrifter om skyldighet för den som jagar att betala bl.a. en särskild avgift för vilt som fällts i strid mot vad som bestämts i en för jakt meddelad licens. Straffbestämmelserna omfattar i princip sådana förfaranden som kan föranleda avgift.

Särskild avgift enligt djurskyddslagen (1988:534)

Enligt djurskyddslagen skall djur ges tillräckligt med foder och vatten och tillräcklig tillsyn. Stall och andra förvaringsutrymmen för djur skall ge djuren tillräckligt utrymme och skydd samt hållas rena.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Statens jordbruksverk får meddela ytterligare föreskrifter om stall och andra förvaringsutrymmen för djur, skyldighet att låta förpröva sådana utrymmen, och skyldighet att låta förpröva ny teknik inom djurhållningen.

Enligt djurskyddsförordningen (1988:539) får stall för häst, nötkreatur, ren, svin, får, get och fjäderfä eller anläggning för pälsdjur inte uppföras, byggas till eller byggas om utan att byggnaden på förhand har godkänts från djurskydds- och djurhälsosynpunkt. Detsamma gäller när ett stall eller en anläggning ändras på ett sätt som är av väsentlig betydelse från djurskydds- eller djurhälsosynpunkt eller när en byggnad som förut har använts för annat ändamål tas i anspråk eller inreds som stall. Med byggnad avses även del av byggnad. Fråga om godkännande av stallar och anläggningar prövas av länsstyrelsen som också skall besikta stallar och anläggningar innan de tas i bruk.

Vidare får regeringen föreskriva att den som inte låter förpröva stall eller andra förvaringsutrymmen för djur skall åläggas att betala en särskild avgift. Avgiften skall tas ut av den som var ägare av stallet eller förvaringsutrymmet när byggnadsåtgärden vidtogs. Den särskilda avgiften skall bestämmas till ett belopp som motsvarar fyra gånger den avgift som skulle ha betalats om förprovning skett, om det inte finns särskilda skäl att bestämma avgiften till ett lägre belopp.

Om någon utför en byggnadsåtgärd av det slag som nyss nämnts och saknar förhandsgodkännande, skall länsstyrelsen enligt djurskyddsförordningen besluta att det skall tas ut en särskild avgift.

Den som har ålagts att betala en särskild avgift för att han inte låtit förpröva stall eller andra förvaringsutrymmen för djur skall enligt uttrycklig bestämmelse inte dömas till ansvar för samma gärning. Tillämpningsområdet för straff omfattar dock i princip de gärningar som kan föranleda avgift.

Särskild avgift enligt lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank

Ett kreditinstitut som inte uppfyller uppställda kassakrav skall betala en särskild avgift till staten. Frågan om särskild avgift prövas av riksbanken.

Den särskilda avgiften skall motsvara en ränta på underskottet för varje dag som uppgår till två gånger den utlåningsränta som Riksbanken tillämpar vid beviljande av kredit till bankinstitut.

Om det finns särskilda skäl, får avgiften sättas ned helt eller delvis.

I lagen finns också straffbestämmelser. Dessa omfattar inte samma förfaranden som kan föranleda avgift. Den som inte fullgör sin skyldighet att lämna uppgifter eller visa upp handlingar eller lämnar oriktig uppgift när skyldigheten fullgörs skall dömas till böter, om gärningen inte är belagd med straff i brottsbalken. Om ett vite har förelagts får dock inte dömas till straff för gärning som omfattas av föreläggandet. Vidare skall den som bedriver valutahandel utan tillstånd dömas till böter eller fängelse högst sex månader. I ringa fall skall inte dömas till ansvar.

Tilläggsavgift enligt lagen (1989:41) om TV-avgift

I lagen finns bestämmelser om tilläggsavgift. Om en TV-avgift inte betalas inom den tid som har satts ut i påminnelsen, skall den avgiftsskyldige också betala en tilläggsavgift inom den tid som bolaget bestämmer. Tilläggsavgiften är 40 procent av avgiftsposten för perioden. Beloppet avrundas nedåt till jämnt antal kronor.

Det finns också straffbestämmelser i lagen enligt vilka den döms till böter som uppsåtligen eller av oaktsamhet underlåter att fullgöra sin anmälningsskyldighet, lämnar ofullständiga eller oriktiga uppgifter i en anmälan eller lämnar oriktiga uppgifter vid fullgörandet av uppgiftsskyldighet. Det gäller dock inte om gärningen är belagd med straff i brottsbalken.

Särskild avgift enligt insiderlagen (1990:1342)

Från den 1 januari 1997 är förseelser mot anmälnings- eller uppgiftsskyldigheten enligt insiderlagen avkriminaliserade. I stället har det införts en avgiftssanktion för sådana förseelser. De situationer i insiderlagen som avses är när en person med insynsställning skall ge in anmälan om närståendeställning, när ett aktiemarknadsbolag eller dess moderbolag skall anmäla att en person har insynsställning och när Finansinspektionen har begärt upplysningar. Sanktionsavgiften gäller också bestämmelserna om att vissa befattningshavare i ett aktiemarknadsbolag och dess moderbolag får överlåta aktier i bolaget tidigast tre månader efter det att motsvarande antal aktier av samma slag förvärvats. Avgiften beslutas av Finansinspektionen. Det införs en särskild tvåårig preskriptionstid.

I huvudsak följande skäl anförs för att införa den här avgiften (prop. 1995/96:215 s. 46 f.). Det är viktigt att uppgifterna i insiderregistret är fullständiga och korrekta. Därför krävs det att anmälningar lämnas på föreskrivet sätt. Detta har stor betydelse vid utredningar om misstänkt insiderbrottlighet. Underlåten anmälan kan också vara ett tecken på att handelsförbudet i insiderlagen har överträtts men en underlåten anmälan behöver givetvis inte betyda att ett insiderbrott har begåtts. Underlåtenheten kan bero på glömska eller rent förbiseende. I sådana fall är underlåtenheten närmast att betrakta som en förseelse av ordningskaraktär även om anmälningskyldigheten som sådan är av stor vikt. I massmedia inträffar det ibland att brott mot anmälningskyldigheten förblandas med insiderbrott. Det talar för att det i stället för straff införs en särskild avgift för underlåten anmälan.

En avgift torde dessutom vara mer effektiv än ett bötesstraff genom att avgiften kan tas ut i närmare anslutning till överträdelsen. Detta gäller i vart fall om avgiften, som föreslås nedan, beslutas av Finansinspektionen. Det nu sagda ligger också väl i linje med uppfattningen att förseelser med lågt straffvärde bör avföras från det kriminaliserade området för att rättsväsendets resurser skall kunna användas på ett ändamålsenligt och effektivt sätt (se t.ex. prop. 1994/95:23 Ett effektivare brottmålsförfarande, s. 41 ff. och 52 ff.).

De överträdelser det nu är fråga om är sådana att det får anses föreligga en presumtion för att i vart fall oaktsamhet normalt föreligger. Man bör nämligen som regel kunna utgå från att den personkrets det handlar om huvudsakligen känner till de regler som gäller på området. Det kan därför inte riktas några invändningar mot en övergång till ett strikt ansvar. Det får förutsättas att en regel av det innehåll regeringen nu föreslår kommer att bli förhållandevis lättillämpad i

flertalet fall. Beslutanderätten bör därför kunna läggas på Finansinspektionen. Genom att inspektionens beslut kan överklagas till allmän förvaltningsdomstol tillgodoses rättssäkerhetsaspekterna på ett tillfredsställande sätt.

Den som har insynsställning i ett aktiemarknadsbolag skall som huvudregel skriftligen anmäla innehav av aktier i bolaget och ändring i innehavet till Finansinspektionen. Finansinspektionen kan medge befrielse från anmälningsskyldigheten om motsvarande uppgifter kan erhållas på annat sätt. Anmälningsskyldigheten omfattar även vissa närståendes aktieinnehav. Vid underlåtenhet att göra anmälan eller när oriktig eller vilseledande uppgift har lämnats vid fullgörande av anmälningsskyldighet skall avgift betalas. Avgiften beräknas till 10 procent av vederlaget för aktierna eller, om vederlag inte har utgått, 15 000 kr.

Anmälningsskyldighet åvilar också ett aktiemarknadsbolag. Bolaget skall anmäla vilka som har insynsställning i bolaget eller dess dotterbolag inom viss tid från det att insynsställningen uppkom. Bolaget skall samtidigt skriftligen underrätta vissa kategorier av dem som omfattas av anmälningsskyldigheten. I nu aktuella fall skall avgiften uppgå till 15 000 kr.

Ett ytterligare fall då avgift kan komma i fråga är om Finansinspektionen begärt uppgifter från ett aktiebolag eller en juridisk person i anledning av att det antas att en bestämmelse i insiderlagen har överträtts. Avgiften är i det fallet 15 000 kr.

Avgift kan också bli aktuell om den som har insynsställning i ett aktiemarknadsbolag förvärvar aktier i bolaget, och säljer motsvarande antal aktier av samma slag tidigare än tre månader efter förvärvet. Detta gäller också för närstående fysiska och juridiska personer som förvärvar aktier i aktiemarknadsbolaget och vilkas aktier skall likställas med aktier som innehas av personer med insynsställning. Avgiften skall i detta fall utgöra 90 procent av skillnaden mellan inköps- och försäljningspriset.

Den särskilda avgiften skall alltid uppgå till lägst 15 000 och högst 350 000 kr. Beloppet skall kunna efterges helt eller delvis om överträdelsen är ringa eller ursäktlig eller om det finns synnerliga skäl.

Särskild avgift enligt lagen (1992:1602) om valuta- och kreditreglering

Lagen är i princip en beredskapslag och gäller möjligheterna att förordna om valutareglering och kreditreglering.

Regeringen får, efter samråd med Riksbanken, förordna om valuta-

reglering om Sverige är i krig eller krigsfara. Regeringen får också, på framställning av Riksbanken, förordna om valutareglering om det råder utomordentliga förhållanden som är föranledda av krig eller krigsfara som Sverige har befunnit sig i, krig utanför Sveriges gränser, en allvarlig olycka, våldshandling, epidemi eller liknande, eller utomordentligt stora kortfristiga kapitalrörelser.

Valutareglering skall tillgripas bara om det är uppenbart att andra åtgärder inte är tillräckliga och möjliga. Om det beslutats om valutareglering, får regeringen på framställning av Riksbanken också förordna om kreditreglering.

Valutareglering innebär att de valutatransaktioner som anges i förordnandet om valutareglering, inte får genomföras utan tillstånd av Riksbanken.

Om regeringen har förordnat om valutareglering, får Riksbanken meddela föreskrifter om skyldighet för den som för egen eller någon annans räkning har gjort en valutatransaktion, att lämna de uppgifter och visa upp de handlingar angående transaktionen som behövs för kontroll av att valutaregleringen följs.

Enligt straffbestämmelserna i lagen skall bl.a. den dömas till böter eller fängelse i högst ett år, som med uppsåt bryter mot ett förordnande om valutareglering eller låter bli att lämna en uppgift eller lämnar en oriktig uppgift och därigenom föranleder att ett tillstånd till en valutatransaktion beviljas, som annars inte skulle ha meddelats. Har en enligt lagen otillåten gärning begåtts av grov oaktsamhet, döms till böter. I ringa fall döms inte till ansvar. Om ett uppsåtligt brott är att anse som grovt, döms till fängelse i högst två år. Vid bedömningen av om brottet är grovt skall särskilt beaktas om gärningen har avsett mycket betydande belopp eller på något annat sätt har varit av synnerligen allvarlig art. För försök och medverkan till brott döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken¹. Allmänt åtal får väckas endast efter medgivande av Riksbanken.

Egendom som har varit föremål för uppsåtliga brott eller vederlag för sådan egendom får förklaras förverkad helt eller delvis. I stället för egendom kan dess värde helt eller delvis förklaras förverkat.

Kreditreglering innebär att Riksbanken får förordna om utlåningsreglering, emissionskontroll, räntereglering och placeringskrav enligt vad regeringen förordnat. Ett kreditinstitut som åsidosätter en föreskrift som har meddelats med stöd av ett förordnande om kreditreglering skall betala en särskild avgift till staten. Riksbanken prövar frågan om

¹Det gäller naturligtvis enbart de uppsåtliga brotten.

särskild avgift. Den särskilda avgiften bestäms som viss ränta på ett belopp som Riksbanken fastställer (underlagsbeloppet). Underlagsbeloppet är beroende av vilken slags överträdelse det är frågan om. Om det finns särskilda skäl, får den särskilda avgiften sättas ned helt eller delvis.

Riksbanken får förelägga ett kreditinstitut att lämna de uppgifter som Riksbanken anser nödvändiga för att bedöma om kreditreglering behövs eller för att tillämpa ett meddelat förordnande. Den som med uppsåt låter bli att lämna en föreskriven uppgift eller lämnar en oriktig uppgift i samband med fullgörande av uppgiftsskyldigheten döms till böter eller fängelse i högst ett år eller om brottet är att anse som grovt till fängelse i högst två år. Vid bedömningen av om brottet är grovt skall särskilt beaktas, om gärningen har rört mycket betydande belopp eller kreditvolym eller på annat sätt varit av synnerligen allvarlig art. Har den otillåtna gärningen begåtts av grov oaktsamhet, döms till böter. I ringa fall döms inte till ansvar. Om flera har medverkat till en otillåten gärning, tillämpas bestämmelserna i 23 kap. brottsbalken. Allmänt åtal får väckas endast efter medgivande av Riksbanken.

Konkurrensskadeavgiften enligt konkurrenslagen (1993:20)

Avgiften behandlas i avsnitt 13.2.3

Avgift enligt lokalradiolagen (1993:120)

För rätt att sända lokalradio krävs tillstånd av Radio- och TV-verket. Ett sådant lämnas till en fysisk eller juridisk person och omfattar endast ett sändningsområde.

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet sänder program utan tillstånd där sådant krävs döms till böter eller fängelse i högst sex månader. Ett föremål som har använts som hjälpmedel vid brottet eller föremålets värde får förklaras förverkat, om det är nödvändigt för att förebygga brott eller det finns andra särskilda skäl för det.

Program som inte är reklam får inte på ett otillbörligt sätt gynna kommersiella intressen. Om ett program som inte är en annons helt eller delvis har bekostats av någon annan än den som bedriver sändningsverksamheten (sponsrats), skall det på lämpligt sätt i början och slutet av programmet eller vid ettdera tillfället anges vem eller vilka bidragsgivarna är. Ett program som huvudsakligen handlar om nyheter eller nyhetskommentarer får inte sponsras. Ett program får inte spons-

ras av någon vars huvudsakliga verksamhet gäller tillverkning eller försäljning av alkoholdrycker eller tobaksvaror. Före och efter varje sändning av annonser skall det sändas en särskild signatur som tydligt skiljer annonserna från övriga sändningar. Med annonser avses reklam samt sändningar som utan att vara reklam sänds på uppdrag av någon annan. Av en annons som inte är reklam skall det framgå i vems intresse den sänds. I annonser får det inte uppträda personer som spelar en framträdande roll i program som huvudsakligen handlar om nyheter eller nyhetskommentarer². Annonser får sändas högst åtta minuter under en timme mellan hela klockslag. Det nu sagda gäller inte för sådan reklam som den sändande gör för sin programverksamhet.

Den som åsidosätter vad som nu sagts får åläggas att betala en särskild avgift. Den särskilda avgiften fastställs till lägst fem tusen kronor och högst fem miljoner kronor. Avgiften bör dock inte överstiga tio procent av den sändandes årsomsättning under det föregående räkenskapsåret. Vid prövning av frågan om avgift skall påföras skall rätten särskilt beakta överträdelsens art, varaktighet och omfattning. När avgiftens storlek fastställs skall särskilt beaktas de omständigheter som legat till grund för prövning av frågan om avgift skall påföras samt de intäkter som den sändande kan beräknas ha fått med anledning av överträdelsen. Avgiften tillfaller staten.

Frågor om påförande av särskild avgift prövas av Länsrätten i Stockholms län på ansökan av Granskningsnämnden för radio och TV. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Lageravgift enligt lagen (1994:1704) om lageravgift på vissa jordbruksprodukter

Denna avgift tas ut av den som den 31 december 1994 innehar "för mycket" socker eller ris i lager. Från lageravgiften för socker får den som betalar avgift för lagret enligt artikel 8 i rådets förordning (EEG) nr 1785/81 av den 30 juni 1981 om den gemensamma organisationen av marknaden för socker, göra vissa avdrag.

Den som är skyldig att betala lageravgift eller avgift på överlager skall lämna en deklARATION på heder och samvete till Jordbruksverket om sitt innehav av avgiftspliktiga varor.

²Det anges att det skall anses vara otillbörligt mot konsumenter om det i annonser uppträder personer som spelar en framträdande roll i program som huvudsakligen handlar om nyheter eller nyhetskommentarer och att detta kan medföra marknadsstörningsavgift enligt bestämmelserna i marknadsföringslagen.

Särskild avgift enligt lagen (1994:1776) om skatt på energi

I lagen finns bestämmelser om sanktioner vid otillåten användning av märkta oljeprodukter m.m. Dessa innebär bl.a. att den som avlägsnar sådana märkämnena som anges i lagen från oljeprodukter eller på annat sätt tar befattning med oljeprodukter för vilka energiskatt inte betalats, i syfte att dessa produkter skall tillföras bränsletank som förser motor på motordrivet fordon eller båt med bränsle döms till böter eller fängelse i högst sex månader.

Om ett brott har rört betydande värden eller det i annat fall är att anse som grovt skall, om förfarandet inte utgör led i gärning som är belagd med strängare straff enligt skattebrottslagen (1971:69), dömas till fängelse i högst två år. I ett sådant fall är även försök eller förberedelse straffbart och 23 kap. brottsbalken tillämpas.

Ett föremål som använts som hjälpmedel vid brott enligt lagen eller dess värde får förklaras förverkat, om det är nödvändigt för att förebygga brott eller det finns andra särskilda skäl till det.

En särskild avgift skall betalas för motordrivet fordon och båt, vars bränsletank innehåller "otillåtna" oljeprodukter. Sådan befattning är inte straffbelagd. Avgiften uppgår för personbil och båt till 10 000 kronor. Avgiften beräknas för lastbilar, bussar, traktorer och tunga terrängvagnar som är registrerade i bilregistret efter den s.k. skattevikten till 10 000 kr, 20 000 kr, 30 000 kr, 40 000 kr eller 50 000 kr. Avgiften för andra motordrivet fordon än som sagts uppgår till 20 000 kronor. Avgiften tas ut för varje tillfälle som bränsletank påträffas med otillåtna oljeprodukter.

Om avgift påförts någon och skall sådan avgift påföras honom för ytterligare tillfälle inom ett år från det tidigare tillfället, tas avgiften ut med en och en halv gång det belopp som skulle ha påförts för en förstagångs överträdelse.

Avgiften påförs genom beslut av beskattningsmyndigheten ägaren till fordonet eller båten. Brukar någon annans fordon eller båt utan lov, påförs brukaren avgiften. I fråga om ett fordon eller en båt som har köpts på kredit med förbehåll om återtaganderätt anses köparen som ägare. Som ägare anses också den som innehar ett fordon eller en båt med nyttjanderätt för bestämd tid om minst ett år. Innehas fordonet eller båten i annat fall med nyttjanderätt, anses nyttjanderättshavaren som ägare, om han har befogenhet att bestämma om förare eller anlitar annan förare än ägaren har utsett. Har ett fordon eller en båt flera ägare, är de solidariskt ansvariga för den avgift som skall betalas enligt detta kapitel.

Om det finns särskilda skäl, kan beskattningsmyndigheten medge

nedsättning av eller befrielse från avgiften. Beskattningsmyndighetens beslut överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna i detta kapitel skall vad avser motordrivna fordon utövas av polismyndigheterna samt av tullmyndigheterna vad avser gränskontroll. Kustbevakningen skall utöva tillsynen av båtar. Polismyndigheterna skall dock utöva sådan tillsyn inom områden som inte övervakas av Kustbevakningen. Tillsynsmyndigheterna har rätt att få tillträde till låsta utrymmen i fordon och båtar. Myndigheterna har rätt att få de upplysningar, handlingar och prov som behövs för tillsynen. För uttagna prov betalas inte ersättning.

Avgift enligt förordningen (1995:5) om röjningsbidrag till äppelodlare

Länsstyrelsen skall kontrollera att de uppgifter som läggs till grund för röjningsbidrag stämmer överens med de faktiska förhållandena, och att villkoren för bidraget uppfylls. Belopp som stödmottagaren inte är berättigad till skall betalas tillbaka.

Om ett beslut om bidrag har meddelats på grund av oriktig eller vilseledande uppgift av bidragsmottagaren eller om denne brutit mot villkor eller åtaganden som gäller för stödet, får beslutet omedelbart hävas och lämnat bidrag krävas tillbaka inom femton år från det att beloppet betalades ut. Därutöver framgår av tillämpningsföreskrifterna till rådets förordning (EEG) nr 1200/90 om förbättring av gemenskapens produktion av äpplen att den som inte fullföljer de åtaganden som gäller för röjningsbidrag till bidragsmyndigheten skall betala en avgift motsvarande bidraget.

Marknadsstörningsavgift enligt marknadsföringslagen (1995:450)

Avgiften behandlas i avsnitt 13.2.4

Avgift enligt lagen (1995:528) om revisorer

Om en revisor uppsåtligen gör orätt i sin verksamhet eller på annat sätt förfar oredligt eller om en revisor inte betalar föreskriven avgift, skall godkännandet eller auktorisationen upphävas. Om det föreligger förmildrande omständigheter, får i stället varning meddelas.

Om en revisor på annat sätt åsidosätter sina skyldigheter som revisor, får varning meddelas. Om det är tillräckligt, får Revisorsnäm-

den i stället meddela en erinran. Är omständigheterna synnerligen försvårade, får godkännandet eller auktorisationen upphävas.

En revisor som tilldelas varning får, om det finns särskilda skäl, även åläggas att betala en straffavgift till staten med lägst ettusen och högst tjugofemtusen kronor.

Bestämmelserna gäller även för revisionsbolag. Vad som sägs om upphävande av godkännande eller auktorisation skall i stället avse upphävande av registrering.

Det är Revisorsnämnden som prövar frågor om upphävande av godkännande, auktorisation eller registrering samt särskild avgift. Revisorsnämndens beslut får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Nämndens beslut om straffavgift verkställs, sedan det har vunnit laga kraft, som domstols dom.

Lagen innehåller också en straffbestämmelse för den som obehörigen utger sig för att vara godkänd eller auktoriserad revisor. Han döms till böter.

Förseningsavgifter för aktiebolag enligt årsredovisningslagen (1995:1554)

Bestämmelserna om förseningsavgift i årsredovisningslagen motsvarar bestämmelser som tidigare fanns i aktiebolagslagen.

Om ett aktiebolag inte ger in bestyrkta kopior av årsredovisning och revisionsberättelse eller om årsredovisningen saknar bevis om att resultaträkning och balansräkning har fastställts med uppgift om bolagsstämans beslut beträffande bolagets vinst eller förlust, skall bolaget betala en förseningsavgift. Beslut om förseningsavgift fattas av registreringsmyndigheten.

Ett aktiebolag skall som huvudregel betala en förseningsavgift om handlingarna inte har kommit in till registreringsmyndigheten inom sju månader från räkenskapsårets utgång. Avgiften skall uppgå till 10 000 kr för publika aktiebolag och 5 000 kr för privata aktiebolag.

Om handlingarna inte kommer in inom två månader från det att en underrättelse avsänds till bolaget om beslut om förseningsavgift, skall bolaget en första omgång betala en ny förseningsavgift. Den nya avgiften skall uppgå till 10 000 kr för publika aktiebolag och 5 000 kr för privata aktiebolag. Proceduren kan upprepas och då skall bolaget betala en ny förseningsavgift om 20 000 kr för publika aktiebolag och 10 000 kr för privata aktiebolag.

Om bolaget har gett in de handlingar som avses men kopiorna inte är bestyrkta eller är behäftade med någon annan brist som lätt kan

avhjälpas, får registreringsmyndigheten meddela beslut om förseningsavgift endast om bolaget har underrättats om bristen och fått tillfälle att avhjälpa den men inte gjort det inom rätt tid.

En förseningsavgift skall efterges, om underlåtenheten att ge in handlingen framstår som ursäktlig med hänsyn till omständigheter som bolaget inte har kunnat råda över. Avgiften skall också efterges om det framstår som uppenbart oskäligt att ta ut den. Bestämmelserna om eftergift skall beaktas även om något yrkande om detta inte har framställts, om det föranleds av vad som har förekommit i ärendet.

Särskilt tillägg enligt lagen (1995:1623) om skattereduktion för riskkapitalinvesteringar

Om skattemyndigheten vid omprövning finner att skattereduktion inte skulle ha medgetts eller att skattereduktion medgetts med för högt belopp, skall den skattskyldige betala ett särskilt tillägg motsvarande 30 procent av det belopp varmed skattereduktionen sätts ned. Om det finns särskilda skäl skall tillägg inte betalas.

Det finns också straffbestämmelser. Den som i ärende om skattereduktion uppsåtligen eller av grov oaktsamhet i en handling lämnar oriktig uppgift och därigenom föranleder att skattereduktion tillgodoräknas trots att det inte skulle ha skett eller att skattereduktion tillgodoräknas med för högt belopp döms till böter eller fängelse i högst två år, om inte gärningen är belagd med straff i brottsbalken.

Transporttillägg enligt lagen (1996:598) om kontroll av yrkesmässiga vägtransporter av alkohol och tobak

Bestämmelserna gäller vid kontroll av att det som är eller kan antas vara yrkesmässig transport av varor genomförs i enlighet med bestämmelserna i

1. lagen (1994:1776) om skatt på energi såvitt avser mineralolje-produkter enligt 1 kap. 3 a § nämnda lag,
2. lagen (1994:1564) om alkoholskatt och
3. lagen (1994:1563) om tobaksskatt.

Av dessa lagar följer att ledsagardokument och bevis om ställd säkerhet i vissa fall skall medfölja vid transporter mellan länderna i Europeiska unionen. Förare av transportmedel är i princip skyldiga att legiti-

mera sig och att i förekommande fall tillhandahålla beskattningsmyndigheten ledsagardokument samt bevis om ställd säkerhet. Föraren är vidare skyldig att på förfrågan av beskattningsmyndigheten lämna upplysningar om vem som är eller kan antas vara skattskyldig för de transporterade varorna, vem som är uppdragsgivare, vem som är mottagare, varifrån varorna har transporterats, varornas destination samt att även i övrigt lämna upplysningar och tillhandahålla medförda handlingar som kan ha betydelse för beskattningen.

Om ledsagardokument eller bevis om ställd säkerhet inte medföljer transporten skall beskattningsmyndigheten, om det föreligger en skyldighet att medföra sådana dokument påföra den skattskyldige en särskild avgift (transporttillägg). Transporttillägget är tjugo procent av de punktskatter som belöper på eller kan antas belöpa på varorna.

Om föraren av transportmedlet inte medför eller tillhandahåller ledsagardokument eller bevis om ställd säkerhet och det föreligger en skyldighet att medföra sådana dokument skall beskattningsmyndigheten påföra honom transporttillägg med 5 000 kronor. Beslut om transporttillägg kan överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Om den skattskyldige eller föraren inkommer med ledsagardokument eller bevis om ställd säkerhet till beskattningsmyndigheten, skall transporttillägget undanröjas. Transporttillägg får efterges om det framstår som uppenbart oskäligt att ta ut tillägget. Bestämmelserna om undanröjande och eftergift av transporttillägg skall beaktas ex officio.

Lagen innehåller också straffbestämmelser som dock inte avser samma gärningar som kan föranleda transporttillägg. Förare av transportmedel är skyldiga att stanna på polismans anmaning. Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet låter bli att stanna på en anmaning döms till böter.

Avgift enligt radio- och TV-lagen (1996:844)

I 10 kap. finns såväl straffbestämmelser som bestämmelser om avgifter.

Bestämmelserna konkurrerar inte på det sättet att bägge sanktionerna kan komma i fråga för ett och samma förfarande.

Den som åsidosätter bl.a. villkor om annonser och sponsrade program och bestämmelser om otillbörligt gynnande av kommersiella intressen och om sponsring kan påföras en särskild avgift. Vid prövningen om avgift skall påföras skall rätten särskilt beakta överträdelsens art, varaktighet och omfattning. Avgiften tillfaller staten.

Den särskilda avgiften fastställs till lägst fem tusen kronor och

högst fem miljoner kronor. Avgiften bör dock inte överstiga tio procent av den sändandes årsomsättning under det föregående räkenskapsåret.

När avgiftens storlek fastställs skall särskilt beaktas de omständigheter som legat till grund för prövning av frågan om avgift skall påföras samt de intäkter som den sändande kan beräknas ha fått med anledning av överträdelsen (se vidare avsnitt 9.3.4).

Frågor om påförande av särskild avgift prövas av Länsrätten i Stockholms län på ansökan av Granskningsnämnden för radio och TV.

Avgifter med anknytning till renskötsel

Lag (1926:1) innefattande bestämmelser i anledning av konventionen den 9 maj mellan Sverige och Finland angående renar i gränssområdena

För renarnas uppehåll här i riket skall erläggas en betesavgift för varje ren, kalvar under ett års ålder ej inbegripna. Denna avgift utgör tio öre för varje dag av uppehållet.

Finnes att renarnas bortdrivande blivit utan ägarens vållande uppehållet, skall vid avgiftens beräkning tagas den hänsyn till förhållandet, som finnes skälig.

Är uppenbart att renägaren avsiktligt låtit sina renar beta här i riket, kan betesavgiften fastställas intill det dubbla beloppet. I sådant fall skall renägaren beredas tillfälle att yttra sig i ärendet.

Förutom betesavgift skall de av renarnas uppehåll föranledda utgifterna ersättas, t.ex. arbete med samlande, bevakning, utskiljande och bortdrivande av renarna.

Om ett meddelande enligt lagen har gått iväg, och uppehålla sig de renar, som meddelandet avser, ännu tio dagar därefter här i riket, utan att någon infunnit sig för att bortföra dem, skall ett belopp motsvarande tio procent av renarnas värde, kalvar under ett års ålder ej inbegripna, anses förbrutet.

Sådan påföljd skall också tillämpas, där någon inställt sig för renarnas bortförande, men de likväl finnas kvar ännu efter det femton dagar förflutit från det meddelande avsänts samt väderleksförhållanden, rovdjur, renägares eller renvårdares försummelse att efterkomma åliggande eller andra omständigheter icke utgjort tvingande hinder mot bortförandet.

Lag (1972:114) med anledning av konventionen den 9 februari 1972 mellan Sverige och Norge om renbetning

I konventionen finns bestämmelser om en betesavgift som skall betalas om renar från det ena landet uppehållit sig i det andra landet utan stöd av konventionen eller på betesområden där de inte får vara.

Det är vederbörande renägare/sameby åläggas att betala betesavgift. Betesavgift som en sameby betalat på grund av olovlig renbetning får byn kräva åter av den som varit vållande till den olovliga betningen.

Betesavgiften är i Sverige 1 kr och i Norge 1:40 nkr per ren utan hänsyn till uppehållets varaktighet samt i Sverige 0:40 kr och i Norge 0:55 nkr per ren för varje dag renarna uppehållit sig i det andra landet. Har uppehållet ej bringats att upphöra senast fjorton dagar efter det att lantbruksnämnden/reindriftsinspektören mottagit meddelande om olovlig betning, är avgiften från och med den femtonde dagen efter mottagandet av meddelandet i Sverige 0:75 kr och i Norge 1:05 nkr per ren och dag. För kalvar under ett år utgår ej avgift.

Beslut om betesavgift fattas av den lantbruksnämnd/reindriftsinspektör inom vars område det olovliga uppehållet ägt rum. Kan det olovliga uppehållet icke läggas renägaren eller den som på hans vägnar ansvarar för renarna till last eller är det eljest med hänsyn till omständigheterna oskäligt att ålägga full avgift, kan lantbruksnämnden/reindriftsinspektören nedsätta avgiftsbeloppet eller, om särskilda skäl föreligger, besluta att betesavgift icke skall utgå.

6. Konvention som utarbetats till
skydd av Europeiska
gemenskapernas finansiella
intressen
(Bedrägerikonventionen)

RÅDETS AKT

av den 26 juli 1995

om utarbetandet av konventionen om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen

(95/C 316/03)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA AKT

med beaktande av Fördraget om Europeiska unionen, särskilt artikel K.3.2c i detta, och

med beaktande av följande:

För att förverkliga unionens mål betraktar medlemsstaterna kampen mot bedrägeri som riktar sig mot Europeiska gemenskapernas finansiella intressen, som en fråga av gemensamt intresse som ingår i det samarbete som inrättats med stöd av avdelning VI i fördraget.

För att med full kraft bekämpa sådant bedrägeri är det nödvändigt att träffa en första överenskommelse som snarast skall kompletteras med en annan juridisk akt i syfte att förstärka det straffrättsliga skyddet för Europeiska gemenskapernas finansiella intressen.

RÅDET

BESLUTAR att upprätta den konvention vars text återfinns i bilagan och som denna dag har undertecknats av företrädare för regeringarna i unionens medlemsstater,

REKOMMENDERAR att konventionen antas av medlemsstaterna i enlighet med deras konstitutionella bestämmelser.

Utfärdad i Bryssel den 26 juli 1995.

På rådets vägnar

J. A. BELLOCH JULBE

Ordförande

BILAGA

KONVENTION

som utarbetats på grundval av artikel K.3 i fördraget om Europeiska unionen om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen

DE HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA till denna konvention, Europeiska unionens medlemsstater,

SOM HÄNVISAR till Europeiska unionens råds akt av den 29 juli 1995,

SOM ÖNSKAR säkerställa att deras straffrättsliga bestämmelser på effektivt sätt bidrar till att skydda Europeiska gemenskapernas finansiella intressen,

SOM UPPMÄRKSAMMAR att bedrägerier som riktar sig mot gemenskapernas inkomster och utgifter i många fall inte är begränsade till ett enda land och att de ofta genomförs i form av organiserad brottslighet,

SOM ÄR ÖVERTYGDA om att skyddet för Europeiska gemenskapernas finansiella intressen skall vara sådant att alla bedrägliga förfaranden som riktar sig mot dessa intressen blir föremål för straffrättslig lagföring och att det krävs att en gemensam definition införs i detta syfte,

SOM ÄR ÖVERTYGDA om behovet av att belägga sådana förfaranden med effektiva, proportionella och avskräckande straffrättsliga påföljder, utan att detta påverkar möjligheten att använda andra påföljder när så är lämpligt liksom om behovet av att, åtminstone när det är fråga om allvarliga fall, införa frihetsberövande påföljder som kan medföra utlämning,

SOM INSER att företag spelar en viktig roll på de områden som finansieras genom Europeiska gemenskapernas budget och att, under vissa omständigheter, personer med befogenhet att fatta beslut i företagen inte skall kunna undgå straffrättsligt ansvar,

SOM ÄR FAST BESLUTNA att tillsammans bekämpa bedrägeri som riktar sig mot Europeiska gemenskapernas finansiella intressen genom att åta sig förpliktelser som rör jurisdiktion, utlämning och ömsesidigt samarbete,

HAR ENATS OM FÖLJANDE.

Artikel 1

Allmänna bestämmelser

1. I denna konvention förstås med bedrägeri som riktar sig mot Europeiska gemenskapernas finansiella intressen

a) i fråga om utgifter, varje uppsåtlig handling eller uppsåtlig underlåtenhet som är att hänföra till

- användning eller presentation av falska, felaktiga eller ofullständiga uppgifter eller dokument, om detta leder till att medel från Europeiska gemenskapernas allmänna budget eller från de budgetar som förvaltas av Europeiska gemenskaperna eller för deras räkning otillbörligen uppbärs eller innehålls,

— undanhållande av information som skall lämnas i enlighet med särskilda föreskrifter, om gärningen har samma effekt,

— användning av sådana medel för andra syften än dem som medlen ursprungligen har beviljats för,

b) i fråga om inkomster, varje uppsåtlig handling eller uppsåtlig underlåtenhet som är att hänföra till

- användning eller presentation av falska, felaktiga eller ofullständiga uppgifter eller dokument, om detta leder till att medel från Europeiska gemenskapernas allmänna budget eller från de budgetar som förvaltas av Europeiska gemenskaperna eller för deras räkning minskas på ett olagligt sätt,

- undanhållande av information som skall lämnas i enlighet med särskilda föreskrifter, om gärningen har samma effekt,
- missbruk av en förmån som lagligen erhållits, om gärningen har samma effekt.

2. Om inte annat följer av artikel 2.2 skall varje medlemsstat vidta nödvändiga och lämpliga åtgärder för att överföra bestämmelserna i punkt 1 till den nationella straffrätten så att de förfaranden som avses där beläggs med straff.

3. Om inte annat följer av artikel 2.2 skall varje medlemsstat också vidta nödvändiga åtgärder för att uppsåtligt upprättande eller uppsåtligt tillhandahållande av falska, felaktiga eller ofullständiga uppgifter eller dokument som har den effekt som anges i punkt 1, beläggs med straff om gärningarna inte redan är straffbelagda, antingen som gärningsmannaskap eller som medhjälp, anstiftan eller försök till bedrägeri enligt definitionen i punkt 1.

4. Bedömningen av om en handling eller underlåtenhet enligt punkterna 1 och 3 varit uppsåtlig får göras mot bakgrund av yttre faktiska omständigheter.

Artikel 2

Straffrättsliga påföljder

1. Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att sådana förfaranden som avses i artikel 1, liksom medhjälp, anstiftan eller försök till de gärningar som avses i artikel 1.1, beläggs med effektiva, proportionella och avskräckande straffrättsliga påföljder, däribland, åtminstone i allvarliga fall, frihetsberövande påföljder som kan medföra utlämning, varvid det står klart att med allvarliga fel menas de bedrägerier som rör minst det minimibelopp som varje medlemsstat fastställt. Detta minimibelopp får inte överstiga 50 000 ecu.

2. När det är fråga om mindre allvarliga bedrägerier som avser värden understigande 4 000 ecu och när det inte föreligger några försvärande omständigheter enligt statens lagstiftning kan en medlemsstat dock föreskriva andra påföljder än de som anges i punkt 1.

3. Europeiska unionens råd kan enhälligt ändra den värdegräns som anges i punkt 2.

Artikel 3

Straffrättsligt ansvar för företagsledare

Varje medlemsstat skall vidta nödvändiga åtgärder för att företagsledare eller andra personer med befogenhet att fatta beslut eller utöva kontroll inom företaget skall kunna hållas straffrättsligt ansvariga enligt de principer som anges i den nationella rätten, i fråga om bedrägerier

som riktar sig mot Europeiska gemenskapernas finansiella intressen och som avses i artikel 1, om gärningen har begåtts för företagets räkning av en person som är underställd dem.

Artikel 4

Jurisdiktion

1. Varje medlemsstat skall vidta nödvändiga åtgärder för att kunna utöva jurisdiktion över de gärningar som staten har belagt med straff i enlighet med artiklarna 1 och 2.1, när

- bedrägeri, delaktighet i eller försök till bedrägeri mot Europeiska gemenskapernas finansiella intressen helt eller delvis begås inom dess territorium liksom bedrägeri där vinningen uppkommer inom det territoriet,
- en person inom dess territorium medvetet medverkar till eller anstiftar sådant bedrägeri inom en annan medlemsstats territorium,
- gärningsmannen är medborgare i den berörda medlemsstaten varvid dock den statens lagstiftning helt ställa som villkor att gärningen är belagd med straff i den stat där den begicks.

2. Varje medlemsstat får, i samband med anmälan enligt artikel 11.2, förklara att den inte avser att tillämpa tredje strecksatsen i punkt 1 i denna artikel.

Artikel 5

Utlämnning och åtal

1. Varje medlemsstat som enligt sin nationella lagstiftning inte utlämnar sina egna medborgare skall vidta nödvändiga åtgärder för att kunna utöva jurisdiktion i fråga om gärningar som staten har belagt med straff i enlighet med artiklarna 1 och 2.1 och som begåtts av dess egna medborgare utanför dess territorium.

2. När en medborgare i en medlemsstat anklagas för att i en annan medlemsstat ha begått en straffbar gärning som beskrivs i artiklarna 1 och 2.1, och medlemsstaten inte utlämnar denna person till den andra medlemsstaten enbart på grund av dennes medborgarskap, skall den överlämna ärendet till sina behöriga myndigheter för åtal, om det finns anledning till detta. För att göra lagföring möjlig skall akter, upplysningar och föremål som rör gärningen överlämnas i enlighet med bestämmelserna i artikel 6 i den europeiska konventionen om utlämning. Den ansökande medlemsstaten skall underrättas om vilka rättsliga åtgärder som har vidtagits och resultatet av dessa.

3. I fråga om bedrägeri som har riktat sig mot Europeiska gemenskapernas finansiella intressen får en medlems-

27. 11. 95

SV

Europeiska gemenskapernas officiella tidning

Nr C 316/51

stat inte vägra utlämning enbart på den grunden att det rör sig om skattebrott eller brott mot tullbestämmelser.

4. Vad som avses med "medlemsstats egna medborgare" skall i denna artikel tolkas i enlighet med varje förklaring som den staten har lämnat enligt artikel 6.1 b och c i den europeiska konventionen om utlämning.

Artikel 6 Samarbete

1. Om ett bedrägeri enligt definitionen i artikel 1 är belagt med straff och rör minst två medlemsstater, skall dessa stater samarbeta effektivt vid förundersökning, lagföring och straffverkställighet, t.ex. genom inbördes rätts hjälp, utlämning, överförande av lagföring eller verkställighet av domar som har meddelats i en annan medlemsstat.

2. När fler än en medlemsstat har jurisdiktion och har möjlighet att väcka åtal för samma gärning, skall de berörda medlemsstaterna samarbeta för att avgöra vem av dem som skall lagföra gärningsmannen eller gärningsmännen så att lagföringen, där det är möjligt, kan ske i en och samma medlemsstat.

Artikel 7 Ne bis in idem

1. Medlemsstaterna skall i sin nationella straffrättsliga lagstiftning tillämpa principen att en person som slutligt dömts i en medlemsstat inte får lagföras för samma gärning i en annan medlemsstat ("ne bis in idem"), om påföljden — vid fällande dom — har verkställts, håller på att verkställas eller inte längre kan verkställas enligt det dömande landets lag.

2. Varje medlemsstat får, i samband med anmälan enligt artikel 11.2, förklara att den inte skall vara bunden av punkt 1 i denna artikel i ett eller flera av följande fall:

- om den gärning som har legat till grund för den dom som har meddelats i en annan stat begåtts inom medlemsstatens territorium, helt eller delvis; i det senare fallet skall detta undantag inte gälla om gärningen delvis har begåtts inom den medlemsstats territorium där domen har meddelats,
- om den gärning som har legat till grund för den dom som har meddelats i en annan stat har riktats mot den medlemsstatens säkerhet eller andra för den staten lika viktiga intressen,

c) om den gärning som har legat till grund för den dom som har meddelats i en annan stat har begåtts av en offentlig tjänsteman i medlemsstaten i fråga i strid med dennes tjänsteallmoganden.

3. De undantag som gjorts till föremål för en förklaring enligt punkt 2 skall inte vara tillämpliga, om den berörda medlemsstaten på grund av samma gärning har begärt att en annan medlemsstat skall lagföra personen i fråga eller har beviljat utlämning av denne.

4. Tillämpliga bilaterala eller multilaterala överenskommelser som har ingåtts mellan medlemsstater och därtill hörande förklaringar påverkas inte av denna artikel.

Artikel 8 Domstolen

1. Alla tvister mellan medlemsstater om tolkningen eller tillämpningen av denna konvention skall först behandlas i rådet, enligt det förfarande som föreskrivs i avdelning VI i Fördraget om Europeiska unionen, i avsikt att uppnå en lösning.

Om ingen lösning har uppnåtts inom sex månader kan en av parterna i tvisten överlämna frågan till Europeiska gemenskapernas domstol.

2. Alla tvister mellan en eller flera medlemsstater och Europeiska gemenskapernas kommission om tillämpningen av artiklarna 1 och 10 denna konvention som inte kunnat lösas genom förhandling kan hänskjutas till domstolen.

Artikel 9 Nationella föreskrifter

Bestämmelserna i denna konvention hindrar inte medlemsstaterna från att besluta om nationella föreskrifter som går utöver de skyldigheter som följer av denna konvention.

Artikel 10 Överlämnande av information

1. Medlemsstaterna skall till Europeiska gemenskapernas kommission överlämna texterna till den nationella lagstiftning som genomför de skyldigheter som följer av bestämmelserna i denna konvention.

2. För tillämpningen av denna konvention skall de höga fördragsslutande parterna i Europeiska unionens råd fastställa vilka uppgifter som skall överlämnas eller utväxlas mellan medlemsstaterna, eller mellan dem och kommissionen samt hur detta skall ske.

*Artikel 11***Ikraftträdande**

1. Denna konvention skall antas av medlemsstaterna i enlighet med deras konstitutionella bestämmelser.
2. Medlemsstaterna skall till generalsekreteraren för Europeiska unionens råd anmäla att de har genomfört de förfaranden som deras konstitutionella bestämmelser kräver för att denna konvention skall kunna antas.
3. Denna konvention träder i kraft nittio dagar efter det att den sista medlemsstaten har gjort en sådan anmälan som avses i punkt 2.

*Artikel 12***Anslutning**

1. Denna konvention står öppen för anslutning för varje stat som blir medlem i Europeiska unionen.

2. Texten till denna konvention, avfattad på den anslutande statens språk och utarbetad av Europeiska unionens råd, skall vara giltig.

3. Anslutningsinstrumenten skall deponeras hos depositarien.

4. För en stat som ansluter sig till konventionen träder denna i kraft nittio dagar efter depositionen av anslutningsinstrumentet, eller, om den ännu inte har trätt i kraft då denna period löper ut, den dag då konventionen träder i kraft.

*Artikel 13***Depositarien**

1. Generalsekreteraren för Europeiska unionens råd är depositarie för denna konvention.

2. Depositarien skall i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* offentliggöra antaganden och anslutningar, förklaringar och reservationer liksom alla andra anmälningar som rör denna konvention.

27. 11. 95

SV

Europeiska gemenskapernas officiella tidning

Nr C 316/53

En fe de lo cual, los plenipotenciarios abajo firmantes suscriben el presente Convenio.

Til bekræftelse heraf har undertegnede befuldmægtigede underskrevet denne konvention.

Zu Urkund dessen haben die unterzeichneten Bevollmächtigten ihre Unterschriften unter dieses Übereinkommen gesetzt.

Σε πίστωση των ανωτέρω, οι υπογράφωντες πληρεξούσιοι έθεσαν την υπογραφή τους κάτω από την παρούσα σύμβαση.

In witness whereof, the undersigned Plenipotentiaries have hereunto set their hands.

En foi de quoi, les plénipotentiaires soussignés ont apposé leurs signatures au bas de la présente convention.

Dá fhianú sin, chuir na Lánchumhachtaigh thíos-sínte a lámh leis an gCoinbhinsiún seo.

In fede di che, i plenipotenziari sottoscritti hanno apposto le loro firme in calce alla presente convenzione.

Ten blijke waarvan de ondergetekende gevolmachtigen hun handtekening onder deze overeenkomst hebben gesteld.

Em fé do que, os plenipotenciários abaixo assinados apuseram as suas assinaturas no final da presente convenção.

Tämän vakuudeksi alla mainitut täysivaltaiset edustajat ovat allekirjoittaneet tämän yleissopimuksen.

Til bekræftelse härav har undertecknade befullmäktigade ombud undertecknat denna konvention.

Hecho en Bruselas, el veintiseis de julio de mil novecientos noventa y cinco, en un ejemplar único, en lenguas alemana, inglesa, danesa, española, finesa, francesa, griega, gaélica, italiana, neerlandesa, portuguesa y sueca, cuyos textos son igualmente auténticos y que será depositado en los archivos de la Secretaría General del Consejo de la Unión Europea.

Udfærdiget i Bruxelles den seksogtyvende juli nitten hundrede og femoghalvfems, i ét eksemplar på dansk, engelsk, finsk, fransk, græsk, irsk, italiensk, nederlandsk, portugisisk, spansk, svensk og tysk, hvilke tekster alle har samme gyldighed, og deponeres i arkiverne i Generalsekretariatet for Rådet for Den Europæiske Union.

Geschehen zu Brüssel am sechszwanzigsten Juli neunzehnhundertfünfundneunzig in einer Urschrift in dänischer, deutscher, englischer, finnischer, französischer, griechischer, irischer, italienischer, niederländischer, portugiesischer, schwedischer und spanischer Sprache, wobei jeder Wortlaut gleichermaßen verbindlich ist; die Urschrift wird im Archiv des Generalsekretariats des Rates der Europäischen Union hinterlegt.

Έγινε στις Βρυξέλλες, στις είκοσι έξι Ιουλίου χίλια εννιακόσια ενενήντα πέντε, σε ένα μόνο αντίτυπο, στην αγγλική, γαλλική, γερμανική, δανική, ελληνική, ιρλανδική, ισπανική, ιταλική, ολλανδική, πορτογαλική, σουηδική και φινλανδική γλώσσα, όλα δε τα κείμενα είναι εξίσου αυθεντικά και κατατίθενται στα αρχεία της Γενικής Γραμματείας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Done at Brussels on the twenty-sixth day of July in the year one thousand nine hundred and ninety-five in a single original, in the Danish, Dutch, English, Finnish, French, German, Greek, Irish, Italian, Portuguese, Spanish and Swedish languages, each text being equally authentic, such original remaining deposited in the archives of the General Secretariat of the Council of the European Union.

Fait à Bruxelles, le vingt-six juillet mil neuf cent quatre-vingt-quinze, en un exemplaire unique, en langues allemande, anglaise, danoise, espagnole, finnoise, française, grecque, irlandaise, italienne, néerlandaise, portugaise et suédoise, tous ces textes faisant également foi, exemplaire qui est déposé dans les archives du Secrétariat général du Conseil de l'Union européenne.

Arna dhéanamh sa Bhrúiséil, an séú lá is fiche de Iúil sa bhliain míle naoi gcéad nócha a cúig, i scríbhinn bhunaidh amháin sa Bhéarla, sa Danmhairgis, san Fhionlainnis, sa Fhraincis, sa Ghaeilge, sa Ghearmáinis, sa Ghréigis, san Iodáilis, san Ollainnis, sa Phortaingéilis, sa Spáinnis agus sa tSualainnis agus comhúdarás ag na téacsanna i ngach ceann de na teangacha sin; déanfar an scríbhinn bhunaidh sin a thaisceadh i gcartlann Ardrúnaíocht Chomhairle an Aontais Eorpaigh.

Fatto a Bruxelles, addì ventisei luglio millenovecentonovantacinque, in unico esemplare in lingua danese, finlandese, francese, greca, inglese, irlandese, italiana, olandese, portoghese, spagnola, svedese e tedesca, i testi di ciascuna di queste lingue facenti ugualmente fede, esemplare depositato negli archivi del segretariato generale dell'Unione europea.

Gedaan te Brussel, de zesentwintigste juli negentienhonderd vijffennegentig, in één exemplaar, in de Deense, de Duitse, de Engelse, de Finse, de Franse, de Griekse, de Ierse, de Italiaanse, de Nederlandse, de Portugese, de Spaanse en de Zweedse taal, zijnde alle teksten gelijkelijk authentiek, dat wordt neergelegd in het archief van het Secretariaat-generaal van de Raad van de Europese Unie.

Feito em Bruxelas, em vinte e seis de Julho de mil novecentos e noventa e cinco, em exemplar único, nas línguas alemã, dinamarquesa, espanhola, finlandesa, francesa, grega, inglesa, irlandesa, italiana, neerlandesa, portuguesa e sueca, fazendo igualmente fé todos os textos, depositado nos arquivos do Secretariado-Geral do Conselho da União Europeia.

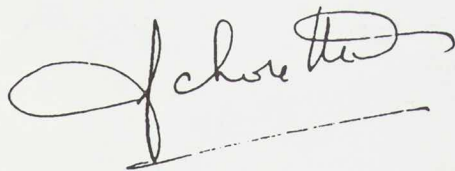
Tehty Brysselissä kahdentenäkymentenäkyudentenä päivänä heinäkuuta vuonna tuhatyhdeksänsataayhdeksänkymmentäviisi yhtenä ainoana kappaleena englannin, espanjan, hollannin, iirin, italian, kreikan, portugalin, ranskan, ruotsin, saksan, suomen ja tanskan kielellä kaikkien näiden tekstien ollessa yhtä todistusvoimaiset, ja se talletetaan Euroopan unionin neuvoston pääsihteeristön arkistoon.

Utfärdad i Bryssel den tjugosjätte juli nittonhundra nittiofem i ett enda exemplar, på danska, engelska, finska, franska, grekiska, irländska, italienska, nederländska, portugisiska, spanska, svenska och tyska, varvid alla texter är lika giltiga, och deponerad i arkiven vid generalsekretariatet för Europeiska unionens råd.

Pour le gouvernement du royaume de Belgique

Voor de Regering van het Koninkrijk België

Für die Regierung des Königreichs Belgien

For regeringen for Kongeriget Danmark

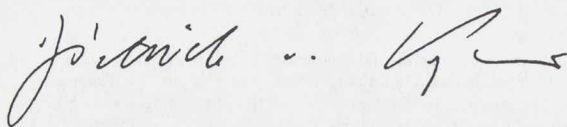
27. 11. 95

SV

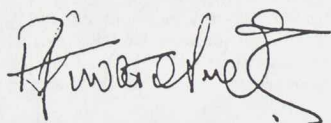
Europeiska gemenskapernas officiella tidning

Nr C 316/55

Für die Regierung der Bundesrepublik Deutschland

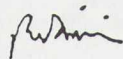
Για την κυβέρνηση της Ελληνικής Δημοκρατίας

Por el Gobierno del Reino de España

Pour le gouvernement de la République française

Thar ceann Rialtas na hÉireann

For the Government of Ireland

Per il governo della Repubblica italiana

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'D. F. L.' with a horizontal line underneath.

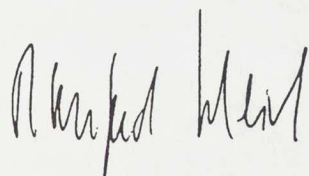
Pour le gouvernement du grand-duché de Luxembourg

A handwritten signature in black ink, consisting of several sharp, angular strokes.

Voor de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'J. R. Bot'.

Für die Regierung der Republik Österreich

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Karl Heinz'.

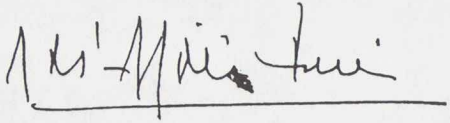
27. 11. 95

SV

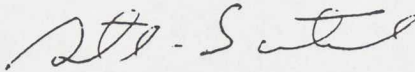
Europeiska gemenskapernas officiella tidning

Nr C 316/57

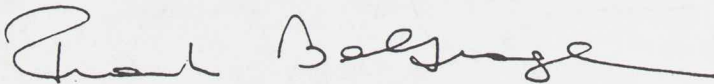
Pelo Governo da República Portuguesa

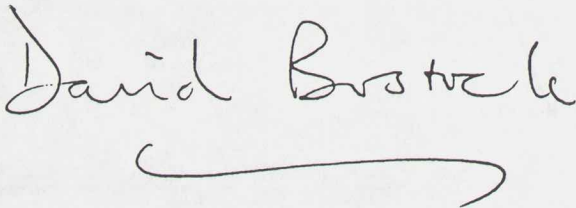
Suomen hallituksen puolesta

På svenska regeringens vägnar

For the Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

BILAGA

PROTOKOLL

upprättat på grundval av artikel K 3 i Fördraget om Europeiska unionen om förhandsavgörande av Europeiska gemenskapernas domstol angående tolkningen av konventionen om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen

DE HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA,

HAR ENATS om följande bestämmelser som skall fogas till konventionen.

Artikel 1

Europeiska gemenskapernas domstol skall vara behörig att på de villkor som fastställs i detta protokoll meddela förhandsavgöranden om tolkningen av konventionen om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen och protokollet av den 27 september 1996⁽¹⁾, nedan kallat "det första protokollet".

Artikel 2

1. Varje medlemsstat kan, genom en förklaring som avges vid undertecknandet av detta protokoll eller vid varje annat tillfälle efter undertecknandet, godkänna Europeiska gemenskapernas domstols behörighet att meddela förhandsavgöranden om tolkningen av konventionen om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen och det första protokollet till den konventionen på de villkor som anges i punkt 2 a) eller punkt 2 b).

2. Varje medlemsstat som avger en förklaring enligt punkt 1 kan ange antingen att

a) varje domstol i den staten, mot vars avgöranden det inte finns något rättsmedel enligt nationell lagstiftning, får begära att Europeiska gemenskapernas domstol meddelar ett förhandsavgörande i ett ärende som uppkommit vid denna domstol och som rör tolkningen av konventionen om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen och det första protokollet till den konventionen, när domstolen anser att ett beslut i frågan är nödvändigt för att döma i saken, eller att

b) varje domstol i den staten får begära att Europeiska gemenskapernas domstol meddelar ett förhandsavgörande i ett ärende som uppkommit vid denna domstol och som rör tolkningen av konventionen om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen och

det första protokollet till den konventionen, när domstolen anser att ett beslut i frågan är nödvändigt för att döma i saken.

Artikel 3

1. Protokollet om Europeiska gemenskapernas domstols stadga och dess rättegångsregler skall tillämpas.

2. I enlighet med Europeiska gemenskapens domstols stadga skall varje medlemsstat, oavsett om den har avgivit en förklaring enligt artikel 2, ha rätt att till Europeiska gemenskapens domstol inkomma med inlagor och skriftliga yttranden i ärenden som avhängiggjorts vid domstolen enligt artikel 1.

Artikel 4

1. Detta protokoll skall antas av medlemsstaterna i enlighet med deras respektive konstitutionella bestämmelser.

2. Medlemsstaterna skall underrätta depositarien när de förfaranden som deras konstitutionella bestämmelser föreskriver för antagande av detta protokoll har genomförts liksom vilka förklaringar som har avgivits enligt artikel 2.

3. Detta protokoll skall träda i kraft 90 dagar efter den underrättelse, som avses i punkt 2, från den stat som är medlem i Europeiska unionen när rådet antar den akt som upprättar detta protokoll och som sist genomförs denna formalitet. Protokollet skall emellertid träda i kraft tidigast samtidigt som konventionen om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen.

Artikel 5

1. Detta protokoll skall stå öppet för anslutning för varje stat som blir medlem i Europeiska unionen.

⁽¹⁾ EGT nr C 313, 23.10.1996, s. 1

20.5.97

SV

Europeiska gemenskapernas officiella tidning

Nr C 151/3

2. Anslutningsinstrumenten skall deponeras hos depositarien.

3. Den av Europeiska unionens råd på den anslutande medlemsstatens språk fastställda texten till detta protokoll skall vara giltig.

4. I förhållande till en medlemsstat som ansluter sig till detta protokoll, träder detta i kraft 90 dagar efter dagen för deponeringen av dess anslutningsinstrument, eller på dagen för ikraftträdandet av detta protokoll, om detta ännu inte hunnit träda i kraft vid utgången av nämnda period om 90 dagar.

Artikel 6

Varje stat som blir medlem i Europeiska unionen och som ansluter sig till konventionen om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen i enlighet med artikel 12 måste godkänna bestämmelserna i detta protokoll.

Artikel 7

1. Varje medlemsstat som är fördragsslutande part får föreslå ändringar av detta protokoll. Varje förslag till ändring skall överlämnas till depositarien, som skall underrätta rådet om detta.

2. Ändringar skall beslutas av rådet som skall rekommendera att medlemsstaterna antar dem i enlighet med sina respektive konstitutionella bestämmelser.

3. De på detta sätt beslutade ändringarna träder i kraft i enlighet med bestämmelserna i artikel 4.

Artikel 8

1. Generalsekreteraren för Europeiska unionens råd skall vara depositarie för detta protokoll.

2. Depositarien skall i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* offentliggöra underrättelser, instrument och meddelanden som rör detta protokoll.

7. Protokoll som upprättats till
konventionen till skydd av
Europeiska gemenskapernas
finansiella intressen
(första tilläggsprotokollet)

(Rättsakter som antagits med tillämpning av avdelning VI i Fördraget om Europeiska unionen)

RÅDETS AKT

av den 27 september 1996

om upprättande av ett protokoll till konventionen om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen

(96/C 313/01)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA AKT

med beaktande av Fördraget om Europeiska unionen, särskilt artikel K 3.2 c i detta, och

med beaktande av följande:

Vid förverkligandet av unionens mål betraktar medlemsstaterna kampen mot brottslighet, som riktar sig mot Europeiska gemenskapernas finansiella intressen, som en fråga av gemensamt intresse som ingår i det samarbete som inrättats med stöd av avdelning VI i fördraget,

Rådet upprättade genom sin akt den 26 juli 1995, som en första åtgärd, konventionen om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen, vilken särskilt avser kampen mot bedrägerier som riktar sig mot dessa intressen.

Som en andra etapp är det nödvändigt att komplettera denna konvention med ett protokoll som särskilt har till

syfte att bekämpa sådan korruption i vilken tjänstemän, såväl nationella tjänstemän som gemenskapstjänstemän, är inblandade och som skadar eller kan skada Europeiska gemenskapernas finansiella intressen.

RÅDET

FASTSTÄLLER att det protokoll, vars text återfinns i bilagan och som denna dag har undertecknats av företrädarna för regeringarna i unionens medlemsstater, härmed har upprättats,

REKOMMENDERAR att medlemsstaterna antar protokollet i enlighet med deras respektive konstitutionella bestämmelser.

Utfärdad i Bryssel den 27 september 1996.

På rådets vägnar

M. LOWRY

Ordförande

BILAGA

PROTOKOLL

som upprättats på grundval av artikel K 3 i Fördraget om Europeiska unionen, till konventionen om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen

DE HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA till detta protokoll, medlemsstater i Europeiska unionen,

SOM HÄNVISAR TILL Europeiska unionens råds akt av den 27 september 1996,

SOM ÖNSKAR uppnå att deras strafflagstiftning på ett effektivt sätt bidrar till att skydda de Europeiska gemenskapernas finansiella intressen,

SOM KONSTATERAR hur viktig konventionen om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen av den 26 juli 1995 är för att bekämpa bedrägerier som riktar sig mot gemenskapens inkomster och utgifter,

SOM ÄR MEDVETNA om det faktum att Europeiska gemenskapernas finansiella intressen kan skadas eller hotas av andra straffrättsliga överträdelse, bland annat korruption som begås mot eller av tjänstemän, såväl nationella som gemenskapstjänstemän, som har ansvar för uppbörd, förvaltning eller utbetalning av gemenskapsmedel som de kontrollerar,

SOM BEAKTAR att personer av olika nationalitet som är anställda av olika offentliga institutioner eller organ kan vara inblandade i sådan korruption. För att få till stånd effektiva åtgärder mot sådan verksamhet med internationella förgreningar är det viktigt att det finns en samstämmig bedömning av dessas straffvärda karaktär i medlemsstaternas straffrättsliga lagstiftning,

SOM KONSTATERAR att flera medlemsstaters straffrättsliga lagstiftning beträffande lagöverträdelse som begåtts vid tjänsteutövning i allmänhet och som rör korruption i synnerhet endast avser handlingar som begåtts av eller mot nationella tjänstemän och inte, eller endast i undantagsfall, omfattar sådana gärningar som inbegriper gemenskapstjänstemän eller tjänstemän från andra medlemsstater,

SOM ÄR ÖVERTYGADE om att det är nödvändigt att anpassa den nationella lagstiftningen i den mån den inte straffbelägger korruption som skadar eller som kan skada Europeiska gemenskapernas finansiella intressen, och där gemenskapstjänstemän eller tjänstemän från andra medlemsstater är inblandade,

SOM LIKASÅ ÄR ÖVERTYGADE om att en sådan anpassning av de nationella lagstiftningarna, när det gäller gemenskapstjänstemän anställda av gemenskapen, inte bör begränsas till bestickning och mutbrott utan bör utsträckas till att omfatta andra brott som drabbar eller kan drabba Europeiska gemenskapernas inkomster eller utgifter, däribland lagöverträdelse som begåtts av eller mot de personer som har det största ansvaret,

SOM BEAKTAR att det likaså är lämpligt att upprätta ändamålsenliga bestämmelser beträffande behörighet och ömsesidigt samarbete utan att detta skall påverka de juridiska villkoren för dessas tillämpning i konkreta fall, vilket vid behov kan inbegripa hävande av immunitet,

SOM SLUTLIGEN BEAKTAR att det är lämpligt att göra de relevanta bestämmelserna i konventionen om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen av den 26 juli 1995 tillämpliga på de lagöverträdelse som avses i detta protokoll,

HAR ENATS OM FÖLJANDE BESTÄMMELSER.

Artikel 1

Definitioner

I detta protokoll används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

1. a) *tjänsteman*: alla tjänstemän, såväl nationella som gemenskapstjänstemän, inklusive alla nationella tjänstemän från en annan medlemsstat.

b) *gemenskapstjänsteman*:

— varje person som är tjänsteman eller kontraktsanställd i den mening som avses i tjänsteföreskrifterna för tjänstemän i Europeiska gemenskaperna eller i anställningsvillkoren för övriga anställda i Europeiska gemenskaperna,

— varje person som ställts till Europeiska gemenskapernas förfogande av medlemsstaterna eller av något offentligt eller privat organ som utför uppgifter som motsvarar dem som Europeiska gemenskapernas tjänstemän eller övriga anställda utför.

Medlemmar i de organ som bildats enligt fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna samt dessa organs personal likställs med gemenskapstjänstemän, om de inte omfattas av tjänsteföreskrifterna för tjänstemän i Europeiska gemenskaperna eller anställningsvillkoren för övriga anställda i Europeiska gemenskaperna.

c) *nationell tjänsteman*: tolkas med hänvisning till den definition *tjänsteman* eller *ämbetsman* har i den nationella rätten i den medlemsstat där personen i fråga innehar denna egenskap vid tillämpning av straffrätten i den staten.

När det gäller rättsliga åtgärder beträffande en tjänsteman från en medlemsstat, vilka vidtas av en annan medlemsstat, behöver den sistnämnda staten tillämpa definitionen av tjänsteman endast i den mån definitionen överensstämmer med dess nationella lagstiftning.

2. *konvention*: den konvention som utarbetats på grundval av artikel K 3 i Fördraget om Europeiska unionen, om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen den 26 juli 1995 ⁽¹⁾.

Artikel 2

Mutbrott

1. I detta protokoll avses med mutbrott varje avsiktlig handling som utförs av en tjänsteman för att, direkt eller genom tredje man, för egen räkning eller för tredje mans räkning, begära eller ta emot förmåner, oavsett art, eller att acceptera löften härom för att på ett sätt som strider mot hans officiella förpliktelser utföra eller inte utföra en handling i tjänsten eller vid utövandet av tjänsten, och som skadar eller kan skada Europeiska gemenskapernas finansiella intressen.

2. Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som behövs för att säkra att en sådan gärning som avses i punkt 1 straffbeläggs.

Artikel 3

Bestickning

1. I detta protokoll avses med bestickning varje avsiktlig handling som utförs av en person för att direkt eller genom tredje man utlova eller bevilja en förmån, oavsett art, till en tjänsteman, för egen räkning eller för tredje mans räkning, för att denne på ett sätt som strider mot hans officiella förpliktelser skall utföra eller underlåta att utföra en handling i tjänsten eller vid utövandet av tjänsten och som skadar eller kan skada Europeiska gemenskapernas finansiella intressen.

2. Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som behövs för att säkra att en sådan gärning som avses i punkt 1 straffbeläggs.

Artikel 4

Likabehandling

1. Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som behövs för att säkra att beskrivningarna i dess strafflagstiftning av överträdelse som utgör en sådan gärning som avses i artikel 1 i konventionen när de begås av dess nationella tjänstemän vid tjänsteutövning tillämpas på samma sätt när överträdelse begås av gemenskapstjänstemän vid tjänsteutövning.

2. Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som behövs för att säkra att beskrivningarna i dess strafflagstiftning av de överträdelse som avses i punkt 1 i denna artikel samt i artiklarna 2 och 3 när de begås av eller gentemot ministrarna i dess regering, de valda ledamöterna i parlamentariska församlingar, ledamöterna av landets högsta domstolar eller revisionsdomstol vid tjänsteutövning tillämpas på samma sätt när överträdelse begås av eller gentemot ledamöterna av Europeiska gemenskapernas kommission, av Europaparlamentet, domarna i Europe-

⁽¹⁾ EGT nr C 316, 27.11.1995, s. 49.

iska gemenskapernas domstol eller ledamöterna av Europeiska gemenskapernas revisionsrätt vid tjänsteutövning.

3. Om en medlemsstat har antagit speciella lagar om handlingar eller underlåtenhet för vilka ministrarna i regeringen bör stå till svars, på grund av den särskilda politiska ställning de har i den staten, behöver punkt 2 i denna artikel inte tillämpas på dessa lagar, under förutsättning att medlemsstaten garanterar att den strafflagstiftning som genomför artiklarna 2 och 3 samt punkt 1 i denna artikel även omfattar ledamöterna av Europeiska gemenskapernas kommission.

4. Punkterna 1, 2 och 3 skall inte påverka tillämpningen av de bestämmelser om straffprocessrätt och om fastställande av laga domstol, som är tillämpliga i varje medlemsstat.

5. Detta protokoll skall tillämpas i full överensstämmelse med de relevanta bestämmelserna i fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna, protokollet om immunitet och privilegier för Europeiska gemenskaperna, domstolens stadga samt med de texter som antagits för att tillämpa dem vad beträffar hävande av immunitet.

Artikel 5

Påföljder

1. Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som behövs för att säkra att de gärningar som avses i artiklarna 2 och 3 samt medverkan till och anstiftan av dessa gärningar kan medföra effektiva, proportionella och avskräckande påföljder däribland, åtminstone i allvarliga fall, frihetsberövande påföljder vilka kan leda till utlämning.

2. Punkt 1 skall inte påverka behöriga myndigheters utövande av sina disciplinära befogenheter i förhållande till nationella eller gemenskapstjänstemän. Vid bestämmandet av vilken straffrättslig påföljd som skall ådömas kan de nationella domstolarna, i enlighet med principerna i deras egen lagstiftning, beakta eventuella disciplinpåföljder som redan drabbat samma person för samma uppträdande.

Artikel 6

Behörighet

1. Varje medlemsstat skall vidta nödvändiga åtgärder för att etablera sin behörighet vad gäller de straffbelagda överträdelser som den har fastställt i enlighet med artiklarna 2, 3 och 4, när

- överträdelsen helt eller delvis begåtts på dess territorium,
- gärningsmannen är medborgare eller tjänsteman i den berörda staten,

c) överträdelsen har begåtts gentemot någon av de personer som avses i artikel 1 eller gentemot ledamöter av de institutioner som avses i artikel 4.2, och som är medborgare i den berörda staten,

d) gärningsmannen är gemenskapstjänsteman som tjänstgör vid någon av Europeiska gemenskapernas institutioner eller vid ett organ som bildats enligt fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och har sitt säte i den berörda medlemsstaten.

2. Varje medlemsstat kan vid anmälan enligt artikel 9.2 förklara att den inte kommer att tillämpa, eller endast i särskilda fall eller under särskilda omständigheter kommer att tillämpa, en eller flera av bestämmelserna om behörighet i punkt 1 b, c och d.

Artikel 7

Samband med konventionen

1. Bestämmelserna i artiklarna 3, 5.1, 5.2 och 5.4 samt 6 i konventionen skall tillämpas som om det fanns en hänvisning till de gärningar som avses i artiklarna 2, 3 och 4 i detta protokoll.

2. Följande bestämmelser i konventionen skall tillämpas även på detta protokoll:

— Artikel 7 under förutsättning att, om ej annat uppges vid den anmälan som avses i artikel 9.2 i detta protokoll, förklaringar enligt artikel 7.2 i konventionen även gäller för detta protokoll.

— Artikel 9.

— Artikel 10.

Artikel 8

Domstolen

1. Alla tvister mellan medlemsstater om tolkningen eller tillämpningen av detta protokoll skall först behandlas i rådet, enligt det förfarande som föreskrivs i avdelning VI i Fördraget om Europeiska unionen, i avsikt att nå en lösning.

Om ingen lösning har uppnåtts inom sex månader kan någon av parterna i tvisten överlämna frågan till Europeiska gemenskapernas domstol.

2. Alla tvister som gäller artikel 1, med undantag av punkt 1 c artiklarna 2, 3 och 4 samt artikel 7.2 tredje strecksatsen i detta protokoll, mellan en eller flera medlemsstater och Europeiska gemenskapernas kommission,

23. 10. 96

SV

Europeiska gemenskapernas officiella tidning

Nr C 313/5

som inte har kunnat lösas genom förhandlingar, kan hänskjutas till Europeiska gemenskapernas domstol.

Artikel 9

Ikraftträdande

1. Detta protokoll skall antas av medlemsstaterna i enlighet med deras respektive konstitutionella bestämmelser.

2. Medlemsstaterna skall till generalsekreteraren för Europeiska unionens råd anmäla att de har avslutat de förfaranden som krävs enligt deras respektive konstitutionella bestämmelser för att detta protokoll skall kunna antas.

3. Detta protokoll träder i kraft nittio dagar efter det att den anmälan som avses i punkt 2 gjorts av den stat — som vid tidpunkten för rådets antagande av den akt som upprättar det här protokollet är medlem av Europeiska unionen — som sist fullgör denna formalitet. Om konventionen inte har trätt i kraft vid den tidpunkten, träder protokollet i kraft samtidigt som konventionen.

Artikel 10

Anslutning av nya medlemsstater

1. Detta protokoll står öppet för anslutning av varje stat som blir medlem i Europeiska unionen.

2. Texten till detta protokoll, avfattad på den anslutande medlemsstatens språk och upprättad av Europeiska unionens råd, skall vara giltig.

3. Anslutningsinstrumenten skall deponeras hos depositarien.

4. För varje stat som ansluter sig till protokollet träder detta i kraft nittio dagar efter det att den staten har deponerat sitt anslutningsinstrument eller, om det ännu inte trätt i kraft när perioden om nittio dagar löpt ut, samma dag som detta protokoll träder i kraft.

Artikel 11

Reservationer

1. Reservationer är inte tillåtna, med undantag för sådana som avses i artikel 6.2.

2. Varje medlemsstat som gjort en reservation får när som helst, helt eller delvis, dra tillbaka den genom en anmälan till depositarien. Tillbakadragandet får verka den dag depositarien tar emot anmälan.

Artikel 12

Depositarie

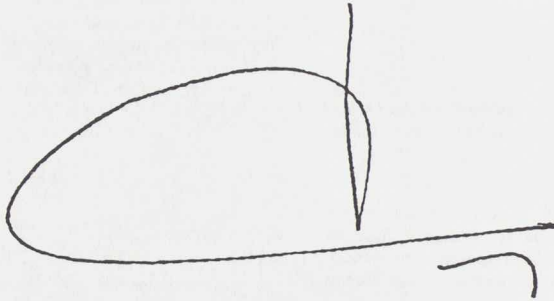
1. Generalsekreteraren för Europeiska unionens råd skall vara depositarie för detta protokoll.

2. Depositarien skall i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* offentliggöra antaganden och anslutningar, förklaringar och reservationer liksom alla övriga under rättelser som rör denna konvention.

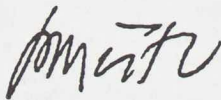
TILL BEVIS HÄRPÅ har de befullmäktigade undertecknat detta protokoll.

Upprättat i ett enda original på spanska, danska, tyska, grekiska, engelska, franska, iriska, italienska, nederländska, portugisiska, finska och svenska, vilka samtliga texter är lika giltiga. Originalen skall deponeras i arkiven hos generalsekretariatet för Europeiska unionens råd.

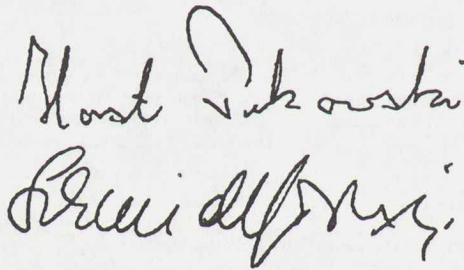
Pour le gouvernement du Royaume de Belgique
Voor de Regering van het Koninkrijk België
Für die Regierung des Königreichs Belgien

A large, stylized handwritten signature in black ink, consisting of a large loop and a vertical stroke.

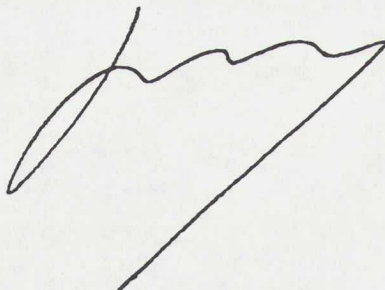
For regeringen for Kongeriget Danmark

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Johansen'.

Für die Regierung der Bundesrepublik Deutschland

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Hans-Joachim Lauth'.

Για την Κυβέρνηση της Ελληνικής Δημοκρατίας

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Kostas Karamanlis'.

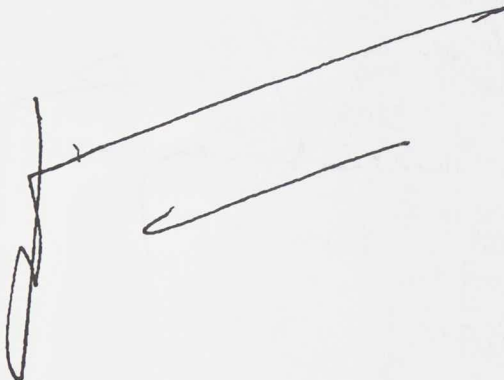
23. 10. 96

SV

Europeiska gemenskapernas officiella tidning

Nr C 313/7

Pour le gouvernement de la République française

Thar ceann Rialtas na hÉireann
For the Government of Ireland

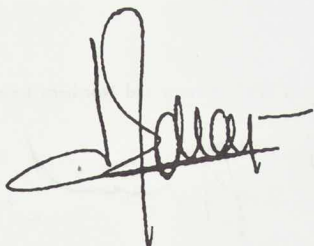
Per il Governo della Repubblica italiana

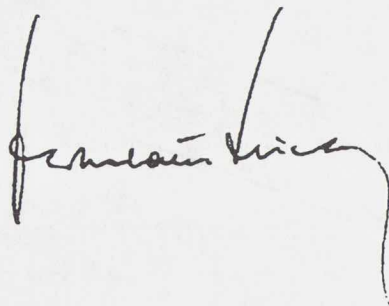
Pour le gouvernement du Grand-Duché de Luxembourg

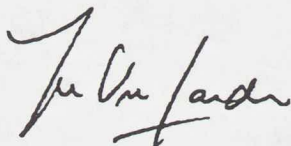
Voor de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden

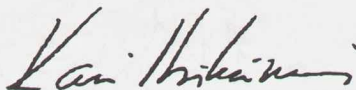
Für die Regierung der Republik Österreich

Pelo Governo da República Portuguesa

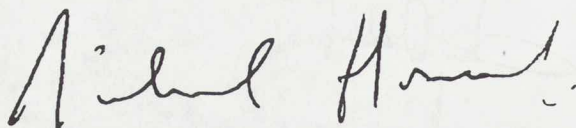
Suomen hallituksen puolesta
På finska regeringens vägnar

På svenska regeringens vägnar

For the Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

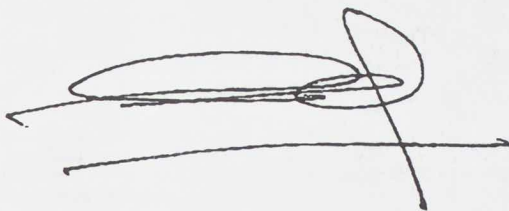
23. 10. 96

SV

Europeiska gemenskapernas officiella tidning

Nr C 313/9

Por el Gobierno del Reino de España

A handwritten signature in black ink, consisting of several overlapping loops and a long horizontal stroke extending to the right.

—

BILAGA

Medlemsstaternas uttalanden vid antagandet av rättsakten om upprättande av protokollet

1. *Uttalande från den tyska delegationen:*

"Förbundsrepubliken Tysklands regering förklarar att den har för avsikt att, beträffande protokollet till konventionen om skydd av finansiella intressen (tjänstemän), genom förhandlingar uppnå samma enighet om behörigheten för Europeiska gemenskapernas domstol att meddela förhandsavgöranden, som den som eftersträvas när det gäller konventionen om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen, och att detta sker samma dag."

2. *Gemensamt uttalande från den belgiska, luxemburgska och nederländska delegationen:*

"Konungariket Belgiens, Konungariket Nederländernas och Storhertigdömet Luxemburgs regeringar anser att det, för att möjliggöra ikraftträdandet av detta protokoll, är nödvändigt att senast i slutet av november 1996 finna en tillfredsställande lösning beträffande Europeiska gemenskapernas domstols behörighet när det gäller tolkningen av detta protokoll, helst inom ramen för de pågående diskussionerna om att ge Europeiska gemenskapernas domstol behörighet när det gäller förhandsavgöranden angående tolkningen av konventionen om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen."

3. *Uttalande från den österrikiska delegationen:*

"Österrike utgår från principen att frågan om Europeiska gemenskapernas domstols behörighet när det gäller förhandsavgöranden kommer att regleras på ett positivt sätt i en nära framtid och kommer också att arbeta i den riktningen i framtiden."

8. Andra protokollet som upprättats till konventionen till skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen (andra tilläggsprotokollet)

ANDRA PROTOKOLLET,
SOM UTARBETATS PÅ GRUNDVAL AV ARTIKEL K 3
I FÖRDRAGET OM EUROPEISKA UNIONEN,
TILL KONVENTIONEN OM SKYDD
AV EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS FINANSIELLA INTRESSEN

DE HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA till detta protokoll, medlemsstater i Europeiska unionen,

SOM HÄNVISAR TILL Europeiska unionens råds akt av den 19 juni 1997,

SOM ÖNSKAR uppnå att deras strafflagstiftning på ett effektivt sätt bidrar till att skydda Europeiska gemenskapernas finansiella intressen,

SOM INSER vikten av konventionen om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen av den 26 juli 1995 för att bekämpa bedrägerier som skadar gemenskapens inkomster och utgifter,

SOM INSER vikten av protokollet av den 27 september 1996 till nämnda konvention i kampen mot korruption som skadar eller kan skada Europeiska gemenskapernas finansiella intressen,

SOM ÄR MEDVETNA OM att Europeiska gemenskapernas finansiella intressen kan skadas eller hotas av gärningar som begås på juridiska personers vägnar och gärningar som innebär penningtvätt,

SOM ÄR ÖVERTYGADE om att det är nödvändigt att vid behov anpassa den nationella lagstiftningen i den mån den inte ger möjlighet att ställa juridiska personer till ansvar vid fall av bedrägeri eller aktiv korruption och penningtvätt som begås till fördel för dem och som skadar eller kan skada Europeiska gemenskapernas finansiella intressen,

SOM ÄR ÖVERTYGADE om att nationell lagstiftning kan behöva anpassas för att straffbelägga penningtvätt av vinning av bedrägeri eller korruption som skadar eller kan skada Europeiska gemenskapernas finansiella intressen och göra det möjligt att förverka vinning av sådant bedrägeri och sådan korruption,

SOM ÄR ÖVERTYGADE om att det är nödvändigt att vid behov anpassa den nationella lagstiftningen för att förhindra att någon vägras inbördes rättshjälp endast därför att de förseelser som omfattas av detta protokoll gäller eller anses vara skatte- eller tullförseelser,

SOM NOTERAR att samarbetet mellan medlemsstaterna redan omfattas av konventionen om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen av den 26 juli 1995, men att det föreligger ett behov av att se till att medlemsstaterna och kommissionen, utan att det påverkar förpliktelserna enligt gemenskapslagstiftningen, samarbetar för att säkerställa effektiva åtgärder mot bedrägeri, aktiv och passiv korruption och därmed sammanhängande penningtvätt som skadar eller kan skada Europeiska gemenskapernas finansiella intressen, inklusive utbyte av information mellan medlemsstaterna och kommissionen,

SOM BEAKTAR att det för att uppmuntra och underlätta utbytet av information är nödvändigt att säkerställa ett lämpligt dataskydd,

SOM BEAKTAR att utbyte av information inte bör hindra pågående undersökningar och att det därför är nödvändigt att se till att förundersökningssekretessen skyddas,

SOM BEAKTAR att lämpliga bestämmelser måste fastställas om behörighet för Europeiska gemenskapernas domstol,

SOM SLUTLIGEN BEAKTAR att relevanta bestämmelser i konventionen om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen av den 26 juli 1995 bör göras tillämpliga på vissa gärningar som omfattas av detta protokoll,

HAR ENATS OM FÖLJANDE BESTÄMMELSER.

ARTIKEL 1

Definitioner

I detta protokoll avses med

- a) *konventionen*: den konvention som utarbetats på grundval av artikel K 3 i Fördraget om Europeiska unionen om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen av den 26 juli 1995⁽¹⁾,
- b) *bedrägeri*: sådana gärningar som avses i artikel 1 i konventionen,

⁽¹⁾ EGT nr C 316, 27.11.1995, s. 49.

- c) - *passiv korruption*: sådana gärningar som avses i artikel 2 i protokollet av den 27 september 1996 som utarbetats på grundval av artikel K 3 i Fördraget om Europeiska unionen till konventionen om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen⁽¹⁾,
- *aktiv korruption*: sådana gärningar som avses i artikel 3 i samma protokoll,
- d) *juridisk person*: varje enhet som har denna ställning enligt tillämplig nationell lagstiftning, med undantag av stater eller andra offentliga organ vid utövandet av de befogenheter som de har i egenskap av statsmakter samt internationella offentliga organisationer,
- e) *penningtvätt*: en gärning enligt definitionen i den tredje strecksatsen i artikel 1 i rådets direktiv 91/308/EEG av den 10 juni 1991 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för tvättning av pengar⁽²⁾ som rör vinning av bedrägeri, åtminstone i allvarliga fall, samt vinning av aktiv och passiv korruption.

ARTIKEL 2

Penningtvätt

Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att penningtvätt skall vara en straffbar gärning.

⁽¹⁾ EGT nr C 313, 23.10.1996, s. 2.

⁽²⁾ EGT nr L 166, 28.6.1991, s. 77.

ARTIKEL 3

Juridiska personers ansvar

1. Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att juridiska personer kan ställas till ansvar för bedrägeri, aktiv korruption och penningtvätt som till deras förmån begås av varje person som agerar antingen enskilt eller som en del av den juridiska personens organisation och har en ledande ställning inom den juridiska personens organisation grundad på

- befogenhet att företräda den juridiska personen, eller
- befogenhet att fatta beslut på den juridiska personens vägnar, eller
- befogenhet att utöva kontroll inom den juridiska personen,

samt för medhjälp eller anstiftan till sådant bedrägeri, aktiv korruption eller penningtvätt eller försök till sådant bedrägeri.

2. Utom i de fall som redan avses i punkt 1 skall varje medlemsstat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att en juridisk person kan ställas till ansvar när brister i övervakning eller kontroll som skall utföras av en sådan person som avses i punkt 1 har gjort det möjligt för en person, som är underställd den juridiska personen, att begå bedrägeri eller aktiv korruption eller penningtvätt till förmån för den juridiska personen.

3. Den juridiska personens ansvar enligt punkterna 1 och 2 utesluter inte lagföring av fysiska personer som är gärningsmän, anstiftare eller medhjälpare till bedrägeri, aktiv korruption eller penningtvätt.

ARTIKEL 4

Påföljder för juridiska personer

1. Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att en juridisk person som har fällts till ansvar i enlighet med artikel 3.1 kan bli föremål för effektiva, väl avvägda och avskräckande påföljder, som skall innefatta bötesstraff eller administrativa avgifter och som kan innefatta andra påföljder, såsom

- a) fråntagande av rätt till offentliga förmåner eller stöd,
- b) tillfälligt eller permanent näringsförbud,
- c) rättslig övervakning,
- d) rättsligt beslut om upplösning av verksamheten.

2. Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att en juridisk person som har fällts till ansvar i enlighet med artikel 3.2 kan bli föremål för effektiva, väl avvägda och avskräckande påföljder eller åtgärder.

ARTIKEL 5

Förverkande

Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att kunna beslagta och, utan att det påverkar rättigheterna för tredje man i god tro, förklara förverket eller avlägsna hjälpmedel för och vinningen av bedrägeri, aktiv och passiv korruption och penningtvätt, eller av egendom till samma värde som sådan vinning. Alla hjälpmedel, all vinning eller annan egendom som beslagtogs eller förverkats skall av medlemsstaten hanteras enligt dess nationella lagstiftning.

ARTIKEL 6

Skatte- och tullförseelser

En medlemsstat får inte vägra att ge inbördes rättshjälp vid bedrägeri, aktiv och passiv korruption och penningtvätt enbart av det skälet att det gäller eller anses vara en skatte- eller tullförseelse.

ARTIKEL 7

Samarbete med Europeiska gemenskapernas kommission

1. Medlemsstaterna och kommissionen skall samarbeta med varandra i kampen mot bedrägeri, aktiv och passiv korruption och penningtvätt.

Kommissionen skall i detta syfte lämna sådan teknisk och operativ hjälp som de behöriga nationella myndigheterna kan behöva för att underlätta samordningen av sina undersökningar.

2. De behöriga myndigheterna i medlemsstaterna får utbyta information med kommissionen i syfte att underlätta fastställande av fakta och att säkerställa effektiva rättsliga åtgärder mot bedrägeri, aktiv och passiv korruption och penningtvätt. Kommissionen och de behöriga nationella myndigheterna skall i varje enskilt fall beakta kraven på förundersökningssekretess och dataskydd. I detta syfte får en medlemsstat, när den lämnar information till kommissionen, fastställa särskilda villkor för hur uppgifterna skall användas av kommissionen eller av en annan medlemsstat som uppgifterna kan lämnas till.

ARTIKEL 8

Kommissionens ansvar för dataskydd

Kommissionen skall, i samband med utbyte av information enligt artikel 7.2, säkerställa att den vid behandling av personuppgifter iakttar en skyddsnivå som motsvarar den skyddsnivå som fastställs i Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter⁽¹⁾.

(¹) EGT nr L 281, 23.11.1995, s. 31.

ARTIKEL 9

Offentliggörande av regler för dataskydd

De regler som har antagits om skyldigheterna enligt artikel 8 skall offentliggöras i Europeiska gemenskapernas officiella tidning.

ARTIKEL 10

Överföring av uppgifter till andra medlemsstater och tredje länder

1. Om inte annat följer av sådana villkor som det hänvisas till i artikel 7.2, får kommissionen överlämna personuppgifter som den har erhållit från en medlemsstat under fullgörandet av sina uppgifter enligt artikel 7 till varje annan medlemsstat. Kommissionen skall underrätta den medlemsstat som har tillhandahållit informationen om sin avsikt att göra en sådan överföring.
2. Kommissionen får, under samma betingelser, till varje tredje land överlämna personuppgifter som den under fullgörandet av sina uppgifter enligt artikel 7 har erhållit från en medlemsstat, under förutsättning att denna medlemsstat har gett sitt tillstånd till ett sådant överlämnande.

ARTIKEL 11

Tillsynsmyndighet

Varje myndighet som utses eller inrättas i syfte att utföra uppdraget att självständigt övervaka skyddet av personuppgifter som kommissionen innehar i enlighet med de arbetsuppgifter den har enligt Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, skall vara behörig att utöva detta uppdrag också när det gäller personuppgifter som kommissionen innehar i kraft av detta protokoll.

ARTIKEL 12

Samband med konventionen

1. Bestämmelserna i artiklarna 3, 5 och 6 i konventionen skall även tillämpas på sådana gärningar som avses i artikel 2 i detta protokoll.
2. Följande bestämmelser i konventionen skall tillämpas även på detta protokoll:
 - Artikel 4, varvid förklaringar enligt artikel 4.2 i konventionen skall gälla även för detta protokoll om inget annat har uppgivits vid den anmälan som avses i artikel 16.2 i detta protokoll.

- Artikel 7, varvid principen "ne bis in idem" skall gälla även för juridiska personer och – om inget annat har uppgivits vid den anmälan som avses i artikel 16.2 i detta protokoll – förklaringar enligt artikel 7.2 i konventionen skall gälla även för detta protokoll.
- Artikel 9.
- Artikel 10.

ARTIKEL 13

Domstolen

1. Alla tvister mellan medlemsstater om tolkningen eller tillämpningen av detta protokoll skall först behandlas i rådet, enligt det förfarande som föreskrivs i avdelning VI i Fördraget om Europeiska unionen, i avsikt att nå en lösning.

Om ingen lösning har uppnåtts inom sex månader kan någon av parterna i tvisten överlämna frågan till domstolen.

2. Alla tvister mellan en eller flera medlemsstater och kommissionen om tillämpningen av artikel 2 jämförd med artikel 1 e och artiklarna 7, 8, 10 och 12.2 fjärde strecksatsen i detta protokoll, som inte har kunnat lösas genom förhandling, kan hänskjutas till domstolen efter utgången av en sexmånadersperiod, räknat från den dag då en av parterna underrättat den andra parten om att det förelåg en tvist.
3. Protokollet av den 29 november 1996, som utarbetats på grundval av artikel K 3 i Fördraget om Europeiska unionen om förhandsavgörande av Europeiska gemenskapernas domstol angående tolkningen av konventionen om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen⁽¹⁾, skall tillämpas på det här protokollet, varvid gäller att en förklaring som gjorts av en medlemsstat enligt artikel 2 i det protokollet också skall gälla beträffande det här protokollet, om inte medlemsstaten i fråga avger förklaring om annat vid den anmälan som avses i artikel 16.2 i det här protokollet.

ARTIKEL 14

Utomobligatoriskt ansvar

För tillämpningen av detta protokoll regleras gemenskapens utomobligatoriska ansvar av artikel 215 andra stycket i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen. Artikel 178 i samma fördrag är tillämplig.

⁽¹⁾ EGT nr C 151, 20.5.1997, s. 1.

ARTIKEL 15

Rättslig kontroll

1. Domstolen skall ha behörighet i fall där en fysisk eller juridisk person väcker talan mot ett beslut som kommissionen meddelat den personen eller som berör personen direkt och enskilt, samt talan avser överträdelse av artikel 8, någon annan regel som antagits i enlighet med den artikeln eller maktmissbruk.

2. Artiklarna 168a.1, 168a.2, 173 femte stycket, 174 första stycket, 176 första och andra stycket, 185 och 186 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen samt stadgan för Europeiska gemenskapens domstol skall gälla i tillämpliga delar.

ARTIKEL 16

Ikraftträdande

1. Detta protokoll skall antas av medlemsstaterna i enlighet med deras respektive konstitutionella bestämmelser.

2. Medlemsstaterna skall till generalsekreteraren för Europeiska unionens råd anmäla att de har avslutat de förfaranden som krävs enligt deras respektive konstitutionella bestämmelser för att detta protokoll skall kunna antas.

3. Detta protokoll träder i kraft nittio dagar efter det att den anmälan som avses i punkt 2 gjorts av den stat som, såsom medlem i Europeiska unionen dagen för rådets antagande av den akt som utarbetar protokollet, är den sista som fullgör denna formalitet. Om konventionen inte har trätt i kraft vid den tidpunkten träder protokollet i kraft samtidigt med konventionen.

4. Tillämpningen av artikel 7.2 skall emellertid skjutas upp om, och så länge som, vederbörande institution inom Europeiska gemenskaperna inte har fullgjort sina skyldigheter enligt artikel 9 att offentliggöra reglerna för dataskydd eller villkoren i artikel 11 gällande tillsynsmyndighet inte uppfyllts.

ARTIKEL 17

Anslutning av nya medlemsstater

1. Detta protokoll står öppet för anslutning av varje stat som blir medlem i Europeiska unionen.
2. Texten till detta protokoll, avfattad på den anslutande statens språk och utarbetad av Europeiska unionens råd, skall vara giltig.
3. Anslutningsinstrumenten skall deponeras hos depositarien.

4. För varje stat som ansluter sig till protokollet träder detta i kraft nittio dagar efter det att den staten har deponerat sitt anslutningsinstrument eller, om det ännu inte trätt i kraft när perioden om nittio dagar löpt ut, samma dag som detta protokoll träder i kraft.

ARTIKEL 18

Reservationer

1. En medlemsstat kan förklara att penningtvätt av vinning av aktiv och passiv korruption endast skall vara straffbelagt vid allvarliga fall av aktiv och passiv korruption. Varje medlemsstat som gör en sådan begränsning skall underrätta depositarien härom och ge uppgifter om begränsningens räckvidd i samband med anmälan enligt artikel 16.2. En sådan begränsning skall gälla för en period av fem år räknat från anmälan. Begränsningen kan förnyas för ytterligare en period på fem år.
2. Republiken Österrike får, när den gör anmälan enligt artikel 16.2, förklara att den inte är bunden av artiklarna 3 och 4. En sådan förklaring skall upphöra att gälla fem år räknat från den dag då akten om att utarbeta detta protokoll antas.
3. Inga andra reservationer skall vara tillåtna med undantag av dem som avses i artikel 12.2 första och andra strecksatserna.

ARTIKEL 19

Depositarie

1. Generalsekreteraren för Europeiska unionens råd skall vara depositarie för detta protokoll.
2. Depositarien skall i Europeiska gemenskapernas officiella tidning offentliggöra antaganden och anslutningar, förklaringar och reservationer liksom alla övriga underrättelser som rör detta protokoll.

9. Rådets förordning nr 2988/95
om skydd av Europeiska
gemenskapernas finansiella
intressen (Ramförordningen)

Ett straffrättsligt förfarande kan, såvitt avser tillämpningen av denna förordning, anses vara slutfört om den behöriga nationella myndigheten och den berörde har ingått förlikning.

Denna förordning tillämpas utan att det hindrar tillämpningen av medlemsstaternas straffrättsliga lagstiftning.

Gemenskapsrätten ålägger kommissionen och medlemsstaterna att kontrollera att gemenskapernas budgetmedel används på avsett sätt. Det är lämpligt att fastställa gemensamma regler, vilkas tillämpning kan komplettera de nuvarande reglerna.

I fördragen saknas regler om de särskilda befogenheter som behövs för att anta materiella bestämmelser med horisontell räckvidd rörande kontroll och rörande åtgärder och sanktioner i syfte att säkerställa skyddet av gemenskapernas finansiella intressen. Det finns därför anledning att återropa artikel 235 i Romfördraget och artikel 203 i Euratomfördraget.

Kompletterande allmänna bestämmelser om kontroller på platsen kommer att antas senare.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

AVDELNING I

Allmänna principer

Artikel 1

1. För att skydda Europeiska gemenskapernas finansiella intressen antas härmed allmänna regler om enhetliga kontroller och om administrativa åtgärder och sanktioner rörande oegentligheter i förhållande till gemenskapsrätten.

2. Med oegentligheter avses varje överträdelse av en bestämmelse i gemenskapsrätten som är följden av en handling eller en underlåtenhet av en ekonomisk aktör och som har lett eller skulle ha kunnat leda till en negativ ekonomisk effekt för gemenskapernas allmänna budget eller budgetar som de förvaltar, antingen genom en otillbörlig utgift eller genom minskning eller bortfall av inkomster som kommer från de egna medel som uppbärs direkt för gemenskapernas räkning.

Artikel 2

1. Kontroller, administrativa åtgärder och sanktioner skall införas i den mån som de är nödvändiga för att säkerställa en riktig tillämpning af gemenskapsrätten. De

skall vara effektiva, proportionella och avskräckande, så att de säkerställer ett adekvat skydd för gemenskapens finansiella intressen.

2. Administrativa sanktioner får endast beslutas om de har införts genom en gemenskapsrättsakt som föregår oegentligheten. Om förändringar senare görs i de bestämmelser om administrativa sanktioner som finns i en gemenskapsrättsakt, skall de bestämmelser som är minst ingripande tillämpas retroaktivt.

3. Gemenskapsrättens bestämmelser avgör arten och räckvidden av de administrativa åtgärder och sanktioner som behövs för en riktig tillämpning av de regler som avses och beror på oegentlighetens art och allvar, den beviljade förmånen eller den uppnådda fördelen och graden av ansvar.

4. Med förbehåll för den tillämpliga gemenskapsrätten regleras förfarandena för tillämpning av gemenskapskontroller, åtgärder och sanktioner i medlemsstaternas lagstiftning.

Artikel 3

1. Preskriptionstiden för att vidta åtgärder är frys år från det att den oegentlighet som avses i artikel 1.1 begicks. Kortare preskriptionstider, dock inte under tre år, kan emellertid föreskrivas i de regler som gäller för vissa sektorer.

För kontinuerliga eller upprepade oegentligheter löper preskriptionstiden från den dag då oegentligheten upphörde. För fleråriga program sträcker sig preskriptionstiden åtminstone fram till programmets definitiva avslutning.

Preskriptionstiden avbryts av varje åtgärd som den behöriga myndigheten underrättar den berörda personen om och som har still syfte att utreda eller beivra oegentligheten. Preskriptionstiden börjar åter löpa efter varje åtgärd som innebär avbrott.

Preskriptionen inträder emellertid senast den dag då en tid som motsvarar den dubbla preskriptionstiden löper ut utan att den behöriga myndigheten beslutat om någon sanktion, utom i de fall då det administrativa förfarandet inställts i enlighet med artikel 6.1.

2. Fristen för verkställighet av det beslut varigenom den administrativa sanktionen utfärdas är tre år. Fristen löper från den dag då beslutet vinner laga kraft.

Preskriptionsavbrott och avbrott i verkställighet regleras i nationell lag.

3. Medlemsstaterna har möjlighet att tillämpa en längre frist än den som anges i punkt 1 respektive punkt 2.

AVDELNING II

Administrativa åtgärder och sanktioner

Artikel 4

1. Varje oegentlighet medför som en allmän regel att den förmån som erhållits på ett otillbörligt sätt dras in

— genom förpliktelse att betala tillbaka utestående belopp eller de belopp som uppburits på ett otillbörligt sätt,

— genom förlust, helt eller delvis, av den garanti som ställts som säkerhet för en begäran om en förmån som beviljats eller när ett förskott mottagits.

2. Tillämpningen av de åtgärder som anges i punkt 1 skall begränsas till indragning av den förmån som erhållits samt, om så föreskrivs, ränta som kan beräknas på en fast räntesats.

3. Beroende på omständigheterna skall handlingar leda till att en förmån inte beviljas eller till att den dras in om handlingarna bevisligen har till syfte att leda till att någon får en förmån som strider mot målen i den gemenskapslagstiftning som är tillämplig i det enskilda fallet därför att de villkor som krävs för att få förmånen har konstruerats.

4. De åtgärder som anges i denna artikel skall inte anses som sanktioner.

Artikel 5

1. De oegentligheter som begås uppsåtligen eller som orsakas av oaktsamhet kan medföra följande administrativa sanktioner:

a) betalning av administrativa böter,

b) betalning av ett belopp som överstiger de summor som otillbörligen mottagits eller som inte betalas samt, i förekommande fall, ränta. Detta ytterligare belopp skall bestämmas med ett procenttal som skall fastställas genom särskilda regler och får inte överskrida den nivå som är absolut nödvändig för att ge beloppet en avskräckande effekt,

c) förlust, helt eller delvis, av en förmån som beviljats genom tillämpning av gemenskapsregler, även om aktören endast delvis dragit fördel av denna förmån,

d) utestängning från eller indragning av förmånen under en period efter den då oegentligheten begicks,

e) tillfällig indragning av ett sådant godkännande eller erkännande som krävs för deltagande i gemenskapens stödprogram,

f) förlust av en säkerhet eller en borgen som ställts enligt villkoren i regler eller återställande av den summa som motsvarar en otillbörligen släppt säkerhet,

g) andra sanktioner av enbart ekonomisk karaktär, av motsvarande slag och omfattning, om vilka stadgas i de regler för olika sektorer som rådet antagit beroende på den berörda sektorns särskilda behov och i överensstämmelse med de verkställighetsbefogenheter som rådet givit kommissionen.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna i de regler för olika sektorer som redan finns då denna förordning träder i kraft, kan andra oegentligheter endast ge upphov till sådana sanktioner som inte kan jämföras med en sådan sanktion av straffrättslig art som anges i punkt 1, i den mån sådana sanktioner är oumbärliga för att reglerna skall kunna tillämpas på ett riktigt sätt.

Artikel 6

1. Med förbehåll för de administrativa gemenskapsåtgärder och gemenskapsstraffsanktioner, som har vidtagits på grundval av regler inom olika sektorer och som redan finns när denna förordning träder i kraft, kan åläggande av ekonomiska sanktioner som administrativa böter avbrytas genom beslut av den behöriga myndigheten, om ett straffrättsligt förfarande inletts mot personen i fråga med avseende på samma förhållanden. Avbrott i det administrativa förfarandet medför att den preskriptionstid som anges i artikel 3 tillfälligt upphör att löpa.

2. Om det straffrättsliga förfarandet inte fullföljs, skall det administrativa förfarande som har avbrutits återupptas.

3. När det straffrättsliga förfarandet har slutförts skall det administrativa förfarande som har avbrutits återupptas, i den mån detta inte strider mot allmänna rättsgrundsatsen.

4. När det administrativa förfarandet återupptas, skall den administrativa myndigheten se till att den sanktion som tillämpas minst motsvarar den som anges i gemenskapsföreskrifterna varvid myndigheten kan ta hänsyn till alla de sanktioner som en domstol kan ha ålagt samma person för samma förhållanden.

5. Punkterna 1-4 skall inte tillämpas på ekonomiska sanktioner som utgör en nödvändig del av de ekonomiska bidragssystemen och som kan tillämpas oberoende av eventuella straffsanktioner om och i den mån den inte är att jämföras med sådana sanktioner.

Artikel 7

Administrativa gemenskapsåtgärder och sanktioner får tillämpas mot sådana ekonomiska aktörer som avses i artikel 1, dvs. fysiska eller juridiska personer, liksom andra enheter som enligt nationell lag har rättskapacitet, och som har begått oegentligheter. De kan också tillämpas mot personer som har deltagit i genomförandet av oegentligheter, samt mot dem som är skyldiga att stå till svars för oegentligheter eller förhindra att den begås.

AVDELNING III

Kontroller

Artikel 8

1. Medlemsstaterna skall i enlighet med bestämmelserna i nationella lagar och andra författningar vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att sådana transaktioner som involverar gemenskapernas finansiella intressen följer reglerna och verkligen äger rum.

2. Kontrollåtgärderna skall vara anpassade till varje sektors särdrag och vara proportionella i förhållande till de eftersträfvade målen. De skall anpassas med hänsyn till den administrativa praxis och de administrativa strukturer som finns i medlemsstaterna och skall bestämmas så att de inte leder till orimligt stora ekonomiska svårigheter och administrativa kostnader.

Arten och frekvensen av kontroller på platsen som skall utföras av medlemsstaterna, och de sätt som kontrollerna utförs på skall vid behov fastställas genom regler för olika sektorer, för att säkerställa att reglerna tillämpas på ett likformigt och effektivt sätt, särskilt när det gäller att förebygga och upptäcka oegentligheter.

3. Reglerna för olika sektorer skall innehålla de bestämmelser som behövs för att säkerställa likvärdig kontroll genom tillnärmning av förfarandena och kontrollmetoderna.

Artikel 9

1. Utan att de påverkar tillämpningen av de kontroller som utförs av medlemsstaterna i enlighet med bestämmelser i nationella lagar och andra författningar och utan

att det påverkar tillämpningen av de kontroller som utförs av gemenskapsinstitutionerna i enlighet med Romfördragets bestämmelser, särskilt artikel 188c i detta, skall kommissionen se till att kontroll på dess ansvar görs av

- huruvida administrativ praxis överensstämmer med gemenskapsreglerna,
- huruvida nödvändiga verifikationer finns och om dessa överensstämmer med de gemenskapsinkomster och gemenskapsutgifter som avses i artikel 1,
- under vilka förhållanden dessa finansiella transaktioner genomförs och kontrolleras.

2. Dessutom kan kommissionen utföra kontroll på platsen enligt de villkor som anges i reglerna för varje sektor.

Innan denna kontroll utförs i enlighet med gällande regler skall kommissionen underrätta den berörda medlemsstaten så att allt nödvändigt bistånd kan erhållas.

Artikel 10

Ytterligare allmänna bestämmelser om kontroll på platsen kommer att antas senare i enlighet med de förfaranden som anges i artikel 235 i Romfördraget och i artikel 203 i Euratomfördraget.

Artikel 11

Denna förordning träder i kraft den tredje dagen efter den har offentliggjorts i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den 18 december 1995.

På rådets vägnar

J. BORRELL FONTELLES

Ordförande

23. 12. 95

SV

Europeiska gemenskapernas officiella tidning

Nr L 312/1

I

(Rättsakter vilkas publicering är obligatorisk)

RÅDETS FÖRORDNING (EG, EURATOM) nr 2988/95

av den 18 december 1995

om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 235 i detta,

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen, särskilt artikel 203 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag (1),

med beaktande av Europaparlamentets yttrande (2), och

med beaktande av följande:

Europeiska gemenskapernas allmänna budget, som finansieras med hjälp av gemenskapernas egna medel, administreras av kommissionen inom ramen för de beviljade anslagen och i enlighet med principen om god finansiell förvaltning. För att fullgöra denna uppgift har kommissionen ett nära samarbete med medlemsstaterna.

Mer än hälften av gemenskapernas utgifter utbetalas till mottagarna genom förmedling av medlemsstaterna.

Reglerna för denna decentraliserade förvaltning och för kontrollsystemen är föremål för detaljerade bestämmelser som är olika beroende på vilket slags gemenskapspolitik det gäller. Det är emellertid viktigt att inom alla områden bekämpa handlingar som kan skada gemenskapernas finansiella intressen.

För att kampen mot bedrägeri som riktar sig mot gemenskapernas finansiella intressen skall bli mer effektiv är det nödvändigt att införa en gemensam rättslig ram inom alla de områden som omfattas av gemenskapspolitiken.

De oegentligheter och de administrativa åtgärder och sanktioner som har samband med oegentligheterna anges i föreskrifter för olika sektorer i enlighet med denna förordning.

Oegentligheter inbegriper bedrägeri så som detta definieras i konventionen rörande skyddet av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen.

Administrativa gemenskapssanktioner måste säkerställa ett adekvat skydd av dessa intressen. Det är nödvändigt att ange allmänna regler som är tillämpliga på dessa sanktioner.

I gemenskapsrätten har införts administrativa sanktioner för gemenskapen inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken. Sådana sanktioner måste införas också på andra områden.

De åtgärder och sanktioner som har antagits inom ramen för förverkligandet av målen för den gemensamma jordbrukspolitiken ingår som en nödvändig del i bidragssystemen. De har ett mål i sig själva, vilket inte påverkar rätten för medlemsstaternas behöriga myndigheter att på det straffrättsliga området själva bedöma de berörda ekonomiska aktörernas beteende. Effektiviteten måste säkerställas genom att gemenskapsreglerna får omedelbar effekt och genom att samtliga gemenskapsåtgärder tillämpas fullt ut, när antagandet av förebyggande åtgärder inte har lett till att detta mål har kunnat uppnås.

I enlighet med det allmänna kravet på rimlighet och med proportionalitetsprincipen, samt mot bakgrund av principen *ne bis in idem*, finns det anledning att, med hänsyn till gemenskapens regelverk och de bestämmelser som anges i de särskilda gemenskapsregler som redan finns när denna förordning träder i kraft, fastställa lämpliga bestämmelser för att undvika en kumulation av gemenskapssanktioner av ekonomisk art och nationella straffrättsliga sanktioner som åläggs samma person för samma förhållanden.

(1) EGT nr C 216, 6.8.1994, s. 11.

(2) EGT nr C 18, 23.1.1995, s. 154 och yttrande avgivet den 30 november 1995 (ännu ej offentliggjort i EGT).

10. Rådets förordning nr 2185/96 om de kontroller och inspektioner som kommissionen utför för att skydda Europeiska gemenskapernas finansiella intressen mot bedrägerier och andra oegentligheter

RÅDETS FÖRORDNING (EURATOM, EG) nr 2185/96

av den 11 november 1996

om de kontroller och inspektioner på platsen som kommissionen utför för att skydda Europeiska gemenskapernas finansiella intressen mot bedrägerier och andra oegentligheter

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 235 i detta,

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen, särskilt artikel 203 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag (¹),

med beaktande av Europaparlamentets yttrande (²), och

med beaktande av följande:

1. Det är viktigt för gemenskapens trovärdighet att intensifiera kampen mot bedrägerier och andra oegentligheter som är till skada för gemenskapens budget.
2. Det framgår av artikel 209a i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen att det i första hand är medlemsstaterna som har ansvaret för att skydda gemenskapernas finansiella intressen, utan att det påverkar tillämpningen av andra bestämmelser i fördraget.
3. Genom rådets förordning (EG, Euratom) nr 2988/95 av den 18 december 1995 om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen (³) skapades en gemensam rättslig ram för gemenskapernas samtliga verksamhetsområden.
4. I artikel 1.2 i den förordningen ges en definition av begreppet "oegentligheter" och i sjätte stycket i ingressen, beaktandemeningen oräknad, i samma förordning preciseras att oegentligheter inbegriper bedrägeri så som detta definieras i konventionen rörande skyddet av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen (⁴).
5. Det föreskrivs i artikel 10 i samma förordning att ytterligare allmänna bestämmelser om kontroller och inspektioner på platsen skall antas senare.
6. Utan att det påverkar de kontroller som medlemsstaterna utför i enlighet med artikel 8 i förordning (EG, Euratom) nr 2988/95 och av effektivitetshänsyn, bör ytterligare allmänna bestämmelser antas för sådana

kontroller och inspektioner på platsen som skall utföras av kommissionen, vilka inte påverkar tillämpningen av de gemenskapsregler för olika sektorer som avses i artikel 9.2 i ovan nämnda förordning.

7. För att genomföra bestämmelserna i denna förordning krävs det att de mål som berättigar tillämpningen av dem fastställs, särskilt när målen, med beaktande av hur allvarlig den skada som tillfogas gemenskapernas finansiella intressen eller unionens trovärdighet är, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och således bättre kan uppnås på gemenskapsnivå, på grund av omfattningen av bedrägerierna, vilka inte är begränsade till ett enda land och ofta utförs av kriminella organisationer, eller på grund av den särpräglade situationen i en medlemsstat.
8. Kontrollerna och inspektionerna på platsen får inte överskrida vad som krävs för att säkra en korrekt tillämpning av gemenskapsrätten.
9. De skall vidare utföras utan att de strider mot tillämpliga bestämmelser i varje medlemsstat om skyddet av intressen som är väsentliga för statens säkerhet.
10. Enligt principen om gemenskapslojalitet i artikel 5 i EG-fördraget och mot bakgrund av rättspraxis från Europeiska gemenskapernas domstol, är det viktigt att medlemsstaternas förvaltningar och kommissionens enheter samarbetar lojalt och lämnar varandra den hjälp som behövs för att förbereda och utföra kontrollerna och inspektionerna på platsen.
11. Det är nödvändigt att fastställa de villkor under vilka kommissionens kontrollanter skall utöva sina befogenheter.
12. Kontroller och inspektioner på platsen skall utföras med beaktande av de berörda personernas grundläggande rättigheter och av reglerna om tystnadsplikt och skydd av personuppgifter, och det är i det avseendet viktigt att kommissionen ser till att dess kontrollanter följer gemenskapens och medlemsstaternas bestämmelser om skydd av personuppgifter, särskilt dem som föreskrivs i Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (⁵).

(¹) EGT nr C 84, 21.3.1996, s. 10.

(²) EGT nr C 166, 10.6.1996, s. 102, och yttrande avgivet den 23 oktober 1996 (ännu inte offentliggjort i EGT).

(³) EGT nr L 312, 23.12.1995, s. 1.

(⁴) EGT nr C 316, 27.11.1995, s. 48.

(⁵) EGT nr L 281, 23.11.1995, s. 31.

15. 11. 96

SV

Europeiska gemenskapernas officiella tidning

Nr L 292/3

13. För att kampen mot bedrägerier och andra oegentligheter skall kunna bli effektiv bör kommissionens kontroller utföras hos de ekonomiska aktörer som direkt eller indirekt kan vara inblandade i oegentligheten i fråga, liksom hos andra ekonomiska aktörer som kan vara berörda av denna. Vid tillämpning av bestämmelserna i den här förordningen skall kommissionen se till att dessa ekonomiska aktörer inte samtidigt för samma handlingar utsätts för likartade kontroller och inspektioner av kommissionen eller medlemsstaterna, på grundval av gemenskapsregler för särskilda sektorer eller nationell lagstiftning.
14. Kommissionens kontrollanter måste få tillgång till all information om berörda transaktioner på samma villkor som de nationella förvaltningarnas kontrollanter. Rapporterna från kommissionens kontrollanter, i förekommande fall undertecknade av de nationella kontrollanterna, måste upprättas med hänsyn till de förfarandekrav som anges i lagstiftningen i den berörda medlemsstaten, och de måste kunna utgöra godtagbart bevismaterial i administrativa och rättsliga förfaranden i den medlemsstat där användning av dessa visar sig vara nödvändig samt ha samma värde som rapporter upprättade av nationella kontrollanter.
15. Om det finns risk för att bevismaterial försvinner eller om de ekonomiska aktörerna motsätter sig kommissionens kontroll eller inspektion på platsen är det medlemsstaternas ansvar att vidta nödvändiga säkerhets- eller verkställighetsåtgärder i enlighet med sin nationella lagstiftning.
16. Denna förordning påverkar varken medlemsstaternas behörighet när det gäller att beivra brott eller bestämmelserna om inbördes rättshjälp mellan medlemsstaterna i straffrättsliga frågor.
17. Fördragen innehåller inte några andra befogenheter för att anta den här förordningen än dem som följer av artikel 235 i EG-fördraget och artikel 203 i Euratomfördraget.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

I denna förordning fastställs de ytterligare allmänna bestämmelser som avses i artikel 10 i förordning (EG, Euratom) nr 2988/95 och som är tillämpliga på sådana administrativa kontroller och inspektioner på platsen som utförs av kommissionen för att skydda gemenskapernas finansiella intressen mot sådana oegentligheter som definieras i artikel 1.2 i den nämnda förordningen.

Utan att det påverkar tillämpningen av gemenskapsbestämmelserna för särskilda sektorer är denna förordning tillämplig på gemenskapens samtliga verksamhetsområden.

Denna förordning påverkar varken medlemsstaternas behörighet när det gäller att beivra brott eller reglerna om inbördes rättshjälp mellan medlemsstaterna i straffrättsliga frågor.

Artikel 2

Kommissionen får utföra kontroller och inspektioner på platsen enligt den här förordningen

- för att upptäcka omfattande eller gränsöverskridande oegentligheter eller sådana oegentligheter i vilka ekonomiska aktörer som är verksamma i flera medlemsstater kan vara inblandade,
- för att upptäcka oegentligheter, när situationen i en medlemsstat är sådan att det i ett enskilt fall krävs förstärkning av kontrollerna och inspektionerna på platsen för att förbättra skyddet av de finansiella intressena för att säkerställa en likvärdig skyddsnivå inom gemenskapen, eller
- på begäran av den berörda medlemsstaten.

Artikel 3

Om kommissionen beslutar att företa kontroller och inspektioner på platsen enligt denna förordning skall den se till att det inte samtidigt utförs liknande kontroller och inspektioner hos de berörda ekonomiska aktörerna för samma handlingar på grundval av gemenskapsbestämmelser för en särskild sektor.

Dessutom skall kommissionen beakta sådana pågående eller avslutande kontroller som en medlemsstat utfört med stöd av sin lagstiftning i fråga om samma handlingar hos de berörda ekonomiska aktörerna.

Artikel 4

Kontroller och inspektioner på platsen skall förberedas och ledas av kommissionen i nära samarbete med de behöriga myndigheterna i den berörda medlemsstaten, vilka skall underrättas i god tid om föremålet för, syftet med och den rättsliga grunden för kontrollerna och inspektionerna, så att de kan lämna all den hjälp som behövs. I detta syfte får tjänstemän från den berörda medlemsstaten delta i kontrollerna och inspektionerna på platsen.

Om den berörda medlemsstaten så önskar, får kommissionen och medlemsstatens behöriga myndigheter gemensamt utföra kontroller och inspektioner på platsen.

Artikel 5

Kontroller och inspektioner på platsen skall utföras av kommissionen hos de ekonomiska aktörer på vilka administrativa gemenskapsåtgärder och gemenskapssanktioner enligt artikel 7 i förordning (EG, Euratom) nr 2988/95 är tillämpliga, då det finns anledning att tro att oegentligheter har begåtts.

För att underlätta för kommissionen att utföra dessa kontroller och inspektioner skall de ekonomiska aktörerna lämna tillträde till lokaler, markområden, transportmedel och andra platser, som används yrkesmässigt.

I den mån det är strikt nödvändigt för att fastställa att en oegentlighet har förekommit kan kommissionen utföra kontroller och inspektioner på plats hos andra berörda ekonomiska aktörer för att få tillträde till relevanta uppgifter som innehas av dessa aktörer vad beträffar de omständigheter som är föremål för kontroller och inspektioner på plats.

Artikel 6

1. Kontroller och inspektioner på platsen skall utföras under kommissionens ledning och ansvar av dess tjänstemän eller andra anställda, vederbörligen bemyndigade av kommissionen, nedan kallade "kommissionens kontrollanter". Personer som medlemsstaterna har ställt till kommissionens förfogande som utstationerade nationella experter får biträda vid sådana kontroller och inspektioner.

Kommissionens kontrollanter skall utöva sina befogenheter med stöd av ett skriftligt bemyndigande som innehåller uppgifter om deras identitet och befattning samt en handling som anger föremålet för och syftet med kontrollen eller inspektionen på plats.

Om inte annat följer av tillämplig gemenskapsrätt är kommissionens kontrollanter skyldiga att följa de regler för förfaranden som anges i den berörda medlemsstatens lagstiftning.

2. Om den berörda medlemsstaten samtycker får kommissionen begära att tjänstemän från andra medlemsstater biträder som observatörer och anlita externa organ som handlar under kommissionens ansvar för tekniskt bistånd.

Kommissionen skall se till att de ovan nämnda tjänstemännen och organen uppfyller alla krav i fråga om teknisk kompetens, oavhängighet och iakttagande av tystnadsplikt.

Artikel 7

1. På samma villkor som de nationella administrativa kontrollanterna och i överensstämmelse med nationell lagstiftning, skall kommissionens kontrollanter få tillgång till alla de uppgifter och all den dokumentation om berörda transaktioner som behövs för att kontrollerna och inspektionerna på platsen skall förlöpa på bästa sätt. De får använda samma hjälpmedel för att kontrollera som de nationella administrativa kontrollanterna och får bl.a. ta kopior av relevanta handlingar.

Kontrollerna och inspektionerna på platsen får särskilt avse

— affärsböcker och affärshandlingar som fakturor, specifikationer, lönespecifikationer, följesedlar och bankkontoutdrag, som de ekonomiska aktörerna förfogar över,

— datauppgifter,

— system och metoder för tillverkning, förpackning och leverans,

— fysisk kontroll av varornas eller det utförda arbetets typ och omfattning,

— provtagning och undersökning av prover,

— lägesrapporter om arbeten och investeringar som finansierats samt om hur genomförda investeringar har använts,

— budget- och bokföringshandlingar,

— det finansiella och tekniska genomförandet av de projekt som fått bidrag.

2. När så erfordras skall medlemsstaterna, på begäran av kommissionen, vidta lämpliga säkerhetsåtgärder i överensstämmelse med sin lagstiftning, särskilt för att säkra bevismaterial.

Artikel 8

1. Alla uppgifter som på något sätt lämnats eller erhållits enligt denna förordning skall vara sekretessbelagda och ges samma skydd som motsvarande uppgifter har enligt den nationella lagstiftningen i den medlemsstat som tagit emot uppgifterna och enligt de motsvarande bestämmelser som är tillämpliga på gemenskapens institutioner.

Sådana uppgifter får endast överlämnas till personer inom gemenskapens institutioner eller i medlemsstaterna som i kraft av sin befattning skall ha vetskap om dem, och de får inte användas av gemenskapens institutioner i andra syften än för att garantera ett effektivt skydd av gemenskapernas finansiella intressen i alla medlemsstater. När en medlemsstat avser att för andra ändamål använda uppgifter som samlats in av tjänstemän vilka under den statens bemyndigande deltagit som observatörer i kontroller och inspektioner på platsen enligt artikel 6.2, skall den inhämta samtycke från den medlemsstat där dessa uppgifter samlades in.

2. Kommissionen skall så snart som möjligt meddela den behöriga myndigheten i den medlemsstat på vilkens territorium kontroll eller inspektion på platsen har ägt rum, alla omständigheter eller misstankar rörande en oegentlighet som den har fått kännedom om i samband med kontrollen eller inspektionen på platsen. Kommissionen skall under alla omständigheter informera ovan nämnda myndighet om resultatet av dessa kontroller och inspektioner.

3. Kommissionens kontrollanter skall se till att deras rapporter om kontrollerna och inspektionerna upprättas med beaktande av förfarandekraven i lagstiftningen i den berörda medlemsstaten. De insamlade handlingar och underlag som avses i artikel 7 skall sammanställas i en bilaga till nämnda rapporter. De på så sätt upprättade rapporterna skall på samma sätt och på samma villkor som de administrativa rapporter som framtagits av nationella administrativa kontrollanter kunna utgöra godtagbart bevismaterial i administrativa eller rättsliga förfaranden i

den medlemsstat där det visar sig vara nödvändigt att använda dem. De skall bedömas efter samma regler som gäller för administrativa rapporter upprättade av nationella administrativa kontrollanter och ha samma värde som dessa rapporter. När en kontroll utförs gemensamt, i enlighet med artikel 4 andra stycket, skall de nationella kontrollanterna som har deltagit i operationen uppmanas att kontrahera den rapport som kommissionens kontrollanter upprättat.

4. Vid tillämpningen av denna förordning skall kommissionen se till att dess kontrollanter följer gemenskapsbestämmelser och de nationella bestämmelserna om skydd av personuppgifter, särskilt dem som föreskrivs i Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG.

5. När kontroller eller inspektioner på platsen äger rum utanför gemenskapens territorium, skall kommissionens kontrollanter upprätta sina rapporter på så sätt att dessa kan utgöra godtagbart bevismaterial i administrativa eller rättsliga förfaranden i den medlemsstat där det visar sig vara nödvändigt att använda dem.

Artikel 9

Om de ekonomiska aktörer som avses i artikel 5 motsätter sig kontroll eller inspektion på platsen, skall den berörda medlemsstaten med tillämpning av nationella bestämmelser lämna kommissionens kontrollanter det biträde de behöver så att deras uppdrag att utföra kontroller och inspektioner på platsen kan fullgöras.

Medlemsstaterna skall vid behov och i enlighet med nationell rätt vidta de åtgärder som är nödvändiga.

Artikel 10

Denna förordning träder i kraft den tredje dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.

Den skall tillämpas från och med den 1 januari 1997.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den 11 november 1996.

På rådets vägnar

R. QUINN

Ordförande

11. Utredningens direktiv

Kommittédirektiv

Företagsbot

Dir.
1995:95

Beslut vid regeringssammanträde den 21 juni 1995

Sammanfattning av uppdraget

En särskild utredare tillkallas för att utreda frågor om sanktioner vid brott i näringsverksamhet med syfte att effektivisera bekämpningen av den ekonomiska brottsligheten.

I uppdraget ingår att kartlägga och utvärdera hur reglerna om företagsbot tillämpas. Utredaren skall mot bakgrund av denna utvärdering utarbeta förslag till ett effektivt sanktionssystem såvitt avser brott inom näringsverksamhet. Vid detta arbete skall utredaren överväga om ett system med företagsbot bör ersättas med ett ansvarssystem med straff som riktar sig mot juridiska personer i likhet med vad som finns i vissa andra länder.

Utredarens arbete skall vara slutfört före utgången av år 1996.

Regeringens strategi mot ekonomisk brottslighet

Regeringen antog i april 1995 en strategi för samhällets samlade åtgärder mot den ekonomiska brottsligheten. Strategin redovisades i en skrivelse till riksdagen (skr. 1994/95:217).

Syftet med strategin är att påtagligt minska den ekonomiska brottsligheten genom åtgärder som innebär en kraftig förstärkning av samhällets samlade insatser mot en sådan kriminalitet.

En av huvudpunkterna i strategin är att skapa effektivare sanktioner. Eftersom en stor del av den ekonomiska brottsligheten begås i näringsverksamhet, blir därvid av särskilt intresse sanktioner som riktar sig

direkt mot företagen. I detta sammanhang är givetvis reglerna om företagsbot av stor betydelse.

Företagsbot m.m.

Bestämmelserna om företagsbot återfinns i 36 kap. 7-10 §§ brottsbalken. Företagsbot skall åläggas näringsidkare vid brott som har begåtts i näringsverksamhet, om brottsligheten inneburit ett grovt åsidosättande av de särskilda skyldigheter som är förenade med verksamheten eller annars är av allvarligt slag och näringsidkaren inte har gjort vad som skäligen kan krävas av honom för att förebygga brottsligheten.

Reglerna om företagsbot kom till år 1986 efter förslag från kommissionen mot ekonomisk brottslighet (prop. 1985/86:23, bet. 1985/86:JuU13, rskr. 1985/86:2).

Tillkomsten av företagsbot motiverades med att det då gällande sanktionssystemet var otillräckligt när det gällde att komma till rätta med brott inom näringsverksamhet. Som skäl anfördes bl.a. bristande proportioner mellan ådömda påföljder och de ekonomiska intressen som kan stå på spel för ett företag. Som en annan brist i den äldre ordningen angavs att förverkande bara kunde användas för att till samhället dra in faktiska uppnådda förtjänster av brott. Eftersom förverkande inte kunde eliminera utsikten till vinst, ansågs ordningen med enbart ett förverkande kunna inbjuda till ett chanstagande från företagsets sida.

Företagsboten konstruerades inte som en brottspåföljd utan som en särskild rättsverkan av brott. Genom denna konstruktion slapp man göra omfattande ingrepp i den grundläggande straffrättsliga systematiken med avseende på begrepp som brott, skuld och straff. I viss utsträckning kan dock reglerna om företagsbot sägas innebära en modifiering av synsättet att straff inte kan drabba juridiska personer.

En tillämpning av bestämmelserna om företagsbot förutsätter i och för sig inte att någon enskild person döms för ett brott. I praktiken torde dock företagsbot aktualiseras först i samband med ett åtal mot någon ansvarig inom en näringsverksamhet. Vinster och andra ekonomiska fördelar som uppkommer hos näringsidkaren till följd av brott kan bli förverkade enligt allmänna eller särskilda förverkanderegler även i de fall då företagsbot åläggs. Även enskilda näringsidkares verksamhet kan omfattas av beslut om företagsbot. En särskild regel gör det dock möjligt att boten jämkas eller efterges helt, om näringsidkaren döms till påföljd för brottet. Domstol prövar frågan om före-

tagsbot på talan av åklagare. Åklagaren är skyldig att föra talan om förtagsbot, om han bedömer att rekvisiten härför är uppfyllda. Förtagsbot får inte åläggas genom strafföreläggande. Högsta belopp som kan fastställas som företagsbot är tre miljoner kronor.

Bestämmelserna om företagsbot har kommit att tillämpas endast sparsamt. Som en förklaring till det har det från bl.a. åklagarhåll angivits att reglerna är komplicerade och svåra att tillämpa.

En begränsad översyn av reglerna om företagsbot har gjorts av Miljöskyddskommittén i samband med översynen av miljölagstiftningen (SOU 1993:27 s. 663). Även om genomgången haft miljöreglerna som utgångspunkt har dock förslagen tagit sikte på en förändring av företagsboten i allmänhet. I propositionen till miljöbalken (prop. 1994/95:10) uttalade den dåvarande regeringen, i likhet med vad flera remissinstanser hade anfört, att en ändring av reglerna om företagsbot måste föregås av en mer allmän analys som omfattar även andra typer av brott än miljöbrott. Den nuvarande regeringen har återkallat propositionen från riksdagen. Frågan om sanktionssystemet på miljöområdet har genom tilläggsdirektiv (dir. 1994:134) överlämnats till Miljöbalksutredningen (M 1993:04).

Frågan om sanktioner mot juridiska personer i samband med brott inom näringsverksamhet har i vissa andra länder kommit att utformas som straff för juridiska personer. Ansvaret är inte sällan kopplat till olika brott mot handels- eller näringsreglerande lagstiftning, men det förekommer också att företag kan dömas till böter för miljöbrott eller att den juridiska personen förpliktas att solidariskt med den enskilde svara för böter och rättegångskostnader.

I tidigare lagstiftningssammanhang har för svensk del avvisats att införa straffansvar för juridiska personer. I samband med att frågan om förbättrade sanktioner mot juridiska personer för brott i näringsverksamhet prövas, bör dock frågan om andra sanktioner än företagsbot utredas.

Uppdraget

Det finns nu anledning att ta frågan om sanktioner vid brott i näringsverksamhet under förnyat övervägande.

En särskild utredare tillkallas därför för att utvärdera reglerna om företagsbot och utifrån denna utvärdering föreslå hur sanktionssystemet när det gäller brott inom näringsverksamhet skall effektiviseras. I första hand bör utredaren inrikta sig på att utveckla regelsystemet vad avser företagsbot genom att nuvarande brister undanröjs och reglerna

effektiviseras. Utredaren skall emellertid också undersöka om företagsboten bör ersättas eller kompletteras med andra sanktioner för juridiska personer. Prövning härav bör ske med utgångspunkt i nuvarande definition av begreppet brott i brottsbalken. En ordning som innebär en omdefiniering av brottsbegreppet bör således undvikas.

En utgångspunkt för arbetet skall vidare vara att sanktionsreglerna skall vara enkla och praktiska att tillämpa utan att rättssäkerhet och rimliga krav på förutsebarhet eftersätts.

I uppdraget ingår att analysera vilken roll i sanktionssystemet de sanktioner som kommer att föreslås, bör ha i relation till förverkande, sanktionsavgifter och skadestånd.

En förutsättning för att företagsbot skall kunna dömas ut är att den brottslighet som företagsboten riktar sig mot innebär ett "grovt åsidosättande" av de särskilda skyldigheter som är förenade med verksamheten. Härmed avses i första hand åsidosättande av åligganden för näringsidkare som följer av lagstiftning med särskild inriktning på näringslivet. Därutöver kan företagsbot åläggas vid andra brott som är "av allvarligt slag". I kritiken mot företagsbot har sagts att rekvisiten är svårtillämpade och innebär en snävare avgränsning än lagstiftaren egentligen avsett.

Vidare måste uppmärksammas kritiken att det i praktiken är mycket svårt att gendriva ett påstående om att företagsledningen har gjort vad den kunnat för att förebygga brottsligheten. Detta föranleder att det ofta kan vara svårt att styrka det rekvisit, som innebär att företagsbot kan åläggas endast om näringsidkaren inte har gjort vad som skäligen kunnat krävas i detta avseende. En lösning som här kan övervägas är att, som föreslagits av Miljöskyddskommittén (SOU 1993:27 s. 668), ersätta detta rekvisit med en ökad möjlighet att underlåta att döma ut företagsbot om det framstår som oskäligt.

En frågeställning som skall prövas är vilka åtgärder som kan och bör tillämpas när den verksamhet där företagsbot har aktualiserats, upphör som rättssubjekt, t.ex. genom konkurs eller likvidation. Reglerna bör om möjligt utformas så att systemet med företagsbot inte kan sättas ur spel genom bl.a. planerade konkurser.

Botens storlek skall också övervägas. Utgångspunkten skall vara att beloppet i varje särskilt fall skall kunna bestämmas till ett belopp som är tillräckligt högt för att vara avskräckande.

När det gäller andra former av sanktioner än företagsbot bör utredaren undersöka vad som gäller i andra länder, särskilt länder inom EU. Utredaren bör också uppmärksamma det reformarbete som pågår inom EU-samarbetets ram när det gäller bekämpningen av ekonomisk brottslighet, särskilt fusk inom EU:s bidragssystem.

Vid bedömningen av vilket regelsystem som bör väljas, skall hänsyn tas till vilken ordning som är bäst ägnad att underlätta det internationella samarbetet i fråga om bekämpningen av brott inom näringsverksamhet.

Om utredaren finner att en sanktionsreglerna bör ändras, skall fullständiga förslag till lagändringar utarbetas. I det ligger också att utarbeta förslag till de ändringar i fråga om de processuella regler som kan behövas. I uppdraget ingår också att undersöka vilka processrättsliga förutsättningar i övrigt som bör finnas. Så bör exempelvis möjligheten att tillämpa systemet för strafföreläggandepå aktuella fall övervägas.

Utvärderingen av reglerna om företagsbot och deras tillämpning kan naturligtvis också i andra avseenden ge vid handen att regelsystemet bör förändras. Utredaren skall vara fri att lägga fram de förslag som föranleds av utvärderingarna och som ligger inom ramen för de utgångspunkter som anges inledningsvis.

Redovisning av uppdraget

Utredaren skall under arbetet samråda med Riksåklagaren och Rikspolisstyrelsen och med de övriga myndigheter som kan vara berörda av de olika sakfrågorna.

Vid de överväganden som utredaren skall göra om olika modeller skall beaktas vad som anförs i regeringens beslut om en ordning för systematisk genomgång i regeringskansliet av företagsregler (N 94/1214). För utredarens arbete gäller vidare regeringens generella direktiv om att redovisa regionalpolitiska konsekvenser av framlagda förslag (dir. 1992:50), om att pröva offentliga åtaganden (dir. 1994:23) samt om att redovisa jämställdhetspolitiska konsekvenser (dir. 1994:124).

Uppdraget skall slutföras före utgången av år 1996.

(Justitiedepartementet)

Statens offentliga utredningar 1997

Kronologisk förteckning

1. Den nya gymnasieskolan – steg för steg. U.
 2. Inkomstskattelag, del I-III. Fi.
 3. Fastighetsdataregister. Ju.
 4. Förbättrad miljöinformation. M.
 5. Aktivt lönebidrag. Ett effektivare stöd för arbetshandikappade. A.
 6. Länsstyrelsernas roll i trafik- och fordonstrågor. K.
 7. Byråkratin i backspegeln. Femtio år av förändring på sex förvaltningsområden. Fi.
 8. Röster om barns och ungdomars psykiska hälsa. S.
 9. Flexibel förvaltning. Förändring och verksamhetsanpassning av statsförvaltningens struktur. Fi.
 10. Ansvar för valutapolitiken. Fi.
 11. Skatter, miljö och sysselsättning. Fi.
 12. IT-problem inför 2000-skiftet. Referat och slutsatser från en hearing anordnad av IT-kommissionen den 18 december. IT-kommissionens rapport 1/97. K.
 13. Regionpolitik för hela Sverige. N.
 14. IT i kulturens tjänst. Ku.
 15. Det svåra samspelet. Resultatstyrningens framväxt och problematik. Fi.
 16. Att utveckla industriforskningsinstitutet. N.
 17. Skatter, tjänster och sysselsättning. + Bilagor. Fi.
 18. Granskning av granskning. Den statliga revisionen i Sverige och Danmark. Fi.
 19. Bättre information om konsumentpriser. In.
 20. Konkurrenslagen 1993-1996. N.
 21. Växa i lärande. Förslag till läroplan för barn och unga 6-16 år. U.
 22. Aktiebolagets kapital. Ju.
 23. Digital demokrati. Ett seminarium om Teknik, demokrati och delaktighet den 8 november 1996 anordnat av Folkområdningsutredningen, IT-kommissionen och Kommunikationsforskningsberedningen. IT-kommissionens rapport 2/97. K.
 24. Välfärd i verkligheten – Pengar räcker inte. S.
 25. Svensk mat – på EU-fat. Jo.
 26. EU:s jordbrukspolitik och den globala livsmedelsförsörjningen. Jo.
 27. Kontroll Reavinst Värdepapper. Fi.
 28. I demokratins tjänst. Statstjänstemannens roll och vårt offentliga etos. Fi.
 29. Barnpornografifrågan. Innehavskriminalisering m.m. Ju.
 30. Europa och staten. Europeiseringens betydelse för svensk statsförvaltning. Fi.
 31. Kristallkulan – tretton röster om framtiden. IT-kommissionens rapport 3/97. K.
 32. Följdragstiftning till miljöbalken. M.
 33. Att lära över gränser. En studie av OECD:s förvaltningspolitiska samarbete. Fi.
 34. Övervakning av miljön. M.
 35. Ny kurs i trafikpolitiken + bilagor. K.
 36. Bekämpande av penningtvätt. Fi.
 37. Ett tekniskt forskningsinstitut i Göteborg. U.
 38. Myndighet eller marknad. Statsförvaltningens olika verksamhetsformer. Fi.
 39. Integritet Offentlighet Informationsteknik. Ju.
 40. Unga och arbete. In.
 41. Staten och trossamfundet
Rättslig reglering
– Grundlag
– Lag om trossamfund
– Lag om Svenska kyrkan. Ku.
 42. Staten och trossamfundet
Begravningsverksamheten. Ku.
 43. Staten och trossamfundet
Den kulturhistoriskt värdefulla kyrkliga egendomen och de kyrkliga arkiven. Ku.
 44. Staten och trossamfundet
Svenska kyrkans personal. Ku.
 45. Staten och trossamfundet
Stöd, skatter och finansiering. Ku.
 46. Staten och trossamfundet
Statlig medverkan vid avgiftsbetalning. Ku.
 47. Staten och trossamfundet
Den kyrkliga egendomen. Ku.
 48. Arbetsgivarpolitik i staten.
För kompetens och resultat. Fi.
 49. Grundlagsskydd för nya medier. Ju.
 50. Alternativa utvecklingsvägar för EU:s gemensamma jordbrukspolitik. Jo.
 51. Brister i omsorg
– en fråga om bemötande av äldre. S.
 52. Omsorg med kunskap och inlevelse
– en fråga om bemötande av äldre. S.
 53. Avskaffa reklamskatten! Fi.
 54. Ministern och makten.
Hur fungerar ministerstyret i praktiken? Fi.
 55. Staten och trossamfundet. Sammanfattningarna av förslagen från de statliga utredningarna. Ku.
 56. Folket som rådgivare och beslutsfattare.
+ Bilaga 1 och 2. Ju.
 57. I medborgarnas tjänst.
En samlad förvaltningspolitik för staten. Fi.
 58. Personalutrymning. A.
 59. Svenskhemmet Voksenåsens förvaltningsform. Ku.
 60. Betal-TV inom Sveriges Television. Ku.
-

Statens offentliga utredningar 1997

Kronologisk förteckning

61. Att växa bland betong och kotor.
Ett delbetänkande om barns och ungdomars uppväxtvillkor i storstädernas utsatta områden från Storstadskommittén. S.
 62. Rosor av betong.
En antologi till delbetänkandet Att växa bland betong och kotor från Storstadskommittén. S.
 63. Sverige inför epokskiftet.
IT-kommissionens rapport 5/97. K.
 64. Samhall. En arbetsmarknadspolitisk åtgärd + Bilagedel. A
 65. Polisens register. Ju.
 66. Statsskuldspolitiken. Fi.
 67. Återkallelse av uppehållstillstånd. UD.
 68. Grannlands-TV i kabelnät. Ku.
 69. Besparingar i stort och smått. U.
 70. Totalförsvaret och frivilligorganisationerna – uppdrag, stöd och ersättning. Fö.
 71. Politik för unga.
+ 2 st bilagor. In.
 72. En lag om socialförsäkringar. S.
 73. Inför en svensk policy om säker elektronisk kommunikation. Referat från ett seminarium anordnat av IT-kommissionen, Närings- och handelsdepartementet och SEIS den 11 december 1996. IT-kommissionens rapport 6/97. K.
 74. EU:s jordbrukspolitik, miljön och regional utveckling. Jo.
 75. Bosättningsbegreppet. Skatterättsliga regler för fysiska personer. Fi.
 76. Invandrare i vård och omsorg
– en fråga om bemötande av äldre. S.
 77. Uppföljning av inkomstkattelagen. Fi.
 78. Medelsförvaltning i kommuner och landsting. In.
 79. Försäkringsmäklare. En lagöversyn av Försäkringsmäklarutredningen. Fi.
 80. Reformerad stabsorganisation. Fi.
 81. Allmännyttiga bostadsföretag.
+ Bilaga. In.
 82. Lika möjligheter. In.
 83. Om makt och kön – i spåren av offentliga organisationers omvandling. A.
 84. En hållbar kemikaliepolitik. M.
 85. Förmån efter inkomst – Samordnat inkomstbegrepp för bostadsstöden och nya kvalifikationsregler för rätt till sjukpenninggrundande inkomst. S.
 86. Punktskattekontroll av alkohol, tobak och mineralolja, m.m. Fi.
 87. Kvinnor, män och inkomster.
Jämställdhet och oberoende. A.
 88. Upphandling för utveckling. N.
 89. Handeln med skrot och begagnade varor. N.
 90. Ändrad organisation för det statliga plan-, bygg- och bostadsväsendet. In.
 91. Jaktens villkor – en utredning om vissa jaktfrågor. Jo.
 92. Medieföretag i Sverige – Ägande och strukturförändringar i press, radio och TV. Ku.
 93. Hantering av fel i utjämningsystemet för kommuner och landsting. In.
 94. Konkurrensneutralt transportbidrag. N.
 95. Forum för världskultur
– en rapport om ett rikare kulturliv. Ku.
 96. Lokalförsörjning och fastighetsägande.
En utvärdering av statens fastighetsorganisation. Fi.
 97. Skydd av skogsmark. Behov och kostnader. M.
 98. Skydd av skogsmark. Behov och kostnader.
Bilagor. M.
 99. En ny vattenadministration. Vatten är livet. M.
 100. Nya samverkansformer inom den sjöhistoriska museiverksamheten. Ku.
 101. Behandling av personuppgifter om totalförsvarspiktiga. Fö.
 102. Mat & Miljö. Svensk strategi för EU:s jordbruk i framtiden. Jo.
 103. Rapport med förslag om sändningsorter. Ku.
 104. Polis i fredens tjänst. UD.
 105. Agenda 21 i Sverige.
Fem år efter Rio – resultat och framtid. M.
 106. En fond för unga konstnärer. Ku.
 107. Den nya gymnasieskolan
– problem och möjligheter. U.
 108. Att lämna skolan med rak rygg – Om rätten till skriftspråket och om förskolans och skolans möjligheter att förebygga och möta läs- och skrivsvårigheter. U.
 109. Myndighetsansvaret för transport av farligt gods. Fö.
 110. Säkrare obligationer? Fi.
 111. Branschansering - och andra metoder mot ekobrott. Ju.
 112. En samordnad militär skolorganisation.
 113. Mot halva makten – elva historiska essäer om kvinnors strategier och mäns motstånd. A.
 114. Styrsystem och jämställdhet. Institutioner i förändring och könsmaktens framtid. A.
 115. Ljusnande framtid eller ett långt farväl?
Den svenska välfärdsstaten i jämförande belysning. A.
 116. Barnets bästa i främsta rummet. FN:s konvention om barnets rättigheter förverkligas i Sverige. S.
 116. Barnets bästa – en antologi. S.
-

Statens offentliga utredningar 1997

Kronologisk förteckning

117. Nobelcenter i Stockholm – ett informations- och aktivitetscentrum kring naturvetenskap, kultur och samhälle. Ku.
118. Delade städer. S.
119. En tydligare roll för hälso- och sjukvården i folkhälsoarbetet. S.
120. Vuxenpedagogik i Sverige. Forskning, utbildning, utveckling. En Kartläggning. U.
121. Skolfrågor – Om skola i en ny tid. U.
122. Rättigheter i luftfartyg. K.
123. Ett effektivare näringsförbud. N.
124. IT-kommissionens hearing om den nya medie- och programvaruindustrin. Andrakammarsalen, Riksdagen, 1997-06-16. K.
125. Ett svenskt investerarskydd. Fi.
126. Bilen, miljön och säkerheten. Fi.
127. Straffansvar för juridiska personer. Del A+B. Ju.

Statens offentliga utredningar 1997

Systematisk förteckning

Justitiedepartementet

- Fastighetsdataregister. [3]
Aktiebolagets kapital. [22]
Barnpornografi frågan.
Innehavskriminalisering m.m. [29]
Integritet Offentlighet Informationsteknik. [39]
Grundlagsskydd för nya medier. [49]
Folket som rådgivare och beslutsfattare.
+ Bilaga 1 och 2. [56]
Polisens register. [65]
Branschsanering - och andra metoder mot ekobrott. [111]
Straffansvar för juridiska personer. Del A+B. [127]

Utrikesdepartementet

- Återkallelse av uppehållstillstånd. [67]
Polis i fredens tjänst. [104]

Försvarsdepartementet

- Totalförsvaret och frivilligorganisationerna
– uppdrag, stöd och ersättning. [70]
Behandling av personuppgifter om
totalförsvarspliktiga. [101]
Myndighetsansvaret för transport av farligt gods. [109]
En samordnad militär skolorganisation. [112]

Socialdepartementet

- Röster om barns och ungdomars psykiska hälsa. [8]
Välfärd i verkligheten – Pengar räcker inte. [24]
Brister i omsorg
– en fråga om bemötande av äldre. [51]
Omsorg med kunskap och inlevelse
– en fråga om bemötande av äldre. [52]
Att växa bland betong och kojor.
Ett delbetänkande om barns och ungdomars
uppväxtvillkor i storstädernas utsatta områden från
Storstadskommittén. [61]
Rosor av betong.
En antologi till delbetänkandet Att växa bland
betong och kojor från Storstadskommittén. [62]
En lag om socialförsäkringar. [72]
Invandrare i vård och omsorg
– en fråga om bemötande av äldre. [76]
Förmån efter inkomst – Samordnat inkomstbegrepp
för bostadsstöden och nya kvalifikationsregler för
rätt till sjukpenninggrundande inkomst. [85]
Barnets bästa i främsta rummet. FN:s konvention
om barnets rättigheter förverkligas i Sverige. [116]
Barnets bästa – en antologi. [116]
Delade städer. [118]
En tydligare roll för hälso- och sjukvården i
folkhälsoarbetet. [119]

Kommunikationsdepartementet

- Länsstyrelsernas roll i trafik- och fordonsfrågor. [6]
IT-problem inför 2000-skiftet. Referat och slutsatser från
en hearing anordnad av IT-kommissionen den
18 december. IT-kommissionens rapport 1/97. [12]
Digital demokr@ti. Ett seminarium om Teknik,
demokrati och delaktighet den 8 november 1996
anordnat av Folkomröstningsutredningen, IT-
kommissionen och Kommunikationsforsknings-
beredningen. IT-kommissionens rapport 2/97. [23]
Kristallkulan – tretton röster om framtiden.
IT-kommissionens rapport 3/97. [31]
Ny kurs i trafikpolitiken + bilagor. [35]
Sverige inför epokskiftet.
IT-kommissionens rapport 5/97. [63]
Inför en svensk policy om säker elektronisk
kommunikation. Referat från ett seminarium anordnat av
IT-kommissionen, Närings- och handelsdepartementet
och SEIS den 11 december 1996.
IT-kommissionens rapport 6/97. [73]
Rättigheter i luftfartyg. [122]
IT-kommissionens hearing om den nya medie- och
programvaruindustrin. Andrakammaralen,
Riksdagen, 1997-06-16. [124]

Finansdepartementet

- Inkomstskattelag, del I-III. [2]
Byråkratin i backspegeln. Femtio år av förändring på sex
förvaltningsområden. [7]
Flexibel förvaltning. Förändring och verksam-
hetsanpassning av statsförvaltningens struktur. [9]
Ansvar för valutapolitiken. [10]
Skatter, miljö och sysselsättning. [11]
Det svåra samspelet. Resultatstyrningens framväxt
och problematik. [15]
Skatter, tjänster och sysselsättning.
+ Bilagor. [17]
Granskning av granskning.
Den statliga revisionen i Sverige och Danmark. [18]
Kontroll Reavinst Värdepapper. [27]
I demokratins tjänst. Statstjänstemannens roll och
vårt offentliga etos. [28]
Europa och staten. Europeiseringens betydelse för
svensk statsförvaltning. [30]
Att lära över gränser. En studie av OECD:s förvaltnings-
politiska samarbete. [33]
Bekämpande av penningtvätt. [36]
Myndighet eller marknad.
Statsförvaltningens olika verksamhetsformer. [38]
Arbetsgivarpolitik i staten.
För kompetens och resultat. [48]
-

Statens offentliga utredningar 1997

Systematisk förteckning

Avskaffa reklamskatten! [53]

Ministern och makten.

Hur fungerar ministerstyre i praktiken? [54]

I medborgarnas tjänst.

En samlad förvaltningspolitik för staten. [57]

Statskuldspolitiken. [66]

Bosättningsbegreppet. Skatterättsliga regler för fysiska personer. [75]

Uppföljning av inkomstskattelagen. [77]

Försäkringsmäklare. En lagöversyn av

Försäkringsmäklarutredningen. [79]

Reformerad stabsorganisation. [80]

Punktskattekontroll av alkohol, tobak och mineralolja, m.m. [86]

Lokalförsörjning och fastighetsägande.

En utvärdering av statens fastighetsorganisation. [96]

Säkrare obligationer? [110]

Ett svenskt investerarskydd. [125]

Bilen, miljön och säkerheten. [126]

Utbildningsdepartementet

Den nya gymnasieskolan – steg för steg. [1]

Växa i lärande. Förslag till läroplan för barn och unga 6-16 år. [21]

Ett tekniskt forskningsinstitut i Göteborg. [37]

Besparingar i stort och smått. [69]

Den nya gymnasieskolan

– problem och möjligheter. [107]

Att lämna skolan med rak rygg – Om rätten till skriftspråket och om förskolans och skolans möjligheter att förebygga och möta läs- och skrivsvårigheter. [108]

Vuxenpedagogik i Sverige. Forskning, utbildning, utveckling. En Kartläggning. [120]

Skolfrågor – Om skola i en ny tid. [121]

Jordbruksdepartementet

Svensk mat – på EU-fat. [25]

EU:s jordbrukspolitik och den globala livsmedelsförsörjningen. [26]

Alternativa utvecklingsvägar för EU:s

gemensamma jordbrukspolitik. [50]

EU:s jordbrukspolitik, miljön och regional utveckling. [74]

Jaktens villkor – en utredning om vissa jaktfrågor. [91]

Mat & Miljö. Svensk strategi för EU:s

jordbruk i framtiden. [102]

Arbetsmarknadsdepartementet

Aktivt lönebidrag. Ett effektivare stöd för

arbetshandikappade. [5]

Personaluthyrning. [58]

Samhall. En arbetsmarknadspolitisk åtgärd + Bilagedel. [64]

Om makt och kön – i spåren av offentliga organisationers omvandling. [83]

Kvinnor, män och inkomster.

Jämställdhet och oberoende. [87]

Mot halva makten – elva historiska essäer om kvinnors strategier och mäns motstånd. [113]

Styrsystem och jämställdhet. Institutioner i

förändring och könsmaktens framtid. [114]

Ljusnande framtid eller ett långt farväl?

Den svenska välfärdsstaten i jämförande belysning. [115]

Kulturdepartementet

IT i kulturens tjänst. [14]

Staten och trossamfunden

Rättslig reglering

– Grundlag

– Lag om trossamfund

– Lag om Svenska kyrkan. [41]

Staten och trossamfunden

Begravningsverksamheten. [42]

Staten och trossamfunden

Den kulturhistoriskt värdefulla kyrkliga egendomen och de kyrkliga arkiven. [43]

Staten och trossamfunden

Svenska kyrkans personal. [44]

Staten och trossamfunden

Stöd, skatter och finansiering. [45]

Staten och trossamfunden

Statlig medverkan vid avgiftsbetalning. [46]

Staten och trossamfunden

Den kyrkliga egendomen. [47]

Staten och trossamfunden. Sammanfattningarna av

förslagen från de statliga utredningarna. [55]

Svenskhemmet Voksenåsens förvaltningsform. [59]

Betal-TV inom Sveriges Television. [60]

Grannlands-TV i kabelnät. [68]

Medieföretag i Sverige – Ägande och strukturförändringar i press, radio och TV. [92]

Forum för världskultur

– en rapport om ett rikare kulturliv. [95]

Nya samverkansformer inom den sjöhistoriska museiverksamheten. [100]

Statens offentliga utredningar 1997

Systematisk förteckning

Rapport med förslag om sändningsorter. [103]
En fond för unga konstnärer. [106]
Nobelcenter i Stockholm – ett informations- och aktivitetssentrum kring naturvetenskap, kultur och samhälle. [117]

Närings- och handelsdepartementet

Regionpolitik för hela Sverige. [13]
Att utveckla industriforskningsinstitutet. [16]
Konkurrenslagen 1993-1996. [20]
Upphandling för utveckling. [88]
Handeln med skrot och begagnade varor. [89]
Konkurrensneutralt transportbidrag. [94]
Ett effektivare näringsförbud. [123]

Inrikesdepartementet

Bättre information om konsumentpriser. [19]
Unga och arbete. [40]
Politik för unga.
+ 2 st bilagor. [71]
Medelsförvaltning i kommuner och landsting. [78]
Allmännyttiga bostadsföretag.
+ Bilaga. [81]
Lika möjligheter. [82]
Ändrad organisation för det statliga plan-, bygg- och bostadsväsendet. [90]
Hantering av fel i utjämnningssystemet för kommuner och landsting. [93]

Miljödepartementet

Förbättrad miljöinformation. [4]
Följdlagstiftning till miljöbalken. [32]
Övervakning av miljön. [34]
En hållbar kemikaliepolitik. [84]
Skydd av skogsmark. Behov och kostnader. [97]
Skydd av skogsmark. Behov och kostnader.
Bilagor. [98]
En ny vattenadministration. Vatten är livet. [99]
Agenda 21 i Sverige.
Fem år efter Rio – resultat och framtid. [105]

FRITZES

POSTADRESS: 106 47 STOCKHOLM
FAX 08-690 91 91, TELEFON 08-690 91 90

ISBN 91-38-20698-6

ISSN 0375-250X